

اکثر اقتصاددانان عملکرد
یکساله بانک مرکزی
را تایید نکردند

عباس عرب‌مازار، استاد اقتصاد
دانشگاه شهید بهشتی

۲۳

بانک مرکزی نکنداشت
پیش‌بینی جوش قیمت
دلار محقق شود

جیون آل‌اسحاق، رئیس اتاق
مشترک بازرگانی ایران و عراق

۶

اجرای سیاست تثبیت
مهم‌ترین عامل آرامش در بازارهاست

محمد کهنل، اقتصاددان

۱۸

سیاست تثبیت،
تلاطم بازارهای طلا و
دلار را متوقف نکرد

اسحاق غدیری، مدیر عامل
بانک رفاه کارگران

۱۳

ثبت نرخ ارز آمامه
خواهد داشت

حجۃ‌الاسلام غلام رضا
مصطفایی مقدم، عضو مجمع
تشخیص مصلحت نظام

بانک مرکزی
نگرانی تجار را از
نوسان ارز رفع نکرد

محمد رضا هاشمی،
اقتصاددان و عضو
اتاق بازرگانی

۸۰

در دوره جدید همه
فهمیده‌اند که بازار
ارز صاحب دارد

محمدصادق مفتح‌مقالم،
نماینده اسلامی و وزیر صمت

۹۴

تبانتظارات تورمی خواهد

۱۰۱

بانک مرکزی کنسل کامل بازار ارز را اختیار نداشت

۱۳۶

کاهش تورم در ماه‌های آینده ادامه دار خواهد بود

۳۳

۸۱

اقتصاد

شماره ۲۶ - دی ۱۴۰۲

هفته نامه «تازه‌های اقتصاد»

صاحب امتیاز:

موسسه مطبوعاتی بازار پول و ارز

و تیس شورای سیاستگذاری:

مهدی مهرپور

شورای سیاستگذاری:

اصغر بالسینی، حسین لطفی و حسین میرزابی

سندبیر:

علی احمد قاسمی

منظور محتوای و مشاور سندبیر:

فاطمه محمدی

همکاران این شماره:

مژگان فرجی، امیرحسین موسوی

محمد رضاقمامی فرد، بوریا صادقی، حمید کمال

جواد حیران نیا، مرتضی عبدالحسینی

محمد علی تخت رونده، هانیه اسماعیلی و مرتضی کربی

مدیر اجرایی:

محمود مهدوی

گرافیست و طراح جلد:

سیداحسان نوری نجفی

صفحه ارایی:

مهدی پخشی

عکاس:

مینی صدیقی

منتشری:

تهران، ترسیده به چهارراه استانبول

بانک مرکزی، ساختمان شماره یک

تلفن:

۰۲۱-۶۴۴۶۹۹۶۰

تماسی:

۰۲۱-۶۴۴۶۹۹۵۱

لیتوگرافی و صحافی:

نگارنیش

چاپ و توزیع:

احمد شیرازیان

@tazehayeghtesad

۱	کارتاهمه یک ساله سیاست تثبیت
۵	اکثر اقتصاددانان عملکرد پکساله بانک مرکزی را تایید کردند
۶	اجرای سیاست تثبیت مهمندانه اینده آرامش در بازارهای
۱۲	سوغات بانکی قریبی از مسکو
۱۳	ثبات نرخ ارز ادامه خواهد داشت
۱۸	سیاست تثبیت، تلاطم بازارهای طلا و دلار متوقف کرد
۲۲	ثبت را داده دیده توأم نزولی ترخواهد شد
۲۳	بانک مرکزی نگذاشت پیش بینی جهش قیمت دلار محقق شود
۲۶	آثار سیاست تثبیت به زودی بر سفره مردم نهایان می شود
۲۷	دبیرچشم کس منتظر تلاطم در بازارهای نیست
۳۰	ثبت اقتصادی نگرانی تجار را بروط کرد
۳۳	بانک مرکزی نگرانی تجار را نیسان ارز رفع کرد
۳۵	بانک مرکزی موظور شد تقدینگی را خاموش کرد
۳۶	توم با اجرای تثبیت ارز نزولی شد
۴۲	سیاست تثبیت، بازار سکن و خودرو ابه آرامش رساند
۴۴	نتجه اجرای سیاست تثبیت کاهش توم را است
۴۵	بانک مرکزی سیاست تثبیت را داده دهد
۴۸	موقعیت بانک مرکزی در مدیریت بازار ارز
۵۰	سیاست تثبیت تغییرات لحظه ای نرخ ارز را متوقف کرد
۵۲	مسیر افزایش صادرات از تثبیت نرخ ارز می گارد
۵۳	تدوین پسته تثبیت اقتصادی برای پخش تولید
۵۶	نرخ ارز تایوان سال پاتنات خواهد ماند
۵۷	اجرای تثبیت اقتصادی توم را در مدار نزولی قرار داد
۶۰	سیاست تثبیت همسو با برنامه قائم توسعه
۶۲	سیاست تثبیت، تضمین کننده توسعه اقتصادی
۶۳	سوداگری و سفتگاه ارزی ارزی به حداقل رسید
۶۴	عملیات خروج اقتصاد اروپا از بی ثباتی
۷۲	ثبت، نسخه نجات بخش اقتصاد جهان
۷۶	چگونه تثبیت اقتصادی بحران ۱۱ کشور آمریکای لاتین را حل کرد؟
۸۰	کسی به فکر دلایل در بازار سکه و دلار نیست
۸۱	در دوره جدید همه فهمیده اند که بازار ارز صاحب دارد
۸۵	مانوریت بانک مرکزی امارات برای تثبیت درهم
۹۱	نتایج ملuous اجرای یکسان سیاست تثبیت اقتصادی
۹۲	تب انتظارات توسعه خوابید
۹۷	اعتماد جامعه به سیاست های بانک مرکزی افزایش یافت
۱۰۱	بانک مرکزی کنترل کامل بازار ارز را در اختیار دارد
۱۰۴	نتجه اقدامات بانک مرکزی ثبات در بازار ارز است
۱۰۷	شاخص های اقتصادی پس از تثبیت کدام طرف ایستادند؟
۱۱۰	توسعه روابط ایران و روسیه از شاهراه بانک ملی ایران
۱۱۱	ردیابی سیاست تثبیت در افزایش امنیت سرمایه گذاری
۱۱۶	جهش قیمت های اجرای سیاست تثبیت متوقف شد
۱۲۱	بانک مرکزی عوامل بی ثباتی اقتصاد را غیرفعال کرد
۱۲۷	مخالفان تثبیت چه کسانی هستند؟
۱۲۸	کفایت سرمایه بانک ها زیر ذره بین بانک مرکزی
۱۲۲	دلارهای خانگی وارد بازار شد
۱۲۳	روندهای تایوان سال آینده ادامه خواهد داشت
۱۲۴	کاهش توم در ماه های آینده ادامه دار خواهد بود
۱۲۸	پیش بینی پذیری اقتصاد برای تجار افزایش یافت

کارنامه یک ساله سیاست "ثبتیت"

انتظارات تورمی شده و التهاب بازارهای همسو پا نرخ ارز را نیز از بین می برد و نتیجه آن افزایش قدرت پیش بینی پذیری در سطح اقتصاد کلان خواهد بود.

بال دیگر سیاست های تثبیت اقتصادی، اجرای سیاست های پولی فعلی در کنترل رشد تقدیمگی به منظور مهار تورم بود. بانک مرکزی به موازات ایجاد مکاتیزم های بازار کارای ارز، به منظور مهار انتظارات تورمی و سهولت در تامین و تخصیص ارز، کنترل رشد تقدیمگی با هدف مهار تورم در بازه بلندمدت ترا دنبال کرد. استفاده بانک مرکزی از ابزارهای کنترل مقداری رشد ترازنامه بانک ها، در کنار تدوین برنامه عملیاتی در مقابله با تازی های موجود در شبکه بانکی و انحلال موسسات اعتباری ناتراز، گام مهمی بود که منجر به کاهش نرخ رشد تقدیمگی به کانال ۲۶ درصد شد.

نایاب فراموش کرد در مقطع جهش های نرخ ارز سال گذشته، پیش بینی ترخ های بالای ارز در برخی محافای مطرح می شد و رشد تقدیمگی ۲۲.۸ درصدی در تابستان سال ۱۴۰۰ منجر به برآورد تورم های سه رقمی برای اقتصاد ایران می شد. با اجرای سیاست های تثبیت اقتصادی، هر دو گمانه زنی با شکست مواجه شد و علاوه بر ثبات نرخ ارز و کاهش قابل ملاحظه رشد تقدیمگی در طی یک سال گذشته نرخ رشد تورم نیز روند نزولی را ثبت کرده است. همچنین بررسی بازارهای مختلف مالی و دارایی نشان دهنده خروج تقاضای سفته بازاره از این بازارهای است که گوئی سیاست های تثبیت اقتصادی، انتظارات تورمی جامعه را به شدت تعديل کرده و برآیند اثرات سیاست تثبیت اقتصادی در بازار پول و ارز، گواه اجرای موقوترين بسته سیاستي پولی و ارزی بانک مرکزی در طی سال های گذشته است.

تزوییک به یک سال از اجرای سیاست تثبیت اقتصادی توسط بانک مرکزی می گذرد و کارآمده عملکرد این بسته حامی سیاستی در بازار پول و ارز نشان از توفیق چشمگیر آن دارد. شاید بتوان اجرای سیاست های تثبیت اقتصادی را یکی از فعال ترین و پویاترین سیاست های پولی و ارزی کشور در تاریخ ادوار بانک مرکزی در اقتصاد ایران برآورد. بانک مرکزی در ابتدای امر با نیازمندی صحیح مبنی بر عدم وجود یک بازار ارز منسجم و رسمی در کشور، نخستین پایه سیاست های تثبیت اقتصادی را با راه اندازی مرکز مبادله ارز و طلاقناهاد. حرکت سیاست گذاری پولی و ارزی در راستای نهادسازی و توسعه ابزارها در این بازار، یکی از نقاط بر جسته ای بود که منجر به موفقیت یک سال اجرای سیاست های تثبیت اقتصادی شد. عبور از کلیشه های مرسوم می خوب کردن نرخ ارز یا سپردن نرخ ارز به بازار آزاد توسط بانک مرکزی، نقطه آغاز تحول در سیاست گذاری ارزی بود. بانک مرکزی در قالب بسته سیاست های تثبیت اقتصادی بالیجاد بازار رسمی ارز و اصلاح دستورالعمل های ارزی، تلاش کرد تامسیر مهار نوسانات نرخ ارز را طراحی کند و ثبات نرخ ارز در یک سال اخیر ناشی از نتایج همین ایده است. بدین دیگر بانک مرکزی بدون ازیاشی همچون ادوار گذشته برای می خوب کردن نرخ ارز در یک عدد معین با توجه به مدیریت بازار ارز به بهانه تعیین نرخ در بازار آزاد و تحمیل آسیب های جهش قیمت ارز به معیشت مردم، با رویکردی نوین علاوه بر طراحی بازار ارز کاربه عنوان محل مرجع کشف قیمت، قاعده گذاری و رگولاتوری در حوزه ارزی را در پیش گرفت. با توجه به اینکه در اقتصاد ایران نرخ ارز نقش لنگر انتظارات تورمی را ایقا می کند، کاهش نوسانات نرخ ارز، منجر به فروکش کردن سطح

اکثر اقتصاددانان عملکرد یک ساله بانک مرکزی را تایید کردند

عباس عرب مازار /

استاد اقتصاد دانشگاه شهید بهشتی

نظرات بر حوزه
رسانه و غیر
موثیکردن یا
کم تأثیر کردن
پیام های
نادرست آن
ضروری است
و لازم است
سازوگاری برای
آن اندیشه
شود

طبیعی است که اعمال سیاست‌ها و میزان و شدت آنها همراه با آن تغییر خواهد کرد. موضوع دیگر، بحث رسانه و تأثیر آن بر افکار عمومی است. در شرایطی که ما اصلاحات اقتصادی را شروع کرده و سیاست‌های تثبیت‌رای اعمال می‌کنیم، اظهار اتفاق و ترویج رساله‌های مختلف داخلی و خارجی، جهت تأثیرگذاری بر افکار عمومی با تلقین این پیام که این سیاست‌ها نتیجه تغییرات و ایجاد تنشی های سیاسی و اجتماعی فرضی موجبات این خواهد شد، که افکار عمومی را زحل مستلزم منحرف کنند و این عدم اعتماد، عدم هماهنگی داخلی و کاهش تأثیرگذاری سیاست‌های اعمال شده را به وجود می‌آورد. یعنی ایجاد یک باور و عزم عمومی برای حل مشکلات اقتصادی بسیار ضروری است و باشد همه نهادهای خصوصی، دولتی، مذهبی و ... در این راستا حرکت کنند که مشکل بتواند حل شود. بنابراین تظاهرات بر حوزه رسانه و غیرموثیکردن با کم تأثیر کردن پیام های نادرست آن ضروری است و لازم است سازوگاری برای آن اندیشه شود. پیام های رسانه‌ای که خصوصاً در قصاید مجازی امروز بسیار متداول شده، یکی از بخش هایی است که نمی‌دانم متولی آن چه کسی است، ولی باید در راستای همنین هماهنگی و عزم ملی روی آن کار نمود. به صورت کلی، عملکرد بانک مرکزی در یک سال گذشته بسیار مناسب بوده است. در ارزیابی کارشناسان اقتصادی، وقتی توقعات را می‌پرسیم، در نگاه آنها هم عملکرد مثبت بوده است. عملکرد بانک مرکزی در این دوره یک ساله تshan داده که می‌تواند در ساماندهی بازار ارز و ثبات پخشی قیمت انسی ارز و همچنین تنظیم و تضاد بر عملکرد سیستم پانک موافق باشد. منتهی طبعی است که موقوفیت نهایی در بهبود شاخص های کلان اقتصادی به همراهی سایر ارگان ها و سیاست‌های اعمال شده توسط آنها بستگی دارد. برای مثال به نظری رسد و وزارت کشاورزی هنوز در مسئله تنظیم نیازهای تکثیر به مواد غذایی وابتكه چه مقدار باید وارد کنیم، چه مقدار باید صادر کنیم و انکیم، به یک تضمیم عنتجمی ترسیده است. مثال دیگر ناکارآمدی سیاست تجارتی کشور در نیازهای واردات و صادرات است. این ناهمانگی ها تریخشی اعمال سیاست‌ها را در رسیدن به اهداف نهایی تحت تأثیر قرار می‌دهد.

سیاست‌های تثبیت یکی از مباحث اولیه در درس اقتصاد کلان است که عتسقانه توسط پخشی از کارشناسان غیر حوزه اقتصاد به سیاست‌های نبات با تابت بودن تغییر شده است که این کاملاً اشتباه است. سیاست‌های تثبیت عبارت از راهکارهایی است که مقامات پولی و اقتصادی کشور در زمان بروز نوسانات غیر مترافق در متغیرهای کلان اقتصادی، با هدف کنترل این نوسانات اتخاذ می‌کنند.

لازم است چند نکته را در خصوص اعمال سیاست‌های تثبیت یا پسته سیاستی تثبیت عنوان کنم. نکته اول میزان یا شدت اعمال سیاست است. میزان یا شدت اعمال سیاست بستگی به تشخیص سیاست‌گذار از عمق و گسترگی آن تأثیرگذارد. به طور مثال در خصوص بیماری، مقدار داروی تجویز شده برای بیمار پسته به تشخیص دکتر از عمق آن بیماری دارد. بنابراین برای بیمارهای مختلف در شرایط متفاوت، اعمال سیاست‌ها یک شدت را تغییر داشت و مقدار آن پسته به تشخیص سیاست‌گذار از عمق و دامنه آن نوسان یا انحراف از تعادل اقتصادی است. نکته دوم راجع به اثرگذاری اعمال سیاست است. پس اینکه ما سیاست را لازم داریم، مشخص است و اینکه اعمال سیاست ما چه مقدار باید شدید باشد یا به عبارتی دوز داروی تجویزی باید قدر باشد، هم نکته دیگری است. در سیاست‌های تثبیت اخیر، بانک مرکزی در کنترل تقدیمگی موفق بوده و به هدف گذاری انجام شده تا این زمان دست پافته است. نرخ رشد تقدیمگی در حال حاضر حدود ۲۶ درصد است و امیدواریم تا پایان سال به هدف ۲۵ درصد برسد. نکته بعدی که لازم به ذکر است، اصلاح یا تعدیل سیاست‌ها هم‌زمان با کاهش نوسانات و بروز علامت بهبود است. باید در نظر گیریم که اجرای سیاست‌های تثبیت اقتصادی یک امر دائمی نیست، به عبارت دیگر اگر شرایط اقتصادی همچون گذشته پایدار بماند، طبیعی است سیاست‌ها با همان روند ادامه باید، ولی اگر شرایط بهبود پیدا کند، لازم است میزان اعمال سیاست همانی را اصلاح و هم‌زمان با آن تغییر کند. لذا گر علامت مثبتی در اقتصاد دیده شد،

محمد کهندل، اقتصاددان در گفتگو با هفته‌نامه تازه‌های اقتصاد:

اجرای سیاست ثبیت مهم‌ترین عامل آرامش در بازارهاست

- دامن زدن به فعالیت‌های سفته‌بازی می‌تواند نوسانات نرخ ارز را تحت تأثیر قرار دهد و اقتصاد کشور را در چار مشکل کند
- در صورت تداوم همراهی سیاست ثبیت با سیاست‌های مالی و تجاری، رشد اقتصادی بالای ۸ درصد و حتی بیشتر را شاهد خواهیم بود
- آزادسازی منابع ارزی در کنار ایجاد مرکز مبادله ایران، موجب شد انتظارات افزایش نرخ ارز از بین برود و ارز در یک روند بائبلات قرار گیرد

• شماره ۲۹ - دی ۱۴۰۰

در دولت قبل
به دلیل معطل
کردن اقتصاد
در ارتباط با حل
برجام، شرایطی
فراهمند که
کوچک ماندن
حجم معاملات
اقتصاد
همچنان مسئله
نظام شد و
طرف مقابل
از این مسئله
بهره‌برداری کرد

سلیمانیه، امارات، کابل و هرات وجود داشت
و البته در حال حاضر نیز است، اما اثرات آن
بسیار پایین آمده است. با اختصاص رقم‌های
نه چندان زیاد می‌توانستند اقتصاد کشور را از
طريق ارز دچار نوسانات و بی ثباتی کنند. لذا
در دولت قبل به دلیل معطل کردن اقتصاد
در ارتباط با حل برجام، شرایطی فراهم شد
که کوچک ماندن حجم معاملات اقتصادی
کشور همچنان مسئله نظام سد و طرف
مقابل از این مسئله بهره‌برداری کرد، لذا
اقتصاد کشور از این محل ضربه‌های زیادی
دید. راهی که باید برای این چالش طراحی و
عملیاتی می‌کردیم این بود که در کنار اقدام
با انک مرکزی که بتواند سیاست‌هایی که اتخاذ
می‌کند را عملیاتی کند، شرایطی فراهم کنیم
که هم از طريق انتظارات و هم آتجه در میدان
اتفاق می‌افتد، حجم تجارت خارجی ایران
افزایش یابد.

در دولت سیزدهم این اتفاق افتاد، از همان
ابدا را بینی ها را برای همکاری و تبادلات
اقتصادی با همسایگان و شرکای تجاری که از
قبل هم این شرکای تجاری مشخص بودند،
آغاز و شرایط برای بزرگ شدن حجم تجارت
خارجی و فعالیت‌های اقتصادی ایران با سایر
کشورها فراهم شد. این موضوع هم از نظر
روانی و هم اقتصادی شرایطی را فراهم کرد که
شاهد ثبات نسی در حوزه ارز در اقتصاد کشور
باشیم.

البته تأکید می‌کنم حجم مبادلات اقتصادی
ما پایین است، در حال حاضر نیز اگرچه
جهش‌هایی داشته‌ایم، اما با توجه به
اینکه اقتصاد ایران بزرگ است، باید حجم
تجارت خارجی بیش از اینها باشد. افزایش
حجم تجارت خارجی کشور به خصوص با
همسایگانی که اقتصاد ما نسبت به آنها از
مزیت نسی برخوردار است، به معنی ارزآوری
برای کشور است. تحقق این موضوع شرایط
افزایش عرضه ارز را ممکن می‌کند تا نسبت به
تقاضا تعادل ایجاد شود، اگر باید از روی نقطه
تعادل داشته باشیم، ثبات اقتصادی از طريق
ثبات ارز برای اقتصاد اتفاق افتاده است.
دامن زدن به فعالیت‌های سفته‌بازی ارز اگر
اتفاق بیافتد، تقاضای واقعی ارز به شدت
افزایش می‌یابد و از طرفی چون حجم تجارت
پایین است، قطعاً با فعالیت‌های سفته‌بازی
می‌توان نوسانات نیز ارز را تحت تاثیر قرار داد
و دیگران برای اقتصاد کشور برنامه‌ریزی و آن را
دچار مشکل کنند.

تعیین سیاست‌های ارزی توسط باانک
مرکزی، یکی از اصلی ترین ابزارهای
سیاست‌گذاری در سطح اقتصاد کلان
است که به واسطه کستره اترکناری آن
ضروری است تا با نگاهی جامع و مبتنی
بر شرایط کشور طراحی و اجرا شود.
پس از سال‌ها تجربه وجود نایاباز ارز در
کشور و آسیب دیدن اقتصاد ایران از
جهش‌های مقطعي نیز ارز، باانک مرکزی
در انتها سال گذشته با اتخاذ مجموعه
سیاست‌های تثبیت اقتصادی، مرکز
مبالغه ارز را به عنوان بستر ایجاد یک بازار
کاری ارز راه‌اندازی کرد و بازارسازی پرای
تمحیق بازار ارز و کنترل نوسانات نیز
ارز را در دستور کار خود قرار داد. تعیین
سیاست‌های ارزی مبتنی بر ایجاد زمینه
رشد سرمایه‌گذاری و تولید امری ضروری
است که باانک مرکزی این موضوع را به
عنوان یکی از راهبردهای خود در اتخاذ
سیاست‌های پولی و ارزی در نظر گرفت.

همچنین به موافات آن، اقدامات باانک
مرکزی در راستای دلارزدایی یکی از
گام‌های موثر سیاست‌گذار ارزی به منظور
ایجاد ثبات در بازار ارز بود. بر همین
اسامن در این شماره هفته‌نامه «تازه‌های
اقتصاد»، با دکتر محمد کهندل، استاد
اقتصاد دانشگاه و تحلیلگر مسائل
پولی و ارزی درباره لزوم تداوم اجرای
سیاست‌های تثبیت اقتصادی و ارزیابی
عملکرد باانک مرکزی طی یک سال گذشته
به گفتگو پرداختیم که از نظرمی گذرد:

**از سال ۹۶ به بعد با توجه به عدم مدیوبت منابع ارزی
کشور و توجه بیش از حد به
برجام و مسائل خارجی، شاهد
بودیم که نیز ارز افزایش
پافت، تعلیل تان از آن فضای
چیست؟ جواب این اتفاق اتفاق؟**

وضعیت اقتصاد ایران در ارتباط با موضوع
ارز و تجارت خارجی به شکلی است که حجم
فعالیت‌های ارزی نسبت به اقتصاد کشور
یا به تعبیری حجم معاملات خارجی ایران
بسیار کوچک است. این موضوع زمینه را
فراهم می‌کند تا دیگران برنامه‌ریزی کنند
و از این محل برای بی ثبات کردن اقتصاد از
طريق تغییر در نیز و روود کنند و اقتصاد
کشور دچار مشکل شود. شاهد بودیم ارز

با انعقاد
قراردادهای
مبادلات
ارزی توسط
بانک مرکزی
با کشورهای
منطقه و شرکای
تجاری، شرایطی
فراهمند که
تغاضاب را
ارزهای خاص
مانند دلار و یورو
به شدت کاهش
یافته

هر سال در اینام اربعین افزایش
تفاضلی ارز داشتم و به دلار
و بازار ارز شمار وارد می‌شد
اما این بار شاهد بودم به
زانسان دنار تخصیص پیدا
کرد و منکلی به وجود نیامد.
تحلیل تان از این اسلام
چیست؟

یکی از اتفاقات خوب این بود که با انعقاد
قراردادهای مبادلات ارزی توسط بانک مرکزی
با کشورهای منطقه و شرکای تجاری، شرایطی
فراهمند که تغاضا برای ارزهای خاص مانند
دلار و یورو به شدت کاهش یافت. کاهش
تفاضلی این دو ارز زمینه را فراهم کرد که
سنته بازی برای دلار و یورو در اقتصاد کشور
کاهش یابد و این مدیریت طرف مقاصد ارز
توسط بانک مرکزی انصافاً مدیریت بسیار
مناسبی بود، به خصوص مسئله ارز اربعین که
چند روز مانده به مراسم اعلام شد لازم نیست
افراد دلالته بگنند، بلکه می‌توانند دینار تهیه
کرده و این هم برای کشور عراق و هم برای

با تعین سیاست ثبت اقتصادی، شرایط بیشینی بدیگر اقتصاد بیهود بالته و شاخنهای اقتصادی و وند مناسبتری را طی می‌کنند. تحمل جنابالی از اقدامات بانک مرکزی چیست؟

سیاست‌های ارزی که در دولت جدید اتفاق
افتد را می‌توان به چند مورد تقسیم‌بندی
و چند نوع فعالیت را در این زمینه احصاء
کرد. در ارتباط با موضوع ارز و تجارت خارجی
دو حرکت موافق و هماهنگ در این دولت
اتفاق افتاد. از یک طرف، شرایطی فراهم شد
که ارتباطات با همسایگان و شرکای تجاری
افزایش یافت و تفاهم‌نامه‌هایی با روسیه،
عراق، امارات و دیگر کشورها امضا شد و
روابط اقتصادی شکل گرفت و حجم مبادلات
ارزی با نرخ رشد قابل توجهی افزایش یافت.
از طرف دیگر، در دولت سیده‌هم پیوستن
ایران به پیمان‌های منطقه‌ای و قرمانطقه‌ای و
عضویت در بربیکس و شانگهای رقم خورد که
همه این موارد شرایطی را فراهم کرد که از یک
طرف منجره آزادسازی منابع و از طرف دیگر
منجر به جایگزین کردن ارزهای منطقه‌ای به
جای دلار و در نهایت باعث ثبت نرخ ارز شد.

هر سال در اینام اربعین افزایش
تفاضلی ارز داشتم و به دلار
و بازار ارز شمار وارد می‌شد
اما این بار شاهد بودم به
زانسان دنار تخصیص پیدا
کرد و منکلی به وجود نیامد.
تحلیل تان از این اسلام
چیست؟

یکی از اتفاقات خوب این بود که با انعقاد
قراردادهای مبادلات ارزی توسط بانک مرکزی
با کشورهای منطقه و شرکای تجاری، شرایطی
فراهمند که تغاضا برای ارزهای خاص مانند
دلار و یورو به شدت کاهش یافت. کاهش
تفاضلی این دو ارز زمینه را فراهم کرد که
سنته بازی برای دلار و یورو در اقتصاد کشور
کاهش یابد و این مدیریت طرف مقاصد ارز
توسط بانک مرکزی انصافاً مدیریت بسیار
مناسبی بود، به خصوص مسئله ارز اربعین که
چند روز مانده به مراسم اعلام شد لازم نیست
افراد دلالته بگنند، بلکه می‌توانند دینار تهیه
کرده و این هم برای کشور عراق و هم برای

اقتصاد ایران مناسب بود. هم وزن ریال ایران
و هم دینار عراق در منطقه افزایش یافت و هم
فعالیت‌های سفته بازی را کاهش داد. شاید در
نگاه ساده باشد، اما حرکت بسیار عمیقی بود
و تأثیر خوبی گذاشت. چرا که انتظاری وجود
داشت که شوک ارزی داشته باشیم، اما اتفاق
نیفتاد.

گفته می‌شود بانک مرکزی این اقدام را برای
لبر ترکیه یا ریال عربستان و ارزهای دیگر هم در
دستور کار دارد. خوب است که این اقدامات را
با سایر کشورهایی که مبادله اقتصادی داریم
نیز تعیین دهیم. چیزی که عاید ما خواهد
شد، ریال به عنوان یک ارز مهم در منطقه
مطற خواهد شد و برای اقتصاد کشور حرکت
مناسب و خوبی است.

یوخری می‌گویند چرا ارز ثبت شود، باید نرخ ارز را رهایش و در اختیار بازار قرار دهیم. تحمل شما چیست؟

در ادبیات اقتصادی و بانکی سه نظام ارزی
وجود دارد. نظام ارزی شناور، نظام ارزی ثابت
قابل تبدیل (ارز ورود و خروج دارد و آزاد است،
اما ثابت است و مدیریت می‌شود) و نظام ارزی
ثابت. نظام ارزی که الان در کشور داریم نظام
ارزی ثابت قابل تبدیل است، یعنی از طرفی
شناور نیست و می‌خواهیم مدیریت کنیم
و اجازه ندهیم تا هر کجا که می‌تواند توسان
داشته باشد، حرکت کند. شرایط اقتصادی
حکم می‌کند که چنین نظام ارزی را انتخاب
کنیم.

از یک طرف موضوع تحریم را داریم و از طرف
دیگر نیازهای ارزی ما زیاد است، اما حجم
تجارت خارجی ما به دلایل مختلف از جمله
تحریم قابل توجه نیست و عدد ۱۵ میلیارد
دلار صادرات و واردات برای اقتصاد ایران رقم
بالایی نیست. به این دلایل نظام ارزی شناور
شده به سمت نرخ معقول و کارشناسی شده را
داریم.

نرخی که تعین می‌شود مثلاً ۵۰ هزار تومان
که الان وجود دارد آیا نرخ واقعی است؟ چه
کسی می‌تواند اثبات کند؟ من می‌گویم
یابین تراست، ثبت نرخ ارز این است که
روی رقم کارشناسی با سیاست‌هایی که
اعمال می‌کنیم، حول این محور باقی بماند
که روی ثبت اقتصادی هم موثر است. این
رقم نرخ ارز را لازم نیست بالا و پایین کنیم تا
لزوماً ثبت نرخ ارز اتفاق بیافتد، می‌توانیم

از رسان کردن
پول ملی شاید
در مقطع
کوتاه مدت
صادرات را
افزایش دهد
و لی تجربه
اقتصاد ایران
نشان داده که
در بلندمدت
به ضرر اقتصاد
کشور است

و تجربه اقتصادی کشور نشان داده این سیاست نه به نفع اقتصاد و نه به نفع مردم است.

ضمن اینکه ما به دنبال ثبات اقتصادی هستیم، آیا اگر قیمت ارز را افزایش دهیم شاهد ثبات اقتصادی خواهیم بود؟ اگر نرخ ارز را افزایش دهیم به شکل زنجیره‌ای سایر قیمت‌ها افزایش پیدا خواهد کرد.

برای رشد اقتصادی بلندمدت کشور نیاز به ثبات اقتصادی داریم، نه اینکه دامن راجع به قیمت‌ها بحث کنیم. آزادسازی قیمت‌ها به خصوص نرخ ارز به هیچ عنوان به معنی رسیدن به تعادل در نرخ ارز نیست، بلکه شرایط را فراهم خواهیم کرد که سقوط بازان به این بازار رجوع کنند و قیمت ارز آن قبیحتی که تعیین کردیم به شدت افزایش یابد و به بی‌ثباتی اقتصاد دامن خواهیم زد و این چیزی نیست که مامی خواهیم.

در سال‌های گفته همواره تجربه جهش ارزی را داشته‌ اما در ۹ ماهه امسال نرخ واشده بود، این مدیریت را چطور ارزیابی می‌کنید؟

تجربه کشور در چند ماه اخیر به ما می‌کوید اولاً دبلماسی تجارت خارجی را باید با بانک مرکزی هماهنگ کنیم، به دنبال این باشیم که حجم تجارت خارجی را با کشورهای همسایه و شرکای تجاری افزایش دهیم. دوم افتخار بانک مرکزی حفظ شود و این بانک عمق پیمان‌های ارزی را بیشتر کند و هم شرایط را برای ایجاد پیمان‌های ارزی با سایر کشورها ایجاد کند. نکته بعدی اینکه در مورد سیاست‌های پولی و مالی به این سمت حرکت کنیم و شرایطی را فراهم کنیم که ثبات پولی و اقتصادی را مدنظر داشته باشیم و رشد

از طریق مدیریت عرضه و تقاضای ارز روی قیمتی که کارشناسی شده و فکر می‌کنیم ۲۸ هزار تومان یا ۵۰ هزار تومان است به آن سمت سوق دهیم.

مثلاً اگر تقاضای سفره بازی بروای ارز وجود دارد و از آن طرف هم انتظار افزایش نرخ ارز وجود دارد، شرایطی را فراهم کنیم که مردم و فعالان اقتصادی و کسانی که با ارز سروکار دارند و می‌خواهند دارایی‌های شان را افزایش دهند و با بیمه کنند، به خرید ارز پنهان نیاورند و سفرت‌بازی انجام ندهند و تقاضا برای ارز نداشته باشند.

نکته بعدی از طریق پیمان‌های ارزی است. دلایلی ندارد منقادی دلار باشیم وقتی می‌توانیم با تحریکه پیمان ارزی داشته باشیم و لبرتکریه و ریال ایران را برای مبادلات استفاده کنیم، از یک طرف هم به نفع لبرتکریه و ریال ایران است که پیمان ارزی داشته باشیم. از طرف دیگر تقاضا برای ارز را کنترل کرده‌ایم و با این سیاست می‌توانیم ثبات نرخ ارز را داشته باشیم. چرا باید نرخ ارز را افزایش دهیم؟ مردم چه گناهی کرده‌اند؟ افزایش نرخ ارز آیا به نفع مردم است و در درازمدت اقتصاد کشور از این کار نفع می‌برد؟ خیر. ارزان کردن پول ملی شاید در مقطع کوتاه‌مدت صادرات را فرازایش دهد، ولی تجربه اقتصاد ایران نشان داده که در بلندمدت به ضرر اقتصاد کشور است.

اگر بخواهیم صادرات کشور را افزایش دهیم باید بهره‌وری در اقتصاد را افزایش دهیم و مزیت‌های اقتصادی کشور را شناسایی و آنها را برجهسته و به مردم معرفی کنیم تا سرمایه‌گذاران در آن پخش‌ها سرمایه‌گذاری کنند و آن کالاها صادر شود، نه اینکه قیمت ارز را افزایش دهیم تا فلان صادر کننده در کوتاه‌مدت نفع بیشتری بیارد، مطالعات

* شماره ۲۶ - دی ۱۴۰۰

پرش

هزارهای تثبیت اقتصادی با سیاست‌های بلندمدت دولت

سیاست‌های بلندمدت از سیاست‌های کوتاه‌مدت پولی به شدت بهتر جواب می‌دهد.

آن اطمینانی که به مردم منتقل می‌شود از طریق سیاست‌های بلندمدت دائمی است.

لذا اگر سیاست‌های تثبیت با سیاست‌های مالی و سیاست‌های بلندمدت دولت همراه باشد، قطعاً جواب خوبی می‌گیریم و اعتماد به بخش خصوصی و فعالان اقتصادی منتقل می‌شود و آنچه می‌خواهیم را شاهد خواهیم بود.

دلیلی ندارد
متقارضی دلار
باشیم، وقتی
می‌توانیم با
ترکیه پیمان
ارزی داشته
باشیم و لیر
ترکیه و ریال
ایران را برابری
می‌دانات
استفاده کنیم

خواهیم بود.

با افتتاح حساب ارزی کاهش ۹۰ درصدی تفاوتاً برای ارز افق افتداد در مباره اینکه تداهی بر بانک مرکزی چه نظری دارید؟

در این دولت اتفاق مبارکی افتاد و دولت الکترونیکی زنگ ولعاب بهتری به خود گرفت و دولت از این امکانات استفاده خوبی هم در راستای صدور مجوزها و هم موضوع ارز داشت. حساب‌های ارزی یک تجربه خوبی برای نظام بانکی شد. اسم این را ردبایی ارزهای تخصیص داده شده یا شناسنامه‌دار کردن متخصصان ارز می‌گذارم و این اقدام بسیار خوبی بود. اگر بانک مرکزی همین ردبایی وجود را در بخش تسهیلات دنیال کند، به طور قطع تسهیلات به محل واقعی خود بیهتر هدایت خواهد شد، تولید وضع بهتری خواهد داشت و اقتصاد کشور شکوفا تر از این خواهد شد. توسعه دولت الکترونیک در حوزه بانک می‌تواند نظارت بانک مرکزی را بر فعالیت‌های بانکی بهینه‌تر و کارآمدتر کند و این اقدام برای بانک مرکزی و سیستم بانکی یک ضرورت است. البته کارهای خوبی در این رابطه شده است، اینکه برخی از حساب‌ها را تجاری کردند را باید ادامه دهند چراکه حرکت خوبی است و فعالیت‌های سفته‌بازی در سایر دارایی‌ها را مدیریت کرد. ترخ تورم را از طریق مدیریت تسهیلات و تقاضنیکی برای کاهش

تقاضنیگی را مناسب با حجم رشد اقتصادی و آنچه اقتصاد تیاز دارد در برنامه داشته باشیم.

ذلیل سیاست تثبیت هم فرع ارز کنترل شد و هم رشد تقاضنیکی که عامل اصلی بروز تورم است، نظر شما در این زمینه چیست؟

در حوزه سیاست‌های اقتصادی (بولي و مالي) نمي‌توانيم شريطي را فراهم کنیم که سیاست‌های مالي يك مسیر را دنیال کند و سیاست‌های بولي بانک مرکزی راه خودش را بروند. در اين دولت مي‌بینيم که اين دو هماهنگ و هردو همسو هستند که تاثير خوبی گذاشته است. کسری بودجه را شاهد نيسیم و منابع تامین بودجه منطقی است و از طریق استغراض دنیال نمي‌شود. ضمن اینکه حجم زيادي از بدهی‌های دولت قبل به بانک مرکزی پرداخت شد.

لذا بانک مرکزی هم در همین راستا حرکت کرده و اين همراهی و همسویي اگر ادامه بيدا کند، حتماً ثبات اقتصادی را شاهد خواهیم بود، کما اينکه رشد تقاضنیکی از ۴۲ درصد به ۲۶ درصد کاهش یافته است. اگرچه کاهش ترخ تورم را مردم احساس نمي‌کنند، اما از شدت آن کاسته شده است، يعني تورم وجود دارد و به نوعی جلوی رشد تورم گرفته شده است، لذا اگر اين روتند ادامه بيدا کند در کنار اينکه رشد تولید و اقتصاد کشور را شاهدیم، در آينده شاهد اين اثرات در سقره مردم تیز

۱۰

اقتصاد
تازه‌ها

* شماره ۲۲ - دی ۱۴۰۰

ازادسازی
قیمت‌های
خصوص نرخ ارز
به هیچ عنوان
به معنی رسیدن
به تعادل در
نرخ ارز نیست
بلکه شرایطی
را فراهم
خواهیم کرد که
سفته بازان به
این بازار رجوع
کنند

بسیار خوشحال کننده است، چرا که هم
حجم فعالیت‌های اقتصادی به شدت بالا
می‌رود و هم ارزآوری برای کشور افزایش
پیدا می‌کند. ما در مقابل این کشورها دارای
مرزیت نسبی هستیم و هر چقدر شرایط
را برای افزایش مبادلات ارزی در ارتباط با
همسایگان قراهم کنیم، به نفع ایران است و
دولت با سیاست‌هایی که اتخاذ می‌کند برای
بخش اقتصادی کشور بازارسازی می‌کند. با
این شرایط اگر بازار را مدیریت کنیم، قیمت
ارز افزایش پیدا نمی‌کند و بخش تضادی
سفتۀ بازی راتقریباً حذف می‌کنیم که حرکت
بسیار بزرگی است که این اتفاق امروز رخ داده
است. اینکه امروز سفتۀ بازی در بازارهای زدیک
به صفر شده است کار بسیار بزرگی است. اگر
سیاست همواری سیاست ثباتی با سیاست
مالی و تجاری و همچنین پیمان‌های پولی
ادامه یابد، قطعاً رشد اقتصادی بالانی مانند ۸
درصد و حتی بیشتر را شاهد خواهیم بود.
کشورهای منطقه برای ما بازار خوبی هستند
و صادرات به این کشورها ارزان است. ۱۵ کشور
همسایه داریم و کوله‌بران با سیاری از این
کشورها صادرات و واردات را نجات می‌دهند.
وقتی چنین قابلیتی داریم، چرا شرایط را
فراهم نکنیم که این بازار برای اقتصاد کشور
بزرگتر شود، اقتصاد کشور در حال شکوفایی
است، اشتغال علائم خوبی نشان می‌دهد
و آمار سرمایه‌گذاری اعداد خوبی را نمایش
می‌دهد که همه اینها گویای این است که آینده
خوبی داریم.

سیاست ثباتی یکی از علل ثباتیت نرخ ارز
است. بازارسازی که برای اقتصاد کرده‌ایم،
پیمان‌هایی که بسته‌ایم، دور زدن و
ختنی‌سازی تحریم‌ها، دولت‌الکترونیک و
... همه این موارد تاثیرگذار است. سیاست
این دولت این است که بازارهای دارایی‌ها از
جمله طلا، ارز، سکه و ... را کوچک کند. این
سیاست‌ها لزوماً سیاست ثباتیت نیستند.
سیاست‌های بلندمدت از سیاست‌های
کوتاه‌مدت پولی به شدت بهتر جواب
می‌دهد. آن اطمینانی که به مردم منتقل
می‌شود از طریق سیاست‌های بلندمدت
دانشی است. لذا اگر سیاست‌های ثباتیت با
سیاست‌های مالی و سیاست‌های بلندمدت
دولت همراه باشد، قطعاً جواب خوبی
می‌گیریم و اعتماد به بخش خصوصی و فعالان
اقتصادی منتقل می‌شود و آنچه می‌خواهیم را
شاهد خواهیم بود.

مبادلات دارایی‌ها می‌توان مدیریت کرد. هر
چقدر بتوانیم مبادلات دارایی را در اقتصاد
کشور کاهش دهیم و بازارها را کوچک کنیم،
توانسته‌ایم فعالیت سفتۀ بازی و درآمدهای
بادآورده را کم کنیم و این کمک می‌کند تا ناخ
تورم را کاهش دهیم.

**تدبیر تاسیس مرکز مبادله
که تمام فعالیت‌های ارزی
ذلیل آن انجام شود و چگونه
می‌بینید و چه آنرا بر می‌دیریت
تکاضهای ارزی خواهد
داشت؟**

اقدام خوبی که در این دولت صورت گرفت،
این بود که دولت در بخش عرضه توانت
ارزهای زیادی را آزاد کند. آزاد شدن ارزهای
بلوک شده اینطور نبود که طرف مقابل دلش
به حال ماسوخته باشد، بلکه شرایطی فراهم
شده که دشمن خودش را خلیع سلاح دید،
با جایگزین کردن شرکای اقتصادی به جای
غرب، پیمان شانگهای، بریکس، ارتباط با
همسایگان، روسیه، چین، اسارات، ترکیه و
... همه اینها باعث شد که طرف مقابل به این
نتیجه برسد که تحریم دیگرمعنی تدارد، لذا با
چنین اقداماتی شرایطی فراهم شد ارزهای
بلوک شده یکی پس از دیگری آزاد شوند و این
موضوع منجر به این شد که در بخش عرضه
اتفاقات مبارکی بیانند و مالحه‌ها و بازارهای
برای جلوگیری از افزایش نرخ ارز و ایجاد ثبات
ارزی داشته باشیم که بانک مرکزی در کنار این
موضوع حساب‌های ارزی و مرکز مبادله ارز را
طرح گرد که هم نیازهای ارزی را تامین کرد و
هم باعث شد انتظارات افزایش نرخ ارز این
برود و سفتۀ بازی در بازار ارز را کاهش یابد و نرخ
ارز در یک روند پایباتبات قرار گیرد.

**چه نظرهایی به عملکرد پاتک
مرکزی در یک سال اخیر
می‌دهید و پیش‌بینی شما از
آینده چیست؟**

سیاست‌هایی که در یک سال اخیر در حوزه
ارز و نقدینگی و سیاست‌های بودجه‌ای و
مالی داشتیم، باید ادامه پیدا کند و همچنین
دارایی‌های راکد دولت به چرخه اقتصادی
بباید. اخیراً شاهد بودیم جمهوری اسلامی
ایران با سوریه تعرفه‌های گمرکی را صفر
کرددند اتفاقات این شکلی، حرکت‌های
بسیار خوشایندی است و برای ما اقتصادی‌ها

فصل جدید روابط بانکی ایران و روسیه آغاز شد

سوغات بانکی فرزین از مسکو

- اولین ال سی شبکه بانکی ایران در خارج از کشور توسط بانک سپه در روسیه گشایش یافت
- خط اعتباری به ارزش ۵.۶ میلیارد روبل برای واردات کالاهای اساسی از روسیه برای ایران ایجاد شد
- امکان خرید آسان و اعتباری توسط تجار ایرانی از کشور روسیه فراهم شد

تقویت
مناسیات
در چارچوب
تواافقنامه
تجارت آزاد میان
ایران و اتحادیه
اقتصادی
اوراسیا، در
این نشست
موردنکرد
گرفت

اعتباری ۶.۵ میلیارد روبلی، پیرو توافقات و قراردادهای متعقد شده کارگزاری میان دو بانک به صورت حداقلی و به عنوان شروع عملیات بانکی است. این گشایش اعتباری اولین کام مهم در راستای توسعه همکاری ایران و روسیه بعد از اتفاق توافق نامه تجارت آزاد اوراسیا به شمار می‌رود.

محمد رضا فرزین، رئیس کل بانک مرکزی کشورمان طی این سفر با "الویرا تیولینا"، رئیس کل بانک مرکزی روسیه دیدار و گفتگو کرد. افزایش همکاری‌های پولی و بانکی، بهره‌برداری از ظرفیت‌های پریکس و نهادسازی‌های پولی و بانکی جدید در این حوزه و همچنین تقویت مناسبات در چارچوب تواافقنامه تجارت آزاد میان ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیا در این نشست موردنکرد.

در دیدار و مذاکرات رئیس کل بانک مرکزی کشورمان با رئیس کل بانک مرکزی روسیه، علاوه بر نهادی سازی توافق بکارگیری پول‌های ملی در مبادلات تجاري دو کشور به جای دلار، فرزین پیشنهادهایی در زمینه بهره‌برداری از ظرفیت‌های گروه پریکس و نهادسازی‌های پولی و بانکی در این حوزه طی دوره ریاست روسیه براین گروه در سال آتی می‌لادی مطرح کرد که موردن‌توجه رئیس کل بانک مرکزی روسیه قرار گرفت.

همچنین با توجه به تهابی شدن تمامی اقدامات توافق شده قبلی میان بانک‌های مرکزی ایران و روسیه، قرار شد مفاد آن به صورت فنی و تخصصی، محور همکاری‌های آینده بانک‌های مرکزی دو کشور قرار گیرد.

محمد رضا فرزین، رئیس کل بانک مرکزی کشورمان به منظور افزایش همکاری‌های پولی و بانکی با روسیه و همچنین تقویت مناسیات در چارچوب تواافقنامه تجارت آزاد میان ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیا، هفته گذشته به روسیه سفر کرد. رئیس کل بانک مرکزی را در این سفر معاونین اقتصادی و امور بین‌الملل بانک مرکزی، مدیران عامل دو بانک ملی و سپه و همچنین هیأت فنی همراهی کردند.

سفر فرزین به روسیه دستاوردهای مهم عملیاتی رانیز به دنبال داشت. در بی رایزنی‌ها و عملیاتی سازی بسترها پولی و بانکی و مذاکرات فنی بانک مرکزی کشورمان، اولین ال سی شبکه بانکی ایران در خارج از کشور توسط بانک سپه در روسیه گشایش شد. این اقدام بعد از تحريم‌های ترامپ با به اصطلاح "سیاست فشار حداقلی" بی‌سابقه است. این ۱۲ که از همان روز مورد استفاده قرار گرفت، برای شروع به مبلغ ۱۷ میلیون یورو است و با شرط پرداخت مدت دار چهت واردات استفاده می‌شود. این گشایش اعتبار، امکان خرید آسان و اعتباری توسط تجار ایرانی از کشور روسیه را فراهم کرده است که در تسهیل واردات به کشور، کمک کننده خواهد بود.

همچنین در جریان این سفر جلسه‌ای میان مدیران بانکی از پریکس و بانک ملی ایران برگزار شد که بر اساس آن خط اعتباری به ارزش ۵.۶ میلیارد روبل برای واردات کالاهای اساسی از روسیه برای ایران ایجاد شد. خط

۱۲

* شماره ۲۲ - دی ۱۴۰۲

حجۃ الاسلام غلامرضا مصباحی مقدم؛ عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام
در گفتگو با هفته‌نامه تازه‌های اقتصاد:

ثبتات نرخ ارز ادامه خواهد داشت

- واقعاً از بانک مرکزی بابت مدیریت بازار ارز تشکر می‌کنم
- کانال‌های تلگرامی و دشمنان هر چقدر تلاش می‌کنند تا نرخ ارز را فزایش دهند، موفق نمی‌شوند
- حدود ۹ ماه است که شاهد ثبات نسبی قیمت ارز هستیم

۱۳

تازه‌های
حیات

۱۷-۲۶ دی ۱۴۰۰

نیازمند زمان است. مردم از روز اول روی کار آمدند دولت سیزدهم انتظار معجزه دارند و البته رسانه‌ها هم گاهی دامن می‌زنند. من خاطرمن هست هنوز هیات دولت آقای رئیسی تشکیل نشده بود، بعضی از رسانه‌ها انتظارات مردم را بازتاب می‌دانند و می‌گفتند این کار و بیان کار هنوز انجام نشده است، به تعبیر این یک نوع اطلاع‌رسانی غلط به مردم و بالا بردن سطح انتظارات است که اتفاقاً این انتظارات، خود عامل تورم است. مادر عوامل تورم، عامل رشد تقدیمکی و ناترازی پانک‌هارداریم که منجره‌رشدن تقدیمکی می‌شود، از سویی عامل کسری بودجه رانیزداریم که این کسری نهایتاً خود را در فشاره‌های منابع پانک مرکزی و پانک‌هاتشان می‌دهد و به رشد تقدیمکی منتهی می‌شود. اکنون دولت و پانک مرکزی توانسته‌اند تا حدود زیادی جلوی کسری بودجه را بگیرند، نهایاً خواهم بگویم اقدامات کافی بوده و تمام شده است، چون هنوز کسری بودجه داریم؛ ولی کسری بودجه نسبت به گذشته به شدت کاهش پیدا کرده است و استقراض از پانک مرکزی قابل مقایسه با دوره پیشین و ۱۰ ساله نیست و پسیار کم شده است. از اولین ماهی که رئیس جمهور مسئولیت دولت سیزدهم را به عهده گرفت، استقراض از پانک مرکزی برای پرداخت حقوق کارکنان دولت متوقف شد و از هر ۱۴۰۰ دیگر استقراضی صورت نگرفت و این کام بسیار خوبی بود که برداشته شد. از آن به بعد هم دولت تلاش کرده است خود را در چاله کسری بودجه قرار ندهد. علاوه بر این، ریاست پانک مرکزی با تدبیری که داشته، سعی کرده ناترازی پانک‌ها را مهار و کنترل کند و پانک‌های ناتراز نیز منضبط شوند که درین زمینه تا حدود زیادی موقع بوده و البته بخوبی موسسات که دیگر امکان انتصاف پنهانی را نداشتند، ادغام شدند که هنوز هم موادی از ناترازی‌ها پایی مانده که درصد ادغام یا تحالف آنها هستند. بنابراین، این قدم‌ها بسیار مثبت و موثر هستند. خصوصاً در مدیریت نرخ ارز، هر چه از آغاز سال می‌گذرد، اجرای سیاست ثابت نرخ ارز موجب برقراری آرامش در بازار شده است. کمال‌های تلگرامی، صهیونیست‌ها، آمریکایی‌ها و تمام دشمنان نظام و ملت جمهوری اسلامی که بر کمال‌های نرخ‌گذاری از سوار استند، تلاش می‌کنند که قیمت‌های را بالا پکشند، ولی نرخ ارز در بازار حدود ۵۰ هزار تومان باقی مانده و نرخ بازار مبادله‌ای هم حدود ۴۱ هزار تومان است، بنابراین ثابت نرخ از آثار خوبی دارد. معمولاً اذهان عمومی جامعه ما نسبت به چند چیز شرطی است. ۱- نرخ ارز و ۲- قیمت بنزین که اگر قیمت ارز

پیکسال از زمان اجرای سیاست‌های جدید پانک مرکزی می‌گذرد و در این مقطع زمانی، تحولات مهیی در سیاست گذاری پولی و ارزی کشور اتفاق افتاده است. پانک مرکزی در این دوره پیکساله؛ مقتدرتر شده و تصمیمات موثرتری را نیز اتخاذ می‌کند. سیاست تقویت اقتصادی به عنوان یکی از کلیدی‌ترین برنامه‌های تحولی پانک مرکزی در مقطع زمانی اخیر عملیاتی شده و پانک مرکزی از طریق قعال‌سازی ابزارهای کنترلی در بازار ارز و همچنین ترازنامه‌بانک‌ها، توانسته است شرایط برقراری آرامش را در بازارهای فراهم کند. علاوه بر این، یکی از سیاست‌های مهم پانک مرکزی در پیکسال اخیر، موضوع کنترل سرعت رشد تقدیمکی و هدف گذاری ۱۵ درصدی بوده که طبق آخرین آمارهای موجود، تحقق این امر قطعی خواهد بود. پانک مرکزی همچنین با راه‌اندازی مرکز مبادله ارز و طلا، توانسته است انسجام عناصری را در دریافت و پرداخت‌های ارزی کشش ایجاد و به مرور حرکت در عسیر ایجاد فرماندهی واحد ارزی کشش را در این مرکز دنبال کند. در خصوص افزایش بسته سیاستی تقویت اقتصادی پانک مرکزی و همچنین سایر سیاست‌های کلان رگولاتور بازار پول و ارز کشش، با حججه‌الاسلام غلامرضا صباچی مقدم، عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام، گفتگویی انجام دادیم که در زیر می‌خوانید:

در پیکسال گذشته، اعمال مدیریت تقدیمکی و کنترل رشد ترازنامه پانک‌ها را از سوی پانک مرکزی داشتم به نحوی که سرعت رشد تقدیمکی از ۴۲٪ درصد ابتدای دولت، اکنون به ۲۶ درصد رسیده است. این اقدام چه اهمیت و تاثیری خواهد داشت؟

متاسفانه طی یک دهه گذشته (دهه ۹۰-۹۰) شاهد به هم ریختگی میانی اقتصاد در کشورمان هستیم. افزایش قیمت ارز، رشد تورم که از سال ۱۳۹۷ اشتاب بیشتری پیدا کرده و به بیش از ۴٪ درصد رسید (قابل ازان حدود ۳۰٪ درصد و بالاتر بود). همچنین کاهش سرمایه‌گذاری را داشتم، به نحوی که ۳۵٪ درصد استهلاک سرمایه را در دهه ۹۰ توانستیم جبران کنیم. تغییر من این است که دولت آقای رئیسی، زیرآواری از مشکلات اقتصادی در هنگام شروع به کار خود قرار گرفته است که خود این آواره‌داری

اگر اعتماد عمومی به اقدامات دولت پانک مرکزی و وزارت اقتصاد برانگیخته شود و مردم اعتماد کنند، در این صورت انتظارات تورمی فروکش می‌کند

اگر مبادلات
دوجانبه
تجاری بین ما
وکشورهای
طرف تجارت با
از زهای محلی
صورت بگیرد و با
تهاتر کالا داشته
باشیم، بیش
از ۶ درصد از
تجارت خارجی
مایوشش داده
می شود و نیازی
به ارز دیگری
ندارد

مردم مطالبه می کردند که شما این بارانه را باز کنید
تاماً استفاده کنیم و دولت می گفت باید قیمتها را اصلاح کنیم. مردم می گفتند قیمت را اصلاح کنید و پول را به ما دهد. پس انتظارات تورمی به کلی از بین رفت. البته آن زمان خطای خود را داد و آن استقراض از بانک مرکزی بود، چون دولت کسری بودجه داشت، بنابراین ۲۸ هزار میلیارد تومان بارانه از ماه التفاوت حامل های انرژی به دست می آورد و ۳۶ هزار میلیارد تومان نیز باید به مردم بارانه می پرداخت که ماه التفاوت آن را از بانک مرکزی استقراض کرد. من خاطرمن هست ۵ هزار میلیارد تومان یک بار، دو هزار میلیارد تومان یک بار، دوهزار میلیارد تومان بار و دیگر، یعنی مجموعاً ۹ هزار میلیارد تومان از بانک مرکزی استقراض کرد. این ۹ هزار میلیارد تومان ضرب در ضرب فزاندگی پول پرقدرت معلوم است که نقدینگی عجیب و غریبی را بیجاد می کند و تورم به وجود آورد. این چیزی است که به نظرمن هم صاحب نظران باید به آن توجه کنند و هم عامه مردم و تائینجا می بینم دولت برای مهار تورم، اقدامات خوبی انجام داده است. از جمله کاهش رشد تقاضنگی که آن را از ۴۲ درصد، تا کنون به ۲۶ درصد کاهش داده است و البته این روند باید استمرار پیدا کند. حقیقت این است که رشد تقاضنگی باید متناسب با رشد تولید و رشد کالاها و خدمات باشد، هر چه اضافه بر آن باشد، تورم زاست.

به هر حال، واقع از دولت و بانک مرکزی بابت این مدیریت تشکر می کنم. البته عامه مردم هنوز توجیه نیستند و این نیاز به زبان و بیانی دارد که قابل فهم عامه مردم باشد. توصیه می کنم مسیروی که دولت شروع کرده و آثار آن نیز کم و بیش بروز گردد، راسخ رعایت ادامه دهد تا آثار کنترل و مهار تورم به مردم نشان داده شود. اگر این اتفاق بیافتد، فرمان آقا و نانگذاری سال نیز تحقق پیدا می کند. از آن طرف مارشد تولید داریم، رشد تولید در بهار امسال ۲.۶ درصد و رشد سال آنه ۱۰.۱ نیز ۴.۲ درصد بوده است. سال قبل تراز آن نیز بیش از دو درصد

بالا بود، قیمت همه چیز افزایش پیدا می کند. من فراموش نمی کنم که قبیل از این ماجرا، امام جماعت یکی از مساجد تهران به من گفت که بازار ایران سراغ ما آمده اند که آقا چه خبر است، چه بساطی است، چرا قیمت های بی ثبات است، گفتم شما عقربید، گفتند ما مقصریم؟ گفتم بله، مگر نه این است که صحیح به صحیح به کمال های تلگرامی نگاه می کنید بینید قیمت از قدر است تا قیمت کالاهای خودتان را با قیمت از تطبیق دهید؟ چه این کالاهای خارجی و چه داخلی باشد، پس شماره دارید با قیمت ارز، شرکت ای ارات تطبیق می دهید. بنابراین قیمت ارز هم توسان دارد و این شرکت موجب می شود، همه چیز تغییر قیمت پیدا کرده و بی ثبات شود و اخوب فهمیده بود.

حال تقریباً حدود ۹ ماه است شاهد ثبات نسی قیمت ارز هستیم، شرکت آرامش در بازار ارز رسایر بازارهای ماند کالاهای برج، خودرو و قیمت های دیگر هم اثر گذاشت است. البته گاهی می بینند قیمت برحی کالاهای افزایش پیدامی کند که این هم عمل و عواملی دارد که احیاناً از مربوط نمی شود، بلکه عوامل دیگر تاثیرگذار است، اما اینچه که بسیار مهم بوده، انتظارات تورمی است.

وقتی مردم انتظار تورم دارند، یعنی تورم وجود دارد، یعنی به استقبال افزایش قیمت های روند و به هم دیگر توصیه می کنند خرید های بیان را زودتر انجام دهید، بنابراین اینها یعنی انتظارات تورمی، انتظارات تورمی، تورم می آورند. من معتقدم اگر اعتماد عمومی به اقدامات دولت، بانک مرکزی و وزارت اقتصاد و دارایی برانگیخته شود و مردم اعتماد کنند، در این صورت انتظارات تورمی فروکش می کند. سال ۱۳۸۹ و زمان آغاز احمدی نژاد، قیمت حامل های انرژی افزایش ۷۰۰، ۳۰۰، ۲۷۰ هزار و دوهزار درصدی پیدا کرد، ولی قیمت های بازار کالاهای تقریباً تا یک سال تغییری نکرد. چراً چون انتظارات تورمی خفته بود، وقتی دولت مقداری مبلغ به عنوان بارانه در کارت های مردم شارژ کرد و گفت تا دو ماه دیگر نمی توانید بردارید،

وضعیت ذخایر ارزی کشور مناسب است

گفتگو با عمان، قطر و امارات بسیار موثر بود و مذکوره با روسيه برای فراهم کردن زمینه انجام مبادله باروبل و ریال نیز بسیار تأثیرگذار است و همینطور اقداماتی که از سوی دولت برای بریکس انجام شده نیز موثر خواهد بود. هنوز از آن ۴ میلیارد دلاری که در قطرداریم، استفاده نشده و این نشان می دهد که وضعیت ذخایر ارزی کشور خیلی خوب است.

دراين دوره
شاهد مدیریت
بازار ارز هستیم
به نحوی که
پول پاشی و
ارزپاشی صورت
نگرفته است

داشته باشیم، البته مدت هاست که نفت را به دلار نمی فروشیم، ولی مهم این است که سایر کالاهایم به دلار فروخته نشود و با سایر ارزها معامله صورت گیرد. حتی درباره یورو نیز باید همین اقدام را النجام دهیم. چند کشور خاص مثل انگلیس، فرانسه و آلمان در منطقه یورو از کشورهای هستند که حملی امریکا و سیاست‌های جهانی شان نیز هماهنگ و منطبق با سیاست‌های آن است. حال چه اصراری است که ما باید از ارزهای جهان روز استفاده کنیم؟ بهتر است از ارزهای محلی استفاده کنیم. همین کاری که بانک مرکزی در مورد سفر اربعین انجام داد و تفاوض ارز را پرداخت دینار عراق پاسخ داد. این نسبت به سایر ارزهای مورد تقاضای کشورهای منطقه باید اتفاق بیافتد و تجارت بین ما و آنها باید با ارز متنقابل، پیمان‌های دوچاره پولی و پیمان‌های چندجانبه پولی باشد و حتی اکرتوانیم از طریق بریکس نیز بول مشترک منتشر کنیم که بین کشورهای بریکس قابل مبادله باشد، بسیار مناسب تر خواهد بود... اگر می‌دانیم دوچاره تجاري بین ما و کشورهای طرف تجارت با ارزهای محلی صورت نگیرد و با تهاتر کلاً داشته باشیم، بیش از ۶۰ درصد از تجارت خارجی ما پوشش داده می‌شود و نیازی به ارز دیگری ندارد و این حتی موجب توسعه تجارت کشورمان هم خواهد شد.

برخی می‌گویند در یک سال گذشته که ثبات بازار ارز ایجاد شده، ارزپاشی صورت گرفته است. در این زمینه چه تحلیلی دارید؟

بوده و قبل از آن نیز تقریباً ۱۰ سال، روشن‌تولید صفر بود. بنابراین این نتیجه اقدامات دولت است که البته فعال سازی دیپلماسی اقتصادی در این زمینه تاثیرگذار بوده است. ارتباط جمهوری اسلامی ایران با چین و پیوستن به پیمان شانگهای، بریکس، سفر رئیس جمهور به کشورهای عمان، قطر و سایر کشورهای همسایه، رفت و آمد مکرر و متعدد به روسیه و حتی سفر رئیس جمهور به آمریکای جنوبی و ... منتج به افزایش صادرات، سرمایه‌گذاری بیشتر در اقتصاد و بهبود شرایط اقتصادی کشور شده است. طی این مدت، دولت توائسته است پروژه‌های نیمه‌کاره را به اتمام برساند.

یکی از اقداماتی که از سوی بانک مرکزی دنبال می‌شود، موضوع دلارپاشی و استفاده از ارزهای محلی در مراودات تجاری کشور است. تحلیل شما از این اقدام و سیاست‌های بانک مرکزی چیست؟

یکی از نکاتی که در مورد اصلاح امور اقتصادی کشور مطرح است، اینکه از ارزهای جهان روزا مثل دلار و یورو استفاده نکنیم. حقیقتاً هر دلار که در کشور مورد استفاده و مبادله قرار گیرد، یک خدمت به آمریکاست و حال آنکه آمریکا دشمن ترین دشمنان این ملت و نظام است. چون به وسیله انتشار دلار حق آقایی کسب می‌کند و به اندازه دلاری که به دنیا پیمایش می‌کند، قدرت خرید جذب کرده و این موضوع از سال ۱۹۷۱ به بعد جهانی شده است. به نظر من بسیار به جاست که ما دلارزدایی

یک بار در سال
۶۰ به میزان
۱۸ میلیارد
دلار ارزیابی
به منظور مهار
قیمت در بازار
انجام شد که به
نتیجه ترسیم

روند نرخ تورم به صورت آرام، نزولی است. از آغاز روی کار آمدن دولت سیزدهم، نرخ تورم ابتدا نزولی و سپس افزایشی شد و حتی در طی یک ماه، بیش از ۱۲ درصد رشد تورم رانیز داشتم، اما دوباره روند نرخ تورم نزولی شد. خوشبختانه طی ماههای اخیر روند تورم کاهش شده است، اگرچه مردم هنوز حس نمی‌کنند، چون مردم انتظار کاهش قیمت‌ها را دارند، نه کاهش تورم. بین کاهش قیمت‌ها و کاهش تورم مقاومت وجود دارد. کاهش تورم به این معناست که آن شتابی که قبل از تورم داشت کم شده، نه اینکه تورم متوقف شده و قیمت‌ها کاهش پیدا کرده است. به صورت کلی، شرایط حکایت از این دارد که دولت مشکلات را درست تشخیص داده و اقتصاد ما روی ریل قرار گرفته است. البته سرعت حرکت لوکوموتیو اقتصاد ما فعلًا آرام است و یک شتاب نشده که اگر با همین سرعت نیز استمرار پیدا کند، ما شاهد کاهش تورم طی پایان سال جاری و سال بعد خواهیم بود. انتظار این است که در دوره دولت فعلی، تورم به حدود ۲۰ تا ۲۵ درصد برسد.

پیش‌بینی شما از روند آینده نرخ ارز چیست؟

پیش‌بینی من این است که نرخ ارز بایانات خواهد بود، چون بنای دولت و بانک مرکزی براین نیست که از طریق افزایش قیمت ارز، کسب درآمد کند و شاید پیش از ۸۰ درصد ارزی که حاصل می‌شود، ارز دولت و شرکت‌های دولتی بوده و ذیفع آن دولت است. کمتر از ۲۰ میلیارد دلار ارزی است که ناشی از صادرات غیردولتی بوده و طبعاً اگر دولت درست عمل کند که به نظرمن این مسیر را خواهد رفت، هیچ ضرورتی بر افزایش قیمت ارز نیست. باید فعلاً در همین سطح، قیمت را بایانات نگه دارند تا آن شرطی بودن اذهان مردم اصلاح شود. وقتی شرطی بودن اذهان مردم اصلاح شد، دیگر تعليق خاطری به قیمت ارز نخواهد داشت و قیمت ارز در آن زمان می‌تواند به صورت آرام و بسیار ملام اصلاح شود، اما لعل ضرورتی نمی‌بینم.

شخاص این یک سال گذشته به عملکرد آقای فریزن چه نظرهای منهادیوگرا؟

به دلیل آثار آن که می‌بینم، انصافاً نمره خوب می‌دهم، به دلیل مدیریتی که ایشان در خود بانک مرکزی و مدیریتی که در نتیجات برایانک‌های دارد و به خوبی کنترل و رصد می‌کند و جاهایی که ضرورت داشته باشد، مداخله صورت می‌گیرد. این حکایت از توانایی وی دارد و موفق می‌دانم.

قبل از دوران اتفاق افتاده دولت‌های وقت و بانک‌های مرکزی برای مهار قیمت ارز، ارزیابی کردند. یک بار سال ۱۳۹۶ رخ داد ۱۸.۵ میلیارد دلار ارزیابی شد و ارز برای مهار قیمت به بازار توزیق شد و ای از پس آن پرونیا مددنی. قبل از آن هم ۵۰۰۰ تُن طلا به صورت سکه ضرب و بین مردم توزیع شد و از پس قیمت سکه هم برپایمدادند و قیمت سکه و ارز بالا رفت. خوشبختانه در این دوره شاهد مدیریت بازار ارز مستیم به نحوی که پول‌پاشی و ارزیابی هم صورت نگرفته است. اطلاعاتی که بنده دارم حکایت از این دارد که بانک مرکزی بازار ارز را ابتدا بازار مبالغه ارز مدیریت می‌کند که توسط عرضه کنندگان این بازار صورت می‌گیرد. اکنون عرضه و تقاضا است که قیمت را تعیین می‌کند و اینطور نیست که بانک مرکزی تزریق هنگفتی داشته باشد تا اجازه ندهد که قیمت‌ها بالا بروند. بعضی از سایتها و رسانه‌ها می‌گویند دولت قیمت ارز را سرکوب می‌کند. اما قیمت ارز را وقتی سرکوب می‌کند که قیمت ارز بخواهد به طور طبیعی افزایش یابد و دولت و بانک مرکزی اجازه آن را ندهند، ولی این اتفاق در حال حاضر خ نداده است. بانک مرکزی برای مدیریت بازار ارز از خبره ارزی خود استفاده نمی‌کند و به نظر من این نوع مدیریت، قابل تحسین است.

تحركات و سفرهای منظمهای

ریس کل بانک مرکزی در هیچ دوره‌ای به انسلاخ امور از بوده است که نتیجه‌ای نیافر و آمد هارا هم دیده در خصوص دیلمانسی بانکی بانک مرکزی چه ارزیابی باشد

دارد؟

گفتگو با عمان، قطر و امارات بسیار موثر بود و مذاکره با روسیه برای قراهم کردن زمینه انجام مبالغه با روبل و ریال نیز بسیار تاثیرگذار است و همینطور اقداماتی که از سوی دولت برای برقس انجام شده‌اند میتواند خواهد بود. هنوز از آن ۴ میلیارد دلاری که در قطرداریم، استفاده نشده و این نشان می‌دهد که وضعیت ذخایر ارزی کشور خیلی خوب است.

پیش‌بینی شما از قیمت ارز تا آخر سال و سال آینده چیست؟ اگر بانک مرکزی سیاست تثبیت را ادامه دهد، می‌توانیم چشم‌انداز کاهش تورم و ثبات اقتصادی را داشته باشیم!

اسماعیل لله‌کانی، مدیر عامل بانک رفاه کارگران
در گفتگو با هفته‌نامه تازه‌های اقتصاد:

سیاست تثبیت، تلاطم بازارهای طلاؤ دلار را متوقف کرد

- یکی از بزرگترین مزایای سیاست تثبیت، کاهش سقوطه بازی در برخی بازارهای مالی، همچون سکه و طلا بود
- دامنه نوسانات ترخ ارز تا انتهای سال ۱۴۰۲ آنکه خواهد بود
- بانک مرکزی به دنبال دسته‌بندی بانک‌ها براساس وضعیت سلامت و قاترازی آنها است

دولت به منظور ثبات بخشی به شاخص‌های اقتصاد کلان ۳ راهبرد کنترل تقدیمگی رشد تراز نامه شبکه پانکی و مدیریت تقاضا و عرضه ارز را در اولویت سیاست‌های خود قرار داد.

مبادله ارز و طلا بوده که به منظور موقع تر عمل کردن این مرکز، پیشنهاد می‌شود تک نرخی شدن نرخ ارز و غیرقانونی اعلام کردن سایر نرخ‌ها در مدل تعاملات این مرکز گنجانده شود. همچنین نظام ارزی از شناور مدیریت شده به ارز شناور ارتقا یابد.

سیاست تثبیت اقتصادی
به عنوان مهم‌ترین اقدام یکسال اخیر بانک مرکزی عملیات شده که از نتایج آن آرامش بخشی به بازارها و افزایش پیش‌بینی پذیری برای فعالان اقتصادی است. ارزیابی شما از اجرای این سیاست چیست؟

می‌توان اذعان داشت، در کشوری که مدت میدی‌با تحریم مواجه بوده، طبیعی است دچار کمبود منابع ارزی شود. بنابراین، اجرای سیاست تثبیت برای اقتصاد کشور امری حیاتی است، زیرا که کشور به صورت ضروری نیازمند واردات کالاهای اساسی و دارو است. این در حالی است که اجرای این سیاست با یک وقفه چند ماهه، اثر خود را بر شاخص‌های اقتصادی نشان داد. پکی از بزرگترین مزایای این سیاست، کاهش سفت‌بازی در برخی بازارهای مالی همچون سکه و طلا بوده و موجب شده تا سرمایه افراد، بیشتر به سمت بازارهای پول و سرمایه حرکت نماید.

متداول شدن بازار پرچالش ارزدر طول یکسال اخیر، پکی از مهم‌ترین دستاوردهای است که اغلب کارشناسان اقتصادی به آن اذعان دارند. تا جه میزان اقدامات مذکور ارزی بانک مرکزی را مونتری دانید؟ چه تحلیلی از روند بازار ارز تا پایان سال دارد؟

از اقدامات مهم بانک مرکزی، راه اندازی و عمق بخشی به مرکز مبادله ارز بوده که منجر به تقویت نقش سیگنال‌دهی به نرخ بازار آزاد شده است. به گونه‌ای که با وجود افزایش در نرخ ارز مرکز مبادله، همچنان نرخ ارز در بازار آزاد دستخوش تغییرات چندانی نشده و از ثبات نسبی نیز برخوردار بوده است.

بانک مرکزی در دوره پکساله اخیر، سیاست‌های مهمی را برای ثبات بخشی به اقتصاد کشور عملیاتی گرده است. طراحی و اجرای یسته سیاستی تثبیت اقتصادی با هدف آرامش بخشی به بازارها و کنترل نرخ تورم، برآن‌های پسیار مهمی بوده که توسط بانک مرکزی عملیاتی شده است. بانک مرکزی از این طریق توانسته است تا از هیجانات کاذب در بازار ارز جلوگیری و زمینه کاهش انتظارات تورمی را فراهم کند. همچنین با اجرای سیاست کنترل تقدیمگی در ماههای اخیر و کنترل تراز نامه بانک‌های زمینه‌های افزایش هفاقتی و پیش‌بینی پذیری اقتصاد ایران به واسطه کاهش میزان خلق پول تورم را فراهم شد. پیرامون سیاست‌های یکسال اخیر بانک مرکزی و اقدامات صورت گرفته، همچنین بیان راهکارهای چالش‌های موجود، هفته‌نامه تازه‌های اقتصاد با اسماعیل لله‌گاتی، مدیر عامل بانک رفاه کارگران گفتگویی را انجام داده که در زیر می‌آید:

الدامات یکسال اخیر بانک مرکزی در حوزه ثبات بخشی به شاخص‌های کلان اقتصادی کشور را چگونه ارزیابی می‌کنید؟ در کدام بخش‌ها موفق‌تر عمل شده و در کدام حوزه‌ها نیازمند پیگیری پیشترهستم؟

دولت به منظور ثبات بخشی به شاخص‌های اقتصاد کلان، ۳ راهبرد کنترل تقدیمگی، رشد تراز نامه شبکه پانکی و مدیریت تقاضا و عرضه ارز را در اولویت سیاست‌های خود قرار داد. سیاست‌های تثبیتی در سال جاری موجب کنترل تقدیمگی، افزایش رشد اقتصادی و کاهش تورم مطابق با شعار سال شده است. از سوی دیگر، کنترل اضافه برداشت بانک‌ها از منابع پانک مرکزی و بهبود سایر متغیرهای اقتصادی مؤثر، منجر به ثبات بخشی و پیش‌بینی پذیری شاخص‌های اقتصاد و نیز کاهش نااطمنانی و ریسک ناشی از سرمایه‌گذاری در بازارهای مالی شده است.

پکی از مهم‌ترین اقدامات اخیر بانک مرکزی در راستای کنترل نرخ ارز، راه اندازی مرکز

سیاست‌های
تثبیتی در
سال جاری
موجب کنترل
نقدینگی
افزایش رشد
اقتصادی و
کاهش تورم
مطابق با شعار
سال شده است

در نتیجه، ثبات در بازار ارز و کاهش تلاطم
در آن، مانعی برافزایش ارزش دارایی‌های
تورم‌زا می‌شود. یکی دیگر از اقدامات موثر
بانک مرکزی در متعادل‌سازی نرخ ارز،
زالام متقاضیان ارز به داشتن حساب ارزی
بوده که منجر به تسهیل و تسريع در تامین
نیازهای واقعی متقاضیان ارز و حذف
واسطه‌گری شده است.
لذا با توجه به سیاست‌های اتخاذ شده
توسط سیاست‌گذاران پولی و مالی در
سال جاری، دامنه نوسانات فرعی ارز تاثیرهای
سال ۱۴۰۲ خواهد بود.

یکی از اقدامات مهم بانک
مرکزی دوره‌آخر، کنترل
توازنامه بانکها بوده که
مورد تایید شیوه‌بانکی کشور
نیز قرار گرفته است. این
سیاست را چکونه ارزیابی
می‌کند و آنکه شخص آن در
کنترل نقدینگی چیست؟

اقدامات اخیر بانک مرکزی در حوزه پولی
بیانگر آن است که این تهاده به متغیر کنترل
رشد نقدینگی کل در اقتصاد بر مدیریت
مصارف نقدینگی تاکید داشته است. در این
راستا، سیاست کنترل رشد ترازنامه بانک‌ها
از طریق تعیین حد مجاز در بازه ۱.۱ تا ۱.۳۳
درصد ماهانه نیز سیاستی است که بانک
مرکزی در راستای محدودیت نقدینگی از
 محل مصارف آن اتخاذ کرده است. به بیانی
دیگر، عملکرد بانک‌ها در اعطای تسهیلات
اصطلاحاً منجر به خلق پول بانکی شده و
نقدینگی را در اقتصاد افزایش می‌دهد، از
این رو، تعیین حد مجاز برای رشد ترازنامه
و تاکید سیاست‌گذار پولی بر رعایت آن،
بانک‌ها را ملزم به مدیریت اعطای تسهیلات
متناسب با حد تعیین شده، گردد است.
بنابراین، سیاست مذکور در راستای تحقق
رشد نقدینگی و کنترل تورم از مسیر محدود
کردن میزان و قدرت تسهیلات دهی بانک‌ها
و کاهش شدت خلق پول از این محل، اجرا
شده است.

از سوی دیگر، آمارهای نشان می‌دهند که نرخ
رشد سالانه نقدینگی در ابتدای سال گذشته
در حدود ۴۰ درصد بوده و در یايان آبان‌ماه
سال جاری به ۲۶.۲ درصد کاهش یافته که
خود بیانگر موقیت بانک مرکزی در تحقق
اهداف سیاست‌های اجرا شده است. اراده

بانک مرکزی بر تداوم سیاست مذکور باعث
می‌شود تا تحقق هدف رسیدن به رشد ۲۵
درصدی نقدینگی تا پایان سال جاری نیز دور
از انتظار نباشد.

بانک مرکزی با اجرای
سیاست تثبیت اقتصادی،
در حال دستیابی به
هر ده گشادی رشد ۲۵٪
در صدی نقدینگی است.
پاسخ شما به عنوان یک
مدیر بانکی در قبال بروخی
اظهارات درباره خطر بروز
رکود جست?

نگرانی موجود در خصوص بروز رکود در
اقتصاد با توجه به روبکرد کنونی بانک
مرکزی و با در نظر گرفتن آثار و پیامدهای
سیاست‌های مرتبط با تثبیت اقتصادی،
قابل درک است. لیکن بايد توجه داشت
که اگر کنترل ترازنامه و به تبع آن، محدود
نمودن قدرت تسهیلات دهی بانک‌ها
با ملاحظاتی همراه شود، منجر به رکود
در اقتصاد تخواهد شد. تختین مسئله
آن است که کنترل شدید ترازنامه نباید
برای تمامی بانک‌ها به صورت یکسان
اعمال شود، اتفاهمات و جهت‌گیری‌های
سیاست‌گذاران پولی حاکی از آن است که
بانک مرکزی به دنبال دسته‌بندی بانک‌ها
براساس وضعیت سلامت و ناترازی آنها
است از این‌رو ضرورت دارد تا سیاست‌های
مرتبط با نظام بانکی متناسب با وضعیت
بانک‌های مذکور اجرایی شود، در این
شرایط از یک سو، رشد ترازنامه و نقدینگی
در بانک‌ها و موسسات دارای مشکل کنترل
شده و از سوی دیگر، قدرت تسهیلات دهی
ساپریبانک‌های سالم افزایش می‌پابد.
مسئله دیگری که باید مد نظر قرار گیرد،
نقش دولت در افزایش پایه پولی و خلق
نقدینگی است. با وجود موقیت بانک
مرکزی در کنترل نرخ رشد نقدینگی از محل
مدیریت ترازنامه بانک‌ها و کاهش شدت
خلق پول بانکی، دولت کماکان به تامین
مالی کسری بودجه از شبکه بانکی و بانک
مرکزی ادامه می‌دهد. این مسئله بخش
عمده هزینه کنترل نقدینگی را به بنگاه‌ها
و به ویژه بخش خصوصی منتقل می‌کند.
با توجه به سهم بیش از ۸۷ درصدی تامین
مالی توسط نظام بانکی و عدم توسعه

از اقدامات موثر
بانک مرکزی در
متداول‌سازی
نرخ ارز، الزام
متضایان
از بدهی داشتن
حساب ارزی
بوده که منجر
به تسهیل و
تسريع در تامین
نیازهای واقعی
متضایان
ارز و حذف
واسطه‌گری شد

حاصل از ارزیابی دارایی‌ها و با در نظر گرفتن شاخص‌های مالی مورد نظر، به سه دسته سالم، قابل احیاء و غیرقابل احیاء تقسیم کرده و فرایند گزیر را برای بانک‌ها و موسسات اعتباری گروه غیرقابل احیاء، اعمال نماید. این امر می‌تواند از تسری پیامدهای ناچیز از تداوم و تشدید ناترازی در موسسات مذکور به کل نظام بانکی و اقتصاد جلوگیری نموده و آثاری همچون کنترل بهتر تقدینگی و بهبود سلامت نظام بانکی را در پی داشته باشد.

**از نظر شده شبکه بانکی در
همراهی با سیاست‌های
کلان بانک مرکزی از جمله
ثبت اقتصادی چه وظایفی
دارد و این همراهی تا کنون
چگونه بوده است؟**

بانک محور بودن و سهم بالای بانک‌ها از تامین مالی کل اقتصاد، باعث شده است تا شبکه بانکی نقش غیرقابل انکاری در اجرای موقفيت‌آمیز سیاست‌ها و تحقق اهداف کلان بانک مرکزی داشته باشد. از سوی دیگر، دلایل فوق منجر به اثرباری قابل توجه بنگاه‌ها و بخش‌های اقتصادی از چالش‌ها و مشکلات بانک‌ها شده است. از این‌سوی، شبکه بانکی می‌تواند از طریق ارتقای شفافیت در عملکرد، تعییت از دستورالعمل‌ها و تمهدات اعلام شده از سوی بانک مرکزی، بهبود کیفیت تسهیلات اعطایی و هدایت منابع مالی به سمت بخش‌های مولد و نواور از طریق تولید وارانه محصولات، خدمات و ابزارهای توین بانکی، به بانک مرکزی در اصلاح نظام بانکی و افزایش ثبات اقتصادی، کمک شایانی نماید.

مناسب سایر ابزارهای تامین مالی در اقتصاد، ایجاد محدودیت در دسترسی بنگاه‌های خصوصی به تسهیلات بانکی منجر به کاهش سهم این بخش از کل تامین مالی اقتصاد می‌شود که می‌تواند رکود تورمی را به دلیل کاهش سطح عرضه و افزایش قیمت، به همراه داشته باشد.

نکته دیگری که می‌تواند خطر بروز رکود را کاهش دهد، تخصیص بهینه منابع مالی بانک‌ها است. کاهش قدرت تسهیلات دهی بانک‌ها به دلیل سیاست‌های بانک مرکزی و نیز الزام بانک‌ها به پرداخت تسهیلات تکلیفی، اهمیت توجه به این مستله را پی‌زنگتر کرده و ضرورت دارد تا منابع مالی بیشتر به سمت بخش‌های تولیدی و مولد اقتصاد هدایت شود.

**تعیین تکلیف دو موسه
ناتراز از سوی بانک مرکزی
در ماههای اخیر بازآمدش و
بدون بروز شوک در شبکه
بانکی عملیاتی شد. این
اقدام بانک مرکزی را چگونه
ارزیابی می‌کنید؟**

این مستله بیانگر عزم جدی بانک مرکزی در انجام اقدامات اساسی و همه‌جانبه در خصوص اصلاح نظام بانکی به ویژه، رفع ناترازی بانک‌ها است و انتظار می‌رود این رویکرد با تمهدات و موارد بیش‌بینی شده در استناد بالادستی، بیش از پیش تقویت شده و زین پس شاهد بروز قاطع تر این نهاد با بانک‌ها و موسسات اعتباری دارای مشکل باشیم.

لازم به ذکر است، در لایحه برنامه هفتمن توسعه، بانک مرکزی مکلف شده تا بانک‌ها و موسسات اعتباری را، بواسطه نتایج

حرکت سیاست ثبات در سیر شعار سال

دولت به منظور ثبات بخشی به شاخص‌های اقتصاد کلان، ۳ راهبرد کنترل تقدینگی، رشد ترازنامه شبکه بانکی و مدیریت تنظیم و عرضه ارز را در اولویت سیاست‌های خود قرار داد. سیاست‌های تثبیتی در سال جاری موجب کنترل تقدینگی، افزایش رشد اقتصادی و کاهش تورم مطابق با شعار سال شده است.

نتیجه آرامش در
بازار ارز می‌تواند
چشم‌انداز
ثبت اقتصادی
را برای کشور
ترسیم کند و
اثرات آن در
آینده قابل
مشاهده خواهد
بود

ثبت را دامه دهید تورم نزولی تر خواهد شد

- بانک مرکزی با موفقیتی که در ثبت نرخ ارز داشته، امکان کنترل تورم را دارد
- فعال اقتصادی با ثبت نرخ ارز، امکان برنامه‌ریزی خواهد داشت
- رشد نقدینگی از بالای ۴۰ درصد به ۲۶ درصد کاهش یافته که یک موفقیت است

پیمان شاه اویسی /

عضویات نمایندگان اتاق بازرگانی ایران

است و آن را عامل موفقیت تلقی می‌کنند؛ العال اقتصادی با ثبت نرخ ارز امکان برنامه‌ریزی دارد. کنترل نقدینگی یکی دیگر از شاخص‌های مهمی است که در کنار رکولاتوری بازار ارز و دیگر عوامل باعث رشد اقتصادی می‌شود. بانک مرکزی باید با کمک وزارت اقتصاد، صمت، نفت و حتی گردشگری بنواید به این مهم برسد که حرکت به سمت تحقق چشم‌انداز مثبت اقتصادی، برآیند همه عوامل در کنار یکدیگر است.

شايد نقش بانک مرکزی و یا ثبت نرخ ارز پژوهنگ تربا شد، ولی در مجموع همه تهاهدها در برآیند مثبت اقتصادی نقش افرین هستند، باید تورم و نرخ رشد نقدینگی را کنترل کنیم تا آثار سیاست ثبت نرخ ارز در کشور و به خصوص در بخش بازار کالاهای اساسی، قابل مشاهده شود. سیاست‌ها و قوانین واردات و صادرات در کمرکات و مصوبات وزارت صمت برای نرخ کالاهای و خدمات و سیاست‌های پولی و ارزی بانک مرکزی، همه در روند فعالیت صادرکنندگان و واردکنندگان تأثیرگذار است.

سیاست‌های بانک مرکزی در ۸ ماه اخیر بسیار نسبت به دوران گذشته قابل قبول بوده و ثبات را به بازار ارز برگردانده و اینکه رشد نقدینگی از بالای ۴۰ درصد به ۲۶ درصد کاهش یافته بسیار خوب است. البته این روند کاهشی باید تا سال آینده هم حفظ شود.

بانک مرکزی از طریق سیاست ثبت اقتصادی، بازار ارز را به ثبات وسانده است، به همین دلیل می‌توان گفت قطعاً بانک مرکزی با موفقیتی که در ثبت نرخ ارز داشته، از طریق رکولاتوری بازار هم امکان کنترل تورم را دارد. بیش بینی می‌کنم که احتمال کاهش تورم بالاقدامات انجام شده‌ای سوی بانک مرکزی، بیشتر از گذشته است.

به نظر می‌رسد سیاست ثبت باید برای ادامه روند نرخ کاهشی تورم در کشور تداوم یابد و نتیجه این آرامش در بازار ارز می‌تواند چشم‌انداز ثبت اقتصادی را برای کشور ترسیم کند و اثرات آن در آینده قابل مشاهده خواهد بود. البته آثار کوتاه‌مدت آن نیز در ثبت قیمت‌ها و کاهش نرخ تورم قابل لمس است.

سیاست ثبت نرخ ارز در همه دنیا قابل قبول

۲۲

اقتصاد

* شماره ۲۲ - دی ۱۴۰۲

یحیی آل اسحاق، رئیس اتاق مشترک بازرگانی ایران و عراق
در گفتگو با تازه‌های اقتصاد:

بانک مرکزی نگذاشت پیش‌بینی جهش قیمت دلار محقق شود

- وقتی می‌گوییم، قانون عرضه و تقاضا برقرار باشد، یعنی انحصار احتکار و بازیگر موثری که بقیه بازیگران را کنار بزند، در این بازار نباشد
- تئوری پیدا کردن قیمت ارز براساس عرضه و تقاضا، مربوط به شرایط آزاد است و نه شرایط انحصاری و یا غیرعادی
- در جنگ اقتصادی، تحریم کنندگان به دنبال ایجاد محدودیت در مبادلات ارزی هستند، بنابراین باید سیاست تثبیت نرخ ارز ادامه پیدا کنند

عرضه و
تلقاضای آزادانه
نرخ ارز، یعنی
تمام بازیکران
قانونی وغیر
قانونی و موثر
در بازار، اجازه
دادنی تأثیرگذاری
داشته باشند

حدود پیک سال است که بانک مرکزی
با هدف ایجاد ثبات قیمتی در بازار ارز،
سیاست تثبیت نرخ ارز را اجرا می کند،
امری که به نظر می رسد تأثیرات خود را بر
سایر بازارها نیز گذاشته و هم اکنون نه تنها
بر نوسان شدید قیمت خودرو، مسکن،
طلاء و ارز اثرگذاشته، در برخی از اوقات نیز
شاهد کاهش قیمت‌ها هم در این بازارها
بوده‌اند.

سیاست صحیح دولت سیزدهم و بانک
مرکزی در شیوه کنترل نرخ ارز و اجرای
پیشه سیاستی تثبیت اقتصادی، باعث
کاهش شدید سفله بازی و واقعی شدن
نسبی نرخ‌ها شده است. در عین حال،
برخی تلاش‌ها به منظور برهمندان آرامش
بازارها و به ویژه نرخ ارز صورت می‌گیرد و در
ماه‌های اخیر دو سه مرحله تلاش ناچرخام
قیز در تحریک نرخ‌ها رخ داده است. بانک
مرکزی قصد دارد با ادامه روند اجرای تثبیت
اقتصادی، آرامش و ثبات را به اقتصاد ایران
بازگرداند، نرخ ارز را تحت کنترل داشته باشد
و از آنسو نیز از سوداگری و دلالی در بازارها
جلوگیری به عمل آورد. در همین مخصوص
یحیی آل اسحاق، رییس اتاق مشترک
بازارگانی ایران و عراق در گفتگو با هفته‌نامه
“تازه‌های اقتصاد”， این اقدام بالک مرکزی
را سیاستی درست ارزیابی می‌کند که در
شرایط فعلی سیاسی و اقتصادی، بهمین
تصمیمی است که بانک مرکزی اتخاذ کرده
است. مشروح گفتگو با یحیی آل اسحاق به
شرح زیر است:

اجراهای سیاست تثبیت اقتصادی

بانک مرکزی به حدود پکال

رسیده‌است. تحلیل شما از نتایج

اجراهای این سیاست چیست؟

اگر بخواهیم اجرای سیاست تثبیت اقتصادی را
بررسی کنیم، سوال این است که اجرای سیاست
تثبیت نرخ ارز و محدودیت دائمی نرخ‌ها، در برای
این تفکر که عرضه و تلقاضاً باید نرخ ارز را تعیین کند
و نرخ ارز باید آزاد باشد، سیاستی درست است؟
قبل از پاسخ به این سوال، ابتدا باید این مستله
را توضیح داد که عرضه و تلقاضای آزادانه نرخ ارز،
یعنی تمام بازیگران قانونی و غیرقانونی و موثر در
بازار اجازه داشته باشند که با نرخ ارز که در تمام
شون اقتصادی و تعادل اقتصادی کشور نقش
دارد، تحت عنوان آزادی عرضه و تلقاضاً اعمال کنند.
این تعریف درستی نیست، چرا که وقتی ما

می‌گوییم قانون عرضه و تلقاضاً برقرار باشد،
یعنی انتشار، اختصار و بازیگر موثری که بقیه
بازیگران را کنار بیند، در این بازار نباشد. توری
پیدا کردن قیمت ارز بر اساس عرضه و تلقاضاً،
مربوط به شرایط آزاد است، نه شرایط انحصاری
و غیرعادی.

تقاضای بازار ارز، در حال حاضر، به تحویل نیست
که بگوییم عرضه و تلقاضاً قیمت را تعیین کند.
به دلایل متعدد این فقایه در حوزه ارزی نیست.
نخستین علت، این است که مادر جنگ
اقتصادی هستیم، در این شرایط، تحریم
کنندگان به دنبال ایجاد محدودیت در مبادلات
اورزی هستند، بازیگران دیگری در حوزه عرضه و
تقاضای ارز هستند که در بازارهای هرات، عمان،
امارات، کردستان عراق و ... تحت تاثیر عوامل
دیگری، در حوزه عرضه و تلقاضای ارز قابلیت
می‌کنند.

در داخل نیز یک تقاضای رسمی برای ارز در
حوزه تجارت داریم، بحث دیگر تقاضای ارز برای
سوداگری و تقل و انتقال آن به قصد افزایش
قیمت است، این تلقاضاً، تقاضای رسمی و قانونی
نیست، این عده اجهاء نمی‌دهند بازار ارز به
تعادل بررسد، عده‌ای نیز برای خروج دارایی
خود از کشور متضادی ارز هستند، عده‌ای هم
عوامل بیگانان در داخل هستند که قصد
ضریبه زدن به امنیت کشور را دارند و در بازار ارز
مدخله می‌کنند، به این ترتیب بازار ارز تحت
تأثیر سوداگری، عوامل داخلی و خارجی، سوء
استفاده و ... قرار دارد و این فضای مردم عادی را
هم تحت تاثیر قرار می‌دهد و مردم برای حفظ
دارایی، سرمایه خود را به ارز تبدیل می‌کند
و تلقاضای خرید ارز دارند، از طرفی یک بازار
رسمی تجارت داریم که ارز نیمایی و ... دریافت
می‌کنند و عده‌ای نیز در بازار غیررسمی، ارز
تجاری را تامین می‌کنند. به این ترتیب، بازیگران
متعددی بازار ارز را در اختیار خود قرار داده‌اند،
بنابراین بالین شرایط بازار ارز، بازاری انحصاری و
در انحصار است.

در حوزه عرضه نیز انحصار وجود دارد و به دلایل
مختلف عرضه ارز به صورت عادی نداریم،
بنابراین توری عرضه و تلقاضاً، در بازار انحصاری
اورز، نمی‌تواند توری درستی باشد.

**آیا شما معتقدید با توجه به
شرایط حاکم بر اقتصاد ایران
و همچنین ظایعی سیاسی،
در حال حاضر سیاست تثبیت
اقتصادی مناسب است؟**

وقتی ما می‌گوییم قانون عرضه و تقاضا برقرار باشد یعنی انحصار احتکار و بازیگر موثری که بقیه بازیگران را کنار بینند، در این بازار نباشد

تورم نیز تغییرات زیادی نداشته است. با سیاست تثبیت نرخ ارز بانک مرکزی، رسید نقدینگی کاهش یافته و تصمیم بانک مرکزی نیز کاهش سرعت رسید نقدینگی به سطح ۲۵ درصد است. اثر کاهش رسید پایه پولی و رسید تورم در بازار مشخص است، البته در خصوص تورم تأکید می‌کنم که آهنگ رسید تورم گند شده و رسید آن کنترل شده است، نه اینکه قیمت ها کاهش یابد، اما اثر کنده شدن آهنگ رسید تورم، در بازار هم نمایان است.

پوچی سیاست تثبیت را صدای با میخکوب کردند نرخ ارز ارزیابی کردند، شما این دیدگاه را درست ارزیابی می‌کنید؟

سیاست تثبیت نرخ ارز به معنی میخکوب کردن نرخ تیست، تأکید دارم که تثبیت نرخ یعنی ایجاد دامنه برای قیمت ارز، تا شاهد تغییرات یکباره در نرخ نباشیم.

بجای دیگر در خصوص نرخ ارز، ارتباط آن با تولید است. اگر نرخ ارز، غیر منظم باشد به همان نسبت آهنگ تولید کاهش می‌یابد و رسید تولید تحت تاثیر قرار می‌گیرد، بنابراین برای حفظ رسید تولید باید نرخ ارز کنترل شده باشد. چنانچه نرخ ارز در شرایط کنونی از ادب باشد، تولید را تشعیف و تورم را افزایشی می‌کند که مسائل اجتماعی ایجاد می‌کند. باید اجازه بدھیم سیاست تثبیت نرخ ارز بانک مرکزی به پیش برود، به دلایل مختلف این سیاست، سیاست درستی است. مخالفان این سیاست تثبیت، آرامش در بازار حاکم شده است.

نرخ ارز در تمام حوزه‌های اقتصادی نقش جدی دارد، بنابراین با شرایطی که توضیح داده شد، نمی‌شود سیاست تثبیت نرخ ارز را مورد اعتراض قرار داد. واقعیت این است که سیاست بانک مرکزی برای حفظ یک دامنه قیمتی برای ارز، سیاست کامل درستی است و اگر غیر از این باشد خطرناک است، یعنی آزادانه اجازه می‌دهیم مخالفان در جنگ اقتصادی، فضای اقتصادی کشور را برهم بزنند. برنامه‌های که بانک مرکزی در سیاست تثبیت ارز اجرا می‌کند درست است و اثار آن را نیز می‌بینیم. کسانی که تأکید دارند ارز باید براساس عرضه و تقاضا باشد، پیش‌بینی می‌کرددند قیمت ارز ۷۰ هزار تومان نیز برسد، اما با سیاست تثبیت بانک مرکزی، با وجود تمام مسائل بین‌المللی مانند جنگ غزه، جنگ روسیه و اوکراین و سیاری مسائل دیگر، باعث شده قیمت ارز دامنه مشخصی داشته باشد و بانک مرکزی توanst تا قضاای بازار ارز را آن‌گه دارد.

بانک مرکزی معتقد است که از طریق سیاست تثبیت اقتصادی، بازار ارز را نیز محویت خواهد کرد و از آن‌سو نیز می‌تواند تورم را کنترل کند. پیش‌بینی شما از روید تورم در ماه‌های پیش‌روجست؟

نکته دیگر رابطه با نرخ ارز، ارتباط قیمت ارز و نرخ تورم است که با تثبیت نرخ ارز، نرخ تورم نیز کنترل شده است. به روشنی مشخص است بین نرخ ارز و نرخ تورم رابطه مستقیم وجود دارد و اگر اجازه بدھیم نرخ ارز غیر کنترل شده بالا برسود، یعنی اجازه می‌دهیم نرخ تورم نیز بالا برسود، در حالی که سیاست اصلی تناظم کنترل نرخ تورم است که در چند ماه اخیر با حفظ دامنه قیمتی برای ارز، نرخ

پژوهش

مخالفان سیاست تثبیت، واقعیت‌ها را بینند

اگر نرخ ارز، غیر منظم باشد به همان نسبت آهنگ تولید کاهش می‌یابد و رسید تولید تحت تاثیر قرار می‌گیرد، بنابراین برای حفظ رسید تولید باید نرخ ارز کنترل شده باشد. چنانچه نرخ ارز در شرایط کنونی از ادب باشد، تولید را تشعیف و تورم را افزایشی می‌کند که مسائل اجتماعی ایجاد می‌کند. باید اجازه بدھیم سیاست تثبیت نرخ ارز بانک مرکزی به پیش برود، به دلایل مختلف این سیاست، سیاست درستی است. مخالفان این سیاست باید صبور باشند، چون با وجود شرایط بحرانی سیاسی و اقتصادی در منطقه، با اجرای سیاست تثبیت، سیاست تثبیت، آرامش در بازار حاکم شده است.

بانک مرکزی
پس از
چند سال قشش
و تصمیمات
اشتباه در
دولت های
گذشته
هم اکنون
با بکارگیری
سیاست تثبیت
اقتصادی، به
خوبی منابع و
مصارف ارزی را
مدیریت کرد

آثار سیاست تثبیت به زودی بر سفره مردم نمایان می شود

حمید رضا جیهانی /

کارشناس اقتصادی

به دقت پیگیری شود. اگر این امر تحقق پذیرد، دیگر شاهد جهش های قیمتی ارز نخواهیم بود و در اقتصاد نیز شاهد رفتارهای هیجانی نموده و از تأثیرات منفی تغییرات نرخ ارز در جدب و سرمایه گذاری خارجی و انبساط سرمایه های داخلی بر حذر خواهیم بود. اگر سیاست تثبیت را در حوزه قیمت نرخ حقیقی به همین دقت و اقتدار توسط بانک مرکزی داشته باشیم، انتظارات نورمی از بازارها رخت بر می بندد و در حوزه ارزی دچار ناتوانی کمتری می شویم. اگر ناتوانی کاهش پیدا کند، ظرفیت های خوبی برای ساندگاری نرخ ارز ایجاد شده و حتی می تواند منجر به تکلیخ شدن ارز شود.

یکی دیگر از اقدامات ستودنی بانک مرکزی، راه اندازی مركز مبادله ارز و طلا است. ایجاد این مرکز با شفاقت به تأمین ارز مصرفی واقعی واردکنندگان و مدیریت ارز بازارگشته صادرکنندگان منجر می شود و رانت های ارزی را به حداقل می رساند.

به صورت کلی، سیاست تثبیت اقتصادی بانک مرکزی که در دولت سیزدهم اجرا شد، سیاست موفق بود که منجر به ثبات بازار ارز و پیش بینی پذیری اقتصاد شد. زمانی که امکان پیش بینی پذیری در یک اقتصاد نباشد و ظرفیت تأمین ارز با قیمت قابل برآورد برای واردکنندگان و صادرکنندگان نباشد، دری آن فعالان اقتصادی و تولیدکنندگان هم نمی توانند خدمات خوبی در راستای تأمین نیاز آحاد جامعه ارائه کنند. قایده سیاست تثبیت بانک مرکزی نه تنها برای اقتصاد است، بلکه در آینده نزدیک بر سفره مردم و مصرف کنندگان جامعه نیز تأثیر خواهد گذاشت.

بانک مرکزی بعد از چند سال قشش های زیاد در حوزه ارز موفق به اجرای سیاست تثبیت اقتصادی در کشور شد، طی سال های اخیر توسلات زیادی در بازار ارز مشاهده می شد و به خاطر تصمیمات و سیاست گذاری های غلط دولت گذشته، شاهد بی ثباتی زیاد و جهش های ارزی بودیم که قیمت دلار از ۳۶۰۰ تومان تا ۵ هزار تومان افزایش یافت. قیمت گذاری در عدد ثابت ۴۲۰۰ تومانی نیز از دیگر خطاهای استراتژیک ارزی بود.

بانک مرکزی در دولت سیزدهم با آغاز به کار محمد رضا فرزین، سیاست تثبیت نرخ ارز را در پیش گرفته و با مدیریت دو کفه منابع و مصارف ارزی از طریق طراحی نقشه ارزی کشور، پاسخگوی تیازهای واردکنندگان و صادرکنندگان بود که در پی این امر شاهد بودیم که قیمت اسما ارز هم تثبیت شده است و شتاب نرخ تورم در کشور مدیریت شد و روند نزولی را شروع کرده است.

با تثبیت نرخ در بازار ارز، شاهد هستیم که در بازارهای دیگر هم تحرکات هیجانی بر جایده شده و در قالب یک کل واحد، شاهد آرامش در بازارها و تخلیه هیجانات و حباب های قیمتی هستیم. البته سیاست های فعلی در روند میان مدت قابل پیگیری است و برای کارآمدی در بلندمدت باید سیاست های تکمیلی وضع و اجرایی شود. تثبیت نرخ حقیقی ارز نیز باید در دستور کار بازک مرکزی قرار بگیرد، پیشنهاد این است که بانک مرکزی قرار بگیرد، پیشنهاد این است که بانک امنه اینکه فقط در نرخ اسما ارز تثبیت قیمت داشته باشد، بلکه در نرخ حقیقی هم باید تثبیت

هادی حق‌شناس، اقتصاددان در گفتگو با هفته‌نامه تازه‌های اقتصاد:

دیگر هیچ کس منتظر تلاطم در بازارها نیست

- بانک مرکزی با کنترل نقدینگی توانست آرامش را بر بازار ارز حاکم کند
- کاهش رشد نقدینگی از یک سو و عدم نوسان‌های نرخ ارز، باعث ثبات اقتصادی در کشور شده است
- تثبیت اقتصادی مترادف با پیش‌بینی پذیرشدن قیمت‌هاست و نمی‌توان آن را به مثابه سرکوب قیمت‌هاتلاقی کرد

۲۲

گفتگو با هفته‌نامه
تازه‌های اقتصاد

۱۷-۲۲ دی ۱۴۰۰

اگر هم اکتون
شاهد
توسان‌های
شدید در
دارایی‌های
موازی نیستیم
به این دلیل
است که در بازار
پول و ارزیات
ایجاد شده
است

به دنبال اجرای سیاست تثبیت اقتصادی،
نرخ رشد ۷ ماهه نقدینگی از ۳۴٪ درصد
در پایان مهر ۱۴۰۱ طی یک روند نزولی به
۲۶٪ رسیده در پایان آبان ماه ۱۴۰۲ کاهش
یافت و این موضوع کاهش انتظارات
تورمی را در بازار ارز با خود به همراه آورد.
کارشناسان اقتصادی بر این باورند که
اگر بانک مرکزی بتواتد این سیاست
را در ماه‌های آینده ادامه دهد، حتی
اگر تحریم‌های ظالمانه علیه ایران لغو
شود، شاهد مهار تورم در گشوده خواهیم
بود. هادی حق‌شناس، ضمن تأیید
سیاست‌های بانک مرکزی در کنترل ترخ
ازه، براین باور است که سیاست تثبیت به
منابع میخکوب کردن نرخ هالیست، بلکه
به اعتبار تثبیت می‌توان بازار را پیش بینی
کرد. در ادامه گفتگوی هفت‌نامه تارهای
اقتصاد بالین اقتصاددان را بخوانید.

پوچی از اقتصاددان هاسیاست

تثبیت وا ساوی با میخکوب
کردن نرخ ها را زیباتی می‌کنند
این در حالی است که بانک
مرکزی اعلام کرده که معتقد به
میخکوب کردن نرخ ها نیست.
در این خصوص چه دیدگاهی
دارید؟

تثبیت اقتصادی متوازن با پیش‌بینی پذیر
شدن قیمت‌های است و نمی‌توان آن را به منابع
سرکوب و میخکوب کردن قیمت‌ها تلقی
کرد. به عبارت دیگر، تثبیت با میخکوب کردن
متقاوی است و نمی‌توان این دو را از یک
جنس دانست. یکی از اصلی‌ترین مشکلات
اقتصاد ایران این است که متغیرهای آن قابل
پیش‌بینی نیستند، این در حالی است که وقتی
ثبات ایجاد شود، تولیدکننده و مصرف‌کننده
می‌توانند شخص‌ها را حداقل در کوتاه‌مدت
پیش‌بینی کنند. به عنوان مثال، شخصی که
کالا وارد می‌کند، منظظر تعیین نرخ ارز در هفته
آینده تفاوت اندک از اعلان از این را عرضه می‌کند.
بعد از حذف ارز ترجیحی، انتظار می‌رفت که
در بازار ارز قیمت‌ها ثابت بماند، اما در عمل
مشاهده کردیم که قیمت ارز دو برابر پیشتر
شد. ثبات و تعادل به سیاست‌های ارزی و پولی
بستگی دارد، هدف‌گذاری بانک مرکزی این
است که تا پایان سال نرخ رشد نقدینگی به ۲۵٪
درصد برسد، این موضوع در بازار انتظارات
عقلایی ایجاد کرد و دیگر نمی‌توان منتظر
تلاطم در بازارها بود و اگر بانک مرکزی این
سیاست را در سال آینده ادامه دهد، بازار به
سمت ثبات و نه تثبیت خواهد رفت.

به یک سالکی سیاست تثبیت
الاقتصادی بانک مرکزی
رسیده، بعد از اجرای این
سیاست آرامش به بازار ارز
بازگشت و موجب کاهش
قیمت‌ها در بازارهای موازی
شد تحلیل شما از اجرای این
سیاست چیست؟

در یک سال گذشته شاهد ثبات در بازارهای
موازی، به خصوص بازار ارز بودیم و تورم نیز سیر
صعودی به خود نگرفت و تغییرات آن ناجیز
بود. به نظر بینده دنبال کردن سیاست کاهش
نقدینگی، باعث مهار انتظارات تورمی در کشور
شد. به بیان دیگر، ترخ رشد نقدینگی حدود ۱۰٪
واحد کاهش پیدا کرد، کاهش رشد نقدینگی
از یکسو و عدم توسان‌های نرخ ارز از سوی
دیگر، شرایط باتباتی را در بازار ایجاد کرد که
اثار آن رامی‌توان در بازار مسکن، خودرو و سایر
دارایی‌های خوبی مشاهده کرد.

اگر هم اکتون شاهد توسان‌های شدید در
دارایی‌های موازی نیستیم، به این دلیل است
که در بازار پول و ارز ثبات ایجاد شده است. اگر
بانک مرکزی موفق شود سیاست‌های پولی را به
درستی تنظیم کند و همچنان رشد نقدینگی را
کنترل و مانع ناترازی بانک‌ها و اضافه برداشت
از بانک مرکزی شود، در این شرایط می‌توان
انتظار داشت که ثبات در ترخ ارز ادامه باید.
باید این نکته را در نظر داشت که تمام
مولقه‌های کنترل نرخ ارز در اختیار بانک

پیش‌بینی شما از روند نرخ تورم در ماه‌های آینده چیست؟

تورم موجود در کشور حدود ۴۵ درصد است، اگر روند صادرات و واردات به حالت عادی برگرد و تحریم‌های ظالمانه علیه مال‌غلو شود، این امکان وجود دارد که نرخ تورم به کمتر از ۲۰ درصد برسد. اگر تحریم‌ها همچنان ادامه داشته باشد، اما بانک مرکزی همچنان سیاست کنترلی و ثابت را ادامه بدهد، انتقال می‌رود که نرخ تورم به حدود ۳۰-۴۰ درصد کاهش یابد. اقتصاد تک مولفه‌ای نیست. حتی میزان بارندگی نیز در رونق و رکود اقتصادی تاثیرگذار است، به این معنا که اگر بارندگی‌ها مناسب باشد، میزان تولید محصولات کشاورزی افزایش می‌یابد و در نتیجه عرضه تقویت می‌شود و در مجموع در کاهش تورم تاثیر می‌گذارد و در نقطه مقابل، خشکسالی هم می‌تواند تاثیر عکس پکنارد.

افزایش قیمت ثفت برای کشورهایی که اقتصاد آنها به ثفت واپس‌گردیده است، اثر مثبتی در کاهش تورم دارد و اگر به هر دلیلی درآمدهای ارزی کشور دچار اختلال شود، موضوع معکوس خواهد شد. پس تورم به متغیرهای زیادی وابسته است.

به نظر می‌رسد با فروش کردن نرخ‌های هیجانی در بازار ارز، انتقالات منفی در این بازار به حداقل خود رسیده است. در صورت ادامه این روند چه اتفاقی بر بازار ارز حاکم خواهد شد؟

به غلط یا به درست، نرخ ارز لیکرا اقتصاد ایران شده است، به این معنا که اگر بازار ارز باثبات باشد، سایر بازارها نیز روند ثبات را خواهند دید، شاید این عبارت منطقی با واقعیت نباشد، اما تمثیلی از واقعیت است. اگر بازار ارز باثبات باشد، قیمت ها در بازار نیز توسعه را تجربه نخواهند کرد و این ویژگی اقتصاد ایران است. به بیان دیگر، اقتصاد ایران با نرخ ارز شرطی شده است و اگر بازار ارز باثبات باشد،

اثرات مثبتی را در سایر بازارهای موازی و نرخ نورم خواهد گذاشت و اگر باثبات نباشد، مردم تقاضی‌گی خود را تبدیل به دلار می‌کنند. ایران از جمله محدود کشورهایی است که مردم دارایی‌های خود را تبدیل به دلار می‌کنند، زیرا توسان‌های نرخ ارز برهمه زندگی آنها تاثیر می‌گذارند.

جو روانی و انتظارات تورمی که در سیاست گذشته ایجاد شده است، منشاء آن در بازار ارز است. به نظر بندۀ در دو حالت بازار ارز قابل مهار است، تخصیص به میزان واردات و صادرات کالا و غیره شدن منابع ارزی و دوم به سیاست‌های پولی مستگی دارد. اگر رشد تقاضی‌گی به ۱۰ درصد برسد، دیگر کسی انتظار تورم دورقمی را ندارد. به عنوان مثال، در اقتصاد ترکیه بعد از دستکاری کردن نرخ پودره، تورم به ۶۰-۷۰ درصد رسید. در ایران صادرات، میزان فروش ثفت و انتقال ارز دچار مشکل شد و طبیعی است که تورم به یک معضل تبدیل شود.

دخالت سایر سیاست‌گذاران در سیاست‌های مالی و پولی بانک مرکزی کا چه حد می‌تواند مشکل آفرین باشد و مانع از تحقق اهداف تثبیت اقتصادی شود؟

سیاست‌ها و مصوباتی از جمله بودجه می‌توانند اثمار تورمی و یا غیر تورمی ایجاد کنند. تصمیمات مجلس شورای اسلامی و دولت بر عملکرد بانک مرکزی اثرگذار است. یکی از مشکلات اصلی اقتصاد ایران آن است که بانک مرکزی یک نهاد مستقل نیست و تهاده‌ای تصمیم‌گیرنده به بانک مرکزی تکلیف می‌کنند و این بانک باید تکالیف را اجرا کند، این در حالی است که در تمام دنیا بانک مرکزی تکلیف می‌کند و به نهاد نیز روند عدم استقلال بانک مرکزی باعث شده است که سیاست‌های این نهاد به نتایج مطلوب نرسد.

بروش

کاهش تورم با ادامه سیاست تثبیت
اگر تحریم‌ها همچنان ادامه داشته باشد، اما بانک مرکزی همچنان سیاست کنترلی و تثبیت را ادامه بدهد، انتظار می‌رود که نرخ تورم به حدود ۳۰-۴۰ درصد کاهش یابد.

کیومرث کرمانشاهی، معاون کل اسبق سازمان توسعه تجارت
در گفتگو با تازه‌های اقتصاد:

ثبتیت اقتصادی نگرانی تجار را بطرف کرد

- یکی از شاخص‌های ثبات اقتصاد، ترخ ارز است که می‌تواند بر سیاست‌های اقتصادی، مالی و تجاری تاثیرگذار باشد
- سیاست‌های پولی، مالی، تجاری و روابط بین‌الملل باید هماهنگ باهم پیش بروند
- با وجود آرامش، ثبات و ثبیت، سرمایه‌گذار خارجی به دلیل نگاه هدفمند خود جذب خواهد شد

درباره
ثبتیت باید
سیاست‌های
اقتصادی، اعم
از سیاست‌های
پولی، مالی
بانکی، تولیدی
تجاری و حتی
سیاست‌روابط
بین‌الملل را
مورد توجه قرار
داد

و چنین نباید که برای یک عدد خاص رانت به وجود آید.

بدون شک ثبات نرخ ارز، لازمه ثبتیت اقتصادی است. بنابراین اطلاع‌رسانی، شفافیت، تعیین تکلیف مباحث تحریم و در اختیار داشتن سیاست و سند ملی برای اقتصاد کشور به صورت کلان و برای پخش تجارت، صادرات و واردات، بسیار پر اهمیت است.

ضمن اینکه اعتقادم با وجود سند ملی در هر حوزه‌ای، می‌توان به تقسیم کار دست پیدا کرد و وظیفه‌ها را مشخص ساخت. به این معنا، انتشارات پخش خصوصی و وظایف هرقسمی با سند ملی به خوبی مشخص خواهد شد و از این طریق، هر کسی دنبال کار خود می‌رود و آخرسال هم سیاست و برنامه‌های اپیش می‌شود و نیاز به اصلاح شخص خواهد شد. پایش و نظارت در یک سند ملی که تقسیم کار در آن صورت گرفته، کار بسیار مهمنی است، چنانچه مورد توجه قرار گیرد، نتیجه خوبی به دست خواهد آمد.

بخش تکلیفی شدن ارز در شرایط جنگ اقتصادی را طرح می‌کنند، آیا با وجود تحریم‌ها و محدودیت‌های متغیر ارزی، این موضوع قابل اتخام است؟

طبعتاً برای شرایط تحریم باید یک تسلیخ و برای عبور از آن نسخه‌ای دیگر پیچید. اعتقاد دارم که در همین شرایط تحریم هم می‌توان سراغ ثبات اقتصادی و ثبات سیاست‌های پولی، مالی، ارزی و سیاست‌های تجاری رفت و از صدور پختنامه خلق الساعه دوری کرد. دولت باید دو کار مهم را التجام دهد. اول آنکه سیاست‌گذاری‌ها را به سرانجام برساند و مستله بعدی هم نظارت درست و دقیق برآجرا است.

دولت، تاجر خوبی نیست، بنابراین باید کوچک و چاپک شود. مقطوعی بحث اقتصاد مقاومتی به میان آمد، اما در حد حرف و سمنیار و شعار باقی ماند. این سیاست دارای ۲۴ بند است که متناسبانه خیلی از بندها عملیاتی نشد و به همان شکل باقی ماند. بحث دومی که از امروز باید تعیین تکلیف شود، این است که فرض کنیم، قرداً روز اتمام تحریم‌ها است. بنابراین نیازمند آن هستیم تا کارهای مربوط به آن، از امروز مشخص شود. برای نقل و انتقال یوں در حال حاضر مشکلاتی

در کنار وضعیت مطلوب متغیرهای بنیادین تعیین کننده نرخ ارز، اجرای سیاست ثبتیت با محوریت ثبتیت بازار ارز از جمله اقدامات مهم مجموعه دولت و بانک مرکزی است که توانست فضای بیش‌بینی‌پذیری را برای فعالان اقتصادی فراهم کند.

تداوم سیاست‌های ثبتیت سبب می‌شود تأثیرات آن بر رفاه خانوار و بهبود عملکرد بنگاه‌های تولیدی به مرور مشخص شود. در این خصوص با گیوه‌رث گرمانشاهی، معاون کل اسقی سازمان توسعه تجارت و عضو اتاق بازرگانی ایران به گفتگو پرداختیم که در ادامه می‌خوانید.

بنک مرکزی بسته سیاست ثبتیت اقتصادی را اجرایی کرد که یکی از مهم‌ترین بخش‌های آن، کنترل بازار ارز است. چه توصیه‌ای برای ادامه صبر دارید؟

نرخ ارز مدتی است که به علت کشنش بازار، یا اعمال سیاست‌های بانک مرکزی و یا هر انفاق دیگری نوسان نداشته است. با این وجود اقتصاددانان براین اعتقادند تا زمانی که ارز تکلیفی نشود، مشکل موجود به طور کامل برطرف نخواهد شد. روشن است که یکی از شاخن‌های ثبات اقتصادی، نرخ ارز است که می‌تواند بر سیاست‌های اقتصادی، مالی و تجاری تاثیرگذار باشد.

وقتی در برای می‌باشد مربوط به اقتصاد صحبت به میان می‌آید، تخصیص ارز، واردات، صادرات، سازمانی در مقابل واردات، اقتصاد بین‌الملل و... تأثیرگذار هستند. ثبتیت نرخ ارز در خصوص این موارد تایک جایی موثر واقع می‌شود، اما این امکان وجود دارد که بر اثر اتفاقاتی شدید شده و تبدیل به مشکل شود. همه براین نکته آگاهی دارند که در حال حاضر با تحریم‌های ظالمانه روبرو هستیم و برهمنی اساس، سیاست‌ها باید اصولی باشد زیرا نوسانات نرخ ارز از سیاست‌های غیرعلمی نشأت می‌گیرد. سیاست‌های پولی، مالی، تجاری و روابط بین‌الملل باید هماهنگ باهم پیش بروند.

در کنار موارد فوق، این نکته را هم باید مورد توجه داشت که لازمه یک اقتصاد پویا، شفافیت و اطلاع‌رسانی است. در صحنه تجارت و اقتصاد نیز باید تمام بازیگران به کار گرفته شوند

ایتها باید معلوم شود تا برای عبور از تحریم خود را آماده کنیم. همانطور که اشاره کردم، به دو نسخه دوره تحریم و پس از آن نیازمند هستیم. در دوران تحریم به دلیل آنکه محدودیت وجود دارد و نمی‌توانیم با دنیا کارهایی مانند مبادله پولی، بانکی و ارزی داشته باشیم، به این نسخه نیازمندیم و برای دوران بعد از تحریم هم به همین شکل باید آن را در اختیار داشته باشیم.

این موارد خلاصه نکاتی است که طی سال‌های اخیر اقتصاددانان کشور مطرح گردیده‌اند. برای بهتر شدن آینده باید تمام مسائل راسیسی کردو از تضمیماتی حمایت به عمل آورد که در نهایت مشکل‌ساز می‌شود.

بارها بر این نکته تأکید شده که برای حوزه اقتصاد، تجارت، مباحثت پولی، بانکی و مالی، باید آن دیشه عمیق‌تری را به کار برد. بحث سرمایه‌گذاری پسیار یوآهیت است و در حوزه اقتصاد و مسائل پولی و بانکی می‌تواند بیشتران عمل کند. سرمایه‌گذاری باید در خدمت تولید قرار بگیرد و تکلیف تولید هم از این حیث باید مشخص شود. البته سرمایه‌گذار از دو قسمت داخلی و خارجی تشکیل می‌شود که بدون تردید از هر نوعی که باشد برای امر سرمایه‌گذاری آرامش و ثباتیتی که در ابتدا اشاره کردید را موردن توجه قرار می‌دهد، بنابراین نیاز است، سیاست‌ها به گونه‌ای توشه شود که به حفظ آرامش و ثباتیت بیانجامد تا در نتیجه آن امنیت بر بازار حاکم شود. با وجود آرامش، ثبات و تثبیت، سرمایه‌گذار خارجی هم به دلیل نگاه هدفمند خود جذب خواهد شد و از فعالیت در این کشور استقبال می‌کند، به شرط آنکه فضای کسب و کار را امن ببیند و نسبت به کسب سود اطمینان حاصل کند.

داریم که وقتی تحریم تمام شود، شرایط تغییر خواهد کرد، بنابراین به تقسیم کار و وظایف ملی نیازمند هستیم. البته لازمه تمام این موارد همان تثبیتی است که اول صحبت مطرح شد.

پکی از مهم‌ترین بخش‌های سیاست تثبیت که توسط باک مرکزی ایرانی شده کنترل بازار ارزی بود. اگراین کار انجام نمی‌شده امروز چه شرایطی داشته؟

وقتی در حوزه اقتصاد تثبیت وجود نداشته باشد، همه نگران آینده می‌شوند. در برنامه تثبیت باید سیاست‌های اقتصادی، اعم از سیاست‌های پولی، مالی، بانکی، تولیدی، تجاری و حتی سیاست روابط بین الملل را مورد توجه قرار داد، زیرا مانند حلقه‌های زنجیر به هم ربط دارند. برهمین اساس، تصمیم‌گیری‌ها به نحوی باید مصوب شود که قعالان اقتصادی تکلیف خود را بدانند. بر فرض مطرح شود که تا شش ماه یا یک سال دیگر دولت ارز از این تعدادی که وجود دارد، کسر خواهد شد. حرکت به این شکل مرا در نهایت به ارز تکنرخی خواهد رساند.

البته این نکته را هم باید در نظر داشت، معنای این حرف به هیچ وجه بهم ریختگی بازار نیست. هدف آن است تا سیاست‌گذاری مشخص و برنامه‌ها روشن شود. باید بدانیم کجا قرار داریم و مقصد کجاست. همچنین با چه سازگاری و درجه مدت زمانی قرار است، به چه نتیجه مظلومی دست پیدا کنیم. به همین دلیل است که تقسیم کار ملی در برنامه، اهمیت پیدا می‌کند، زیرا در آن وظیفه دولت و نهادهای ولایتی به آن، همچنین بخش خصوصی کاملاً مشخص خواهد شد.

دولت باید دو کار مهم را انجام دهد. اول آنکه سیاست‌گذاری‌ها را به سرانجام برساند و مستله بعده هم نظارت درست و دقیق برآجرا است.

بـوش

ثبت نخ ارز لازمه تثبیت اقتصادی

بدون شک ثبات نخ ارز، لازمه تثبیت اقتصادی است. بنابراین اطلاع رسانی، شفافیت، تعیین تکلیف مباحث تحریم و در اختیار داشتن سیاست و سند ملی برای اقتصاد کشور به صورت کلان و برای بخش تجارت، صادرات و واردات، بسیار یوآهیت است. ضمن اینکه معتمد با وجود سند ملی در هر حوزه‌ای، می‌توان به تقسیم کار دست پیدا کرد و وظیفه‌ها را مشخص کرد.

محمد رضا جهان بیگلری، اقتصاددان و عضو اتاق بازرگانی در گفتگو با تازه‌های اقتصاد:

بانک مرکزی نگرانی تجار را از نوسان ارز رفع کرد

• سیاست تثبیت علاوه پروردید، به توسعه اقتصادی هم کمک می‌کند

• سیاست بانک مرکزی اقتصاد را پیش‌بینی پذیر کرد

• در ماه‌های اخیر شرایط اقتصاد برای فعالان اقتصادی قابل پیش‌بینی شده و بانک مرکزی به نیازهای ارزی آنها پاسخ داده است

برخی از مهم‌ترین اقدامات وی برای مدیریت التهابات بازار ارز بود. پس از مشخص شدن عدم بانک مرکزی برای اجرای سیاست تثبیت اقتصادی، برخی انتقادها به این تصمیم مطرح شد. اکنون در نخستین سال‌گرد اجرای سیاست تثبیت اقتصادی، قضاوت‌ها از نتایج اجرای این سیاست می‌تواند دقیق‌تر باشد. پرهیمن اساس، هفته‌نامه تازه‌های اقتصاد در گفتگو با محمد رضا جهان بیگلری، اقتصاددان و عضو اتاق بازرگانی ایران، نظرات وی درباره این سیاست را جویا شد.

سیاست تثبیت اقتصادی که بانک مرکزی از سال گذشته اجرای آن را در دستور کار قرار داده، اکنون به یک سالگی خود رسیده است. محمد رضا قزوینی پس از منصب شدن به عنوان رئیس کل بانک مرکزی، از اجرای سیاست تثبیت اقتصادی با محوریت تثبیت نرخ ارز خبر داد. هدف بانک مرکزی از این اقدام، کاستن از نوسانات اقتصادی، به ویژه نوسان نرخ ارز و پیش‌بینی پذیر کردن اقتصاد بود.

تخصیص ارز ۲۸۵-۲۸۶ تومانی به کالاهای اساسی، راه اندازی مرکز مبادله ارز و طلای ایران و پیگیری جدی دیپلماسی ارزی،

می توانند در مدت زمان تعیین شده به خواسته خودشان برسند.

ولی تداوم این سیاست بستگی به همکاری بقیه دستگاهها دارد. اقتصاد چیزی نیست که شما به صورت تک بعیدی یا نظریه ای پتوانید آن را پیش ببرید، باید تمام ارگان کشور با تصمیمی که گرفته می شود، همراه باشد.

اگر ارگان اقتصادی براساس سیاست تثبیت برنامه یزی کند، این اتفاق رخ می دهد و کشور می تواند در راستای همان توسعه اقتصادی قدم بردارد. ولی اگر بخواهیم تکروی کنیم و هر کس نظرات خود را اعمال کند، این موضوع بانک مرکزی را دچار مشکل می کند. به عنوان مثال اگر بودجه را باکسری و تورمزا بیندیری، بالاین بانک مرکزی پس ایمنکه نرخ ارز را تثبیت کند، دچار مشکل می شود.

به صورت کلی، سیاست بانک مرکزی در تثبیت نرخ ارز تاکنون خوب بوده و بانک مرکزی توانسته اقتصاد کشور را طرف همین چندماهه اخیر، پیش بینی پذیر کند.

دلایل مخالفت پوخت از فعالان اقتصادی، گروههای سیاسیون با سیاست تثبیت چست؟

دلایل بیشتر بحث های شخصی است با منفعت هایی که گروههای مخالف، از بی ثباتی نرخ ارز می برند.

چه نمرهایی به عملکرد بانک مرکزی در يك سال آخر می دهد؟

آقای فرزین به تهابی توانسته یکسری پارامترها را با توجه به نفع اقتصاد حفظ کند. بنابراین وی می تواند نمره دریابه دیلماسی پکرید، ولی اگر بخواهیم دریابه دیلماسی اقتصادی بگوییم، دیلماسی اقتصادی ما آنچنان که تصور آن می رفت، توانسته عملکرد مناسبی داشته باشد، ولی آقای فرزین در حال حاضر کار دیلماسی اقتصادی را هم انجام می دهد، یعنی به کشورهای دیگر می رود و مذاکراتی را انجام می دهد که همه به نفع کشور ماست. روابط بین الملل در سیاست های ارزی ما بسیار تاثیرگذار است و این کار را به نظر من وی به تهابی انجام می دهد.

پیامد اجرای سیاست تثبیت

در يك سال گذشته برای اقتصاد کشور و مشخصاً برای فعالان اقتصادی چه بوده است؟

تبییت هم به رشد و هم به توسعه اقتصادی کمک می کند. ما یک رشد اقتصادی و یک توسعه اقتصادی داریم. افزایش قیمت تولید و خدمات هم زمان با توجه می شود رشد اقتصادی و بهبود ساختار معیشت زندگی نیز می شود توسعه اقتصادی. تثبیت در هر دو این موارد تأثیرگذار است، ولی بیشتر به توسعه اقتصادی کمک می کند. وقتی یک فعال اقتصادی می خواهد ایجاد اشتغال پایدار را در اهداف خود تعریف کند، لازمه آن سرمایه گذاری است.

سرمایه گذاری دو عامل دارد. یک عامل امنیت اقتصادی و یکی ثبات اقتصادی است. علاوه بر این، یک فصل مشترک در این بخش همان تثبیت نرخ ارز است. یعنی اگر یک فعال اقتصادی پداند حداقل ظرف مدت سه سال که دوره بازگشت سرمایه در شرایط متعادل است، ارز تثبیت می شود، به سمت سرمایه گذاری قدم برمی دارد.

در حال حاضر، سیستم سرمایه گذاری کشور به دلیل اینکه در سال های گذشته این اتفاق نیفتاده و ماتایات ارزی را در کشور نداشتم؛ کمی با مشکل رو به رو شده است، به خاطر همین توسعه اشتغال پایدار در اقتصاد کشور ضعیف است، زیرا یک سرمایه گذاری که می خواهد سرمایه گذاری کند و از سیستم بانکی یا صندوق توسعه ملی ما تسهیلاتی را بگیرد، این صندوق نمی داند با چه ارزی پاید از او پیشوانه بگیرد که تسهیلات را در اختیارش قرار دهد و چه تضمینی وجود دارد که ارز مثلاً ظرف سه یا چهار ماه آینده به قیمت فعلی باقی بماند؟ یکی از معضلاتی که در کشور مواجه دارد همین است.

ولی ظرف یک سال گذشته با مدیریت جدید بانک مرکزی این اتفاق تقریباً رخداده است. تقریباً شرایط چند ماه آینده برای فعالان اقتصادی قابل پیش بینی است و می توانند تشخیص دهند تا چند ماه آینده چه اتفاقی می افتد. از طرفی هم بانک مرکزی به نیازهای فعالان اقتصادی پاسخ داده است، یعنی تخصصیس به موقع ارزیکی از معضلاتی بود که همیشه در ثبات نرخ ارز تاثیر داشت. این اتفاق امروز اقتصادی و فعالان اقتصادی

سیاست بانک مرکزی در

ثبت نرخ ارز

تاکنون خوب

بوده و بانک مرکزی توانست

اقتصاد کشور

را در همین چندماهه اخیر

پیش بینی پذیر

کند

محمد رضا رنجبر فلاخ، اقتصاددان و مدیر عامل اسبق بانک تجارت
در گفتگو با هفته نامه تازه‌های اقتصاد:

بانک مرکزی موتمرشد نقدینگی را خاموش کرد

۱۵

تازه‌های
اقتصاد

* شماره ۲۷ - دی ۱۴۰۰

- بانک مرکزی از طریق ایجاد مركز مبادله، بازار غیررسمی را به حاشیه برده و سخت ترین سیاست پولی را اجرا کرد
- بانک مرکزی به خاطرنگاه یلن دمدمت مدیریتی از ارزیابی برای کنترل ترخ ارز و تورم استفاده نکرد
- مرکز مبادله به عنوان یک بازار مدیریت شده، توافق نش واقعی خود را در اقتصاد کشور ایفا کند

کاری کنیم که رشد اقتصادی در کشور بالا برود و هم زمان تورم نیز کاهش یابد. می دانیم وقتی بخواهیم در استفاده از سیاست های پولی به صورت همزمان، هم رشد اقتصادی و تحریک کنیم که افزایش یابد و هم نرخ تورم را پایین بیاوریم، جزو سخت ترین سیاست های پولی، نه در کشور ما، بلکه در دنیا است. حتی در تئوری های اقتصادی، وقتی می خواهیم تورم را پایین بیاوریم و دست به سیاست های انتباختی می تیم، خودش اثر منفی بر رشد اقتصادی می گذارد، اگر بخواهیم تسهیلاتی ایجاد کنیم که تولید کنندگان بتوانند روان تولید کند تا سرمایه در گردش بالا برود، راحت تر سرمایه گذاری کند، حیران استهلاک کند و سوالاتی از این قبیل نیاز به یک سری منابع مالی دارد، این منابع مالی چه بسا خودش در اقتصاد تورم را باشد، به همین دلیل اعمال سیاست های پولی که هم زمان بخواهد تورم و رکود را درمان کند، سخت و پیچیده است. براین اساس، باید یک رفتار کاملاً حرقه ای رخ می داد تا این تعادل و توازن بین این دور عایت شود، چراکه هرگونه شدتی در انتباخت باعث رکود پیشتر می شود و هرگونه گشاپشی در اعتبارات باعث تشدید تورم. حتی نگرانی هایی ایجاد شده بود که تورم حتی می تواند سه فصلی شود، اما در یک سال اخیر بانک مرکزی به درستی واژه سیاست تثبیت را به کار برد.

ثبتیت را توضیح می دهم که معنای آن این نیست که می خواهیم لرموا نرخها ثابت باشند، بلکه منظور ثبات است، ثبات یعنی نرخها تغییر می کنند، متغیر هستند اما در یک دامنه ای که می گوییم واریانس آن ثابت باشد. به جای آنکه خود متغیر ثابت باشد، تغییرات و واریانس متغیر ثابت باشد، بنابراین وقتی در یک دامنه خاصی بالا و پایین می شود، چه نرخ ارز، چه نرخ بهره و چه قیمت ها و یا دیگر فاکتورها، باعث می شود انتظارات تعدیل شود و تولید کنندگان و برنامه ریزان اقتصادی بتوانند در این دامنه تصمیمات خود را بگیرند و میزان انحرافات را بسنجند و برآسمان آن برنامه ریزی کنند. بنابراین سیاست تثبیت به درستی اتخاذ و جهش ها و پرش های بالای نرخ ارز کنترل شد، مدیریت ارز و مدیریت تقاضا هر دو با هماهنگی وزارت خانه های دیگر از جانب بانک مرکزی در دستور کار قرار گرفت تا

مهار رشد نقدینگی و کنترل نوسانات نرخ ارز به عنوان دو بال اصلی سیاست های تثبیت اقتصادی توسط بانک مرکزی از انتهای سال گذشته در دستور کار قرار گرفت. اقداماتی همچون کنترل مقداری رشد ترازنامه بانک ها و راه اندازی مرکز مبادله ارز و طلا، از جمله اقدامات عملیاتی بانک مرکزی برای تحقق اهداف سیاست های تثبیت اقتصادی بوده است که مهار رشد نقدینگی در کمال ۲۶ درصد و رسیدن به آستانه نرخ هدف گذاری شده توسط بانک مرکزی از یکسو و ثبات نرخ ارز در بازار غیررسمی در طی یک سال گذشته از سوی دیگر نشانه های موفقیت این سیاست و اتمایان می گند. برای واکاوی عوامل موفقیت بانک مرکزی در اجرای سیاست های تثبیت اقتصادی و ابعاد اثرباری عملکرد بانک مرکزی در اجرای این سیاست ها، با محمد رضا رنجبر فلاخ، مدیر عامل اسیق بانک تجارت به گفتگو پرداختیم.

دریک دهه گذشته به جزیک سال اخیر، شاهد جهش های ارزی مکرر بودیم، از زمان آغاز برنامه تثبیت اقتصادی جه اتفاقاتی افتاد و نتیجه چه شد؟

وقتی ما به مجموعه شرایط اقتصادی و متغیرهای اقتصادی حدود ۵ سال گذشته نگاه می کنیم، به یک بازار شرایط بسیار ناگواری را در اقتصاد تجربه کردیم، در یک دهه رشد اقتصادی صفر و سرمایه گذاری منفی و از طرف دیگر رشد تورم، رشد نقدینگی و رشد نرخ ارز را داشتیم که هم از جانب تقاضا به دلیل تزریق نقدینگی در اقتصاد کشور و هم از جانب هزینه های که بالا رفتن نرخ ارز تحصیل می کرد، همه اینها شرایط بسیار بدی را در اقتصاد ایجاد کرده بود، انتظارات منفی هم دامن می زد، بنابراین یک تجدید نظر در سیاست های اقتصادی، البتہ هماهنگ با سیاست های دیگر کشور باید صورت می گرفت، تا فشار ناشی از این اتفاقات برداش می کنترل شود.

به همین دلیل اولویتی که تعیین شد برای بروز رفت از این شرایط این بود که حتماً

بانک مرکزی به درستی اولویت را بر کم کردن رشد نقدینگی گذاشت و برنامه خود را از پایه پولی شروع کرد که بانک مرکزی بیشتر قدرت کنترل آن را دارد

از ری که به سختی به دست می‌آید، باید به کالاهایی اختصاص پیدا کند که اولویت بالاتری برای نظام اقتصادی و تولیدکشور دارد

بانک‌ها گذاشت. بانک مرکزی با بانک‌های کمتری در ترازنامه‌های وجود داشت، با آنها تعامل بیشتری در تخصیص خطوط اعتباری داشت. اما آنها که حسابشان قرمز بود و بدھی به بانک مرکزی داشتند، سخت‌گیری بیشتری شد و بانک مرکزی اعلام کرد تا زمانی که این شرایط اصلاح نشود، حق پرداخت تسهیلات را ندارد. بنابراین در کنترل ترازنامه بانک‌ها، خلق پول و ضرب تکالیف توanst اثرگذار باشد.

در کنترل پایه پولی آماری که فروردین ۱۴۰۲ رشد آن حدود ۵.۵٪ درصد بود، به ۳.۸٪ درصد کاهش پیدا کرده و نتیجه آن شد که رشد نقدینگی نیاز از ۳۳ درصدی به ۲۶ درصد کاهش یافت. البته بانک مرکزی بسیار مدارا کرد که کاهش نقدینگی باعث محدودیت در تامین سرمایه در گردش واحدهای تولیدی نشود، و گرنه در غیر اینصورت کاهش بیشتر رشد نقدینگی می‌سریود.

جمعیت اینها را که نگاه می‌کنیم به طور مشخص سیاست تثبیت، به معنای ایجاد ثبات که بانک مرکزی دنبال کرده است، نه لزوماً به معنای ثابت نگه داشتن، به طور نسبی موقتیت‌آمیز بوده و امیدوارم آثار خوب این سیاست بیشتر در اقتصاد ظاهر شود، هر چندی عنوان یکی از اقتصاددان‌ها که نظریات خودم را تکعاس می‌دهم معتقدم ثابت نگه داشتن اثر بدتری نسبت به متغیر بودن دارد، مهم اینجاست که ترخ‌ها متغیر و باثبات باشند، نه اینکه سعی کنیم ترخ‌هارا سرکوب کنیم و آنها را ثابت نگه داریم. ثابت نگه داشتن ترخ ارز در یک عدد مانند ۲۸۵۰ تومان یا ۴۲۰۰ تومان سال‌های گذشته، توصیه نمی‌شود اما تثبیت و ایجاد شرایط باثبات می‌تواند سیاست درستی در قضاوی کوتونی اقتصاد کشور باشد.

کالاهایی که خیلی ضروری و در اولویت نیست، تقاضای آن برای واردات را محدود کنیم و ارز کمتری اختصاص دهیم و ارز به سمت کالاهایی که اثر تولیدی و ارزش افزوده آن بیشتر است و از آنسو نیز بینایه‌ای ضروری مردم تأثیرگذار است، سوق داده شود.

از طرف دیگر، عرضه کنندگان ارز هم در اتاق مبادله کاملاً مشخص باشند که چه مقدار تعهد دارند و چه مقدار وبا چه قیمتی عرضه می‌کنند. همه اینها باید مدیریت شود، به اضافه اینکه چه مقدار ارز بانک مرکزی در موقع ضروری باید وارد بازار شود و یاد رموقع لزوم از بازار جمع شود که ترخ ارز دقیقاً در رنج قرار گیرد. مجموعه اینها خوب مدیریت شد و از دامنه توسانات کاسته شد به نحوی که ما به یک ثبات نسبی رسیدیم که بعضاً شوک‌های شدیدی که پیش‌بینی می‌شد می‌تواند جهش‌های سنگینی را ایجاد کند مانند انقلابات ترخ و ... می‌افزش و دیدم چندان توانست بازار راهی چنان‌چه کند. این تجربه که در گذشته مردم ارز - ۶هزار تومان را برای هر دلار پرداخته بودند و حالا در صورت نیاز مالی مجبور نزد همان دلار - ۵هزار تومان بفروشند، یک بازآموزی و بازخورد داشت که مردم حواسشان جمع شد تا در این شوک‌ها بازی هیجانی نداشته باشند و بانک مرکزی هم به خوبی اوضاع را کنترل کرد.

محور اصلی این سیاست تثبیت، بحث خاموش کردن موتور تولید نقدینگی است. وقتی نقدینگی کنترل و رشد آن کم نشود پرش‌هایی در ترخ ارز، قیمت‌ها و دیگر شاخص‌ها وجود خواهد داشت، از این‌رو بانک مرکزی به درستی اولویت را بر کردن رشد نقدینگی گذاشت و برنامه خود را از یا به پولی شروع کرد که بیشتر قدرت کنترل آن را دارد و به درستی برنامه را بر کنترل ترازنامه

پژوهش

پازل منسجم بانک مرکزی، انتظارات منفی و افرونشاند

چیدمان‌هایی که بانک مرکزی انجام داده، یک پازل منسجمی را ایجاد کرده که امروز از شدت هیجانات و انتظارات منفی کاسته می‌شود؛ به همین خاطر شوک‌هایی مانند تهدید مسدود شدن ارزهای ایران در بانک‌های قطر توسط آمریکا، جنگ غزه و ... تلاطمات زیادی ایجاد نکرد.

می دهد که با مراقبت و مواظبی که اتفاق افتاده تا تعادل های منطقی ایجاد شود، راه بسیار سختی دنیال شد. نمی گوییم خوبی ایده‌آل و کامل بوده، اما اینکه بتواند با توجه به شرایط موجود، این تعادل را ایجاد کند، به نظر من بانک مرکزی اقدام خوبی را ناجم داده است.

وقتی به تجربه یک سال گذشته و شرایط عرضه مثبت که برای اقتصاد کشور اتفاق افتاده است، نگاه می کنیم نشان می دهد بانک مرکزی به خوبی توانسته در مقابل تقاضاهایی که از جانب واردکنندگان متعدد وجود داشت، مقاومت کند و جلوی آن قسمت از تخصیص ارزهایی که در اولویت دست چند کشور بوده را بگیرد و به آن ارز تخصیص ندهد. وزارت بهداشت و درمان پس از تأمین دارو که نیاز اساسی کشور و در اولویت است، وزارت صحت برای نیاز واحدهای تولیدی و وزارت جهاد کشاورزی به همین صورت، تقاضاهایی داشته اند و بعضًا بخش های گردشگری و مسافرت هایی که صورت می گرفت تیز در این بخش وجود داشته است. اگر به هر کدام از اینها می خواستیم ارز زیادی اختصاص دهیم دیگر نمی توانستیم ذخیره بانبات قابل برنامه ریزی برای شرایط اقتصاد مقاومتی داشته باشیم، اگر می خواستیم اصلًا اختصاص دهیم که این ذخایر بیشتر باشد، شرایط تورمی و رکودی بدی را تحریر می کردیم. ایجاد توازن برای اینکه هم ترخ تورم را مهار کنیم، هم رشد اقتصادی و سرمایه‌گذاری مثبت شود و هم موجودی قابل برنامه ریزی ارزی داشته باشیم، یکسری سخت گیری هایی رامی طلب که در یک سال گذشته انجام شده و بعضًا موجب دلخوری و نارضایتی از جانب برخی واردکنندگان و مستگاه های اجرایی می شود، اما به نظرم این سخت گیری ها برای اقتصاد کشور لازم بوده است.

راهاندازی مرکز مبادله چه تأثیری در ثبات ایجاد شده داشته است؟

وقتی ایده مرکز مبادله ارزی مطرح شد، ابهامات و نکرانی هایی وجود داشت که آیا می توان در بازار مبادله به نحوی نیازها را احصاء و مدیریت کرد که تقاضاهای اولویت دار بالا بایند و تقاضاهایی که اولویت کمتری دارند بایین بروند و تقاضایی که پاسخ

بانک مرکزی در یک سال گذشته سعی کرده بینیازهای خوبی‌پروری ارز تخصیص ندهد و مدیریت کند که نتیجه آن را شاهد بودیم؛ ضرورت و اهمیت و تأثیر این اقدام چه بوده است؟

حساست بودن تخصیص ارز، نکته بسیار مهمی است. ارزی که به سختی به دست می آید و به سختی آزاد می شود، باید به کالاهایی اختصاص پیدا کند که اولویت بالاتری برای نظام اقتصادی و تولید کشور دارد. بخشی از ارز باید به نیازهای مصرفی و رفاهی مانند دارو، کالاهای ضروری و حیاتی کشور اختصاص پیدا کند، اما بخش دیگری از ارز باید به ماداولیه و واسطه ای که بخش تولید نیاز دارد و مашین آلاتی که مستهلك می شوند و باید به روزرسانی شوند و نیاز به نوسازی و بهسازی دارند، اختصاص یابد. تخصیص این ارز اولویت بندی آن هر چقدر با دقیق و وسوسای بیشتری انجام شود، اثرات تولیدی و مثبت آن در اقتصاد بیشتر است. اما می دانیم اگر بانک مرکزی صرفاً می خواست تورم را کنترل کند، به راحتی می توانست ارز را داخل اقتصاد کشور ببریزد و تقدینگی را جمع کند و خود ترخ ارز را تثبیت می کرد و بانک مرکزی هم می توانست پرچم خود را با التار بگیرد و بگویند ترخ ارز و آثار تورمی نرخ ارز را کنترل کرده است و با جمع کردن نقدینگی بهتر می توانست شعار بدهد اما نگاه مدیریت، بلندمدت بود که ذخایر برای اتفاقات و موارد خاصی که پیش می آید در کشور بماند. بنابراین وقتی تراز تجاری کشور را در شرایط فعلی نگاه می کنیم، می بینیم ۱۱ میلیارد دلار مثبت شده است. اگر بانک مرکزی می خواست، به راحتی می توانست این ۱۱ میلیارد را در اقتصاد کشور تزریق کند و شعار کنترل تورم کاملاً محقق می شد، اما مدارا کرده که هم بتواند تقدینگی را مدیریت کند و هم موجب رشد اقتصادی به ویژه افزایش تولید کالاهای داخلی شود. هر کالایی که در داخل تولید کنیم، در واقع بخشی از تقاضای ارز را خودیه خود از بین می بریم، چرا ارزی را اختصاص بدھیم که آن کالا را از خارج وارد کنیم، وقتی که در داخل می توانیم آن را تولید کنیم؟ این کار اثر تولیدی، درآمدی و اشتغال دارد و نرخ بیکاری را در اقتصاد کشور بایین می آورد. مجموعه همه اینها نشان

شرایط عرضه مثبت که برای اقتصاد کشور اتفاق افتاده است، نشان می دهد بانک مرکزی به خوبی توانسته در مقابل تقاضاهایی که از جانب واردکنندگان متعدد وجود داشت مقاومت کند

ثابت نگه
داشتن ارز در
یک نرخ مانند
۲۸۵۰ تومان
یا ۴۲۰۰ تومان
سال های
گذشته، توصیه
نمی شود اما
تثبیت و ایجاد
شرایط بائبات
می تواند
سیاست درستی
در فضای کوئنی
اقتصاد کشور
باشد

طریق آن صورت گرفت، در نرخ های بازار آزاد
هم اثر گذاشت و رفع نوسانات آن را کاهش و
نشان داد این سیاست تا اینجا موفق عمل
کرده است.

اُنگاری بودجه را در بازار ارز می دیدیم، علت چیست و چطور با تک مرکزی توائسته آن را مدیریت کندا؟

بر اساس قانون تقاضا، وقتی قیمت کالایی
بالا می رود، تقاضا برای آن کم می شود، اما
در انتظارات بر عکس است، با اینکه قیمت
بالا رفته، اما چون اعلام می شود فردا بالاتر
می رود، تقاضای جای کاهش، افزایش
می یابد. فرد می داند اگر منتظر بماند، از
این افزایش قیمت متضرر می شود و چند
روز آینده باید با قیمت بالاتر ارز تهیه کند.
انتظارات قانون عرضه و تقاضا را استثنو و فشارها
را معکوس می کند، بنابراین کنترل انتظارات
در کشورهای مختلف و توری های اقتصادی
همیشه مطرح بوده، چرا که همین انتظارات
به دلیل تاثیری که در واحد های اقتصادی
می گذارد در معادلات رفتاری خود را نشان
می دهد و در این زمینه چگونگی کنترل و
ابزارهای کنترل آن و مقیاس اقتصاد بسیار
مهم است. شوک کوچک در یک استخراج بزرگ،
شوک محسوب نمی شود، اما اگر سنگی را در
حوض کوچکی بیندازیم موجب تلاطمات

داده می شود با توجه به عرضه ارزی که از
جانب صادرکنندگان کالاهای غیرنفتی انجام
می شود، بتواند در این بازار، شرایط بائباتی
را ایجاد کند. در شرایطی که دائم تحريم و
تلاطمات سیاسی وجود دارد و این مسئله
بازار را پرتوسان می کند، این نگرانی وجود
داشت اما حال که به این تجربه تکاهمی کنیم،
بانک مرکزی خلیلی خوب توائست این شرایط
تعادلی را توجه به عرضه ارز و بعضی منابعی
که حاصل از نفت به این بازار کمک کرده،
ایجاد کند و توائست عدمه تقاضاها را پاسخ
دهد. بنابراین مرکز مبادله در قالب یک بازار
مدیریت و کنترل شده، توائست نقش واقعی
خود را در اقتصاد کشور ایفا کند و اغلب
نیازهای اولویت دار کشور را پاسخگو باشد.

هر چقدر بازار مبادله موفق تر و گستره تر
عمل کند و تأثیر خود را بالا ببرد، به این معنی
است که بازار غیررسمی را به حاشیه می راند،
وقتی در بازار مبادله، ارز دانشجویی،
درمان، مسافرتی، واردات کالاهای اولیه و
دارو در یک صفحه قرار می گیرد و تنظیمات و
اولویت ها مشخص می شود، درصد و سهم
این بازار از عرضه و تقاضای ارز در اقتصاد
کشور بالا می رود که به این معنا است که
بازار غیررسمی به حاشیه برده می شود و
نقش و سهم آن به تدریج در اقتصاد کمونگ
می شود و از بین می رود. زمانی که مرکز
مبادله را اندازی شد و حجم مبادلاتی که از

محور اصلی
سیاست تدبیت
خاموش
کردن موتور
تولید نقدینگی
است

می‌شود. بنابراین در اقتصاد بزرگی مانند اقتصاد ایران، اگر تحریم را نداشتیم بسیاری از این مسائل شوک محسوب نمی‌شد، اما چون در شوابط تحریمی هستیم و روی انتظارات جامعه اثر منفی گذاشته و هر تحریمی وضع شده جامعه فردا ن آنرا در بازار طلا و ارز و کالا دیده، تغییر این رفتار کار سختی است. ولی انتقاماتی که اخیراً در دنیا یا در مورد دلاری‌های ایران اتفاق دارد، برای خود من هم جای تعجب بود که با آن شوکی که می‌توانست به اقتصاد ایران وارد کند چقدر سریع حل شد و موج‌ها و هیجان‌ها بلاعاقله فروکش کرد. این نشان‌دهنده این است که بانک مرکزی دستش به دلیل وجود ذخایری که نگه داشته، تپریوده‌واز قبیل پیش‌بینی این مسائل را داشته است. نقدینگی را توانسته مهار کند، چرا که اگر نقدینگی تباشد تمایلات هم وجود داشته باشد، به سادگی انجام نمی‌شود و فرد باید دلاری‌های خود را بفروشد تا به ارز تبدیل کند. چندمان‌هایی که بانک مرکزی انجام داده یک پازل منسجمی را بجاد کرده که امروز از شدت هیجانات و انتظارات منفی کاسته می‌شود، به همین خاطر شوک‌هایی مانند تهدید آمریکا به مسدود شدن ارزهای ایران در بانک‌های قطر، جنگ غزه و... تلاطمات زیادی ایجاد نکرد. مرتب رئیس بانک مرکزی با روسای بانک‌های مرکزی کشورهای طرف سپاهله تجاری ما جلسات مستمر داشته و بسیاری از محدودیت‌هایی که وجود داشته در قصای همسایگی و دوستی حل و فصل شده است و تقاضاهایی که ایجاد شده تایج آن در اقتصاد ماظاهری شود و اثر منفی شوک‌ها را به تدریج از بین خواهد برداشت.

**جلساتی که رئیس کل بانک
مرکزی با اقتصاددان‌ها و
فالان اقتصادی برای تشریع
سیاست تجارت بروکزار می‌کند**

۴۰

بررس

توجه بانک مرکزی به تولید در عین گذشت نقدینگی

بانک مرکزی بسیار مدارا کرد که کاهش نقدینگی باعث محدودیت در تامین سرمایه در گردهن واحدهای تولیدی نشود، و گرنه در غیر اینصورت پایین آوردن بیشتر شد نقدینگی میسر بود.

بنک مرکزی ایران

* شماره ۲۶ - دی ۱۴۰۲ *

سیاست‌های
اقتصادی‌بانک
مرکزی باعث
آرامش در بازار
ارز و تخلیه
هیجانات
قیمتی شد
که این امر
دستاوردهای
بلندمدتی در
آنده خواهد
داشت

تورم با اجرای تثبیت ارز نزولی شد

• بانک مرکزی فرمانده اقتصاد کشور است

• سیاست تثبیت نرخ ارز برای مهار تورم ضروری بود

• بدون شک تثبیت نرخ ارز به تثبیت شرایط
اقتصادی کشور کمک شایانی خواهد کرد

سیاوش غیبی بور /

کارشناس مسائل اقتصادی

بلندمدتی در آینده خواهد داشت. امسال با سیاست‌ها و اقدامات بانک مرکزی، تورم روند بالاتری داشت و جهشی نیووده و حتی در خیلی از کالاهای پایین‌تر بوده است. البته عوامل دیگری از جمله سیاست‌های رشد تولید، نظام تعرفه‌گذاری و کنترل واردات نیز تأثیر داشته است. در حوزه واردات نیز تخصیص ارز به صورت مدیریت شده صورت گرفت. سیاست تثبیت نرخ ارز بانک مرکزی در سال آینده نیاز به عوامل مختلفی دارد. اینکه این سیاست در سال‌های بعد ادامه داشته باشد، بستگی به قانون بودجه دارد، باید بررسی شود که قدر بودجه، انتظارات تورمی را تحریک می‌کند و یا افزایش دستمزدها چقدر بر روی قیمت تمام شده تولید اثر می‌گذارد. این موارد باید مورد بررسی قرار گیرد. همچنین بحث یارانه‌ها و سایر سیاست‌ها باید مورد بررسی قرار گیرد و همه این متغیرها دیده شود تا شاهد تثبیت شرایط اقتصادی در کشور باشیم. ضمن اینکه همراهی سیاست‌گذاران در سایر بخش‌های نیز ضروری است.

بانک مرکزی با اجرای سیاست تثبیت موفق به کاهش نرخ تورم و ثبات اقتصادی شد و بازار ارز نیز برخلاف نوسانات ارزی سال‌های گذشته، همایط خوبی را اسپری کرد. بانک مرکزی، همایط خوبی در اقتصاد کشور را دارد، از این رو اختیاراتی دارد که باعث هماهنگ عمل کردن سایر چیزها برای تقویت پول ملی و یا آرام کردن نرخ تورم می‌شود. براین اساس، امسال با سیاست‌هایی که از سوی بانک مرکزی اجرا شد، شاهد کنترل نقدینگی و کنترل نرخ ارز هستیم.

بانک مرکزی امسال از تریق نقدینگی جلوگیری کرد، به طوری که در سال جاری مدیریت بانک مرکزی در پرداخت تسهیلات منجر به این شد تا نقدینگی کنترل شود و تقاضای پولی و نقدینگی را که تحت تأثیر عوامل مختلف بود، مدیریت کرد. همچنین سیاست‌های اقتصادی بانک مرکزی باعث آرامش در بازار ارز و تخلیه هیجانات قیمتی شد که این امر دستاوردهای

مجید رضا حیری، رئیس اتاق مشترک ایران و چین
در گفتگو با هفته‌نامه تازه‌های اقتصاد:

سیاست تثبیت، بازار مسکن و خودرو را به آرامش رساند

- سیاست تثبیت بانک مرکزی، بار اضافه تورم و اثر افزایش نرخ ارز بر تورم سالانه را نشانه گرفته است
- با اجرای سیاست تثبیت اقتصادی، شاهد آرامش در بازارهای مالی مانند دلار مسکن و خودرو هستیم
- سیاست تثبیت از منظر اینکه نرخ ارز و اقتصاد را قابل پیش‌بینی می‌کند، مثبت‌مرداست

بانک مرکزی معتقد است که از طریق سیاست تثبیت اقتصادی، بازار را از سویی تثبیت خواهد کرد و از آن سویی با کولاژی بازارهای می‌تواند نرخ تورم را کنترل کند. پیش‌بینی شما از روی تورم در بازارهای بین‌روجست؟

اقتصاد ایران حدوداً پنج دهه تورم می‌انگین ۲۰ درصدی را تجربه کرده است، اما در مقاطعی مانند اوایل دهه ۹۰ و سال ۹۷ پرش‌های قیمت ارز داشتیم؛ این پرش‌ها تورم را به کاتال ۴۰ درصد و بالاتر رساند. بد نظر می‌رسد این ۲۰ درصد تورم اضافه ناشی از تحریم، شرایط سیاسی و میانجی ارزی است و به ذات اقتصاد مربوط نیست، درست است که اقتصاد مامشکلات و معایب فراوانی دارد، ولی این بار اضافه تورمی، ربطی به این اقتصاد معوب نندارد.

سیاست تثبیت بانک مرکزی بار اضافه تورم و اثر

با اجرای سیاست تثبیت اقتصادی، با حفظ محدوده قیمتی ارز، سرعت رشد ترخ تورم نیز که در سال‌های اخیر به طور مداوم افزایشی بود، تا حدود گند شده است. از طرف دیگر تجربه بسیاری از کشورها در ثبات اقتصادی از طریق مداخله در تثبیت نرخ ارزنشان می‌دهد که سیاست‌گذار یا مداخله قعال در تثبیت نرخ ارز در جهت محدود نمودن نوساختات، باید به دنبال تثبیت اقتصادی باشد. ضریب تغییرات بالا در نرخ ارز یکی از معضلات در اقتصاد کشور است و به همین دلیل سیاست تثبیت اقتصادی از اهمیت بالایی برخوردار است. مجید رضا حیری، رئیس اتاق مشترک ایران و چین در گفتگو با هفته‌نامه تازه‌های اقتصاد با تأیید کنترل نرخ تورم با اجرای سیاست تثبیت ترخ ارز، راهکارهایی را برای دستیابی به اهداف سیاست تثبیت پیشنهاد کرده که با هم عی خواهند.

۳۲

تازه‌نامه

۱۲۰ - دی * ۱۴۰۲

ذی نفعانی که از افزایش ترخ ارز سود می برند شاید به دنبال پیش بینی های فضایی باشد، اما باسیاست های اعمال شده از سوی بانک مرکزی چشم اندازی برای افزایش قیمت دلار نصی بینم

باید به سمت یک بازار برویم و کالایی که صادر می شود، یارانه آن محاسبه و در بیانه مرزی و هنگام صادرات، این یارانه اخذ شود، یا اجرای این سیاست، به جز از های نفتی که سیاست آن را دولت تعیین می کند، می توان همه ارز های برگشتی حاصل از صادرات کالا را پایکی قیمت در یک بازار مشکل معامله کرد. موضوع دیگر این است که بانک مرکزی خود را موظف بداند به همه مقاصدهای قانونی دریافت ارز در زمان مشخص پاسخ بدهد. واردکنندگان داریم که نوبت تخصیص ارز آنها ۹۰ رو طول می کند و به ناچار ارز خود را بازار دیگری تامین می کند و این به ضرر بانک مرکزی است. هر توع درخواست قانونی ارز باید از طرف بانک مرکزی تامین شود. اگر بانک مرکزی به این درخواست های قانونی پاسخ ندهد، بازار دیگری به نیاز ارزی مقاضیان پاسخ می دهد که این بازار قطعاً ضد سیاست تثبیت ترخ ارز است.

به نظر من سردم افزایش کردن ترخ های هیجانی در بازار ارز، انتظارات متفاوت در این بازار به حدائق ممکن خود رسیده باشد در صورت ادامه این روند چه فکاری برای ارز حاکم خواهد شد؟

در ۸ ماه گذشته ثبات در بازار ارز حاکم و اغلب قیمت ها در بازارهای مالی تثبیت شده، یا اینکه رو به پایین در حال حرکت است. به عبارتی با اجرای سیاست تثبیت اقتصادی توسط دولت و بانک مرکزی، شاهد آرامش در بازارهای مالی مانند دلار، مسکن و خودرو هستیم. هر چند تعدادی از افراد فرست خطاب، مخالف سیاست تثبیت هستند، اما اگر این سیاست ادامه پیدا کند، شاهد کاهش تورم در بلندمدت تیز خواهیم بود.

البته ذی نفعانی که از افزایش ترخ ارز سود می برند شاید به دنبال پیش بینی های فضایی باشد، اما باسیاست های اعمال شده از سوی بانک مرکزی، چشم اندازی برای افزایش قیمت دلار نصی بینم. البته کشور ما در اواخر پاییز به صورت سنتی شاهد افزایش قیمت دلار است که اگر بانک مرکزی مراقب این موضوع باشد، تا پایان سال علیعی برای افزایش ترخ دلار وجود ندارد. هر چند اجرای هر سیاستی دارای نکات مثبت و منفی است، اما در شرایط کنونی اجرای سیاست تثبیت از منظربینکه ترخ ارز و اقتصاد را قابل پیش بینی می کند، مشمره است.

افزایش ترخ ارز بر تورم سالیانه را نشانه گرفته است. چرخه افزایش قیمت ارز و تورم در سال های اخیر مدام تکرار شده است. این چرخه معیوب باید قطع شود، سیاستی که بانک مرکزی در ۱۰ ماه اخیر برای تثبیت ترخ ارز در پیش گرفته سیاستی کاملاً درست و در راستای برهم زدن چرخه افزایش قیمت ارز و افزایش نرخ تورم است. سیاست های تثبیت بانک مرکزی با هدف کاهش ترخ رشد تقاضی کی، کنترل نرخ رشد تورم و تثبیت ترخ ارز، سیاست هایی است که اگرچه صورت کامل و بانگاه به تمام مسائل ارزی باشد، می تواند تورم را کاهش دهد.

یک دستاورد بانک مرکزی در ماههای اخیر، آرافق در بازار ارز و تغییه هیئتکات قیمت ارز و دستاوردهای ارزی می کنند و توصیه شما به سیاست گذار در ادامه روند آرامش بازار ارز جیست؟

اجرای هر سیاستی نکات مثبت و منفی دارد، سیاست تثبیت در شرایط کنونی اقتصاد کشور، سیاستی منطقی است که اگر اینکالات آن رفع شود، اهداف آن نیز و دستور محقق می شود. همانطور که اشاره کردم، این سیاست درست است، اما برخی از مباحث این سیاست هم جای نقدادرد.

یک نقد این است که باید ۱۰۰ درصد از ها در اختیار بانک مرکزی باشد لاما نیست، مثلاً میدلات ارزی بین صادرکنندگان و واردکنندگان را داریم که در این مبادلات اتفاقات عجیبی می افتد که منجر به افزایش ترخ ارز می شود. بانک مرکزی باید ۱۰۰ درصد از های نفتی و غیرنفتی را تحت نظارت خود (نه تحت قیمت خود) داشته باشد. نقد دوم این است که نصی بند به همه کالاهای صادراتی یک نگاه باشد، درصد بالایی از قوایند تولید و هزینه های برخی کالاهای صادراتی، هزینه ارزی، ارزی و هزینه هایی است که یارانه داشته است، مانند سصولات پتروشیمی، فولادی، معدنی و... و قیم این کالا صادر می شود، یعنی درصد بالایی از یارانه ارزی یا یارانه ارزی هم با آن صادر می شود. بانک مرکزی ارز صادرات را به دسته های مختلف تقسیم می کند. مثلاً ارز حاصل از صادرات برخی کالا را به بازار نرمایی، برخی کالاهای را به مرکز مبادله وارد می کند. این چند بازار باعث پلاتکلیقی، اشتگکی و تخریب سیاست تثبیت می شود.

راهکار شما برای حل این مشکل چیست؟

محمد رضا نجفی منش، فعال بخش خصوصی
در گفتگو با هفته‌نامه تازه‌های اقتصاد:

تغییرات مدام
سیاست در
اقتصاد کلان و
حوزه‌های پولی
ومالی، نقطه
مقابل سیاست
ثبت اقتصادی
است

نتیجه اجرای سیاست ثبیت کاهش تورم است

- تداوم اجرای سیاست ثبیت اقتصادی، موجب کاهش
نرخ تورم و ثبات بیشتر اقتصادی خواهد شد

و آرامش بازارها هستند. در این شرایط است که
نظام فعالیت‌های اقتصادی چشم انداز روش
پیدا می‌کند.

اجرای موفق سیاست‌های ثبیت اقتصادی برای
کنترل تورم و کنترل نرخ ارز، منوط به پایین‌دنی
بخش‌های مختلف به دعایت این سیاست است
که در حال حاضر، مهم‌ترین بخش مربوط به
بودجه سال آینده است. می‌توان گفت تورم
در حال حاضر موضوع اصلی اقتصادی است
که هم فعالان و هم مردم را در تکنا قرار داده و
کنترل آن همراه با ثبات بازارها، می‌تواند آرامش
و ادر اقتصاد حکم‌فرما کند. سازماندهی و کنترل
بازار ارز منجر به کاهش نوسان نرخ ارز و منطقی
شدن انتظارات تورمی خواهد شد و این طریق
با ایجاد ثبات اقتصادی، می‌توانیم نتایج آن را در
اقتصاد کشور مشاهده کنیم.

سیاست ثبیت به معنای میخوب کردن
قیمت‌های نیست. بانک مرکزی با سیاست ثبیت
به دنبال حذف شوک‌های و ثبات بخشی به اقتصاد
است. حذف شوک‌های قیمتی در اقتصاد
خواسته مردم و به خصوص فعالان اقتصادی
است. تداوم اجرای سیاست ثبیت موجب
کاهش نرخ تورم و ثبات بیشتر اقتصاد خواهد
شد و دستیابی به این اهداف نیاز به استمرار
سیاست‌ها دارد. تغییرات مدام سیاست در
حوزه اقتصاد کلان و حوزه‌های پولی و مالی،
نقطه مقابل سیاست ثبیت اقتصادی است.

افزایش نرخ ارز، عامل افزایش ترخ تورم
است، تورم قیمت کالا را افزایش می‌دهد
و این چرخه معموب در اقتصاد مادر جال
تکرار است. ثبات بازارها می‌تواند این
چرخه را ببرهم بزند، بازار ارز بر اساس
سیاست‌های بانک مرکزی تنظیم می‌شود،
ثبات قیمت ارز البتہ وابسته به عوامل
مختلفی است که سیاست‌های بانک
مرکزی می‌توانند این عوامل را فراهم کنند.

یکی از عوامل مهم در ثبات اقتصادی و ثبات
قیمت ارز، بودجه ترازو و جلوگیری از ایجاد کسری
بودجه است، دولت‌های برای جبران کسری
بودجه از بانک مرکزی استقرار می‌کنند،
استقرار، موجب افزایش تقدیم‌گی است و
تقدیم‌گی تورم را بالا می‌برد. این تجزیه‌های
به هم پیوسته که اقتصاد را با مشکل مواجه کرده
با اجرای سیاست‌های درست و جلوگیری از
کسری بودجه به تدریج محو می‌شود.

اگر به دنبال ثبات اقتصادی سیستم، باید ثبات
قیمت‌ها و بودجه ترازو را لحاظ کنیم، سیاست
بانک مرکزی این است که آرامش و ثبات در بازار
از ایجاد و نرخ تورم کنترل شود، این سیاست باید
در بودجه سال آینده خود را نشان دهد، در این
صورت آرامش و ثبات در اقتصاد حفظ می‌شود.

افزایش هزینه‌های دولت در بودجه به معنی
رشد اقتصاد نیست، از این رو نباید در بودجه و
مراحل تصویب آن هزینه‌های اضافی به دولت
تحمیل شود. هزینه اضافی در بودجه به معنی
کسری بودجه و ادامه چرخه معموب اقتصادی
که منجر به افزایش قیمت در بازارهای می‌شود.

با توجه به اینکه سود برقی (ملال و رانت خواران) در
تغییرات قیمت در بازار و افزایش نرخ ارز است، به
همین دلیل سیاست ثبیت اقتصادی مخالفانی
هم دارد، اما بیشتر فعالان اقتصادی موافق ثبات

آرش نجفی، رئیس کمیسیون انرژی اتاق بازرگانی در گفتگو با تازه‌های اقتصاد عنوان کرد:

بانک مرکزی سیاست ثبیت را ادامه دهد

• بانک مرکزی با سیاست ثبیت توансه است مکانیزم خلق تقدینگی را کنترل کند

• سیاست ثبیت اقتصادی، قیمت‌های تورمی و افسارگسیخته مسکن را کنترل کرد

• باید بر تامه مشخص پنج ساله در حوزه رشد تورم و قیمت ارز تدوین شود

بانک مرکزی

* شماره ۲۷ - دی ۱۴۰۰ *

به نظر شما سیاست ثبت نفع ارز توانسته جلوی سنتهازی و دلالی در بازارهای مختلف را یکپرس؟

بله تا حدودی، اما کافی نیست. در خصوص رکودی که در قیمت‌های تورمی و افسارگسخته مسکن ایجاد شده موافق هستیم. دولت باید آن فضای سفته‌بازی، دلالی‌بازی و معامله‌گری که باعث لجام‌گسختگی قیمت مسکن می‌شود را کنترل کند، به شرطی که هم‌زمان سیاست‌های تشویقی تولید مسکن، اخذ مالیات و سیاست‌های جانبه‌ی را رو به جلو حرکت دهد. یکی از شاخص‌های تورم در کشور قیمت مسکن و خودرو است، به طوری که با تزیریک دلار از سوی دولت قیمت غذا و خوارک کنترل شده؛ ولی قیمت خودرو را باید بالا چاژه واردات خودرو و کنترل کند. کاهش قیمت مسکن برای کنترل تورم نیز مستلزم این است که تعداد زیادی مسکن عرضه و تب تقاضا کاهش پیدا کند.

دولت باید معاملات کلان حوزه مسکن را رصد کند تا آنها بی که در راستای سوداگری انجام شده را شناسایی کند، یکی از مباحثی که در همه مناطق مرتفع‌نشین شهرهای ایران وجود دارد، معاملات افسانه‌ای و افسارگسخته در حوزه مسکن است. در تهران آپارتمان‌های با قیمت هفت میلیارد تومان برای هر مترمربع، با هیچ نقطه‌ای در دنیا مخواهی ندارد.

برای ادامه روند راصلش در بازار ارز باید در پخش تولید سرمایه‌گذاری کرد، بازار تجارت نه در کنار سفته‌بازی، بلکه در کنار تقویت تولید رشد پیدا می‌کند. باید قضا را برای حضور این تولیدکنندگان در بازارهای جهانی فراهم کنیم. بعضی از شرکت‌های دنیا به اندازه پودجه کل ایران درآمد دارند و اولین منفعت آن به کشورهای نشان می‌رسد، بنابراین نباید از طرفیت تولید غافل شد.

یوخری اقتصاددانان معتقدند که بانک مرکزی باید سیاست ثبت را با قدرت ادامه دهد. شما چنین با این دیدگاه موافقید؟

بله، حتما باید این سیاست ادامه پیدا کند. فضای کسب و کار در کشور سالم نیست چون سیستم نظارتی کاملی نداریم، بنابراین چون سیستم نظارتی ضعیقی داریم، نباید ترخ ارز

طی ماه‌های اخیر با اتخاذ سیاست‌های جدید از سوی بانک مرکزی مبنی بر کنترل رشد نقدینگی و ترازنامه بانک‌ها، موتور خلق پول در پستر شبکه بانکی، تا حدود زیادی خاموش شده است. به طوری که ترخ رشد نقدینگی به میزان قابل توجهی طی ماه‌های گذشته با کاهش روبرو بوده که این امر خود مovid آن است که بر تابعه‌ریزی‌های دقیق از سوی سیاست‌گذار پولی کشور موقتی‌امیز بوده است. از طرف دیگر به نظر می‌رسد با ادامه این روند شاهد رسیدن رشد نقدینگی به کاتال ۲۵ درصد در پایان سال باشیم، امری که دور از ذهن نیست. البته به این امر باید کاهش رشد پایه پولی را نیز اضافه کرد. از این رو کارشناسان و استانی‌ان اقتصادی معتقدند که اگر بانک مرکزی روند شکل گرفته فعلی مبنی بر کنترل رشد نقدینگی و پایه پولی را ادامه دهد، نه تنها شاهد برچیده شدن بساط تازاری در شبکه بانکی خواهد بود، بلکه کنترل تورم به عنوان یکی از دغدغه‌های مهم مردم در دسترس و اسکان پذیری شود. این در شرایطی است که سال گذشته نیز محمد رضا فرزین، رئیس کل بانک مرکزی یکی از پارامترهای مهم در تعديل انتظارات تورمی و ایجاد آرامش در بازارهای مالی را اجرای سیاست ثبت ترخ ارز بیان کرده بود. هفته‌تامه تازه‌های اقتصاد در این خصوص با آرش نجفی، رئیس کمیسیون امنی اتاق بازرگانی ایران گفتگویی انجام داده است که شرح آن از نظر من گذرد:

به عنوان یک قالب پخش خصوص، سیاست ثبت ارز توسط بانک مرکزی را اقدام ملبدی قلمداد می‌کنید؟

بدون شک با سیاست ثبت توسط بانک مرکزی موافق هستم، چون بانک مرکزی با این سیاست توانسته سرعت رشد نقدینگی را کنترل کرده و گرددش مالی به نحوی ایستاده است. البته معتقدم به شرطی این طرح موفق خواهد بود که در کنار آن رونق اقتصادی داشته باشیم. دولت به شرطی در این طرح اقتصادی به موفقیت کامل می‌رسد که هم‌زمان با یک رونق نسبی اقتصادی و گرددش تولید امکان نگهداری این ترخ تابت ارز را داشته باشد.

برای ادامه روند آرامش در بازار ارز باید در بخش تولید سرمایه‌گذاری کرد

دولت برای
فرآیندسازی
تهابات تثبیت
نرخ ارز موفق
نمی شود، برای
موفقیت باید
شخاصهای
معلوم و
مشخص در
حوزه کسب و کار
داشته باشیم

واقعی شود، ماجرای دلار محلی از اعراب
ندارد، تعیین نرخ ارز برای تولیدکنندگان خوب
است، ولی ثبات در شاخصهای کسب و کار
اهمیت بالاتری دارد. رویه تغییر مدام و قوانین
و بخشانههای وارداتی نیز باید اصلاح شود
تا دیگر واردکنندگان با مشکلی در این زمینه
واجه نشوند.

به صورت کلی، قیمت دلار یک شاخص جدی
است، ولی بیشتر از آن باید به فکر فضای کسب
و کار بود. دولت برای فرآیندسازی تهابات تثبیت
نرخ ارز موفق نمی شود، برای موفقیت باید
شخصهای معلوم و مشخص در حوزه کسب و
کار داشته باشیم.

یک نگرش غلط در کشور نهادینه شده که
همه از یکدیگر این سوال را می پرسند "چه
کالایی بخریم که کران شود" و این رویکرد
ذهنی همیشه منبی براین پرسش بوده تا در
نهایت روی موج تورم منتفع شویم. این تغیر
مدیریتی در کشور هم به این صورت سری
پیدا کرده که هر جایی امکان حل ناتوانی را
نداشته باشد، افزایش قیمت باید مشکل را حل
کنیم.

متناسبانه همچنان تهاب ابزار کارآمد در کشور
را افزایش قیمت می دانیم، هم افزایی و
پدیدههای پروندهای در پارامترهای اقتصادی
کشور علت و معلول این افزایش قیمت هاست.
در بدیریت خود باید با کارآمدی و راندمان بالا،
مشکل ناتوانی ها را حل کنیم.

در حال حاضر، مدیران چون راهکار افزایش
کارآمدی و راندمان رانمی دانند، به دنبال افزایش
قیمت هستند. این موضوع یکی از بزرگترین
مشکلات کشور در حوزه تورم است و بانک
مرکزی باید آگاه باشد که به افزایش قیمت
هیچ کالایی به راحتی مجوز نهد، مگر تمام
مناسبات افزایش راندمان در نظر گرفته شده
باشد.

در کشور شناور باشد. در صورت تقویت بخش
نظرارت می توان شناور بودن نرخ ارز را در کشور
اجرا کرد.

برای اجرای کامل سه سیاست تثبیت اقتصادی چه توجهی ای به بانک مرکزی؟

بانک مرکزی برای موفقیت در این زمینه
باید فرآیند A (هوش مصنوعی) را در کارهای
خود لحاظ کند، در فضای کسب و کار این
توان استفاده نشده چون به آن ورود نکردیم،
بنابراین باید یک دوره گذار برای خود تعریف و
همه شاخصهای تاثیرگذار در فرآیند اقتصادی
را احصاء کنیم.

برای بازار کالاهای اساسی، سیاست تثبیت نرخ ارز چه آثاری روایه هواه داشته است؟

کشور به دنبال ثبات است، بنابراین هر چقدر
شاخصهای لازم را در این زمینه بیشتر تعریف
کنیم، کشور به سمت ترقی حرکت می کند.
تولیدکنندگان و مصرفکنندگان باید ثبات
اقتصادی را شاهد باشند تا امکان برنامه ریزی
وجود داشته باشد. لازم است برنامه شخصی
برای پنج سال در حوزه تورم و قیمت ارز توسع
شود، از طرف دیگر تثبیت نرخ ارز بر بازار
کالاهای اساسی، واردکنندگان و صادرکنندگان،
خروجی های بسیار مثبتی دارد. در صورت
افزایش نرخ مواد اولیه تولیدات، قیمت
تمام شده محصولات تهابی نیز افزایش پیدا
می کند.

تولیدکنندگان از مابه التفاوت نرخ انرژی سود
می برند، اگر قرار باشد تولیدکنندگان براساس
راندمان واقعی در بازار حضور پیدا کنند،
بسیاری ناموفق هستند. اگر قیمت سوخت

* شماره ۲۶ - دی ۱۴۰۰

بررسی

تدوین برنامه ۵ ساله ارزی

کشور به دنبال ثبات است، بنابراین هر چقدر شاخصهای لازم را در این زمینه بیشتر
تعریف کنیم، کشور به سمت ترقی حرکت می کند. تولیدکنندگان و مصرفکنندگان باید
ثبات اقتصادی را شاهد باشند تا امکان برنامه ریزی وجود داشته باشد. لازم است برنامه
شخصی برای پنج سال در حوزه تورم و قیمت ارز توسع شود، از طرف دیگر تثبیت نرخ ارز
بر بازار کالاهای اساسی، واردکنندگان و صادرکنندگان، خروجی های بسیار مثبتی دارد.

نرخ ارز باید
متاسب با تورم
خود را تعديل
کند تا صادرات
از توجیه لازم
برخوردار شود

موفقیت بانک مرکزی در مدیریت بازار ارز

- متغیر نرخ ارز روی صادرات، واردات، تورم و اشتغال تأثیرگذار است
- کنترل نرخ رشد نقدینگی، باعث کنترل نرخ ارز خواهد شد
- با مدیریت نرخ ارز، باید شرایط و فضای مناسبی را در اقتصاد فراهم کنیم تا بتوان با کنترل تورم امکان افزایش صادرات را فراهم کرد

عباس آرگون /

عضو هیأت ریسیه اتاق بازرگانی تهران

تثبیت نرخ ارز در کوتاه مدت قابل دفاع و امکان پذیر است، ولی با توجه به شرایط تورمی که در گشور وجود دارد و ناترازی هایی که در حوزه های مختلف مانند بودجه، ارز، انرژی، بانکی و ... داریم و این ناترازی ها منتج به تورم می شود، در بلند مدت نمی توانیم شاهد تثبیت نرخ ارز باشیم، چرا که نرخ ارز باید بتواند با این ناترازی ها تعامل شود. به میزانی که تورم داریم نرخ ارز باید خود را با آن تطبیق بدهد. به جای اینکه نرخ اسمی ارز را تثبیت کنیم، باید نرخ حقیقی ارز را تثبیت کنیم. تا زمانی که این ناترازی ها باشد، قطعاً شاهد تثبیت نرخ ارز نخواهیم بود.

در این موضوع، علاوه بر ناترازی هایی که بر نرخ ارز تأثیرگذار است، انتظارات هم تأثیرگذار است. مدیریت انتظارات و حاشیه بازار بسیار مهم هستند. هر چقدر بگوییم حاشیه بازار تأثیرگذار

نرخ ارز به عنوان یکی از اساسی ترین و مؤثر ترین متغیرهای اقتصادی، بیانگر شرایط اقتصاد کشور است و اقتصاد ملی را با اقتصاد جهانی قابل مقایسه می کند. بنابراین کنترل بازار ارز از اهمیت بالایی برخوردار است، چرا که اگر نوسانات زیادی داشته باشیم سرمایه گذاران خارجی و کسانی که به نوعی حاضر به سرمایه گذاری هستند با عدم رغبت و اطمینان برای این کار موافق می شوند. متغیر نرخ ارز روی صادرات، واردات، تورم و اشتغال تأثیرگذار است، بنابراین باید با مدیریت نرخ ارز، شرایط و فضای مناسبی را در اقتصاد فراهم کنیم تا بتوان با کنترل تورم امکان افزایش صادرات را فراهم کرد و از سویی نیز فضای را برای سرمایه گذاران خارجی مهیا کنیم.

ما باید بتوانیم
عوامل و
روش‌هایی که
متوجه به بین‌ ثباتی
در نزد ارز
می‌شود را از بین
پیراهن

بتوانیم صادرات پیشتری داشته باشیم به نوعی
اسکان عرضه ارز پیشتری نیز خواهیم داشت
و مدیریت بازار ارز را راحت‌تر انجام می‌دهیم،
بنابراین یکی از عوامل تاثیرگذار در مدیریت بازار
ارز، توسعه روابط بین‌المللی است. در یک سال
آخر حضور در شانگهای و پریسکس را داشتیم که
این موضوع حتی از منظرونوی هم تاثیرگذار است،
چرا که یکی از بخش‌های کار مدیریت انتظارات
تومری است. اگر انتظارات تومری مدیریت شود و
آرامش به مردم برگرد و فکر لکنند هر روز شاهد
افزایش قیمت خواهند بود، می‌تواند گمک کننده
باشد و مدیریت کند. امیدوارم در آدامه شاهد
پاگشت اطمینان هم باشیم.

موضوع دوم مدیریت تقاضا است که بسیار در
مدیریت بازار ارز مؤثر است و در این یک سال اخیر،
بانک مرکزی در این حوزه توائمه به اهداف خود
بررسد. هر چقدر آرامش داشته باشیم و آینده را
بتوانیم پیش‌بینی کنیم و امیدواری ایجاد نماییم،
شاهد این خواهیم بود که کمتر منابع ارزی از
کشور خارج می‌شود. بنابراین در فاز اول باید از
خروج منابع ممکن‌تر کنیم و از آسوس، ورود منابع
از خارج کشور را نیز داشته باشیم. این اعتماد که
ایجاد شود، منابع از بخش خانگی به نظام بانکی
برگردد و در انتها محدودیت‌های اساسی کشور
در حوزه تحریم‌ها هم به راحتی می‌توان بازار ارز را
مدیریت کرد.

البته در بحث کنقول نزد ارز، تنها عامل بانک
مرکزی نیست، مجموعه‌ای از عوامل اقتصاد
کلان کشور در این زمانه دخیل هستند. بانک
مرکزی به عنوان یکی از عوامل در این بازه زمانی
نموده خوبی می‌گیرد، چرا که شرایط تحریمی،
نآلاری‌ها و مشکلات منطقه مانند اوکراین و
غزه را باید در دشواری مدیریت بازارها لحاظ
کنیم. این موارد بسیار تاثیرگذار هستند و
عدم قطعیت‌ها بر نزد ارز تاثیرگذار است. در
هر صورت، آن بخشی از کار که به بانک مرکزی
برهمی‌گردد، نموده قابل قبولی می‌گیرد.

نیست، اما بر قیمت‌ها در بازار اثر می‌کنارد. باید
عواملی مثل رشد نقدینگی که باعث نوسان نزد ارز
می‌شوند را کنترل کنیم، اگر آنها کنترل شود شاهد
ثبات پیشتری در نزد ارز خواهیم بود و باید به
سختی برویم که نزد ارز را سرکوب کنیم. هر قدر
زمان سرکوب نزد ارز طولانی تر باشد، آثار تخریبی
پیشتری خواهد داشت و تنها در یک بازه زمانی
می‌تواند مقاومت کرده و بعد از آن آزاد می‌شود. ما
شاهد این فرآیند در سال‌های ۹۲ تا ۹۶ بودیم. در
یک بازه چهار ساله نزد ارز بین ۳ تا ۴ هزار تومان
بود سال ۹۷ و ۹۸ دیدیم چه اتفاقی افتاد. بنابراین
نزد ارز باید مناسب با تورم خود را تعديل کند تا
 الصادرات از توجیه لازم برخوردار شود و به نوعی با
تثبیت نزد اسنی، ارز ایرانی را به تولیدکنندگان
خارجی می‌دهیم و واردات توجیه پیشتری پیدا
می‌کند و صادرات از توجیه خارج می‌شود.

مدیریت انتظارات تومری در ابتدای امسال
صورت گرفت و امیدواریم این اقدام تداوم
داشته باشد و شاهد مدیریت بهتر نزد ارز باشیم
و به نوعی کنترل بازار ارز را داشته باشیم. ما باید
بتوانیم عوامل و روشهایی که منتج به بین‌ ثباتی
در نزد ارز می‌شود را از بین پیراهن، اگر آنها را بین
برود قطعاً شاهد نهاده باشند در نزد ارز خواهیم بود.
نوسانات نزد ارز بر عملکرد فعالان اقتصادی
اثرگذار است و سرمایه‌گذاری‌ها و فعالیت‌های آنها را
دچار مخاطره می‌کند. بانک مرکزی باید بتواند
نزد ارز را برای فعالان اقتصادی پیش‌بینی‌پذیر
کند. این موضوع از اهمیت پسیار بالایی
برخوردار است و امیدواریم در کشور ما بازارهایی
طرافقی شود تا فعالان اقتصادی بتوانند فعالیت
خود را در برآوردن نوسانات نزد ارز "هج" کنند.

مرکز مبالغه طلا و ارز در این بازه زمانی تاثیر
مثبت خودش را داشته است. ما برای "هج"
کردن نیازمند اپزارهای مشتقه ارزی هستیم که
به فعالان اقتصادی کمک کند خود را در برابر
نوسانات نزد ارز این کنند.
هر قدر تعاملات بین‌المللی ما بیشتر باشد تا

بررسی

اهمیت پیش‌بینی پذیری نزد ارز برای فعالان اقتصادی

نوسانات نزد ارز بر عملکرد فعالان اقتصادی اثرگذار است و سرمایه‌گذاری‌ها و فعالیت‌های آنها را
دچار مخاطره می‌کند. بانک مرکزی باید بتواند نزد ارز را برای فعالان اقتصادی پیش‌بینی‌پذیر
کند. این موضوع از اهمیت پسیار بالایی برخوردار است و امیدواریم در کشور ما بازارهایی
طرافقی شود تا فعالان اقتصادی بتوانند فعالیت خود را در برآوردن نوسانات نزد ارز "هج" کنند.

جمال رزاقی چهرمی، رئیس اتاق مشترک ایران و عمان
در گفتگو با هفته‌نامه تازه‌های اقتصاد:

سیاست تثبیت تغییرات لحظه‌ای نرخ ارز را متوقف کرد

- در شرایط جنگ اقتصادی و تحریم، آزادسازی قیمت ارز سیاستی درست و منطقی نیست
- تغییرریل بانک مرکزی از سیاست‌های تعديلی به سوی سیاست‌های تثبیت توансنت ترمیزشده قیمت‌ها را دیگشت
- باید در شرایط کنونی به بانک مرکزی حق بدھیم که تمھیداتی را برای تثبیت بازار ارز به کار ببرد

هستند که معتقدان در همان روزهای پانک مرکزی فرمان را از سوی سیاست تعديل به سوی سیاست تثبیت تغییر داد، مطرح می‌کردند. با این حال سیاست تثبیت اقتصادی بانک مرکزی، زنجیره افزایش انتظارات تورمی و افزایش قیمت ارز راقطع کرده و واکنش بازارهای این سیاست، ثبات و پایداری بوده است.

جمال رزاقی چهرمی، رئیس اتاق مشترک ایران و عمان اجرای این سیاست را در شرایط جنگ اقتصادی، منطقی ارزیابی و تأکید می‌کند که با اجرای سیاست تثبیت، حباب از تولید و تولیدکنندگان باید افزایشی باید. در ادامه کفتوکوی این فعال اقتصادی با تازه‌های اقتصاد رامی خوانید.

اگرچه برخی سعی می‌کنند تا کنترل نرخ ارز و تثبیت آن، ریزش محسوس قیمت‌ها در بازار خودرو و مسکن و به طور کلی فضای باثبات این روزهای اقتصاد ایران را به هر عاملی جز پالشواری بانک مرکزی بر اجرای سیاست‌های تثبیت ارزی گره بزنند، اما مشخصاً تاثیر این سیاست‌ها برای هر قضاوت کننده بی طوفی میرهن است. لازم به ذکر است معتقدان سیاست تثبیت اعتقاد داشتند که اعمال این سیاست، نه تنها تمی توآند سبب کاهش نرخ ارز شود، بلکه اتفاقاً به عاملی برای جهش قیمت مجدد ارز تعديل خواهد شد.

کاپوس تایستان داغ، نرخ‌های سه رقمنی برای ارز، تورم غیرقابل مهار، عباراتی

۵۰

تازه‌نامه
• اقتصاد

• شماره ۲۲ - دی ۱۴۰۲

**تغییرات
لحظه‌ای ترخ ارز
و سیاست‌های
مربوط به
واردات،
صادرات، تولید
وسرمایه‌گذاری
 فقط سردگرمی
سرمایه‌گذار و
قرار سرمایه‌را
برای اقتصاد
کشور به همراه
دارد**

حالی که افزایش نقدینگی خود عامل تورم است، افزایش نقدینگی، افزایش پایه پولی، افزایش نرخ تورم و افزایش قیمت ارز به صورت نزجیهای به هم متعلق است. کنترل شرایط و جلوگیری از افزایش قیمت‌ها، در ابتداء نیاز به ثبات اقتصادی دارد و با سیاست تثبیت، نرخ‌ها تدريجی کنترل می‌شود. تزریق پول، کسری بودجه، تورم و... ثبات بازار را برهم می‌زند و افزایش قیمت ارز مشکلات را شنیدید می‌کند. به این ترتیب، در این نزجیه قیمت‌ها چندبار پابرجا و منجر به تورم شدید می‌شود. تاکید می‌کنم در اجرای سیاست تثبیت، تداوم آن مهم است. اجرای سیاست‌ها در کوتاه‌مدت فعالیت‌های اقتصادی و سرمایه‌گذاری را تحت تاثیر قرار می‌دهد. برای سرمایه‌گذار اقتصادی ثبات سیاست‌ها، لازمه کار است. ثبات، اقتصاد را قابل پیش‌بینی می‌کند و فعل اقتصادی یک برنامه اقتصادی چند ساله را برآسانس آن برای کسب و کار خود اجرایی می‌کند. تغییرات لحظه‌ای ترخ ارز و سیاست‌های مربوط به واردات، صادرات، تولید و سرمایه‌گذاری فقط سردگرمی سرمایه‌گذار و قرار سرمایه‌را برای اقتصاد کشور به همراه دارد.

**چه راهکارهای را برای موقت
بیشتر سیاست تثبیت پیشنهاد
می‌کنید؟**

مهم‌ترین موضوع در زمان تثبیت ارزی، تخصیص به موقع ارز برای واردات ماشین‌آلات تولیدی است. ماشین‌آلات تولیدی مهم‌ترین نیاز کشور در سال رشد تولید است، سیاست تثبیت نرخ ارز، تبادل محدودیت برای تأمین ارز تولیدکنندگان ایجاد کند، در خواست ما از بانک مرکزی حل مستله‌ارز تولیدکنندگان است.

تحريم، تولید را در کشور نشانه گرفته است و ما نباید کمک کنیم تحريم کنندگان به اهداف خود برستند. هرآدمی که بانک مرکزی در شرایط جنگ اقتصادی در بازار ارز اجرایی کند، نباید محدودیت ارزی تولیدکنندگان را تشدید کند. امروز تولید نیازمند حمایت است و احدهای توکلیدی باید از تأمین ارز موردنیاز اطمینان خاطرداشته باشند.

سیاست تثبیت در چند ماه گذشته تا حدودی ثبات را در بازارها ایجاد کرده است و امیدوارم که با تابعیت و راهکارهای که به کار برده می‌شود، مشکلات اقتصاد کشور حل شود. ثبات اقتصادی منجر به افزایش سرمایه‌گذاری، رونق تولید، اشتغالزایی و جهش تولید می‌شود، افزایش مداوم نرخ ارز و نرخ تورم به وزیره در چند سال اخیر، موجب کاهش تولید، سرمایه‌گذاری و در نتیجه کاهش رشد اقتصادی و اشتغالزایی شده است.

**بانک مرکزی در بحث اخیر
سیاست تثبیت اقتصادی را در
دستور کار خود قرار داده است.
اجرای این سیاست آثاری از
جمله آرامش در بازارها را به
هرمراه داشت. تحلیل شما از
بسته سیاستی تثبیت اقتصادی
چیست؟**

فعالن اقتصادی سال هاست که خواستار تثبیت نرخ ارز هستند، اما دولتها نتوانسته‌اند این سیاست را جراحت‌ناکنده و اکبرنامه‌ای هم اجراشده، موقتی بوده است. اقتصاددانان، لزمه ثبات نرخ ارز را آزادسازی نرخ ارز می‌دانند، اما در شرایط جنگ اقتصادی و در زمان تحریم، آزادسازی قیمت ارز سیاستی درست و منطقی نیست.

بانک مرکزی برای ایجاد تعادل قیمتی در بازار و پاسخ به اضطراب، سیاست تثبیت ارزی را اتخاذ کرده است. آزادسازی نرخ در حال حاضر، منجر به افزایش قیمت می‌شود، بنابراین برای پاسخ به نیاز ارزی با تعریف دامنه قیمتی و تزریق ارز موردنیاز به بازار، شاهد تثبیت بازار ارز هستیم.

باید در شرایط کوتی به بانک مرکزی حق پنهانیم که این تمهدات را برای تثبیت بازار ارز به کار ببرد. گرچه اقتصاددانان نیست، اما باید به سیاست گذار فرضت بدھیم تا اجرای برنامه، اهداف آن را ترسیم کند.

**با توجه به پوئمه بانک مرکزی
برای تداوم سیاست تثبیت،
پیش‌بینی شما از وذرخ تورم و
ماههای پیش‌روجست؟**

ثبات اقتصادی، ثبات بازار ارز و ثبات قیمت در بازارهای دیگر، باید با سیاست‌های دقیق، تداوم داشته باشد و بانک مرکزی تداوم این سیاست‌ها را دنبال کند، در ادوار مختلف سیاست‌هایی اجرا شده، اما کوتاه‌مدت بوده و همین تغییر سیاست‌ها و عدم ثبات در تصمیم‌گیری، تلاطم بازار ارز را بیشتر کرده است. اقتصاد کشور با تغییرات نرخ دچار نوسان می‌شود، دلیلی که باعث می‌شود شاهد رشد قیمت ارز باشیم، انتظارات تورمی است، وقتی انتظارات کاهش می‌باشد، نرخ ارز تثبیت می‌شود و شاهد رشد نرخ ارز نخواهیم بود. حدود نیم قرن ترورم ۲۰٪ درصدی در کشور ما تحریج شده، اما در چند سال اخیر تورم دو برابر شد و به بیش از ۴۰٪ درصد رسید و عامل آن نیز نرخ ارز و تغییرات مداوم آن بود. دولتها برای حل مشکل، چاپ و تزریق پول انجام دادند، در

مسیر افزایش صادرات از تثبیت نرخ ارز می‌گذرد

- تسهیل صادرات و حذف قوانین متعدد صادراتی یکی از اهرم‌های تثبیت نرخ ارز است

عدنان موسی‌پور /

رئیس اتاق مشترک بازارگانی ایران و قطر

محمولًا عدم ثبات نرخ ارز به معنی بالا رفتن مداوم نرخ است، بنابراین هزینه واردات و تولید مدام افزایشی است و در نتیجه قیمت فروش هم از کنترل خارج می‌شود

بنابراین وقتی قیمت‌ها ثبات ندارد، مواد اولیه با پک قیمت خریداری می‌شود، هزینه تولید یک قیمت دارد و قیمت فروش نیز خیلی متفاوت از قیمت‌های اولیه خواهد بود، محمولًا عدم ثبات نرخ ارز به معنی بالا رفتن مداوم نرخ است، بنابراین هزینه واردات و تولید مدام افزایشی است و در نتیجه قیمت فروش هم از کنترل خارج می‌شود.

برای سرمایه‌گذاران، فعالان اقتصادی، تولیدکنندگان، واردکنندگان و صادرکنندگان، ثبات نرخ ارز و پیش‌بینی نرخ در بلندمدت، بهترین شرایط فعالیت اقتصادی است، قابل پیش‌بینی بودن نرخ ارز و ثبات آن به تعقیب همه و به تعقیب مصرف‌کننده‌هایی و مردم است، ثبات نرخ مهم‌تر از خود نرخ ارز است، چون نرخ ارز هر چه باشد، اما اگر قابل پیش‌بینی و دلایل ثبات باشد و ترجیح تغییرات سریع نداشته باشد، ثبات اقتصادی و تثبیت قیمت‌ها در تمام بازارها تسرب پیدا می‌کند و ما شاهد ثبات قیمت‌ها در بلندمدت خواهیم بود. در این شرایط، بسیاری از مسائل اقتصادی مرتبط با نرخ ارز حل می‌شود. برای فعالان اقتصادی برname ریزی و چشم‌انداز آینده بازارها اهمیت زیادی دارد و امکان برنامه‌ریزی منوط به ثبات نرخ ارز است. سیاست تعامل با کشورها به ویژه کشورهای همسایه وارد نشدن به چالش‌های بین‌المللی و منطقه‌ای تأثیر مهمی بر موفقیت سیاست تثبیت نرخ ارز دارد که بانک مرکزی در پیش گرفته است. معتقدم در شرایط تحریم نیز می‌توان نرخ ارز را کنترل و ثبات در بازارها را ایجاد کرد که یکی از مهم‌ترین راهکارهای آن، تثبیت صادرات و ورود ارز صادراتی است.

یکی از مهم‌ترین راه‌های جلوگیری از افزایش نرخ ارز تقویت صادرات است، با افزایش صادرات ارزآوری و ورود ارز به کشور افزایش می‌یابد، افزایش ورود ارز، موجب افزایش راسخ به تقاضای ارزی در داخل می‌شود و در نتیجه با تعادل عرضه و تقاضا قیمت‌های ثبات پیدا می‌کند.

از زمانی که دولت‌ها به بهانه‌های مختلف در مکانیزم بازاریه خصوص بخش صادرات دخالت کردند، این سیاست‌ها شکست خوردند. عوایدی که بدثبات نرخ ارز گیری می‌کنند به شکل مستقیم در حوزه تصمیم‌گیری دولت نیست، دو عامل موثر بر قیمت ارز، بخش روانی بازار و تقاضا است. از سوی دیگر انتظارات تورمی و شرایط اقتصادی بر مکانیزم تعیین نرخ ارز موثر است.

هر سیاستی در روزهای اول اجرا تعیقات خودش را دارد. یا گمی صبوری، سیاست‌ها، تایپ خود را نشان می‌دهند، البته باید به موضوع هم پیردادیم که مکانیزم بازاری بهترین راه دستیابی به ثبات قیمت‌های است، اما تحریم شرایط خاص خودش را دارد و در زمان تحریم نمی‌توان بازارها را رها کرد.

ثبات نرخ ارز مهم‌ترین فاکتور برای بازیگران اقتصادی است، چون سرمایه‌گذاران و فعالان اقتصادی در هر چشی، فقط براساس روند بازار و ثبات آن می‌توانند برنامه‌ریزی کوتاه‌مدت، بلندمدت و میان‌مدت داشته باشند، تغییر مداوم قیمت‌ها، سردرگمی در تصمیم‌گیری را برای فعالان اقتصادی به همراه دارد.

طی سال‌های گذشته شاهد تغییرات مداوم قیمت‌ها، به خصوص قیمت ارز بوده‌ایم،

۵۲

اقتصاد
تازه‌ها

* شماره ۲۶ - دی ۱۴۰۲

حمیدرضا صالحی، رئیس هیات مدیره آنجمن سانکا
در گفتگو با تازه‌های اقتصاد:

تدوین بسته تثبیت اقتصادی برای بخش تولید

- بانک مرکزی با توسعه بازار مشکل ارزهای دارمدار منطقی ترشدن قیمت‌ها حرکت کرده و قابل ارز نیماهی واقعی را کاهش داده است
- بانک مرکزی با تداوم اجرای سیاست تثبیت نرخ ارز، شرایط سرمایه‌گذاری را با پیش‌بینی پذیری‌بودن اقتصاد برای بخش خصوصی کشور فراهم کند
- بهترین حرکت اساسی دولت و بانک مرکزی فراهم کردن شرایط بهبود فضای کسب و کار برای بخش خصوصی است

ساختمن تشبيه کرد که اگر به هر دليلي دستکاري شود، خطر ترازو و تحریب کل ساختمن وجود دارد. نکته اينجاست که وقتی راه حل نادرستي در مورد يك از پارامترهاي اقتصادي در پيش می گيريم، به نتایج نادرستي هم می رسیم و براي پاک کردن تبعات ناهشی از این اشتباه، ناچاريم به دنبال راه حل هاي ديجري باشيم و در نهايتي به سردرگهي در اقتصادي رسیم.

نتیجه نرخ ارز به عنوان يك از مهم ترين شخص هاي اصلاحات اقتصادي در حوزه اقتصاد کلان همینه مورد توجه بوده و طي دودهه اخير به غير از برنامه سوم اطممه هاي بسياري از موضوع نرخ ارز به اقتصاد کشور وارد شده است.

طلي سال هاي گذشته، شاهد وضعیت خوبی در نرخ ارز نبوده و بيشتر سرکوب نرخ ارز و حتی چند ترخي شدن آن را مشاهده کرديم، چند ترخي بودن از آثار بسيار زيانياری از جمله ايجاد رشد نقدینگي و با به بولی، تورم و همچنین برهم ریختگی در معادلات اقتصادي را به دنبال دارد. شبكه اقتصادي و كسب و كارهای مختلف و متصل به هم از چند ترخي بودن ارز آسیب می دينند.

طلي يك سال اخير، سياست هاي بانک مرکزي به سمت تحقق نتیجه نرخ ارز حرکت کرده تا فاصله بين ارز نيماني و ارز واقعی کاهش پيدا کند، به طور مثال در حوزه بورس کالا در گذشته، پابتعين ارز نيماني به عنوان نرخ پایه، شاهد بروز راشه هاي بسيار و دلالی در کالاهای اساسی در بازار و سفت هاي بازاری و دلالی در کالاهای اساسی در بازار بوديم که همراه با افزایش قيمت کالاهای می شد و تولید کننده واقعی تيز متضمر می شد که بانک مرکزي طي چند ماه اخير نرخ پایه بورس کالا را با تعبيين نرخ تزديک به بازار اصلاح گردد و اين را ت وسو استفاده را بسيار کاهش داده است.

تجوییه شما به سیاست گذاری ای ادامه روید خفظ آرامش بازار ارز جست؟

مدیریت عرضه و تقاضا تنها وابسته به بازار ارز نیست، ارز مثل سایر کالاهایی که از تورم نشات می گیرد، خودش کالایی است که از تقاضا تورم داخلی و متوسط تورم خارجي تأثیر می پذيرد، ریشه تورم در ارز نیست، بلکه با عدم تولید مواد به اندازه کافی و کمتر بودن عرضه نسبت به تقاضا، تورم ايجاد می شود.

نتیجه نرخ ارز از مولقه هاي کاهش تورم است، اگر بانک مرکزي همچنان در مدار ايجاد بازار متشکل ارزی و منطقی تر شدن قيمتها را کاهش کرده و فاصله ارز نيماني و واقعی را کاهش دهد، در

نویسات نرخ ارز همواره مورد توجه افراد عمومي و می باشد اگر از این است و حساسیت به نرخ ارز بیانگر این است که نویسات ارزی به متغير کلیدي در اقتصاد کشور تبدیل شده است. از سوی دیگر، پیگیری تحولات سیاست خارجي مولر بر نرخ ارز کوه دیگري بر اهمیت نرخ ارز برای عموم مردم است و تشنان می دهد که انتظارات و کویت عوامل اقتصادي تحت تأثیر نرخ ارز است. همواره شاهد این هستیم که کاهش نرخ ارز خیر خوب و افزایش آن خیر بد تفسیر می شود. در شرایط موجود، نویسات نرخ ارز اقتصاد کشور را تحت تأثیر قرار می دهد، بنابراین نتیجه ارزی باعث ثبات اقتصادي و دلگرمی قعالان اقتصادي برای ادامه فعالیت خواهد شد.

بانک مرکزی از ابتدای امسال برای بازگشت ثبات به اقتصاد کشور، سیاست تثبیت را در پيش گرفت. در این سیاست هشت اقدام تشکیل کمیته ارزی، راه اندازی مرکز مبادله ارز و طلاق ايجاد صندوق تثبیت ارز، به روزرسانی و اصلاح مقررات و شرایطها، کاهش مهلت بازگشت ارز صادراتی به ۸۰ روز، تقویت ابرازهای نظرارقی و پیشگیرانه، اهتمام به بازگشت ارزهای حاصل از صادرات و تغییر در دبیلماسی انجام شد. حقنه نامه تازه های اقتصاد در این خصوص با حمید رضا صالحی، رئیس هیات مدیره انجمن ساتکاو عضو هیات تماينندگان اتاق بازرگانی ايران گفتگویی انجام داده است که شرح آن از نظر می گذرد:

اجرای سیاست تثبیت اقتصادي بانک مرکزی به پکمال رسید از طریق اجرای این سیاست آرامش به بازار ارز بازگشته و نرخ رشد نقدینگی به ۲۶ درصد کاهش باقی است. تحلیل شما از نتایج اجرای این سیاست جست؟

بدون شك همکي به اين امر معترف اند که مهم ترين مسئله هر کشوری، زيرساخت هاي اقتصادي است و يكی از زيرساخت هاي اساسی اقتصاد، نرخ ارز است. به طوری که می توان گفت اگر به هر دليلي نرخ ارز از حالت علمي و اقتصادي فاصله گرفته و به صورت دستوري تعبيين شود، تمامی معادلات بعدی در اقتصاد برهم خواهد خورد. نرخ ارز را می توان به يكی از سوتون های اصلی يك

ركولا توري
نرخ ارز در
بازار و افزایش
تیادلات بادیگر
کشورها ضمن
روان سازی
در رشد تولید
ملی، صادرات
غیرنفتی و
درآمد ارزی
کشور را نیز بالا
می برد

بانک مرکزی
طی چند ماه
آخر نرخ پایه
بورس کالا را
باتعیین نرخ
نرخ دیگر به بازار
اصلاح کرده
و این رات و
سواء استفاده را
بسیار کاهش
داده است

بخش مولد کشور با فعالیت بیشتر امکان افزایش تولید و عرضه را دارد، این اقدامات در نهایت به کاهش تورم منجر می‌شود، بنابراین بهترین حرکت اساسی دولت و بانک مرکزی فراهم کردن شرایط بهبود فضای کسب و کار برای بخش خصوصی است که منجر به تقویت بخش مولد کشور و رشد تولید می‌شود.

برای داشتن اقتصاد پویا باید مدل عرضه و تقاضا را نهادینه کرد، اگر بسته‌های در خصوص تثبیت اقتصادی کشور تعریف کنیم، به غیر از کنترل تقاضینگی، ترخ ارز و رگولاتوری بازار باید به فکر این باشیم که موثر تولید را در کشور روشن کنیم، در غیر اینصورت سیاست‌های پولی، بانکی و سرمایه‌به تهابی کافی نبوده و همواره تقاضا بیشتر از تولید خواهد بود.

منوبات مقام معظم رهبری مودت این است که با افزایش تولید می‌توان تورم را مهار کرد، از طرف دیگر رگولاتوری نرخ ارز در بازار و افزایش تبادلات با دیگر کشورها، ضمن روان‌سازی در رشد تولید ملی، صادرات غیرنفتی و درآمد ارزی کشور را نیز بالا می‌برد.

زمینه تثبیت نرخ ارز زودتر به موقعيت دست پیدا می‌کند. این سیاست بانک مرکزی باید با قدرت ادامه پیدا کند تا بتوانیم در راستای تداوم آرامش در بازار ارز قدم‌های موثری را برداریم.

راهکار اصلی افزایش درآمد، ایجاد رشد اقتصادی و عرضه بیشتر است، افزایش عرضه باعث کاهش تورم و همچنین کنترل بهتر نرخ ارز در کشور می‌شود. توصیه به بانک مرکزی نیز ادامه اجرای سیاست تثبیت نرخ ارز است تا شرایط سرمایه‌گذاری با پیش‌بینی بدیر بودن اقتصاد برای بخش خصوصی کشور فراهم شود. بانک مرکزی اگر بخواهد تأثیر جامع و اساسی بر اقتصاد ایران پذیرد که کنترل تقاضینگی و نرخ ارزی شدن ارز در کشور محقق شود، باید امکان فعلی تر شدن بخش مولد کشور را فراهم کند.

**اگر بانک مرکزی بخواهد
تحقیق تعامی جواب اجرای
بسته سیاستی تثبیت اقتصادی
را مدنظر قرار دهد، شما چه
توصیه‌ای به بانک مرکزی دارید؟**

بررسی

تعریف بسته‌ای برای تثبیت اقتصادی

اگر بسته‌ای در خصوص تثبیت اقتصادی در کشور تعریف کنیم، به غیر از کنترل تقاضینگی، نرخ ارز و رگولاتوری بازار باید به فکر این باشیم که موثر تولید را در کشور روشن کنیم، در غیر اینصورت سیاست‌های پولی، بانکی و سرمایه‌به تهابی کافی نبوده و همواره تقاضا بیشتر از تولید خواهد بود.

نرخ ارز تا پایان سال با ثبات خواهد ماند

- نقدینگی و مدیریت خلق پول در شبکه بانکی کشور به خوبی کنترل شد
- تا پایان سال جاری، نرخ ارز در محدوده فعلی و با ثبات خواهد ماند

مسعود گلشیرازی /

عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی ایران

سیاست‌های
پولی از حوزه
سرمایه‌گذاری
حمایت
مالی کندا
شاهد انتقال
تکنولوژی
از سوی
سرمایه‌گذار
به داخل کشور
باشیم

دبیال جذب سرمایه‌گذاری باشیم. همچنین باید سیاست‌های پولی از حوزه سرمایه‌گذاری حمایت مالی کند تا شاهد انتقال تکنولوژی از سوی سرمایه‌گذاری داخل کشور باشیم.

باید توجه داشت که همواره در فضای اقتصادی کشور در دوره‌های گذشته، برنامه‌های مختلفی برای مدیریت بازار ارز اعلام شده است، اما در عمل سیاست‌ها به سمت تکثیرخی شدن ارز حرکت نکرده و در شرایط کوتی، باید تسبیت به تسهیل روند بازگشت ارزهای صادراتی چاره‌اندیشی شود تا شاهد رونق صادرات و بثبات بهتر بازار ارز باشیم. جراحت نوسانات ارزی برای حوزه تجارت خارجی کشور مناسب نیست. به هر حال، اینگونه سیاست‌های بانک مرکزی اکنون نگاهی به روندها و اتفاقات گذشته باشد، موثرتر خواهد بود.

معتقدم در گذشته، شتاب‌زدگی در تدوین قوانین و سیاست‌های ارزی باعث التهاب اقرقانی در بازارهای ارزی کشور شده بود. حال بعد از آن دوران، به نظر می‌رسد که سیاست‌گذار ارزی به دنبال یک تثبیت ارزی است، هر چند باید دقت شود تثبیت منجر به ایجاد تلاطم برای بخش تجارت خارجی نشود. در همه حال تکثیرخی شدن ارز از ایجاد راند و عدم شفافیت اقتصادی جلوگیری می‌کند، حتی اگر دولت هم بخواهد اقشاری از جامعه را مورد حمایت قرار دهد، بهتر است که این اشاره را با استفاده از بارانه مستقیم، حمایت کند تا اینکه ماسیاست چندترخی ارز داشته باشیم. اگر از سال ۹۷ تاکنون را ببررسی و محاسبه کنیم، تقریباً نرخ رشد ارز با فخر تورم، همسان افزایش یافته است. بنابراین به نظر من تا پایان سال شرایط نرخ ارز را در همین محدوده فعلی و در یک حاشیه‌امن و با ثبات، خواهیم داشت.

معمولًا دولتها در دوره اول، به دنبال سیاست کنترل تورم افسارگسخته هستند، بنابراین دولت سیزدهم نیز این موضوع را در دستور کار قرار داد تا بتواند شرایط اقتصادی و تورمی را کنترل کند. به گونه‌ای که مدیریت نقدینگی در دستور کار بانک مرکزی قرار گرفت و سیاست‌های اقتصادی این بانک اعمال شد. با وجود اینکه تورم حدود ۴٪ درصد شده است، شاهد هستیم که نقدینگی و مدیریت خلق پول در شبکه بانکی کشور به خوبی کنترل شده است. در حقیقت یکی از عوامل اصلی چesh تورم در اقتصاد کشور، مدیریت و کنترل شده و در ماههای اخیر از حالت افسارگسخته سال قبل، خارج شده است.

اما از سوی دیگر باید توجه داشت که انتصاف مالی و پولی که در دستور کار سیاست‌گذار طی سال جاری قرار گرفته است، به طور تسبیب باعث فشار بریدن تولید شده است. این در حالی است که می‌دانیم کنترل تورم با افزایش تولید محقق می‌شود، بنابراین امیدواریم که سیاست‌های بانک مرکزی به عنوان نهاد سیاست‌گذار پولی و ارزی به گونه‌ای باشد که شاهد رها شدن فقر اقتصادی نباشیم و از تولید حمایت شود. از سوی دیگر امیدواریم با سامانه‌ها و نظارت‌های هوشمند و سازمان یافته بانک مرکزی، شاهد نتایج مثبت در زمینه مدیریت فضای پولی و اقتصادی کنترل و حمایت موثر از تولید کنندگان باشیم.

در حال حاضر بررسی‌ها نشان می‌دهد که نرخ تشکیل سرمایه در کشور به طور تسبیب پایین است و در نتیجه پیشنهاد این است که به

بنگاه

* شماره ۲۶ - دی ۱۴۰۲ *

اجرای تثبیت اقتصادی تورم را در مدار نزولی قرار داد

- وضعیت کنترلی و هدایت کل های پولی در سال ۱۴۰۲ تاکنون براساس برنامه معین شده بانک مرکزی پیش رفته است
- نتایج حاصل از بررسی اثرات سیاست تثبیت در برخی حوزه ها مانند بازار ارز و بازار سرمایه پرزنگ تر و چشمگیر تر بوده است
- رشد های اقتصادی ثبت حدود ۴.۷ درصد بافت در شش ماهه اول امسال و تشکیل سرمایه ثابت ناخالص حدود ۴.۵ درصد، نشان دهنده بهبود اوضاع و بزرگ تر شدن کیک در بخش واقعی اقتصاد ایران است

هادی حیدری /

مدیر ریسک و مطالعات اقتصادی بانک کارآفرین

۵۷

تازه های
اقتصادی
۱۴۰۲

* شماره ۲۶ - دی ۱۴۰۲

متغیرهای انسنی، پیش واقعی اقتصاد و قیمت هادر بازارهای دارایی شده اند. لازمه به یادآوری است که طی این دوره نقش کاهش تنشهای سیاسی به منظور کنترل انتظارات تورمی رانی تو ان نادیده گرفت. در ادامه به بررسی برخی از شواهد آماری طی یک سال اخیر به منظور ارزیابی کلی این سیاست و همچنین جالتش ها و راه حل های متناسب با این جالش ها خواهیم پرداخت.

تقریباً حدود یک سال از اعلام رسمی تمرکز بر تثبیت اقتصادی توسط سیاست گذاران پولی و مالی کشور و لزوم پایبندی به آن می کنند، طی این دوره سیاست گذاران اقتصادی در بانک مرکزی و وزارت اقتصاد همراه با تیم سیاسی کشور با در پیش گرفتن برخی از سیاست های ثبات ساز پولی و مالی و همچنین جلوگیری از افزایش تنش های سیاسی و منطقه ای موجب کاهش نوسانات

ناتیجه ناخالص حدود ۴.۵ درصد، نشان دهنده بهبود اوضاع و بزرگتر شدن کیک در بخش واقعی اقتصاد ایران است.

تهدیدات سیاست تثبیت اقتصادی در سال آتی از این به بعد و به خصوص در سال آتی، یعنی ۱۴۰۳ ادامه سیاست تثبیت اقتصادی در معرض تهدیدات مهمی خواهد بود که ممکن است سیاست‌گذاران پولی و مالی را با چالش مواجه سازد، از جمله این تهدیدات می‌توان به موارد ذیل اشاره کرد:

• **سلامت مالی ضعیف شbekه** بانکی گشتو ناترازی و زیان انباشته پرخی از بانک‌ها همچنان ادامه دارد، در حال حاضر حدود ۷ باانک خصوصی دارای زیان انباشته بیش از ۳۰٪ هزار میلیارد تومانی هستند که احتمالاً با توجه به تکرار اتفاق مشابه در بانک‌های دولتی، حجم زیان انباشته بیش از رقم ذکر شده خواهد بود. اگرچه با توجه به مصاحبه اخیر رئیس کل بانک مرکزی، در حال حاضر از بانک‌های با زیان انباشته برناهه بازیابی سلامت مالی در خواست شده است، اما نکته اساسی این است که زمان پسیار مهم و محدود است و بانک‌های ناسالم پاشته اغسل اصلی سیاست تثبیت خواهند بود.

• **کسری بودجه دولت**: وقوع کسری بودجه دولت و احتمال انتقال آن در سال جاری و آتی به ترازنامه بانک‌ها و تبدیل به اضافه برداشت از بانک مرکزی، همچنان یکی از مهم‌ترین تهدیدات سیاست‌های تثبیت است. با وجود بودجه نسبتاً انقضایی در سال ۱۴۰۲، این مهم همچنان رسکاً اصلی سیاست تثبیت است.

• **هسته سخت قووم**: رسیدن تورم به هسته سخت آن و لزوم تمرکز بر آهداف و ابزارهای سیاست‌گذاری و همچنین برنامه‌ریزی برای کاهش بیشتر شاخص قیمتی تولیدکننده، نکته مهم در این حوزه کنترل پرخی از شوک‌ها

شواهد آماری اثرات سیاست تثبیت اقتصادی

بر اساس آخرین آمار و اطلاعات موجود که پرخی از آنها به صورت گزارش رسمی منتشر شده و پرخی دیگر در نشستهای خبری مدیران ارشد بانک مرکزی اعلام شده است، در دوره هدف‌گذاری سیاست تثبیت اقتصادی، رشد تقاضینگی در آبان ماه ۱۴۰۲ نسبت به انتهاهای سال گذشته، حدود ۱۵.۴ درصد و صربه فزانیده پول حدود ۷۶.۷٪ درصد واحد است. این در حالی است که رشد تقاضینگی در دوره مشابه یعنی آبان ۱۴۰۱ نسبت به اسقتماه ۱۴۰۰ حدود ۲۰.۲ درصد بوده است. با در نظر گرفتن هدف رشد تقاضینگی نهایی در سال ۱۴۰۲ که حدود ۲۵ درصد است و وضعیت کنترلی و هدایت کل های پولی در سال ۱۴۰۲ تاکنون بر اساس برنامه معین شده بانک مرکزی پیش رفته است، در نموداری که در ادامه آورده شده است، روند تغییرات حجم تقاضینگی و رشد آن برای دو سال ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ و هدف‌گذاری آن نشان داده شده است. تتابع حاصل از بررسی اثرات سیاست تثبیت در پرخی حوزه‌ها مانند بازار ارز و بازار سرمایه پیونگتر و چشمگیر و در پرخی از حوزه‌ها مانند شاخص قیمتی مصرف کننده (CPI) و شاخص قیمتی تولیدکننده (PPI)، اندکی کم رنگتر بوده است. (نمودار ۱)

بر اساس آخرین اطلاعات موجود، شاخص قیمت مصرف کننده، یعنی تورم نقطه به نقطه به روایت مرکزآمار که در اوایل امسال حدود ۱۴.۲ درصد بود به حدود ۳۹ درصد در آبان ۱۴۰۲ رسید و این در حالی است که تغییرات ماهانه شاخص PPI به کمتر از یک درصد رسیده که توجیه دهنده ادامه روند کاهش کوتوفی است. در بخش واقعی اقتصاد نیز رخدادهای به گونه‌ای بوده است که رشد های اقتصادی مثبت حدود ۴.۷ درصد بالغ در شش ماهه اول امسال به روایت بانک مرکزی و همچنین تشکیل سرمایه

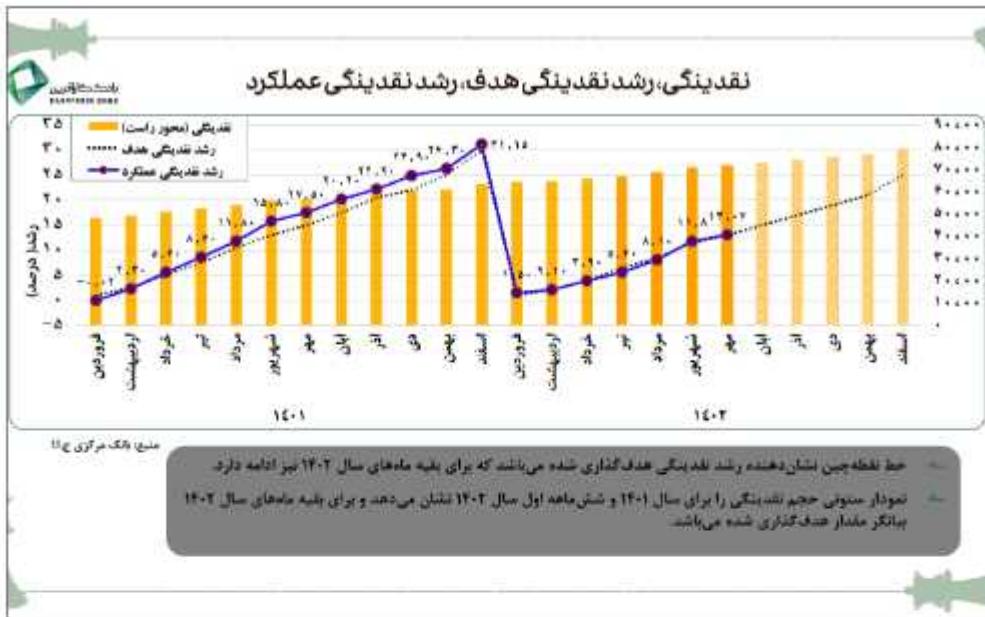
شاخص قیمت مصرف کننده

یعنی تورم نقطه به نقطه به روایت مرکز آمار که در اوایل امسال حدود ۳۹ درصد بوده در آبان ۱۴۰۲ رسید

سند باکس سیاست‌گذاری تثبیت

در ادبیات موجود سیاست‌گذاری پولی در حدود یک قرن اخیر، سیاست‌گذاران پولی در جهان در مورد نحوه پایش و تمرکز بر کل های پولی و هدایت نرخ بهره در یک دالان مشخص برای تحقق هدف‌گذاری ترخ بهره، شواهد عینی و تجربیات متفاوتی دارند. تدوین برنامه مشخص به منظور ادامه سیاست تثبیت در این حوزه در بانک مرکزی، پسیار بالاهمیت است، شاید توان گفت در این راستا تهیه سند باکس سیاست‌گذاری برای دیدن اثرات هر سیاست کمک موثری خواهد بود.

نمودار ۱
نقدینگی، رشد نقدینگی و
هدف گذاری رشد نقدینگی

• **اطلاع رسانی و ارتباط با آزاد اقتصادی ادامه**
سیاست تثبیت ممکن است با تهدیداتی مانند هجمه رسانه‌ای در مورد عدم دسترسی بناگاهها به سرمایه در گردش و اظهارات نظرهای کلی موواجه شود.

در این مورد بانک مرکزی باید به بهره‌برداری از قانون جدید بانک مرکزی ج.۱.۱ و در برگزاری نشست‌های ویژه تصلی سیاست گذاری پویی و ارزی به اقدامات انجام شده و بررسی وضعیت متغیرهای اقتصاد کلان پردازد. در نظر گرفتن فضای کسب و کار و پایش شاخص‌های اقتصاد کلان با بهره‌گیری از اطلاعات به روز، بسیار حیاتی است.

• **کل‌های پولی با نزخ پیوه** مسئله این است در ادبیات موجود سیاست گذاری پولی در حدود یک قرن اخیر می‌تواند سیاست گذاران پولی در جهان در مورد نحوه پایش و تحریک برکل‌های پولی و هدایت نزخ بهره در یک دالان مشخص برای تحقق هدف گذاری نزخ بهره، شواهد عینی و تجربیات متفاوتی دارند. تدوین برنامه مشخص به منظور ادامه سیاست تثبیت در این حوزه در بانک مرکزی بسیار بالهمیت است، شاید بتوان گفت در این راستا تهیه سند پاکس سیاست گذاری برای دیدن اثرات هر سیاست کمک موثری خواهد بود.

و اختلالات سمت عرضه است، با توجه به کاهش بهره‌وری بناگاه‌ها در اقتصاد ایران، سمت عرضه اقتصاد کم کشش بوده و به عبارت دیگر با توجه به عدم سرمایه‌گذاری مناسب در دو دهه اخیر و عدم استفاده از تکنولوژی‌های روز در تولید کالا در بخش واقعی، نمی‌توان در کوتاه‌مدت به افزایش عرضه برای کنترل قیمت کالاها امیدوار بود، پس کاهش تورم با توجه به رسیدن به هسته سخت آن، از این به بعد سخت تر خواهد بود.

• **داده‌های گذشتگر و تصمیمات منطقی**
پکی از تهدیدات مهم در حوزه سیاست گذاری، منقطع بودن سیاست گذاران به دلیل عدم دسترسی به اطلاعات به روز است. خودا بیش از یکسال است که بانگاه‌های مرکزی در حال مهاجرت بر روی پلتفرم‌های برخط و استفاده از روبکدهای Now casting (حال بینی) هستند. تجهیز بانک مرکزی به سامانه‌های برخط برای پایش وضعیت سلامت بخش بانکی و مالی و پخش واقعی، به جلوگیری از واکنش با وقفه منجر به افزایش انگذاری اقدامات و تصمیمات خواهد بود. استفاده از این پلتفرم‌ها و حال بینی متغیرهای مهم اقتصاد کلان موجب کاهش ملموس در خطای پیش‌بینی و واکنش به موقع برای تعديل سیاست‌ها خواهد شد.

شرایط ثبات
بازار ارز تاپیان
سال حفظ
خواهد شد و
جهشی اتفاق
نمی‌افتد و
اظهار نظرهای
مجازی نوعی
فریب و جنگ
روایت‌هاست

سیاست تثبیت همسو با برنامه هفتم توسعه

- سیاست تثبیت، اقتصاد را پیش بینی پذیر و فعالیت‌های اقتصادی را هم‌سو با سیاست‌های برنامه هفتم می‌کند
- فروکش کردن انتظارات تورمی و بازگشت آرامش به بازارها برای برخی لذت‌بخش نیست

حمیدرضا فولادگر /

نماینده ادوار مجلس

ایجاد ثبات نسبی در بازارهای اقتصادی و پیش‌بینی پذیرکردن فضای کسب و کار در تولید، صادرات و واردات پیش می‌زود، اما باشد و راهنمایی کرد تا با سیاست‌های انقباضی همراه نشود. در صورت این همراهی، تولیدکنندگان با مشکل رویرو خواهند داشت و رکود ایجاد می‌شود. آثار رکود هم ممکن است، نشان داده نشود و شرایط حاکم راضی کننده به نظر بررسد، اما در صورت وجود چنین وضعیتی، چند ماه دیگر یک مرتبه تأثیرگذار خواهد بود.

تائید می‌کنم در عین حال که با کلیت قصبه موافق هستم و باشد په سمت ثبات اقتصادی پیش رفت، اما نیاز است تا فعالیت تولیدکنندگان تسهیل شود و کسانی که تباش های ارزی دارند، به تناسب بازار به آنان ارز تعلق بگیرد. البته باشد در نظر داشت که رفع نیاز ارزی تباید برای کالاهای لوکس یا واردات بی‌رویه مورد توجه قرار گیرد، نیازهایی مانند تأمین مواد اولیه یا ماشین‌آلات باید در اولویت باشد.

البته بانک مرکزی اعلام کرده به هیچ قیمت اجازه از دست رفتن ثبات فعلی اقتصاد را خواهد داد و فعالان اقتصادی باید به گزارش‌های بانک مرکزی توجه داشته باشند و فریب فضای مجازی را نخورند، اما باید این نکته را مورد توجه قرار داد

سیاست تثبیت، سیاستی مثبت برای فعالان اقتصادی در زمینه کسب و کارشان به حساب می‌آید، این سیاست اقتصاد را پیش‌بینی پذیر می‌کند و فعالیت‌های اقتصادی را هم‌سو با سیاست‌های برنامه هفتم که در بند دوم آن تأکید شده، می‌کند.

فعالان اقتصادی با تثبیت نرخ ارز می‌توانند تقاضاهای خود را به خصوص برای تولید و صادرات به نتیجه برسانند، البته صادرات ارزآوری به همراه دارد، ولی برای واردکنندگانی که نیازمند مواد اولیه و ماشین‌آلات هستند، بسیار تأثیرگذار خواهد بود.

سیاست‌گذارانی که در راستای تثبیت نرخ ارز قدم بر می‌دارند، به درستی آگاهند که نباید کروه فعال در زنجیره تولید یا کسب و کار را با مشکل رویرو کرد و یا اینکه حرکتی انجام داد تا آن احساس کنند، سیاست انقباضی در پیش گرفته شده است.

شخصاً اعتقاد دارم سیاست تثبیت نرخ ارز، سیاست کلی نظام است. بند دو و سه برنامه هفتم که جدیدترین سیاست‌های ابلاغی محسوب می‌شود را مورد توجه قرار داده و در راستای سیاست‌های دولت و مجلس، یعنی

۶۰

* شماره ۲۲ - دی ۱۴۰۲

سیاست‌گذارانی
که در راستای
تبیت نرخ
ارز قدم
برمی‌دانند، به
درستی آگاهند
که نباید گروه
فعال در زنجیره
تولیدی اکسب و
کار را با مشکل
رو بروکرد

برنامه هفت‌شنبه توسعه

به همراه پخش‌های تولیدی دولت، مانند وزارت صمت، جهاد کشاورزی و... باید مراقب روحی دادن رکود باشد.

نکته دیگری را هم که باید مورد توجه قرار داد، این است که تشدید پا فروکش کردن نوسانات ارزی، به میزان قابل توجهی به روایت‌ها و بازارسازی‌های کاذبی که در فضای مجازی انجام می‌دهند پستگی دارد و بسیاری از موقع همین روایت‌های ناصحیح سبب تشدید آن می‌شود زیرا فروکش کردن انتظارات تورمی و بازگشت آرامش به بازارهای برخی لذت‌بخش نیست.

برای ایجاد ممانعت جهت جلوگیری از کار فرست طلبان، دستگاه اجراءی باید به موقع اطلاع رسانی کند، این کار علاوه بر جلوگیری از شایعه پراکنی، بر میزان اعتماد مردم هم می‌افزاید، زیرا روایت رسمی دستگاه‌های اجراءی به موقع و درست اعلام شده است. در ماه‌های اخیر، چند مرحله امواج مجازی برای افزایش ترخ ارزی اترشد و بازار ارز با نوسان اندکی دوباره به روال خود برگشت، این یک علامت به حساب می‌آید، زیرا نوسان جزئی وجود داشته، دوباره ثبات به وجود آمده که می‌تواند نشان دهنده اعتماد پیشتر نسبت به دستگاه مرتبط دولتی در این زمینه، در مقایسه با گذشته باشد.

که وقتی اقتصاد پیش‌بینی پذیر باشد و از ثبات بی‌بهاء، فعال اقتصادی نمی‌تواند کار خود را اتطور که شایسته است به سرتاجام برساند.

تولیدکننده برای عملیاتی کردن طرح تولیدی خود پا سرمایه‌گذاری در راستای آن باید برتام امور مربوط به این کار مطلع باشد. بر فرض نیاز دارد تا کالا بر زمان مناسب و برگشت سرمایه، ریالی یا ارزی بودن و... آگاهی کامل داشته باشد و شرایط به گونه‌ای پیش نمود که با به هم ریختن شاخص‌ها، قیمت دچار تغییر شود، زیرا امکان برنامه‌ریزی و سرمایه‌گذاری گرفته خواهد شد.

در هر صورت، گزارش‌های بانک مرکزی و تحلیل برخی از صاحب‌نظران نشان از این دارد که شرایط ثبات بازار ارز تا پایان سال حفظ خواهد شد و جهشی اتفاق نمی‌افتد و اظهارنظرهای مجازی نوعی فربی و جنگ روایت‌های است. در این رابطه می‌توان گفت که تا آخر سال این ثبات نسبی وجود خواهد داشت، اما نکته مهم در این رابطه حفظ ثبات است تا بتوان با توجه به آن، برنامه‌ریزی مناسبی برای برنامه‌های اقتصادی، امور عادی زندگی، سفر و... داشت. مردمی هم که قابلیت اقتصادی دارند و به کسب و کاری مشغول هستند، در برنامه‌ریزی‌های اقتصادی شان این ثبات را نیاز دارند، اما باز هم تأکید می‌کنم بانک مرکزی

سیاست ثبیت، تضمین کننده توسعه اقتصادی

بیژن عبدی /

اقتصاددان

با مشکل عدم
شفافیت و
کارایی در
مالیات‌ستانی
روبرو هستیم
و هیچ مکانیزم
شفافی برای آن
وجود ندارد

پایگاه باعث می‌شود برنامه‌های نظارتی دولت و دستگاه‌های نظارتی در این زمینه بهتر اجرا شود. این سیستم در مجموع سبب افزایش شفافیت درآمدی خواهد شد، ولی همچنان شاهدانه است که در کشور اجرانشده است. در واقع با اجرای پنجه وحدت تجارت می‌توانستیم از لحظه تخصیص ارز توسط بانک مرکزی، صدور مجوز، حجم، قیمت و کیفیت کالا وارداتی یا صادراتی مطلع شده و بنوایم آن را درگیری کنیم، اما در وضعیت فعلی چنین چیزی اجرایی شده وابن امر سیاست ثبیت نرخ ارز را در کشور تحت تأثیر قرار می‌دهد و تأثیر مثبت آن را همیشه داشته‌کرد. نمونه دیگر، وضعیت نظام مالیاتی در کشور است بد طوری که می‌توان در این زمینه گفت هم اکنون در کشور با مشکل عدم شفافیت و کارایی برای مالیات‌ستانی روپرداختی هیچ مکانیزم شفافی برای آن وجود ندارد. بد طوری که بیشترین فشار مالیاتی در حال حاضر روی طبقات ضعیف و مشاغل خرد است، این در حالی است که برخی اصناف همچون پزشکان، طلافروشان و کلا مالیات کمی پرداخت می‌کنند ولی در عین حال به شدت پرداخت می‌کنند. از طرف دیگر مالیات کمی از خانه‌های خالی، خانه‌های لوکس و خودروهای گران قیمت اخذ می‌شود و مشکلاتی در این زمینه وجود دارد.

بدون شک دولت سبزدهم باید بتواند مالیات بیشتری را از این اصناف اخذ کند تا بتواند درآمدهای خود را افزایش دهد، بد طوری که دیگر نیازی به فروش اوراق مشارکت و جوگنداشته باشند و با اخذ خودکار مالیات شاهدانه بیان یافتن ناترازی ارزی و کسری بودجه باشیم.

یکی دیگر از مکمل‌های سیاست ثبیت نرخ ارز در کشورمان، مقابله با انحصار در کشور است، به طوری که انحصارگران در تولید، واردات و بازار کالاهای مختلف فعالیت نداشته باشند. عملاً در اینصورت، اینکه گفته می‌شود عرضه و تقاضا بر بازار حکومتی است، اشتباہی بیش نیست. در عین حال، بانک مرکزی جلوی بانک‌های خصوصی که از صفر خالق بول می‌کنند را می‌گیرد، ولی این امر باید شدت بیشتری داشته باشد.

سیاست ثبیت نرخ ارز برای خوبی است که توسط دولت سبزدهم و بانک مرکزی اجرا شده است، اما به نظر می‌رسد در کنار آن باید سیاست‌های دیگری نیز اعمال شود تا شاهد تغایر درخشنادی در اقتصاد کشورمان باشیم، بنابراین می‌توان به صراحت گفت، سیاست ثبیت نرخ ارز شرط لازم برای توسعه اقتصادی است، ولی شرط کافی نیست. اینکه عرض کردم ثبیت نرخ ارز هر طریق لازم است و کافی نیست، به این دلیل است که قوانین اقتصادی موجود در کشور باید اجرا شده و تنظارت درستی روی آنها صورت گیرد و تصمیم‌گیران تیزی‌توانند کنترل و هدایت مناسبی روی آنها داشته باشند.

هم اکنون اقتصاد کشورمان با عرضه محدود ارز و تقاضای نامحدود برای دریافت آن روبروست، بنابراین بانک مرکزی جاره‌ای جزاین ندادار که برای تخصیص ارز اولویت‌بندی داشته باشد، بنابراین قیمت‌گذاری ارز و ثبیت نرخ آن مطرح می‌شود. از طرف دیگر وقتی تجربه تخصیص ارز ۴۰۰ تومانی در کشور وجود دارد و دلایل عدم موقفيت این سیاست نیز در دسترس است، باید مستولان کشور از آن درس بگیرند که این درس این است که صرف این سیاست‌ها کافی نبوده و اقدامات دیگری باید برای موقفيت‌آمیز بودن آنها در کشور و اقتصاد پیاده می‌شد. از زمان دولت قبل تاکنون، قرار بود که سیستم پنجه وحدت تجارت اجرا شود که اجرای این سیستم در دو مرحله صورت می‌گیرد: ابتدا در مرحله فیزیکی، تمام سازمان‌ها و نهادهای متولی تجارت که واحد صدور مجوزهای قانونی هستند در یک مکان جمع می‌شوند و مجوزهای مربوط به صادرات، واردات و ترانزیت کالا را صادر می‌کنند که این امر مزایایی از جمله کاهش هزینه و زمان تشریفات گمرکی و تسهیل در تجارت کالا را دارا است. سپس در مرحله مجازی، پنجه وحدت تجاری نیز اطلاعات و داده‌های مربوط به کالا و صاحب آن به وسیله امکانات ساخت افزایی در یک پایگاه اطلاعاتی، متمرکز و ذخیره می‌شود. تمرکز اطلاعات و داده‌های مربوط به کالا در این

۶۲

۱۴۰۲ - دی - ۱۴۰۲

نیازمند
مجموعه
الزاماتی هستیم
که بتواند باعث
کاهش نوسانات
اقتصادی
شده، اقتصادرا
پیش بینی پذیرتر
کرده و تورم رانیز
کنترل کند

سوداگری و سفته بازی ارزی به حداقل رسید

- سیاست تثبیت نرخ ارز باعث کاهش تورم و نقدینگی موجود در کشور شد
- تثبیت، انگیزه های سوداگرانه و سفته بازی را تا حدود زیادی از بین برده است

فریال مستوفی /

عضویت نمایندگان الاقا بارگانی ایران

نیود این الزامات، شاید در کوتاه مدت سیاست تثبیت به کشور کمک کند، ولی پایدار نخواهد بود و دوباره به مشکلات اقتصادی برمی گردیم. بانک مرکزی با هدف کنترل تورم در کشور نسبت به اجرای سیاست کنترل ترازنامه بانک مرکزی، شاهد کرد. در نتیجه بالغه ای از نظارت های بانک مرکزی، شاهد کاهش ادرصدی رشد نقدینگی بودیم که نسبت به مدت مشابه، نشان دهنده موقعیت نسبی است و برای چلوگیری از افزایش تورم و نرخ ارز در کشور، نظارت بانک مرکزی بر ترازنامه بانک ها باید استمرار داشته باشد.

برنامه اصلی دولت برای مهار تورم، نباید صرفاً محدود به کنترل ترازنامه بانک ها باشد، ایجاد انضباط مالی دولت در مورد بدنه ها و کاهش هزینه های جاری نیز از الزامات است. دولت بدهکار و با هزینه های جاری بالا باعث بروز کسری بودجه و بالائی افزایش تورم و رشد نقدینگی می شود.

تحريم های بین المللی نیز یکی از مشکلات کشور است، اگر با جامعه بین الملل به یک گفتگمان مشترک تو سیم: نمی توان در بلند مدت این انتظار را داشت که وضعیت کشور با همه پتانسیل های موجود، در زمینه اقتصاد خوب باشد.

باید برنامه تثبیت اقتصادی پایدار داشته باشیم تا بتوانیم کشور را از مشکلات خارج کنیم، یکی از عواملی که می تواند باعث کنترل نرخ ارز شود، هماهنگی عرضه و تقاضا است، در حال حاضر در کشور، بیشترین سهم ارزآوری از فروش نفت تأمین می شود و از محصولات غیرنفتی ارزآوری زیادی نداریم.

تغییرات اقتصادی متاثر از مجموعه ای از اقدامات است که ارکان دولت باشد انجام دهند تا باعث کاهش نوسانات نوسانات اقتصادی در کشور شود، در صورت کاهش نوسانات اقتصادی در کشور، اقتصاد پیش بینی پذیر می شود. در کشور طی سال های اخیر رشد اقتصادی پایین و تورم بالایی داشته ایم؛ در این مدت سرمایه گذاری کاهش پیدا کرده و نرخ رشد تثبیت سرمایه نیز منفی بوده است.

دلیل این وضعیت اقتصادی را در بی ثباتی اقتصاد کشور، انگیزه های سفته بازی و سوداگرانه، تورم بالا و کسری بودجه فراوان می دانیم و اصل موضوع هم به عدم هماهنگی سیاست های پولی، مالی و تجاری برمی گردد، اضافه بر همه این مشکلات، موضوع تحريم های بین المللی را هم داریم.

اگر بخواهیم وضعیت اقتصاد کشور را با استفاده از سیاست های تثبیت اقتصادی بهبود بختمیم، نیازمند مجموعه الزاماتی هستیم که بتواند باعث کاهش نوسانات اقتصادی شده، اقتصاد را پیش بینی پذیر کرده و تورم را نیز کنترل کند. برای اینکه بتوانیم سیاست تثبیت اقتصادی را به خوبی اجرا کنیم، نیاز به اعتماد عمومی به سیاست های دولت داریم که متساقانه در کشور گردنگ است. کنترل انتظارات تورمی، اعمال سیاست های مالی، پولی، ارزی و تجاری هماهنگ نیاز از دیگر الزامات تحقق این سیاست محسوب می شود. سیاست تثبیت با وجود الزامات مذکور پایدار خواهد بود و در صورت

PEAN CENTRAL BANK

EUROSYSTEM

رسایی بانک‌های مرکزی جهان در آینه تاریخ (۱)

عملیات خروج اقتصاد اروپا از بی‌ثباتی

- لگاردر طول مدت حضورش در صندوق بین‌المللی پول، تلاش فراوانی برای عبور اقتصاد جهان به ویژه اقتصاد اروپا از بحران‌های مالی و سیستماتیک کرد
- انتظارات تورمی در سراسر منطقه یورو در مدت فقط ۱۱ ماه از آغاز ریاست لگاردر بر بانک مرکزی اروپا، به شدت کاهش یافت
- تولید ناخالص داخلی (GDP) منطقه یورو با اقدامات لگاردر در پایان سال گذشته به سطح قبیل از بحران خود بازگشت

• هماره ۰۲۰-۰۵۰۵

در درجه
پنجم ساله وزارت
اقتصاد
کریستین لاکارد
اصلاحات
اقتصادی
ایپرالی مانند
آزادسازی بازار
کار، کاهش
مالیات بر
املاک و
طرح ریاضت
اقتصادی
برای خدمات
عومومی را
بیاده سازی کرد

تمایل به داشتن یک زندگی شلوغ کاری و شغلی
با پذیرش مسئولیت‌های متعدد و در عین حال،
حفظ استقلال شخصی، در وجود او شکل بگیرد
(فرهنگستان علوم فرانسه، ۲۰۲۳).

کریستین دوران تحصیلات ابتدایی خود را در مدرسه
لیسه فرانسوا لر (جایی که پدرش در آنجا تدریس
می‌کرد) و تحصیلات متوسطه خود را در دبیرستان
لیسه کلود مونه، به پایان رساند. به دلیل استعداد
شگفت‌تحصیلی، هرساله با کسب نمرات بالا و رتبه
ممتاز در بین همسالان خود، واجد شرایط برای
دریافت جوایز متعددی از وزارت تحصیلات عالیه
فرانسه شناخته می‌شد. استعدادهای کریستین
نوجوان، فقط معطوف به حوزه درسی نبود. وی در
نوجوانی، به مدت چهار سال، عضویتی ملی شنای
فرانسه بود و در آکادمی بین‌المللی حرکات مورون
فرانسه، به عنوان یک پالین حرفه‌ای، فعالیت
می‌کرد (برنایانیکا، ۲۰۲۳).

درافت بورسی تحصیلی از دولت فرانسه

کریستین لاکارد پس از اتمام تحصیلات متوسطه در
سال ۱۹۷۳، به دلیل کسب نمرات بالا در دبیرستان
واخذا ماتیاز "تخهیلی جوان" به طور مستقیم
در لیست واجدین شرایط دریافت بورسیه تحصیلی
از دولت فرانسه قرار گرفت. با علامت‌نایاب، کریستین
جزء ۳۵ دختری بود که از تمامی شهرهای فرانسه
برای ادامه تحصیل در کالج دخترانه معین "هولتون".
آمریکا دریسدا، مریلند آمریکا انتخاب شد. همزمان
با تحصیل در این کالج، به عنوان کارآموز در کنگره
ایالات متحده، دستیار ویلیام کوهن، سناتور
جمهوری خواه شد. وی پس از تمام تحصیل در
آمریکا، در سال ۱۹۷۴ به فرانسه بازگشت و به سبب
دریافت مدرک پایان تحصیل خود بادرجه A بدین
نیاز به شرکت در آزمون ورودی، وارد دانشگاه ناتر
پاریس شد (فرهنگستان علوم فرانسه، ۲۰۲۳).

روند تحصیلات دانشگاهی کریستین لاکارد به شرح
زیراست:

- دریافت مدرک لیسانس در رشته "زبان
انگلیسی، حقوق کار و حقوق اجتماعی" دانشگاه
ناتر پاریس، ۱۹۷۵
- فارغ التحصیل کارشناسی ارشد ادبیات آمریکا،
کالج هنرآوینيون، فرانسه، ۱۹۷۷
- فارغ التحصیل کارشناسی ارشد اقتصاد از
انستیتوی سیاست‌گذاری اکس آن پریونس،
فرانسه، ۱۹۷۷
- دریافت مدرک دکتری حقوق تجارت و کار،
دانشگاه پاریس، ۱۹۸۰ (پانک
مرکزی اروپا، ۲۰۲۳)
- لاکارد در این سال‌ها به جز تحصیلات عالی

تولد کودک و نوجوانی کریستین کوچک در خانواده‌ای فرهنگی و علمی

کریستین مادرین اودت لاکارد، با نام مخفف
کریستین لاکارد ملقب به بالرین اقتصاد اروپا، در یک
شب پریزمندانی، در یکم آنون ۱۹۵۶ در منطقه ۹
پاریس به دنیا آمد. پدر کریستین، والبرت لاوت، به
تلریس زبان انگلیسی در مدارس فرانسه مشغول
بود و مادرش، نیکول کار لاکارد، معلم ادبیات
لاین، یونانی و زبان فرانسوی بود. آشنازی پدر و
مادر کریستین به کلاس‌های دانشگاه زبان‌های
خارجی دانشگاه ادبیات و علوم پاریس برمی‌گشت
که منجر به ازدواج آنها شده بود. کریستین به
عنوان اولین عضو خانواده لاکارد همراه با سه برادر
کوچکتر، دوران کودکی خود را در لوآور، در شمال
غربی فرانسه گذرانید. به دلیل مشغله معلمی
والدین، بخش زیادی از اوقات فراغت کریستین
پس از بازگشت از مدرسه به منزل، صرف رسیدگی به
امورات شخصی و درسی برآورانش می‌شد. به گفته
خود کریستین لاکارد، همین موضوع باعث شد که

دیارتمان آموزش صندوق بین المللی پول، ۲۰۱۶
(بانک توسعه بین الملل، ۲۰۲۲)

فعالیت‌های کریستین لگارد
کریستین لگارد با وجود استعداد تحصیلی، علاقه و احاطه کامل به مباحث علمی حوزه اقتصاد، حقوق و هنر، هیچ‌گاه به طور مستقیم و تمام وقت، پایه حیطه تدریس و پژوهش دانشگاهی نگذاشت. قدرت بالای مدیریت اجرایی و مشغله هم‌زمان حضور در سمت‌های شفیلی رده‌بالا، امکان فعالیت پژوهشگر آکادمیک را زیوی گرفت. امایالین حال، لگارد هیچ‌گاه به طور کامل از این انتسфер، خارج نشد. وی مدت کوتاهی از سال ۱۹۸۲ تا ۱۹۸۴ را به عنوان استاد حقوق تجارت در دانشگاه پاریس گذراند و در آنجا علاوه بر تدریس دروسی مانند اقتصاد کار، حقوق کار، حقوق قرارداد و حقوق تجارت، به نگارش یادداشت‌ها و مقالاتی در این حوزه پرداخت (بریتانیکا، ۲۰۲۲).

تخصص کریستین لگارد چه در عرصه تدریس و چه در امر پژوهش، شاخه‌هایی نظری "حقوق اقتصادی"، "حقوق تجارت"، "حقوق کار"، "حقوق زنان در اقتصاد و تجارت"، "تجارت بین الملل"، "جهانی شدن"، "تامین مالی نوین"، "اقتصاد کار"، "اقتصاد زنان"، "مطالعات زنان" هنرمند رساند.

دانشگاهی؛ دوره‌های متعدد تخصصی در زمینه‌های اقتصاد، مدیریت، حقوق زنان و حقوق تجارت نیز گذرانده است:

- دوره "مدیریت پیشرفته سازمانی"، آکادمی آموزش‌های بانک جهانی، ۱۹۸۱
- دوره "نگرهن سیستمی"، رویال کالج لندن، ۱۹۸۸
- دوره "مدیریت ارشد استراتژیک"، دیارتمان آموزش صندوق بین المللی پول، ۱۹۹۵
- دوره "مدیریت جهانی"، دیارتمان آموزش صندوق بین المللی پول، ۱۹۹۹
- دوره "هوش هیجانی مدیران"، آکادمی آموزش‌های بانک جهانی، ۲۰۰۰
- دوره "مدیریت پیشرفته بحران‌های بانکداری"، آکادمی آموزش‌های بانک جهانی، ۲۰۰۳
- دوره "حقوق تجارت و مقررات نوین"، آکادمی آموزش‌های بانک جهانی، ۲۰۰۷
- دوره "مطالعات پیشرفته زنان"، بنیاد جهانی مطالعات زنان، ۲۰۱۰
- دوره "اقتصاد زنان"، بنیاد جهانی مطالعات زنان، ۲۰۱۳
- دوره "حقوق زنان"، بنیاد جهانی مطالعات زنان، ۲۰۱۵
- دوره "بانکداری پیشرفته، عبور از بحران"،

دوره مدیریت
کریستین لاگارد
پریانک مرکزی
اروپا همزمان
باریاست
جروم پاول
در فدرال رزرو
ایالات متحده و
مقارن باریاست
جمهوری
دونالد ترامپ و
جو بایدن بوده
که همچنان تیز
ادامه دارد

- سیاست‌هایی برای کارآمدکردن تجارت ۲۰۱۹،
- کتاب «اقتصاد در ۲۰ سال آینده» ۲۰۱۶،
- کتاب «هزینه‌بای سیاست» ۲۰۲۱،

کتاب‌های درباره شخصیت علمی و سیاسی لاگارد

- کتاب «مادام رئیس - کریستین لاگارد: زبان شجاع دنیارفیری می‌دهند» ۲۰۱۳،
- کتاب «کریستین لاگارد را بهتر بشناسید» ۲۰۱۵،
- کتاب «کریستین لاگارد: پژوهشی در مورد قدرتمندترین زن جهان» نسخه فرانسوی ۲۰۱۹، (سازون، ۲۰۲۳)،

افتخارات و جوازین‌الملی کریستین لاگارد در علم و سیاست

- دریافت نشان لژیون دونور از دولت فرانسه، سال ۲۰۰۰،
- دریافت نشان شایستگی مدیریت از دولت فرانسه، ۲۰۰۷،
- دریافت نشان فرمانده مریت آگریکول از دولت فرانسه، ۲۰۰۸،
- دریافت نشان دوستی دولت روسیه، ۲۰۱۰،
- تهمین زن قدرتمند جهان به انتخاب مجله فوریس، ۲۰۱۱،
- دریافت جایزه معتری «شهر و نمونه جهانی» از شورای آتلانتیک، ۲۰۱۱،
- دریافت جایزه «مدیریت نمونه اقتصادی» موسسه اروپایی بیورومنجمنت، ۲۰۱۱،
- هشتمین زن قدرتمند جهان به انتخاب مجله فوریس، ۲۰۱۲،
- دریافت جایزه جهانی مدیریت سال از شورای مدیریت بین‌المللی کاتاند، ۲۰۱۲،
- دریافت نشان افسر عالی دولتی، فرانسه، ۲۰۱۲،
- هفتمین زن قدرتمند جهان به انتخاب مجله فوریس، ۲۰۱۳،
- دریافت نشان «فرمانده بزرگ نظم ملی»، ساحل عاج، ۲۰۱۳،

«مدیریت جهانی»، «مدیریت بازگاه استراتژیک»، «بهران‌های بانکی»، «بانکداری سیستماتیک» و «بانکداری نوین» بوده است. وی در این سال‌ها، مقالات علمی، پاداشت‌ها و سو مقاله‌های متعددی در مجلات علمی اقتصادی و هنری و نشریات و جراید مطرح جهان شامل تایمز، فوریس، واشنگتن پست، وال استریت جورنال، بلومبرگ، فارن پارالیسی، نیویورک تایمز، فاینشال تایمز و ... به چاپ رسانده است. ضمایر در هیات امنی مجتمع جهانی اقتصاد در سال ۲۰۱۱، عضویت در هیات امنی دانشگاه ساینس پو فرانس در سال ۲۰۱۲، ضمایر افتخاری در هیات امنی کالج دخترانه هولتن آمرز ایالات متحده در سال ۲۰۱۳، دریافت مدرک دکترا افتخاری حقوق از کالج اسمیت، دکترا افتخاری حقوق تجارت از دانشگاه دل پاسیفیک، دکترا افتخاری اقتصاد از کالج واشنگتن و کالج کلمونت مک تک، بخشی از موقتیت‌های وی در عرصه فعالیت‌های آکادمیک بوده است. همچنین دریافت مدرک دکترا افتخاری حقوق از دانشگاه کاتولیک لون بلژیک در سال ۲۰۲۰ و دریافت مدرک دکترا افتخاری اقتصاد از دانشگاه مونترال کانادا در سال ۲۰۲۲، از جدیدترین افتخارات علمی لاگارد در سال آخر محسوبی شود (فوریس، ۲۰۲۳).

همچنین بخش درخشنان دیگری از کارنامه پیرار علمی کریستین لاگارد، به تکارش کتاب‌های تخصصی به قلم وی و همچنین چاپ کتاب‌هایی درباره شخصیت علمی و سیاسی ارائه دارد:

کتاب‌های تخصصی به قلم کریستین لاگارد

- کتاب «ایا سیاست، برده تامین مالی است؟»، نسخه فرانسوی، ۲۰۰۸،
- کتاب «مجموعه مقالات علمی فساد اقتصادی»، ۲۰۱۶،
- کتاب «عبور از شکست: بهترین شیوه‌هایی که به زان کمکمی کند تا موفق شوند»، ۲۰۱۶،
- کتاب «روایویی با چالش‌های جهانی شدن»،

طراحی بسته‌های ضدتورمی

آنچه که به اروپا اجازه داد تا واکنش موثری نسبت به چالش‌های مالی و اقتصادی کنونی و پیشرو نشان دهد، تصمیم سازی‌ها، تعهد و انعطاف کریستین لاگارد در طراحی و بیانه سازی بسته‌های پیشنهادی ضدتورمی بوده است. در اواسط نوامبر ۲۰۲۲ پاسخ سریع پارک مرکزی اروپا در مواجهه با تورم، اعلام رسمی انجام معاملات پولی قطعی بالانعطاف‌پذیری بالا نسبت به شرایط و تعهد تضمین عملکردی در کوتاه‌مدت و میان‌مدت بود.

وکیل دادگستری عمده‌ای در زمینه پرونده‌های تجاری، ادغام و تملک، پرونده‌های کارگری بزرگ و خداحصار، قانون کار و داوری برای مشتریان شرکت‌های بین‌المللی و به عنوان مستول آمورش و کلای جوان رئیس کمیته بازنگری در پرونده‌های اقتصاد زیرزمینی و اقتصاد زبان به مدت ۱۶ سال یعنی از سال ۱۹۸۱ تا ۱۹۹۷ فعالیت کرد. از سال ۱۹۹۵ تا ۱۹۹۹، کریستین به عنوان عضو کمیته اجرایی جهانی این نهاد حقوقی و شریک مدیر دفتر پیرک مکنزی پاریس انتخاب شد. در سال ۱۹۹۹، کریستین مکنزی از عنوان اولین رئیس زن در تاریخ پیرک مکنزی منصوب شد و به مدت شش سال تا مارچ ۲۰۰۵، در این سمت باقی ماند (بیکار مکنزی، ۲۰۲۳).

کریستین لاکارد وزیر موردنظر اعتماد کاریمه‌زاده

لاکارد در سال ۲۰۰۵ و به دعوت ژاک شیراک، رئیس جمهور وقت فرانسه، ریاست خود پر شرکت حقوقی بین‌المللی بزرگ پیرک مکنزی را پایان داد و به عنوان وزیر تجارت فرانسه به کاریمه‌زاده دولت این کشور پیوست. کریستین در جایگاه جدید شغلی و در بین سال‌های ۲۰۰۵-۲۰۰۷ مأموریت‌گذاری ایجاد شغلی و گشاپیش بازارهای جدید برای محصولات این کشور را بائز مرکز پژوهش فناوری در اولویت قرارداد (بانک توسعه بین‌الملل، ۲۰۲۲).

در می ۱۸۰۷، با تائید فرانسوی‌فون، نخست وزیر وقت فرانسه، لاکارد به مقام وزارت کشاورزی و شیلات فرانسه رسید و حدودیک ماهانه ۱۴۰ تن ۲۰۰۷ در این جایگاه باقی ماند. در همان سال، با انتخاب نیکولا سارکوزی به عنوان رئیس جمهور منتخب و تشکیل کاریمه‌زاده به دلیل شایستگی فراوان، با اکثریت آراء و اتفاق نظر شورای تصمیم‌گیری دولت جدید فرانسه، به عنوان وزیر اقتصاد، دارایی و صنعت این کشور انتخاب شد. در دوره پنج ساله وزارت یعنی تا ۲۱۰۷، کریستین لاکارد اصلاحات اقتصادی لیبرالی مانند آزادسازی بازار کار، کاهش مالیات بر اIMALAK و طرح ریاست اقتصادی برای خدمات عمومی را پیاده‌سازی کرد (بیولیتیکو، ۲۰۲۳).

در همین بازه زمانی مذکور، یعنی از ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۱ لاکارد سمت‌های شغلی دیگری را نیز بر عهده داشت:

- عضو رسمی هیات حکام بانک سرمایه‌گذاری (B) ای‌بی‌پی
- عضو رسمی هیات حکام بانک توسعه آسیایی (ADB)
- عضو رسمی هیات حکام صندوق بین‌المللی پول (IMF)

پنجمین زن قدرمند جهان به انتخاب مجله فوریس، ۲۰۱۴،

دریافت جایزه دیبلمات سال از نشریه معتبر فارین بالیسی، ۲۰۱۴،

رئیس کمیته افتخاری تور ایالت متحده کانادا ارکسترمی فرانسی، ۲۰۱۵،

ششمین زن قدرمند جهان به انتخاب مجله فوریس، ۲۰۱۵،

ششمین زن قدرمند جهان به انتخاب مجله فوریس، ۲۰۱۶،

دریافت مدل افتخار زنان موفق "از محمد بن راشد حاکم امارات، ۲۰۱۶،

دریافت جایزه زن سال و یک عمر دستاورد از مجله Glamour، ۲۰۱۶،

هشتمین زن قدرمند جهان به انتخاب مجله فوریس، ۲۰۱۷،

نفر او فهرست ۱۰۰ افراد تأثیرگذار در سازمان‌های چندرسانه‌ای، انتخاب شده توسط نهاد Richtopia، ۲۰۱۷،

سومین زن قدرمند جهان به انتخاب مجله فوریس، ۲۰۱۸،

دریافت جایزه رهبر جهانی از موسسه حقوق بشری غیردولتی فلسطینی "بنیاد وجдан"، ۲۰۱۸،

دریافت جایزه میشردوستانه‌یاد CARE، ۲۰۱۹،

دومین زن قدرمند جهان به انتخاب مجله فوریس، ۲۰۱۹،

دریافت جایزه معتبر "رهبر بین‌الملل" از شورای اتالانتیک، ۲۰۱۹،

دومین زن قدرمند جهان به انتخاب مجله فوریس، ۲۰۲۰،

دریافت جایزه معتبر "رهبر سال" از اتحادیه بانک‌های عربی، ۲۰۲۰ و ۲۰۲۱،

دریافت نشان "فرمانده ملی شایسته" از دولت فرانسه، ۲۰۲۱،

دومین زن قدرمند جهان به انتخاب مجله فوریس، ۲۰۲۲،

دریافت جایزه "رهبر جهانی" از دانشکده روابط بین‌الملل دانشگاه کلمبیا، ۲۰۲۲،

دریافت جایزه "مدیر شایسته اقتصادی" از دانشگاه پریو، ۲۰۲۳،

(بانک مرکزی اروپا)، ۲۰۲۳،

با اجرای بسته

پیشنهادی

ضد تورمی

لاکارد، نرخ

بهره شروع به

نزدیک شدن به

مرز پایین مؤثر

خود کرد و بستر

را برای مقابله

باتورم از طریق

کاهش بیشتر در

نرخ‌ها، فراهم

ساخت

آغاز دوران حرفه‌ای شغلی کریستین لاکارد در فرانسه

کریستن لاکارد اولین جایگاه شغلی خود را در ایالت متحده تخریب کرد. لاکارد در سال ۱۹۸۱ به شرکت حقوقی بین‌المللی بزرگ مستقر در شیکاگو، یعنی پیرک مکنزی پیوست. او در این نهاد به عنوان

یکی از
اساسی‌ترین
اقدامات لاگارد
از نوامبر ۲۰۱۹
تا به امروز
تصمیم‌سازی‌ها
بسته‌های
پیشنهادی و
اجراخانی بوده
که موجب
بهبود وضعیت
شاخص‌های
مرتبط با
چشم‌انداز
کلان اقتصادی
اروپا شده است

- قهرمانان برابری جنسیتی "سازمان ملل متعدد" ۲۰۱۷-۲۰۱۹
- عضو کمیته برنامه‌ریزی و شورای مشاوران اجلاس جهانی زنان موفق، نروژ، از ۱۷ تا ۱۸ امروز
- عضو ارشد شورای مشورتی مرکزی گروه G7، از ۱۸ تا ۱۹ امروز
- انتخاب به عنوان عضو اصلی هیات مدیره و رئیس دیابتمن مالی "شبکه بین‌المللی زنان و قهرمانان برابری جنسیتی" سازمان ملل متعدد، از ۱۹ تا ۲۰ امروز
- عضویت در هیات مشاوران عالی رتبه دبیرکل سازمان ملل متعدد بر مبنای توافقنامه اقتصادی زنان، از ۲۰ تا به امروز (صندوق بین‌المللی پول، ۲۰۲۳).

کریستین لاگارد، اولین رئیس‌زن در قاریغ بانک مرکزی اروپا

عملکرد فوق العاده لاگارد در صندوق بین‌المللی پول و تصمیم‌سازی‌ها و اقدامات هوشمندانه وی در مواجهه با بحران‌های اقتصادی، موجب شد که نظر مدیران اقتصادی و مقامات سیاسی اروپایی به سمت انتخاب لاگارد برای این جایگاه، معطوف شود. همین امر سبب شد در آوریقه ۲۰۱۹، کریستین لاگارد توسط شورای اروپا به عنوان جانشین نهایی ماریو دراگی در جایگاه ریاست بانک مرکزی این قاره معرفی شود. در ۱۷ سپتامبر ۲۰۱۹، پارلمان اروپا از طریق رای تکمیلی مخفی و با ۳۹۴ رای موافق، به او برای قرارگرفتن در این سمت، رای اعتماد داد. بدین ترتیب، کریستین لاگارد رسماً از یکم نوامبر ۲۰۱۹، فعالیت خود به عنوان رئیس مهم‌ترین نهاد مالی قاره سیزده‌گانه کرد. دو و نیم سال بعد از تصدی این پست، همزمان با برگزاری انتخابات مرکزی اروپا، همزمان با برگزاری جریمه پاول در فدرال رزرو ایالت‌متعدد و مقامات پارلمانی رئیس جمهوری دونالد ترامپ و جو بایدن بوده است که همچنان نیز ادامه دارد. لاگارد علاوه بر مدیریت خود بر بانک مرکزی اروپا، در جایگاه‌های شغلی و مدیریتی زیز نیز فعال است:

- رئیس هیأت رسک سیستمی اتحادیه اروپا (ESRB)
- عضو هیات مدیره بانک تسویه بین‌الملل (BIS)
- عضواصلى گروه G7 (بانک مرکزی اروپا، ۲۰۲۳)

اقدامات و چالش‌های کریستین لاگارد در مسند ریاست بانک مرکزی اروپا

لاگارد در ساعت‌آغازین فعالیت خود در جایگاه رئیس بانک مرکزی اروپا، به سراغ مهم‌ترین چالش ساختاری اروپا، یعنی بحران‌های اقتصادی و مالی

- تماشده تأملاً اختیار دولت فرانسه در گروه ۲۰-۰
- عضو هیات مدیره بانک اروپایی بازارسازی و توسعه (EBRD)
- عضو رسمی هیأت حکام بانک جهانی
- ریاست میزبانی افسوس در اتحادیه اروپا
- مشاور ارشد مدیر عامل شرکت سرمایه‌گذاری پایدار (Ecofin)
- ریاست وزارت دارایی و بانک مرکزی کشورهای ۲۰-۰
- (بانکتسویه بین‌الملل، ۲۰۲۲).

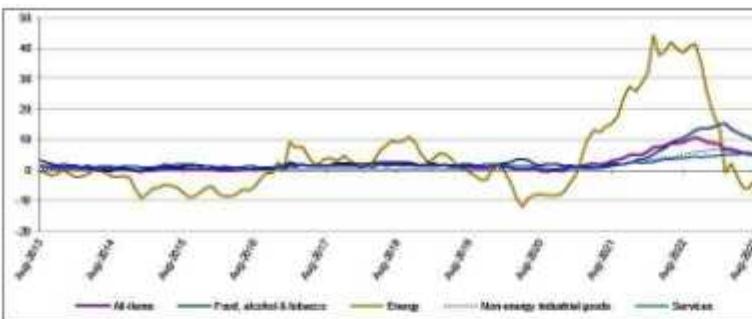
ریاست هشت ساله کریستین لاگارد بر صندوق بین‌المللی پول

در ۲۵ می ۲۰۱۱، لاگارد پس از استعفای دومینیک استراسن کان، ناسازدی خود را برای ریاست صندوق بین‌المللی پول و جانشینی دومینیک اعلام کرد. نامزدی کریستین لاگارد، با استقبال و حمایت دولت‌های بریتانیا، هند، ایالات متحده، برزیل، روسیه، چین و آلمان روبرو شد. آنکه کریستین کاپستین، رئیس بانک مرکزی مکزیک و وزیر اقتصاد و دارایی سابق این کشور نیز برای این پست نامزد شده بود که بسیاری از دولت‌های آمریکای لاتین و همچنین اسپانیا، کانادا و استرالیا از نامزدی اگوستین حملت کردند. در ۲۸ ژوئن ۲۰۱۱، رای تکمیلی برای انتخاب رئیس جدید صورت پذیرفت و هیات مدیره صندوق بین‌المللی پول با اکثریت ۱۰۶، کریستین لاگارد را به عنوان مدیر عامل و رئیس بعدی صندوق برای یک دوره پنج ساله انتخاب کردند. ماموریت لاگارد از ۵ آوریجه ۲۰۱۱ آغاز شد وی، اولین زنی لقب گرفت که به مقام ریاست صندوق بین‌المللی پول رسیده است. انتصاب اولدر پیویج تشید بحران بدھی حاکمیتی اروپا که به ویژه در یونان به لوح خود رسیده بود، انجام گرفت. ایالات متحده از انتخاب هوشمندانه وی در شرایط اسفناک اقتصاد اروپا حمایت کرد. کریستین لاگارد در طول مدت حضورش در صندوق بین‌المللی پول، تلاش فراوانی برای عبور اقتصاد جهان به ویژه اقتصاد اروپا از بحران‌های مالی و سیاست‌گذاری کرد. همچنین مسئولیت پذیری لاگارد در سمت ریاست صندوق باعث شد که وی مکرراً پیشنهادهای شغلی سطح بالا در اروپا و جهان را رد کند. حضور وی در این جایگاه مدیریتی تا آوریجه ۲۰۱۹ ادامه یافت (صندوق بین‌المللی پول، ۲۰۲۳).

همچنین لاگارد، همزمان با ریاست صندوق بین‌المللی پول، در نهادها و سازمان‌های بین‌المللی زیر فعالیت افتخاری، پاره وقت با مشاوره‌های داشته است:

- عضویت دائم در شبکه بین‌المللی زنان و

نمودار ۱
نوروز سالانه منطقه یورو به
تکمیل، بخش ها و اقلام
۲۰۱۳-۲۰۲۲

موثر سیاست‌های پولی طراحی شده بانک مرکزی به سیستم پولی یورو باعث حفظ ثبات قیمتی انجام گرفت. به موازات اقدامات کریستین لاکارد، پاسخ ریجان و مقامات اروپائی نیز بر تهدید تضمینی نسبت به راه اندازی طرح اتحادیه بانکی و نظارت و حل و فصل مشترک بحران‌های مالی تورم را استوار شد. این اتفاق، مهم‌ترین انتقال سیاست‌های ضدتورمی در سطح اروپا از زمان پیدایش واحد پول یورو، محسوب می‌شود (کودونگو و موتی، ۲۰۲۳).

عملکرد تیم اجرایی کریستین لاکارد، تورم اروپا را با سه رویکرد مبتكرا که بهم بیوسته کاوش داد:

- رویکرد اول:** تضمیم‌سازی‌ها و اقدامات لاکارد، یک شوک تضامنی منفی میان ملت و پلنتمدت برآمدۀ ریز شده در اقتصاد اروپا ایجاد کرد که تحرکات پولی تورم ساختاری‌افتدۀ را در یک بازارهای ممتاز یک‌ساله متوقف کرد.

- رویکرد دوم:** با جرایی بسته‌بیشنهادی ضدتورمی لاکارد، نرخ بهره شروع به نزدیک شدن به مزد پایین موثر خود کرد و بستر را برای مقابله با تورم از طریق کاوش بیشتر در نرخ‌ها، فراهم ساخت.

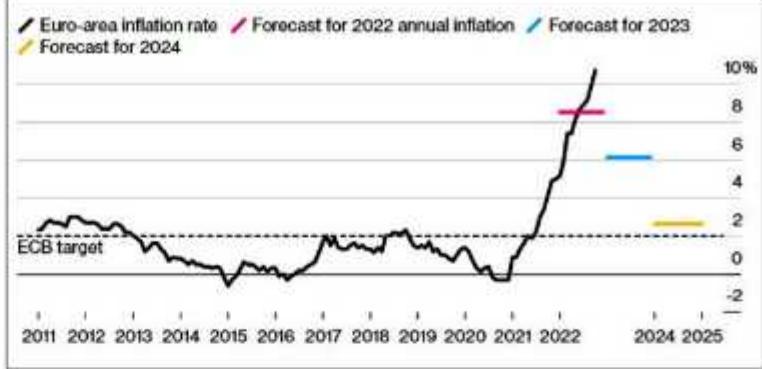
- رویکرد سوم:** با عملکرد تیم اجرایی کریستین لاکارد، انتظارات تورمی در سراسر منطقه یورو در مدت فقط ۱۱ ماه از آغاز ریاست وی بر بانک مرکزی اروپا، به شدت کاهش یافت و این امر منجرهای ایجاد تعامل در نرخ بهره‌های اقتصادی و چلوگیری از خطر گیرافتدان اقتصاد و بازارکاری در سطح این قاره در تله رکود تورمی شد. گرچه به گفته لاکارد، ماهیت چالش‌های تورمی از اواخر سال ۲۰۱۹ تغییر کرده بود، اما حفظ تهدید و احتفاظ پذیری در مقابله با این خطرات، همچنان از اهمیت بسیار بالایی برخوردار بوده و هست (کودونگو و موتی، ۲۰۲۳). (نمودار ۲) پیش‌بینی‌های کمیسیون اروپا از تورم قیمت مصرف کننده که در سال ۸.۵، ۲۰۲۲ درصد افزایش را تشان می‌داند، است، در بین سال ۲۰۲۳ میلادی، پیش‌بینی ۱۶ درصدی و پایان سال ۲۰۲۴ را با کاوش

منتج به تورم عمیق و پلنتمدت رفت. وی در اولین کنفرانس خبری‌خود در تاریخ ۳ آنوری ۲۰۱۹ به موارد مهمی در این حوزه، اشاره کرد:

بحران مالی پیزگ و بحران بدیهی دولتی، شوک بسیار بیشتری به منطقه یورو نسبت به سایر اقتصادهای بزرگ وارد کرده است. علت چنین چالشی این است که بحران‌ها، ضعف‌های اساسی در ساختار تهادی قاره اروپا نظری تورم عقیق و ناسازگاری‌های اخیراً اشکار و تشدید کرده‌اند. ضرر مضماع بحران مالی و بحران بدیهی، کمیود مستمر مؤلفه‌های موثر در تقاضا و اشتغال بوده است. از این‌دادهای بحران پیزگ مالی، هفت سال طول کشیده تا تولید داخلی منطقه یورو به سطح قبل از بحران خود برگردد و تقریباً ۱۲ سال نیز همین روند برای بهبود وضعیت نرخ بیکاری طی شد. لذا ما از مرور سقاعد شده‌ایم که یک نظام پولی پیکارچه، به شهابی نمی‌تواند موجب ثبات و یاداری مثبت در اقتصاد منطقه‌ای و جهانی اروپا شود. با گذشت زمان و عمیق‌تر شدن وضعیت منفی شخص تورمی، بازارهای مالی اروپا، چندباره و منتفک از هم شدند و این امر نیز خود منجر به سخت‌تر شدن شرایط تامین مالی و اختلال در انتقال سیاست‌های پولی در صراسر منطقه یورو شده است. لذا باید پیش‌بریم که پیشرفت بحران بدیهی دولتی در اروپا، بدون اتخاذ ریویکردی‌های مهارت‌وری، در آینده نزدیک قریب الوقوع است (لاکارد، ۲۰۲۲).

اما توجه که به اروپا اجازه داد تا اکتشاف موثری نسبت به چالش‌های مالی و اقتصادی کتونی و پیش‌رو نشان دهد، تضمیم‌سازی‌ها، تعهد و انتخاف کریستین لاکارد در طراحی و پیاده‌سازی بسته‌های پیشنهادی ضدتورمی بوده است. در اواسط نوامبر ۲۰۲۲، پاسخ سریع بانک مرکزی اروپا در مواجهه با تورم، اعلام رسمی انجام معاملات پولی قطعی با انتخاف پذیری بالا نسبت به شرایط و تهدید تضمین عملکردی در کوتاه‌مدت و میان‌مدت بود. این اقدام لاکارد در جهت اطمینان از انتقال

و بلندمدت در اروپا، برنامه خرید اضطراری فراگیر (PEPP) را با ابتکار دوگانه راهنمایی کرد، به طوری که این برنامه، هم موضع خطمنی سیاست پولی را کسترش داد و هم پیاده‌سازی آن را در تمام کشورهای منطقه یورو تضمین کرد (لاکارد، ۲۰۲۲).

پیش‌بندی‌ها و چشم‌انداز کلان اقتصادی اروپا

یکی از اساسی‌ترین اقدامات لاکارد از نوامبر ۲۰۱۹ تا به امروز، تضمین‌سازی‌ها، بسته‌های پیشنهادی و اجرایی‌تاتی پوده که موجب بهبود وضعیت شاخص‌های مرتبط با چشم‌انداز کلان اقتصادی اروپا شده است. عملکرد کمیسیون لاکارد به ویژه در اوایل سال ۲۰۲۰ میلادی به شدت نشست و زمینه را برای بهبود پیشتاب متغیرها، خلیل سریع تراز دوره‌های تناهیت بحران‌های مالی پیشین اروپا، مهیا کرد به طوری که تولید ناخالص داخلی (GDP) منطقه یورو در پایان سال گذشته به سطح قبیل از بحران خود بازگشت و در کمتر از یک سال از آغاز برنامه‌های اجرایی لاکارد، رشد تناخایی مصرف، به طور قابل توجهی تغییر کرد و همچنین نزخ بازگشت تناخایی تولید با بهبود شفقت‌آوری روبرو شد. (کودونکو و موتنی، ۲۰۲۳).

با اینکه روند عرضه آنالاین پس از آغاز قرنطینه حاصل از پاندمی کرونا، بالگردی توسعه یافت، اما رویکردهای پولی لاکارد، کمیود و اختلال در زنجیره تامین را رفع کرده و از بروز تومم فرازینده در حوزه اتری، مواد غذایی و کالاهای صنعتی، جلوگیری کرد.

همچنین با اینکه جنگ روسیه و اوکراین، همه محرك‌های اصلی تورمی در اروپا را تشکید کرده و به عنوان یک شوک عرضه کلاسیک معرفی شد، اما به دلیل تضمین‌سازی بهینه و کارای تیم اجرایی

قابل توجه و دستیابی به هدف ۲٪ درصدی تورم مصرف‌کنندگان اعلام کرد هاست. کمیسیون لاکارد در یک نشست بین‌المللی به مناسبت سی‌امین سالگرد تأسیس بانک مرکزی اسلوونی، در لیوبليانا، در ۱۱ می ۲۰۲۲، در ارتباط با تعهدات بانک مرکزی اروپا برای مبارزه مستمر با ریسک‌های تورمی اعلام کرد:

با اینکه از اوایل سال ۲۰۲۰ تا به امروز، باشانه‌هایی مبنی بر بهبود انتظارات تورمی و افول قدرت مولقه‌های تورم‌زای با ریسک بالا در اقتصاد منطقه یورو مواجه بوده‌اند، اما بانک مرکزی اروپا همچنان، به همان لذت‌داز، به تعهدات خود در قبال مبارزه متمنکروز و فراگیر چالش‌های تورمی پایان‌نیافست. ما معتقدیم که سیاست‌های پولی جدید بانک مرکزی، می‌توانند اینزارهای قوین و نامتعارف را برای افزایش اثرگذاری بسته‌های پیشنهادی مهار تورمی، ارتقاء دهد. به گفته صاحب‌نظر ازان اقتصاد اروپا، واکنش‌های بانک مرکزی در قبال برداشتن موانع رشد تولید در جهت بهبود سطح عمومی قیمت‌ها، موثر بوده است، اما تها هنگامی که پاندمی کرونا، شوک گسترده‌یافت، درجه تعهد و انتعطاف‌بندیری سیاست‌های پولی و مالی می‌افزاید، نه تنها شوک بزرگی قرار گرفت، همه‌گیری کووید-۱۹، تها هنگامی که را به پخش تضایع اورد کرد، بلکه به دلیل عواقب بالقوه کاهش‌دهنده مصرف در منطقه یورو که تنها در چند ماه ۱۶.۵ درصد منقبض شده بود، اثرات نامتنازن شدیدی بر وضعیت قیمتی کالاها و خدمات در کشورهای منطقه، تحمیل کرد. همین امر می‌توانست خطری بثباتی مالی و اختلال در انتقال سیاست‌های پولی را دوباره احیا کند. بنابراین تیم اجرایی بانک مرکزی، هر آنچه را که آموخته بود، در راستای پاسخگویی به شوک بزرگ تفاضل، به کار گرفت و برای جلوگیری از بروز مجدد تورم عمیق

ضمن تمجید از عملکرد فوق العاده لاگارد در جایگاه ریاست بانک مرکزی اروپا، نو رایکی از بهترین وزرای کابینه خود نامید و به امانوئل ماکرون پیشنهاد کرد که در صورت انتخاب مجدد در انتخابات ریاست جمهوری فرانسه، لاگارد را به عنوان نخست وزیر خود معرفی کند (فایننشال تایمز، ۲۰۲۳).

* ژان کلود تریش، فرمانده یکتاژ و نجات بخش اقتصاد منطقه یورو و از روسای سابق بانک مرکزی این قاره، اقدامات لاگارد هم در کابینه دولت فرانسه، هم در صندوق بین المللی بول و هم در بانک مرکزی اروپا را کم تقصی و همراه با ذکالت و هوشمندی متحصر به فرد دانست و از اعضا هیات مدیره این نهاد خواست که حتماً در دوره جدید، بار دیگر پیشنهاد انتخاب لاگارد به عنوان رئیس این نهاد مالی مهم را ارائه دهند (فوربس، ۲۰۲۳).

* تیموتی گیتر، وزیر وقت خزانه داری ایالات متحده اعلام کرد "استعداد استثنایی و تجربه گستره لاگارد، رهبری ارزشمندی را برای صندوق بین المللی بول در پریه حساس اقتصاد جهانی رقمند" (کاردن، ۲۰۱۹).

* ادوارد آکسام، از مدیران سابق صندوق بین المللی بول، روندانصب لاگارد را بین سمت را "مضحکانه و مملو از ابهام" خواند و استلال کرد که این بدعت عدم شفاقت، قطعاً به اعتبار صندوق لطمه خواهد زد (کاردن، ۲۰۱۹).

* در ۲۳ می ۲۰۲۳ ریاست بمنطقه یورو، کریستن لاجارد، در دوره پرداخت مبلغی قابل توجه، مشکوک و خارج از بودجه بیکسرمایه دار فرانسوی، در دورانی که وزیر اقتصاد فرانسه بود، به دادگاه احضار شد (فایننشال تایمز، ۲۰۲۳).

* در دسامبر ۲۰۱۵، میشل ساپن، وزیر وقت اقتصاد و دارایی قرائمه اعلام کرد که لاجارد به دلیل متهم شدن به سهل انجاری جنایی در پرونده های مختلف قضائی در زمان فعالیت خود در نهاد حقوقی بیکر مکنزی، نمی تواند انتخاب خوبی برای ریاست صندوق بین المللی بول باشد (کاردن، ۲۰۱۶).

* در سال ۲۰۲۰، زاک دو لا رو سیر، رئیس سابق بانک مرکزی فرانسه، انتصاب کریستن لاجارد به سمت ریاست بانک مرکزی اروپا را بـ فاجعه بزرگ و غیرقابل باور دانسته بود (رویترز، ۲۰۲۳).

* توماپیکتی، اقتصاددان مشهور فرانسوی و استاد مدرسه عالی مطالعات علوم اجتماعی و مدرسه اقتصاد پاریس، عملکرد لاجارد در جایگاه ریاست بانک مرکزی اروپا را بـ سیار متزلزل، شکننده و اشتباه خواند (فایننشال تایمز، ۲۰۲۳).

لاگارد، نتوانست ناظمینانی اقتصادی را افزایش داده و چشم انداز رشد را تیره و تار کند. این امر حتی وضعیت پیش روی سیاست پولی کریستن لاجارد را بـ چیده تر کرده است. اما این اطمینان داد که در کوتاه مدت تا میان مدت، مهار تورم و بهبود رشد در دستور کار قرار خواهد داشت. (کودونگو و مونتی، ۲۰۲۳).

عادی سازی تدريجی سیاست های کلان مالی ریاضتی منطبق بر استراتژی جدید طراحی شده توسط تیم اجرایی لاجارد برای پیاده سازی پنهانه سیاست های پولی بانک مرکزی اروپا، علاوه بر بهبود شاخص های کلان اقتصادی ظرفی رشد، تولید تالص خانی، تورم و سرمایه گذاری مستقیم خارجی، موجب بهبود وضعیت اشتغال در سراسر منطقه یورو شد (کودونگو و مونتی، ۲۰۲۳).

بانک مرکزی تحت مدیریت لاجارد با تأکید عمومی، مستمر و مداوم خود به نهادهای مالی مرکزی کشورهای این قاره مبنی بر اختصاری بودن سیاست های پولی خود، بسترهای کار برای پاسخ به موقع و کارآمد به مولدهای ضد بهبود اقتصادی آنی در سراسر منطقه یورو، مهیا کرد (کودونگو و مونتی، ۲۰۲۳).

همچنین عوامل دیگری که منتج به بهبود شاخص های کلان اقتصادی در دوره کریستن لاجارد شده است، عبارتند از:

* کاهش پیکار چهارخ سپرده بانکی به کف منفی ۵. درصد که از ابتدای پیداپیش واحد ارزی یورو، پایین ترین حد ممکن را تجربه کرده و بی سابقه بوده است. چنین اقدامی، ذخایر اضطراری بانک های کم سرمایه را در دوران همه گیری کرونا، متعادل کرده و از ورشکستگی نجات داده و در امان داشت.

* از سرگیری برنامه قرارگیر خرید ارابی به مبلغ ۲۰ میلیارد یورو در سال های ۲۰۱۹-۲۰۲۰.

* ارائه بسته پیشنهادی عملیات جدید تامین مالی بلندمدت بانکی (TLTRO) با شرایط بسیار مطلوب، از جمله امکان استقرار پازارخواهی منفی از بانک مرکزی اروپا برای بانک هایی که در تامین مالی اقتصاد سبز مشارکت می کنند. (انستیتو مونتاین، ۲۰۲۳).

رئیس جمهور فرانسه انتخاب لاجارد چه در صندوق بین المللی بول و چه در بانک اروپا را مهیا ترین دستاوردهایی در تاریخ تاریخ این دو نهاد مالی بزرگ می داند (کودونگو و مونتی، ۲۰۲۳).

ثبتیت، نسخه نجات بخش اقتصاد جهان

- پیاده‌سازی برنامه‌های ثبتیت اقتصادی، پیامدهای مثبت همزمانی بر تولید، تورم و تراز پرداخت‌ها خواهد داشت
- ثبتیت اقتصادی نجات بخش اقتصاد جهانی در پاسخ به بحران‌های پی در پی بوده و توانسته سلامت نظام مالی بین‌الملل را تصمین کند
- بسته پیشنهادی سیاست‌های ثبتیت اقتصادی بانک جهانی کشورهای آسیای جنوب شرقی را زیر بحران مالی سال ۱۹۹۷ نجات داد

۷۳

۱۴۰۰
تجربه جهانی
اقتصاد

* شماره ۲۶ - دی ۱۴۰۰

بنیادین را غلب در وضعيت کسری‌های مالی اقتصاد دولتی جستجویی کنند که چنین امری نیز منتج از بی‌ذیاتی و عدم شفافیت ساختاری در مکانیزم‌های درآمد - هزینه‌ای دولتها است که به خودی خود، منجر به لیساط پیش از حدپول، آشفتگی در نظام بانکداری و تقدیمه تقاضای داخلی از رخ های بجهه می‌شود.

تعداد زیادی از کشورهای فقری، با اقداره کوچک و با ساختار کمتر توسعه یافته، به دلیل ساختارهای حفره‌ای و دارای حلقه‌های مالی شکنند، با محض دوگانگی همزمان نرخ بالای تورم داخلی و کسری در تراز پرداخت‌ها مواجه بوده‌اند. پژوهشگران و صاحبنظران مالی و اقتصادی، علت اصلی این چالش

معتقدندگه ورودیه این چرخه های رکودی، اجتناب ناپذیر است، اما توجه که در این سال ها، مانع از وقوع فجایع اقتصادی و مالی عمیق در سطح بین الملل شده، اتخاذ رویکرد اجرایی سیاست های تثبیت اقتصادی بوده است.

در اوقایع معاصرهای یک سیاست تثبیتی که گاهش ضریبه به بدنده اقتصاد از طریق جلوگیری از شیوع بیکاری گسترده، محدود کردن نوسانات ناظم در تولید ناخالص داخلی، مدیریت در رکاهش با افزایش تورم و مهار شوک نکول بدھی های دولتی با سقوط بازار سهام است، نجات بخش اقتصاد جهانی در پاسخ به بحران های پیش از این بوده و توانسته اسلامت نظام مالی بین الملل را تضمین کند.

رشته های تاریخی و علمی سیاست های تثبیت اقتصادی

جان مینارد کینز، پلی‌گذار مکتب اقتصاد کینزی و پدر علم اقتصاد کلان مدرن، برخلاف سیاست از اقتصاد دانان کلاسیک، معتقد بود که اقتصاد یک کشور به خودی خود، هیچ نوع بازنگشت با اصلاح طبیعی و خودکار را پس از یک دوره رکود شدید و پایدار، تجربه نمی کند و نسبت به این کتفته که "به طور معمول، پس از وقوع رکود، پاید انتظار روند بهبود اقتصاد را داشت"، به مخالفت برخواست. وی استدلال کرد که ترس و تأثیم‌منی از مصرف کنندگان، سرمایه‌گذاران و کسب و کارها، می تواند ریاعت یک دوره طولانی کاهش در هزینه های مصرف کننده، گذی زوند سرمایه‌گذاری تجاری و افزایش بیکاری شود که همگی یکدیگر را در یک دور باطل تقویت می کنند. برای توقف این چرخه، تیار به تغییر در سیاست های کلان است تا تواند تضایی کل راستکاری کند. چنین نگرشی موجب شد که در سال های پس از آن، دو ابراز مهم اجرایی سیاست های تثبیت اقتصادی یعنی سیاست های پولی و مالی انساطی و انتباختی، در ادبیات امرز اقتصاد جهان ظهور کند.

رویکرد صندوق بین المللی پول در قالب تثبیت

یکی از عواملی که موجب تأسیس صندوق بین المللی پول در سال ۱۹۴۵ میلادی، یعنی ۷۷ سال قبل شد، چالش های موجود برای تنظیم نظام پولی بین الملل به واسطه مشکلات مالی در اقتصاد داخلی کشورها بود. اهداف اصلی از تشکیل این نهاد، ارتقای میزان همکاری های مالی در سطح بین الملل، جلوگیری از فقر، کمک به رشد اقتصادی کشورها و بهبود وضعیت بازار کار، بازار سرمایه، بهبود وضعیت شاخص های کلان اقتصادی و ایجاد تسهیلات مالی برای کشورهایی

سیاست های تثبیت اقتصادی، راهکار بهینه حل معضلات اقتصادی به ویژه چالش های اقتصاد دولتی بخش اعظمی از مالک در حال توسعه در دهه های اخیر بوده است که عموماً برای تخلیه فشارهای ناشی از ناکامی اقتصاد داخلی کشورها اجرا می شود. سیاست گذاران جهانی به خوبی دریافت‌هایند که پیاده‌سازی برنامه های تثبیت اقتصادی، پیامدهای مثبت هم‌زمانی بر تولید، تورم و تراز پرداخت ها خواهد داشت که این امر نیز می تواند موجب بهبود وضعیت شاخص های کلان اقتصادی در کشورهای در حال توسعه و اقتصادهای نوظهور شود.

مبتدی برهمین مسئله، برآن شدمید تا در این پرونده پژوهشی، به سراغ تبیین سیاست های تثبیت اقتصادی، مزایای اجرای این سیاست ها و بررسی و شناخت موضع و رویکردن هاده های مالی بین المللی مانند صندوق بین المللی پول، بالک جهانی، قدرال رزرو ایالات متحده و بانک مرکزی اروپا در قالب سیاست های تثبیت اقتصادی جزویم.

پانچ گوئم سیاست تثبیت اقتصادی آشنائی

سیاست تثبیت اقتصادی، یک استراتژی و راهبرد عدون، فراگیر و عملیاتی است که عموماً متوسط بانک مرکزی یا فدرال بالک های کشورها پس از حفظ شده و هدف آن، حفظ سطح سلامت اقتصادی یک جامعه در قالب محافظت از ثبات و پایداری در رشد اقتصادی و رقم زدن حداقل تغییرات در سطح عمومی قیمت ها است.

در ادبیات تجارت و بازرگانی، سیاست های تثبیت اقتصادی، راه حل های بهینه ای هستند که به عنوان سواب سرمایه ای حاکمیت یا دولت، برای جلوگیری از گرم شدن بیش از حد اقتصاد، کاهش سرعت فریب ای و به تعویق انداشتن ورشکستگی های احتمالی اقتصادی، طراحی شده اند.

بانکداران مرکزی و متخصصان مالی و اقتصادی معتقدند که تداوم سیاست های تثبیت اقتصادی، مستلزم تغارت مستمر و فراگیر حاکمیت ها بر چرخه های تجارتی و در صورت لزوم، تنظیم و بازطرابی مجدد سیاست های پولی و مالی در چهت کنترل تغییرات ناگهانی در عرضه و تقاضای کلان است.

در گاهیت سیاست های تثبیت اقتصادی

تحلیل داده ها و کارهای جامع موسسه بروکینگز نشان می دهد که اقتصاد جهان، از پایان جنگ جهانی دوم، هر هفت ماه یک پار، در معرض یک دوره رکود ساختاری قرار گرفته است. پژوهشگران

تثبیت اقتصادی راهکار بهینه چالش های حل معضلات اقتصادی به ویژه چالش های اقتصاد دولتی بخش اعظمی از مالک در حال توسعه بوده است

اقتصاد جهان
از پایان جنگ
جهانی دوم
هر هفت ماه
یک بار، در
معرض یک دوره
رکود ساختاری
قرار گرفته است

بانک مرکزی ایالات متحده که به عنوان روسای بزرگترین ذهاب‌مالی حاکم بر اقتصاد جهانی، خدمت کرده‌اند، همواره در راستای تایید فواید و پیامدهای مثبت و موثر پیاده‌سازی سیاست‌های تثبیت اقتصادی حتی در اقتصادهای بیشتر فته، بوده است. به عنوان نمونه، زمانی که در ماه مارس سال ۲۰۲۳، اولین تراکنش‌های مدبیریت ناتاراً ندن نظام اقتصادی دلار محور آمریکا در سال جدید می‌لاید، به صنعت پانکاری این کشور اصابت کرد، شاهد بزرگترین ورشکستگی بانکی از زمان بحران مالی سال ۲۰۰۸ و دومین ورشکستگی بزرگ در تاریخ ایالات متحده، یعنی اعلام ورشکستگی بانک سیلیکون ولی و بالاچاله پس از آن، ورشکستگی بانک سیلیکرو فرست ریپابلیک بانک در کمتر از ۲۴ ساعت، بودیم. در همان هنگام، جروم باول، رئیس وقت و فعلی فدرال رزرو معتقد بود که اجرای برخی از مولفه‌های مرتبط با سیاست‌های تثبیت اقتصادی، حتی در اقتصاد بزرگ و توسعه‌یافته‌ای همچون ایالات متحده، دقیقاً پس از فریباشی مالی سال ۲۰۰۸ می‌لاید که آمریکا را بایک ابری‌حران در پیش بدهی و کسری تجاری، ناقص‌ای شدید پرداخته باشد و دوگانه افزایش تورم پیکاری مواجه کرده بود، می‌توانست از وقوع حادثه مهملک مالی و اقتصادی دیگری این‌بار در نظام پانکاری ایالات متحده، جلوگیری کند.

رویکرد بانک مرکزی اروپا درباره تثبیت

بانک مرکزی اروپا نیز همچون آنها مالی بین‌المللی دیگر، اما به تاریخ، نگره و موضع مشتبی پیاده‌سازی سیاست‌های تثبیت اقتصادی در کشورهای مختلف، به ویژه ممالک در حال توسعه داشته است. البته تا قبل از وقوع بحران مالی ۲۰۰۸، رویکردهای منطقه‌ای و جهانی فدرال بانک اروپا همواره به گونه‌ای طرح ریزی شده بود که ازام و نیازی به اجرای سیاست‌های تثبیت اقتصادی، حتی در کمتر توسعه یافته‌ترین کشورهای این قاره نیز حس نمی‌شد. اما بحران جهانی فوق الذکر، موجب تغییر ریویو بزرگترین ذهاب‌مالی اروپا در این زمانی شد، به طوری که، آشتگی اقتصاد داخلی و احتمال وقوع ورشکستگی فناوری‌ملی در یونان، اسپانیا و یونانیادار اواسط سال ۲۰۰۹ می‌لاید، سران اقتصادی اتحادیه اروپا و پانکاری این کشورها را وارد این اجرای بسته‌های اخطاری نیات پویی و در واقع به نوعی، اجرای سیاست‌های تثبیت اقتصادی کرد که یکی از پیامدهای مثبت حاصل از این تغییر رویکرد بانک مرکزی اروپا و مشارکت با صندوق بین‌المللی بول در مواجه بحران مالی ۲۰۰۸، جلوگیری از وقوع یک ابرقاجعه اقتصادی و انسانی و سوابت آن به پخش اعظمی از تمامیت اراضی قاره سیزده بود.

که خواستار تنظیم تراز پرداخت‌شان هستند، بوده است و همانطور که قابل مشاهده است، گستره عملیاتی این اهداف، ذیل بستر سیاست‌های تثبیت اقتصادی طبقه‌بندی می‌شود. به عبارت دیگر، عملکرد اجرایی صندوق بین‌المللی بول در همه این سال‌ها، چه در حوزه نظرات، چه در حوزه مهارت‌آموزی و دانش افزایی علمی و چه در حوزه کمک‌های مالی به کشورها، همگام با الزامات جهانی برای دستیابی به روند توسعه پایدار و در نتیجه آن، نیل به اهداف شکل گرفته در راستای تثبیت سیاست‌های اقتصاد داخلی و بین‌المللی کشورهای بوده است.

به زعم بسیاری از تحلیل‌گران و صاحب‌نظران مالی و اقتصادی جهان، عبور کم‌هزینه و عدم فروپاشی مطلق بسیاری از کشورهای در حال توسعه، فقیر و کمتر توسعه یافته در تلاطم بحران‌های مالی ۵ دهه اخیر جهان، به دلیل اجرای برنامه‌های تثبیتی صندوق بین‌المللی بول در این ممالک بوده است و نمود عملیاتی پیاده‌سازی سیاست‌های تثبیت اقتصادی توسعه این تهداد، در منطقه خاورمیانه، جنوب شرق آسیا، امریکای لاتین و اقیانوسیه، در هنگامه رویابی با بحران مالی ۲۰۰۸ و پیاندمی کرونا، قابل مشاهده است. ۲۰۲۰

رویکرد بانک جهانی در قالب سیاست‌های تثبیت اقتصادی

یکی دیگر از نهادهای مالی بین‌المللی که همگام و هم‌جهت با صندوق بین‌المللی بول، در اجرای سیاست‌های تثبیت اقتصادی در جهان، به ویژه در اقتصادهای کمتر توسعه یافته، مشارکت داشته، بانک جهانی است. این نهاد که به عنوان سازمان مادر در راهبری صنعت پانکاری جهان محسوب می‌شود، در برخی بردهای زمانی به ویژه در دوره‌های وقوع بحران‌های مالی، اجرای سیاست‌های شتاب‌پولی در اقتصادهای آسیب‌دیده و یا در مز ریوپاشی را نسخه‌ای شفابخشش، «وترو» متفهم آغاز روند توسعه پایدار دانسته است. به عنوان نمونه، بسته پیشنهادی سیاست‌های تثبیت اقتصادی بانک جهانی در هنگامه بحران مالی سال ۱۹۹۷ آسیای جنوب‌شرقی که کشورهای کره جنوبی، آندونزی، مالزی، فیلیپین و تایلند را در برگرفته بود، کمک‌شایانی به عدم ورشکستگی مالی بازارهای این منطقه از جهان کرد.

نظر فدرال رزرو ایالات متحده درباره سیاست‌های تثبیت اقتصادی

به گفته پژوهشگران و متخصصان حوزه اقتصاد و مالیه بین‌الملل، از دیرباز، پارادیم فکری مدیران

تجربه جهانی اجرای سیاست‌های تثبیت (۲)

چگونه تثبیت اقتصادی بحران کشور آمریکای لاتین را حل کرد؟

- یکی از اولین کشورهای جهان که باراہبری عملیاتی IMF شاهد اجرای نظام تثبیت اقتصادی بود، افغانستان است
- میانگین نرخ تورم کشورهای منطقه آمریکای لاتین از متوسط ۲۱ درصد در سال ۲۰۰۸، به متوسط ۳۶ درصد در سال ۲۰۲۲ کاهش یافت
- بازگشت نسبی آرامش به اقتصاد یونان به دلیل بهبود مولفه‌های توسعه انسانی و خروج از شرایط فاجعه ملی، از آثار اجرای سیاست تثبیت بود

۷۶

در بخش دوم از پرونده پژوهشی "تجربه جهانی اعمال سیاست‌های تثبیت اقتصادی"، به سراغ تبیین و بررسی تئورهای موفق‌اجرای سیاست‌گذاری‌های تثبیت اقتصادی در افغانستان، آمریکای لاتین و یونان می‌روم.

اجرای سیاست‌های تثبیت اقتصادی در افغانستان

یکی از اولین کشورهای جهان که در آغاز هزاره جدید، با راهبری عملیاتی صندوق بین‌المللی پول، شاهد اجرای نظام تثبیت اقتصادی بود، افغانستان است. در سال ۲۰۰۱، صندوق بین‌المللی پول تصمیم گرفت که صندوق بین‌المللی پول اقتضای اقتصادی و سیاست‌های مولقه‌های تثبیت اقتصادی و همراهی بانک مرکزی افغانستان، در این کشور کمتر توسعه‌یافته، پیاده‌سازی کند. خرسنگ کوهله، رئیس وقت صندوق بین‌المللی پول اعلام کرد که با توجه به موقعیت ژئوپلیتیکی، اجتماعی، اقتصادی و سیاسی افغانستان، ساختار پولی ضعیف در اقتصاد این کشور، تولید داخلی ناخالص سازمان نیافت و ناقیز و رکود تورمی توامان با تردد بیکاری خزنه، به نظری رسید که بتوانیم با پیاده‌سازی نظام تثبیت اقتصادی، شاهد اولین تئوره موفق در اجرای این سیاست‌ها به دست صندوق بین‌المللی پول در جهان باشیم.

بدین ترتیب، از ابتدای ژوئن ۲۰۰۱، گروهی مشتمل از متخصصان مالی، اقتصادی، بانکداری بین‌الملل، برنامه‌ریزی اقتصادی و تجارت بین‌الملل، با استقرار فیزیکی در افغانستان و مشارکت با مدیران بانک مرکزی این کشور، عملیات اجرای سیاست‌های تثبیت اقتصادی را آغاز کردند. بدین ترتیب، افغانستان از سال ۲۰۰۱ تا ۲۰۲۰، تحت مدیریت اجرایی صندوق بین‌المللی پول، یک برنامه مدون ۲۰ ساله تثبیت اقتصادی را در جهت

افغانستان از ۲۰۰۱ تا ۲۰۲۰
ساله تثبیت
اجرایی صندوق
بین‌المللی
پول، یک
 برنامه مدون
۲۰ ساله تثبیت
اقتصادی را اجرا
کرد

بهبود مولقه‌های توسعه اقتصادی، اجتماعی، انسانی، فرهنگی و سیاسی، تجربه کرد. مهم‌ترین پیامد اجرای سیاست‌های تثبیت اقتصادی توسط صندوق بین‌المللی پول در افغانستان، پیشرفت و بهبود قابل توجه، سریع و فزاینده در متغیرهای توسعه انسانی در این کشور بوده است. بر طبق گزارش‌های صندوق در سال ۲۰۲۳ که به تازگی منتشر شده است، برخی از نمودهای موفق منتج از اجرای سیاست‌گذاری‌های مبتنی بر تثبیت، به شرح زیراست:

- افزایش ۶۷ درصدی درآمد سرانه ملی به ازای هر شهروند، از ۱.۲ درصد در سال ۲۰۰۱ به ۴۳.۵ درصد در سال ۲۰۲۰.
- نرخ باسوساید جوانان از ۴۰٪ درصد در سال ۲۰۰۱ به ۶۷ درصد در سال ۲۰۲۰ افزایش یافت. این امر موجب شد که نسبت محصلین دختر و پسر دریرسانی از ۳.۸ درصد در سال ۲۰۰۱ به بیش از ۵۴ درصد در سال ۲۰۲۰ برسد.
- نرخ سرانه دریافت خدمات درمانی و بیمارستانی از ۷۰٪ درصد در سال ۲۰۰۱ به ۶۲.۸ درصد در سال ۲۰۲۰ افزایش یافت. افزایش در چنین متغیر مبتنی بر رفاه موجب شد که افغانستان، افزایش تردد زاده‌ولد را در این بازه ۲۰ ساله تجربه کند، به طوری که، تردد باروری و موالید از ۵.۶ درصد تولد به ازای هر زن در سال ۲۰۰۲، به ۱۳.۴ درصد تولد به ازای هر زن در سال ۲۰۲۰، افزایش یافت و در نتیجه آن، بین سال‌های ۲۰۰۱ تا ۲۰۲۰، تعداد کودکان زنده مانده تا پنج سالگی، به ازای هر ۱۰۰ تولد، ۵۶٪ نفر افزایش یافت.
- سرانه پوشش هزینه‌های تحصیلی، غذایی و رفاهی هر خانوار افغانی، از ۲.۸ درصد در سال ۲۰۰۱ به ۳۴.۶ درصد افزایش یافت.
- متوسط نرخ تورم ۲۰ ساله و متوسط نرخ رشد اقتصادی، به بازه هدف‌گذاری در این برنامه تثبیت سازی اقتصادی نزدیک شد، به

پیامدهای مثبت اجرای بسته تثبیتی در یونان

پیاده‌سازی بسته سیاست‌های تثبیتی صندوق بین‌المللی پول در بازه زمانی فوریه ۲۰۱۰ تا زواید ۲۰۱۴، پیامدهای مثبتی از جمله بازگشت نسبی آرامش به اقتصاد یونان به سبب بهبود مولقه‌های توسعه انسانی و خروج از شرایط فاجعه ملی و مهار تورم فزاینده و کاهش بیش از ۵۰ درصدی سطح عمومی قیمت‌ها نسبت به ۱۴ ماه گذشته را برای اقتصاد آسیب‌دیده یونان به ارمغان آورد.

ضریب شکاف
بهره‌وری در ۱۷
شاخص صنعتی
و تولیدی بزرگ
در آمریکای لاتین، دریک
بازه زمانی ۱۳
ساله از سال ۲۰۲۲ تا ۲۰۰۹
بیش از ۶۵
درصد کاهش را
تجربه کرد

طوری که افغانستان در سال ۲۰۰۷، پس از سه دهه، از رکود تورمی خیزندۀ خارج شد و اولین بارچه‌های رشد اقتصادی پایدار را تجربه کرد. بدین ترتیب، موارد فوق الذکر به همراه ورود کمک‌های بلاعوض به بانک مرکزی این دسترسی به دارایی‌های بانک مرکزی این کشور در خارج و توقف از همه گستاختگی روابط بانکی بین‌المللی، گوششای از پیامدهای ثابت اجرای موفق سیاست‌های تثبیت اقتصادی در افغانستان بوده است.

پیاده‌سازی نظام تثبیت اقتصادی در کشورهای آمریکای لاتین

پس از بحران مالی سال ۲۰۰۸، اقتصادهای کشورهای آمریکای لاتین، به شدت دچار آشفتگی داخلی و بین‌المللی شدند. نرخ تورم و بیکاری بالا، ترخ پایین جریان سرمایه‌گذاری، رکود تولید و صنعت، عدم استقبال از صنعت توریسم به دلیل ناامنی‌های سیاسی و اجتماعی و عدم تأمین اقتصادهای پیشرفت‌های سرمایه‌گذاری در آمریکای لاتین، موجب شده بود که از اقتصادهای نوظهوری مانند برزیل، آرژانتین، مکزیک و اروگوئه گرفته تا اقتصادهای قفقازی نیکاراگوئه، برونشیلی، در آستانه ورشکستگی حتمی قرار گیرند. در همین واسطه، در اکتبر ۲۰۰۸، اتحادیه بانک‌های مرکزی آمریکای لاتین، با اعلام هرایط اضطراری، اقدام به برگزاری جلسه فوق العاده روسای قدرال بانک‌های کشورهای عضو کرد. نشست پایانی این اجلاسیه، مبتنی بر تصمیم عاجل برای یک عملیات ضد تورمی و حرکت سریع به سوی ثبات پولی و اقتصادی، با همکاری و مشارکت نهادهای اقتصادی و مالی بین‌المللی، در دستور کار قرار گرفت. بدین ترتیب، اتحادیه در ۴ آنونی ۲۰۰۹، درخواست رسمی خود مبنی بر کمک‌های بلاعوض و تسهیلات کم‌بهره را تقدیم بانک جهانی و صندوق بین‌المللی پول کرد. در مارچ ۲۰۰۹، نشست مشترک سران اتحادیه و نمایندگان صندوق و بانک جهانی در بوئوس آیرس، پایتخت آرژانتین برگزار شد. در این جلسه، مقرر شد که این دو نهاد بین‌المللی، برای خروج آمریکای لاتین از بحران مالی فراگیر، یک برنامه مدون مبتنی بر اجرای سیاست‌های تثبیت اقتصادی را به مرحله عمل برسانند.

با تأیید اعضای اتحادیه نسبت به برنامه پیشنهادی صندوق بین‌المللی پول و بانک جهانی، متخصصان و مدیران این دو نهاد،

وارد فاز اجرایی شده و یک برنامه ۵ ساله تثبیت اقتصادی را با چشم‌انداز خروج از بحران و حرکت به سوی توسعه متساوز منطقه‌ای و بین‌المللی آغاز کردند. نتایج حاصل از اجرای این برنامه مشکل از الگوهای ثبات پولی و تثبیت اقتصاد داخلی و بین‌المللی در ۱۱ کشور عضوی اتحادیه، به شرح زیر است:

- مهار و مدیریت فراگیر تورم سوزان و افسار کسیخته سه‌رقمی در کشورهای عضو، به طوری که میانگین نرخ تورم کشورهای منطقه آمریکای لاتین از متوسط ۲۰٪ درصدی در سال ۲۰۰۸ به متوسط ۳۶٪ درصد در سال ۲۰۲۲ کاهش یافت.

- افزایش قابل توجه در نرخ سرانه تولید ناخالص داخلی در کشورهای عضو، به طوری که ضریب شکاف به ووری در ۱۷ شاخص صنعتی و تولیدی بزرگ در آمریکای لاتین، در یک بازه زمانی ۱۳ ساله از سال ۲۰۰۹ تا ۲۰۲۲، بیش از ۶۵ درصد کاهش را تجربه کرد و میانگین عملکردی سه حوزه صنعت، کشاورزی و خدمات در کشورهای عضو، با رشد پیش از ۴۰٪ درصدی همراه شد.

- در حوزه مولفه‌های حکمرانی خوب، اجرای سیاست‌های تثبیت اقتصادی با ایجاد شفاقتی مالی در سازوکارهای دولتی و شکست زنجیره‌های فساد سازمان یافته در اقتصاد داخلی و همچنین بهبود روابط دموکراتیک مبتنی بر رعایت حقوق شهروندی و اجتماعی کشورهای عضو، به طور میانگین، موجب ارتقاء قابل توجه سطح ۵ مولفه از ۸ مولفه اصلی حکمرانی خوب، به ویژه "پاسخگویی" و "اتریخشی و کارایی" شد.

- بهبود متغیرهای کیفیت و سلامت کسب و کار در کشورهای عضو ناشی از اجرای سیاست‌های تثبیت اقتصادی که به موجب مهار تورم، ایجاد رشد اقتصادی نسبتاً پایدار، کمزنگ شدن رکود خیزندۀ و افزایش نرخ جریان سرمایه‌گذاری‌های مستقیم خارجی، چنین بهبودی رقم خورد.

اجرای موفق سیاست‌های تثبیت اقتصادی در برونا

یونان جزو محدود کشورهای اروپایی توسعه یافته محسوب می‌شود که مشمول اجرای سیاست‌های تثبیت اقتصادی شده است. این کشور در هنگامه بحران مالی سال ۲۰۰۸، با بحران بدھی دولتی مواجه شد و به سبب این

اقتصاد یونان
طولانی ترین
رکود اقتصادی
در میان
اقتصادهای
مختلط
پیشرفتیه را تابه
امروز، تجربه
کرده است

(بخشی از تسهیلات بلاعوض و بخش دیگری از تسهیلات به صورت وام‌های طویل‌مدت با بهره‌های ناچیز)، اجرای اصلاحات اساسی در اختار درآمد، تولید و هزینه کرد دولت به منظور دستیابی به اهداف سیاست‌های تثبیت اقتصادی، «ورد توجه ویژه قرار گرفت. پس از ماه‌ها، پیاده‌سازی بسته سیاست‌های تثبیتی صندوق بین‌المللی پول در بازار زماني فوریه ۲۰۱۰ تأثیرگذارد، پیامدهای مثبت زیرا برای اقتصاد آسیب‌دیده یونان به ارمغان آورد:

- بازگشت نسبی آرامش به اقتصاد یونان به سبب بهبود مولفه‌های توسعه‌انسانی و خروج از شرایط قاجعه‌منی
- مهار تورم افزاینده و کاهش بیش از ۵۰ درصدی سطح عمومی قیمت‌ها نسبت به ماه گذشته

• اصلاح بنیادین مکانیزم اجرایی سیاست‌های اقتصاد دولتی یونان که این امر، حجم فساد ساختارمند را در سال‌های آتی در بدنه کابینه‌های این کشور، به شکل قابل توجهی کاهش داد

- ارتقا محسوس و موثر در سطح مولفه‌های حکمرانی خوب به ویژه در متغیرهای شفافیت و پاسخگویی
- کاهش معنادار و قابل توجه نرخ پیکاری و افزایش سطح اشتغال به سبب تزریق تسهیلات فوری به صنایع، حوزه‌های خدماتی و آغاز حرکت چرخ‌های تولید در نتیجه افزایش بهره‌وری در بکارگیری نیروی کار ماهر.

امر، اقتصاد یونان، طولانی ترین رکود اقتصادی در میان اقتصادهای مختلط پیشرفتیه را تا به امروز، تجربه کرده است. این چالش مهلهک در نتیجه اصلاحات و اقدامات ریاضتی کابینه اقتصادی دولت وقت به وجود آمد که منجر به رکود عمیق پایدار، ایرتوم ساختاری، کاهش شدید سرانه درآمد ملی و افت محسوس تولید ناخالص داخلی شد، به طوری که در اوخر سال ۲۰۰۹ میلادی، اتحادیه اروپا، اعلام قاجعه انسانی مهیب در یونان کرد. در این زمان، با درخواست اضطراری دولت و روشکسته یونان از سازمان‌های بین‌المللی، علاوه بر معاونت‌ها و دیارتمان‌های مختلف سازمان ملل متحد، اتحادیه اروپا و مراکزوایسته به آنها، صندوق بین‌المللی پول نیز برای کمک به رفع شد و طرفین، بر سر اجرای سیاست‌های تثبیت اقتصادی طی ۱۴ ماه آینده، به توافق رسیدند. متخصصان مالی صندوق بین‌المللی پول معتقد بودند که ضعف بنیادین ساختار بدھی محور یونان و عدم انعطاف سیاست‌های یوانی قابل اجرا در صنعت بانکداری این کشور، عامل اصلی وقوع این بحران بوده است. لذا در برخانه پیشنهادی صندوق، علاوه بر اراده تسهیلات اضطراری به دولت یونان

کسی به فکر دلایی در بازار سکه و دلار نیست

محمد رضا حسینا /

رئیس جمیع فعالین اقتصادی کشور

امیدواریم
سیاست تثبیت
ادامه داشته
باشد تا فالان
اقتصادی
پتوانند با همین
روال کار خود را
پیش ببرند

مرکزی به شعار دلار زدایی جامه عمل پوشاند که بابت این موضوع باید قدردانی کنیم. همچنین اگر به جای دینار دلار خصوصی می‌باشد تقاضای زیادی در بازار ارز به وجود می‌آورد و باعث می‌شود نوساناتی ایجاد شود. تزدیک سال جدید میلادی هستیم و با وجود اینکه تقاضاً افتخارشده است و نزد نوسان کوچکی مسئله را مادری بریت کرده است و نزد اخزنوسان کوچکی دارد. وقتی انتظار افزایش قیمت دلار در جامعه کمنگره شود، مردم خود به خود دلار خود را نکرده و فقط زمانی که نیاز دارند اقدام می‌کنند. سایر مردم ترسی داشتند که دلار بخزم تایپیشتگران نشده و این ترس آن وجود ندارد و می‌دانند نزد دلار همین قدر است. انتظارات افزایش نزد دلار و انتظارات ترس از ذهن مردم یا کشیده است بنا بر این تقاضایی نیست و آنچنان که فقط تقاضای واقعی وجود دارد عمل از ارز به ثبات رسیده و این مترافق افرادی است که در بانک مرکزی ارز را کنترل می‌کنند و ذهنی مردم را در این پاره تصحیح کرده اند. سایق بر این در دولت قبلی اتفاقاتی رخ می‌داد که مردم خودشان پیش بینی می‌کردند و این پیش بینی های روانی بر بزار واقعی ارز تأثیر منفی می‌گذاشت. مردم بعدی این است که بانک مرکزی به چهت کنترل تراز امامه بانک ها و کنترل نقدهایی و عدم ایجاد پول پویاند. تسهیلات بانکی را محدود کرده است. مفعالان اقتصادی فکر کنیم این کار درست است در شرایطی که ممکن است نوسانات ایجاد شود کنترل نقدهایی اوج و اجابت است. بانک مرکزی ایزراها می‌دارد که می‌تواند بانک ها را تشویق کنند تا ایجاد اوراق تأمین مالی نوین مانند اوراق کام، برات الکترونیکی و ... استفاده کنند. امیدوارم بانک مرکزی بتواند این ایزراها را در آینده تزدیک فعلی تر کند تا تولید کنندگان و صنعتگران از طرق این ایزراها، مواد اولیه و کالاهای موردنیاز خودشان را تامین مالی کنند. خوشبختانه ایزرا مانند اوراق کام و برات الکترونیکی مانند تسهیلات، خلق پول نمی‌کند و ضریب افزایشی را افزایش نمی‌دهد، بلکه اینها ایزرا تامین مالی است و فقط برای تامین همان کلا استفاده می‌شود و قابلیت تبدیل به پول را ندارد. امیدوارم استفاده از این ایزراها جدی تریکری شود تا تولید کنندگان و صنعتگران از این ایزرا که بانک مرکزی ایجاد کرده بهره‌گیری ببرند.

حدود پکسال است که رئیس کل بانک مرکزی مشغول به فعالیت شده و سیاست تثبیت ارزی را پیشه کرده است. به عنوان فعالان اقتصادی در یک سال اخیر، تثبیت خوبی را در ترخ ارز می‌بینیم. ترخ ارز در قیمت حدود ۵ هزار تومان در این مدت بانبات پوده و این مسئله باعث شده خیال فعالان اقتصادی راحت شود. تا پارسال حرارت تمنی کردیم کالانی را پیغوهشیم، چرا که می‌ترسیدیم بعد از پوشش توانیم آن را جایگزین کنیم و باعث شده بود قیمت دار درسال‌های قبل بدشت تا هشتم ایام این مسئله تثبیت ترخ ارز موجب شده فعالان اقتصادی از طریق چک و دیگر ابزارهای داخلی مانند کاپتوانند کالاهای خود را به صورت مدتدار پیغوهشند، به این دلیل که این می‌دانند ترخ ارز در محدوده ۵ هزار تومان است، نوسان شدید تدارد و توسان های کوچک هم طبیعی است. انصافاً در این مسئله بانک مرکزی موفق بوده و باید بانک مرکزی تشكیر کنیم که خیال ممالک اقتصادی را راحت کرده و امیدوارم سیاست تثبیت ادامه داشته باشد. تا فعالان اقتصادی بتوانند با همین رووال کار خود را پیش ببرند.

مورد بعدی این است که دکتر فرزین در بحث توجه به همسایگان و دیپلماسی ازی با همسایگان خیلی خوب پیش می‌رود، در سفر پیوس کل به عمان و امارات، امیارانی برای پرداخت ارزی ایجاد شده که امیدوارم زودتر خالی شود. همچنین شنیده‌ایم اعتبار اسنادی داخلی بین ایران و روسیه در حال فعال‌سازی است. فعل همین ابزارهای پرداخت، کمک زیادی به مامی کند که از طریق ایزارهای امنی که بانک مرکزی ایجاد می‌کند، بتوانیم تجارت را کسترش دهیم. بحث بعدی این است که همیشه شعار می‌دادند که می‌خواهند دلار زدایی کنند، ولی دلار با هم استفاده می‌شد. امسال در ایام اربعین بانک مرکزی به همه دینار داد. به این ترتیب در دسمرهای تبدیل دلار نیز از مسافران پرداشته شد و از بانک‌های عامل دینار دریافت و سفر کردند. در حالی که در گلشته برای سفر به عراق دلار می‌گرفتند و باید دوباره تبدیل به دینار و هزینه‌ای هم پرداخت می‌کردند، اما امسال بانک

۸۰

* شماره ۲۲ - دی ۱۴۰۲ *

محمد صادق مفتح، قائم مقام سابق وزیر صمت
در گفتگو با هفته نامه تازه های اقتصاد:

در دوره جدید همه فهمیده اند که بازار ارز صاحب دارد

- در ادوار گذشته، شاهد بدقولی هایی از سوی مسئولان اقتصادی بودیم که ناطمینانی و بی اعتمادی را در مردم ایجاد کرده بود
- فرمان بازار ارز به دلیل انفعال بانک مرکزی به دست چمشید بسم الله ها افتاده بود
- آرامش بازار ارز تیجه این است که فعالان اقتصادی اطمینان پیدا کرده اند که مدیری بالای سربازار حضور دارد

۸۱

تازه های
اقتصاد

شماره ۲۷ - دی ۱۴۰۰

خودرو گرفته تالوازم خانگی و مواد مصرفی مثل شیر، ماست، کره و پنیر و... تعیین گشته نرخ کالا است. اما یک مولفه دیگر می‌توان به این چهار مولفه اضافه کرد و آن، پیشنهای تاریخی و پیش‌بینی جامعه از آینده است، یعنی اینکه چه اتفاقاتی در گذشته بر این چهار مولفه افتاده و مردم و فعالان اقتصادی چه پیش‌بینی از اتفاقات آینده در مورد این چهار مولفه دارند؟

پس در واقعیت، این چهار مولفه به علاوه پیش‌بینی مردم از آینده کوتاه‌مدت نسبت به این چهار مولفه، اتفاقات کف بازار را شکل می‌دهد. برای مثال به یکباره خریدهای هیجانی در بازار خودرو انجام‌می‌شود که کاملاً یک اثر روانی است. این اثر روانی برمی‌گردد به اینکه پیش‌بینی جامعه این است که خودرو کران می‌شود.

خودرو چیزی نیست که تعداد بیشتر آن به کار روزمره مردم بباشد، ولی می‌بینیم هر چقدر دولت تلاش می‌کند که از نظر عرضه و تقاضا بازار را به ثبات برساند، چون مستله روانی بر آن حاکم است. هیچ وقت به نتیجه نمی‌رسد.

این کالاهای سرمایه‌ای از عرضه و تقاضا تاثیر می‌ذیند، ولی در آن زمانی که شرایط روانی حاکم بر اقتصاد کشور است و پیش‌بینی مردم این است که قرار است این کالا کمیاب با کران شود، کاملاً از دایره عرضه و تقاضا و چهار مولفه‌ای که عرض کردم خارج می‌شود.

متاسفانه در ادوار گذشته، شاهد یک بدقولی‌هایی از سوی مستول تراز اول کشور به خصوص مستولان بخش اقتصاد کلان مثل بانک مرکزی، وزارت اقتصاد و دارایی و... بودیم که اینها یک ناظمینانی وی اعتمادی را در مردم ایجاد کرده نسبت به اینکه آیین صحبتی که مقام رسمی می‌کند، اتفاق خواهد افتاد؟ چون وعده‌هایی داده شده که به آنها عمل نشده است.

یکی از اهداف بانک‌های مرکزی در سطح عمومی قیمت‌ها است، با توجه به این وظیفه، بانک‌های مرکزی مجموعه‌ای از سیاست‌های یولی غال را به منظور تحقق این هدف در سطح اقتصاد کلان طرح‌بزی و اجرامی کنند. سیاست‌های تکبیت اقتصادی به عنوان سیاست اصلی بانک مرکزی از اوآخر سال گذشته قرار گرفت و تعمیق بازار ارز و کنترل توسانات قرخ ارز به عنوان یکی از پایه‌های اصلی این سیاست، به منظور افزایش قدرت پیش‌بینی‌پذیری در اقتصاد ایران در نظر گرفته شد. با توجه به اینکه در یک سالگی اجرای سیاست‌های تکبیت اقتصادی قرار گرفتیم، با محمدصادق مفتح، قائم مقام سابق وزیر صمت درباره اثرات اجرای این سیاست در سطح بازارهای مختلف و نتایج ملموس آن در زندگی مردم به گفت و گو پرداختیم که در زیر می‌خوانید:

**علی‌ماههای گذشته بازار ارز
به یک ثبات نسبی رسیده و
دبکر خبری از فسادات شدید
نیست. اجرای سیاست تکبیت
را چقدر در آرائش بازار مورث
من دانید؟**

بحتی مطرح است از نظر اینکه قیمت کالا چگونه تعیین می‌شود؟ این از نظر اقتصاددانان یک موضوع بسیار کمی دارد، اما به زبان ساده می‌گویند تراخ کالا از نقطه تعادل برخورد چهار مولفه در کف بازار به دست می‌آید. آن چهار مولفه عبارت است از واردات، صادرات، تولید و مصرف. این چهار مولفه در کف بازار در هر کالایی از

فعالان اقتصادی به این تجزیه و تحلیل رسیده‌اند که الان دولت و بانک مرکزی به این موضوع اهتمام دارند که شاخص‌های اقتصاد کلان را کامل‌لاحته را کنترل بگیرند و مدیریت کنند

بررسی بازنگشت فرمان ارزی به دست بازار ساز

اگردر حال حاضر شرایط ثبات را می‌بینند، ناشی از این است که بانک مرکزی این فرمان را دست گرفته و بازار را مدیریت می‌کند. آنچه که مسلم است اینکه در ذهن همه فعالان اقتصادی این تقدیر وجود دارد که امروز مدیری بالای سربازار است و کنش وجود دارد.

وقتی در بازار
آرامش ایجاد
شود، قضا
برای متخلفان
کم می شود
و بازرسی ها
و برخورد با
مخالفان
معدود و
محدود، کاراتر
وموتور خواهد
بود

سودجویی می کنند. این موضوع به قیمت
قیپیرشدن بیشتر مردم است و فشار آن روی
اقشار آسیب دیده وارد می شود و یک ظلم
آشکار است که دارد انجام می شود. تنها راه
حل آن هم این است که هر کسی کار خودش
را انجام دهد.

طی این چند ماه مستولان پای کار حاضر
شدند و آرامش را در اقتصاد کلان ایجاد
کردند، بنابراین شاهدیم که کاملاً بازار
مقاعده شده که دولت برنامه و طرح دارد و
آنها را اولویت بندی کرده است. جدای از این
موارد، ممکن است تقدی به این گامها باشد،
ولی اصل اینکه یک مجموعه ای متخصص و
کارشناس دارند این کار را مدیریت می کنند و
این کار صاحب پیدا کرده است، یک علامتی
به بازار می دهد که پس بازارها نیست و
تأثیر آن را داردید می بینید. حتی در خودترین
کالاهای اقتصادی این روند تأثیر خود را
می گذارد.

بنابراین از اقداماتی که طی این چند ماه
انجام شده نتیجه خوب گرفته و تأثیر
آن را روی کالاهای مصرفی به خصوص در
اقشار و دهکه های پایین و به خصوص در
میان روساییان می بینیم، اگر آخرين
گزارش های مرکز آمار را بینيد، تorum
کالاهای مصرفی و کالاهای اساسی کمتر از
بقيه بوده و حتی گاهی به صفر نزديک شده
و اين کاهش در دهکه های پایین درآمدی،
بيشتر و در روسایي نيز بيشتر از شهری بوده
است. اينها نشان می دهد که جهت گيری ها
درست بوده و همین کار پایان انجام شود و
ادامه پیدا کنند.

ابزارهای سخت مثل تعزیرات، بازرسی،
نظرارت و برخورد، جدای از اینکه برخورد با
مغلول است، تأثیرگذاري آن را هم در این
چند دهه ديدیم که سپاه کوتاه و مقطوعی
بود. يعني حتى در میان مدت موثر نیست.
فکر نمی کنم امروز کسی پاشد که معقد باشد
اینگونه برخورده راه ها ر است. نمی خواهم
نمی کنم، ما حتماً این نوع برخورده را نیاز
داریم و حتماً باید انجام شود، بالاخره یک
مختلف در لایه های مختلف پیدا می شود،
ولی این باید در کنار کارهای زیربنایی و
ساختمانی باشد که در پخش اقتصاد کلان اجرا
می شود. وقتی در بازار آرامش ایجاد شود،
قضای برای مخالفان کم می شود و بازرسی ها و
برخورد با مخالفان معدود و محدود، کاراتر و
موثر خواهد بود.

آن چيزی که تأثیر واقعی می گذارد این است
که در عمل بینند مستولان موثر در این
شاخص اقتصاد کلان برنامه عملیاتی دارند و
این برنامه عملیاتی هم مطابق با واقعیت و
هم در حال اجراء است، چون اتفاقی که در چند
ماه اخیر خ داد، دقیقاً به دلیل همین مطلب
است. يعني اگر در حال حاضر آرامش را در بازار
ارز می بینید، فعالان اقتصادی به این تجزیه
و تحلیل رسیده اند که دولت و بانک مرکزی
در این بخش اهتمام دارند که شاخص های
اقتصاد کلان را کاملاً تحت کنترل پکنند و
مدیریت کنند.

یک ضرب المثل داریم که می گویند کارهای
بزرگ افراد بزرگ و کارهای کوچک را افراد
کوچک باید انجام دهند. زمانی که افراد بزرگ
به هر دلیل تصمیمات بزرگ را نمی گیرند،
به ناچار افراد کوچک تصمیمات بزرگ را
می گیرند. به عنوان مثال، یک زمانی می بینید
جمشید بسم الله مطرح می شود. جمشید
بسم الله در چهارراه استانبول قیمت ارز تعیین
می کرد، زیرا در آن ایام بانک مرکزی و هفده های
که درگیر بحث اقتصاد کلان بودند، نقش
فعالی را در مدیریت نرخ ارز ایهانی کردند و با
وقایع منفعل برخورد می گردند. بنابراین در
یک مقطعی دیده می شد که جمشید بسم الله
در چهارراه استانبول تصمیم گیر بود و یا بازار
ارز کردستان عراق و افغانستان در بازار ما
تعیین کننده قیمت ارز بود. این مسئله در
غیاب مستولان رسمی کشور، به ویژه بانک
مرکزی رخ داده بود.

اگر در حال حاضر شرایط ثبات را می بینید،
ناشی از این است که بانک مرکزی این فرمان
را دست گرفته و بازار را مدیریت می کند. در
دوره جدید همه فهمیده اند که بازار صاحب
دارد. آنچه که مسلم است اینکه در ذهن همه
فعالان اقتصادی این تفکر وجود دارد که امروز
مدیری بالای سربازار است و کش وجود دارد.
یک تکری و جود دارد که حتی کسانی که نقد
دارند این قسمت را نمی نکنند. می گویند
بانک مرکزی دارد مدیریت می کند، ولی کافی
این قسمت کار به این کیفیت انجام می شد.
این اتفاقی بزرگی است که رخ داده است. يعني
دوباره برگشتم به آن تفکر که تصمیمات بزرگ را
افراد بزرگ می گیرند که خود این مسئله آرامش
برای به بازار به همراه می آورد.

کاملاً واضح است که عده ای دلال از بی ثباتی
بازار سود می بیند. واحد آن هم هزار میلیارد
تومان است و رقم های کلانی از این محل

ما باید ایمان بیاوریم که برخورد قضایی و تعزیراتی دامنه اشرات محدود خود را دارد و باید مکمل یکسری فعالیت‌ها باشد، وقتی کار به صورت ریشه‌ای در اقتصاد کلان حل شود، قطعاً آرامش بینشتری خواهیم داشت، دامنه سوءاستفاده‌ها به شدت کم می‌شود، به این دلیل که نیاز اصلی جواب داده شده و دلیلی ندارد که متقاضی واقعی در بازار غیررسمی بخواهد ورود کند و نیازش را آنچا تأمین کند. وقتی فعال اقتصادی مطمئن باشد که نیازش جواب داده می‌شود، برخوردگاه‌های هیجانی نمی‌کند. شما در بنzin، نان و هر کالایی این موضوع را مشاهده می‌کنید.

یک اتفاقی که در ماههای آخر ریگنار بود، آزادسازی منابع ارزی ما در کشورهای مختلف بوده است، این مسئله چه تأثیری روی بازارها و نرخ ارز داشت؟

یکی از ظایفی که دستگاه دپلماسی کشور به عهده دارد، این است که آزادسازی منابع ارزی را از طریق ابزارهای مختلف انجام دهد که انجام هم شده است. بالاخره مادر یک جنگ اقتصادی هستیم و این خیلی روشن است. یعنی الان دشمن به دنبال این است که با فشار اقتصادی، برای راه‌های تنفس کشور مشکل و اخلاق ایجاد کند که یک راهکار آنها هم انسداد منابع ارزی است. راه خنثی کردن این است که در مقابل برنامه‌ریزی‌هایی داشته باشیم که آن منابع را در دولت سیزدهم قرار دهد و راههای را باز کنیم. این کار در دولت سیزدهم به خوبی انجام شده و پخش زیادی از منابع در اخبار قرار گرفته است. در نتیجه فعالان اقتصادی هم از آن منتفع می‌شوند و خود به خود، بازار آرامتری خواهیم داشت.

پکی از ابزارهای بانک مرکزی برای اعمال مذیمت در بازار ارز راهنمایی مرکز مهادله ارز و طلای ایران بوده است، نظر شما درباره فعالیت این مرکز و تأثیرات آن چیست؟

ارز یک کالا است که نیاز واقعی برای آن وجود دارد و مانند هر کالای دیگری مثل خودرو یک تیاز غیرواقعی و کاذب هم کنار آن وجود دارد که انتظارات تورمی، این نیاز کاذب را تشیدید می‌کند. اگر دولت ابزارهای رایبرای پاسخ‌دهی منطقی به این نیازهای منطقی ایجاد کند و سیستمی رایه خدمت‌بخشید که آن نیاز واقعی را در سیستم کامل‌اشراف، روشن، قابل مدیریت، قابل نظارت و قابل کنترل جواب دهد، قطعاً هما برای سوءاستفاده‌گران از بین می‌رود. اصلاً نیاز نیست با کسی برخورد صورت بگیرد، چون در اغتشاش بازار است که آن زانده‌ها و افراد مراحم بازار رشد می‌کنند.

پس زمانی که دارید بازار را تامین می‌کنید، فلسفه وجودی مراحمان بازار از بین می‌رود. وقتی یک مسیر مطمئن و کاملاً قابل رصد، قابل رویت و راستی آزمایی را ایجاد می‌کنید، آن نیازهای واقعی را جواب می‌دهید، بازار آرام می‌شود و این اتفاقی است که در بانک مرکزی رخ داده و این ثبات و آرامش که در بحث ارزی کشور می‌بینیم و دامنه نوسانات ارزی کم شده و تقریباً می‌توان گفت قیمت‌های هیجانی در بازار نیست، همگی ناشی از این است که ما این نیاز را به رسمیت شناختیم؛ ویس کل بانک مرکزی نیازهای واقعی ارز را به رسمیت شناخته و این هنر را داشته که ابزاری را ایجاد کند که آنها را از بقیه تکیک کند و در یک مسیر مطمئن و قابل رصد و قابل راستی آزمایی به آن پاسخ دهد. این موضوع باید برای بقیه کارها الکو شود.

اگر در حال حاضر شرایط ثبات را می‌بینید، ناشی از این است که بانک مرکزی این فرمان را به دست گرفته و بازار را مدیریت می‌کند

دپلماسی ارزی دولت سیزدهم جواب داد

دشمن به دنبال این است که با فشار اقتصادی، برای راه‌های تنفس کشور مشکل و اخلاق ایجاد کند که یک راهکار آنها هم انسداد منابع ارزی است. راه خنثی کردن این است که در مقابل برنامه‌ریزی‌هایی داشته باشیم که آن منابع را در دولت سیزدهم قرار دهد و راههای را باز کنیم. این کار در دولت سیزدهم به خوبی انجام شده و پخش زیادی از منابع را در اختیار قرار گرفته است.

خلاصه گزارش فیچ از وضعیت مالی و بانکی امارات

ماموریت بانک مرکزی امارات برای ثبیت درهم

۸۵

- رشد و ثبات اقتصادی امارات باعث جذب سرمایه‌گذاری خارجی در صندوق‌های امارات شده است
- انتظار می‌رود که در مقایسه با اقتصاد محلی و جهانی، رشد امارات در آینده نزدیک گند شود
- محبوبیت ابزارهای منطبق با شریعت (صکوک) در بازار نزدک و مالی دبی (DFM) افزایش یافته

بانک‌های
فعال در امارات
متوجه شده‌اند
که سهم
قابل توجهی
از وام‌های
غیرجاری
(NPL) از سوی
شرکت‌های
کوچک و
(SMEs) متوسط
است

اگرچه یک مرکز مالی نسبتاً جدید در منطقه شورای همکاری خلیج فارس ظهر کرده است، اما بخش‌های بانکداری، بیمه و مدیریت دارایی امارات در منطقه پیش رو هستند و انتظار می‌رود به توسعه خود دادمه دهنند. انتظار می‌رود که محیط ضعیفتر اقتصاد کلان هم رشد سپرده‌ها و هم رشد اختیار را کاهش دهد و همچنین اصطکاک را به افزایش کل حق بیمه‌های ناخالص اضافه کند. با این حال، بورس‌های این کشور کوچکتر از بورس‌های عربستان سعودی هستند و تعداد سومایه‌گذاران سهام در چند وقت اخیر کاهش یافته است. انتظار می‌رود همه بخش‌های در ساههای آینده شاهد پیشرفت گذتری باشند، زیرا پیامدهای اقتصادی ناشی از واکنش همه‌گیری کرونا و جنگ روسیه و اوکراین، با کاهش سرعت اقتصاد و پیامدهای آن در بخش‌های جداگانه مشخص می‌شود.

- ساخت گیرانه‌تر توسط مرکز نظارت بر اوراق بهادر و کالاهای امارات به این بخش کمک می‌کنند تا رقابتی تر شود و به عنوان یک رقبب مشروع در منطقه شناخته شود. انتظار می‌رود که در مقایسه با اقتصاد محلی و جهانی، رشد امارات در آینده نزدیک گذشود.
- محبوبیت اپزارهای منطبق با شریعت (سکوک) در بازار نزدک دیگر بازار مالی دیگر اوراق بهادر مالزی، ایرلند و لندن که سه مرکز سکوک پیش رو در جهان هستند، برتری می‌دهد. این نشان دهنده نتش بازار جهانی ایوبی در تبدیل امارات به یکی از بیشتران جهان در امور مالی مطابق با شریعت است.
- با این حال، شیوع کرونا باعث توقف رشد اقتصادی شد، اما از زمان افت شدید، اقتصاد بهبود یافته و دوباره در حال رشد است.
- * اگرچه چشم اندیار ضعیفتر برای رشد تولید ناخالص داخلی واقعی به دلیل تعییف اقتصاد جهانی و کاهش قیمت نفت از اوج خود در اواسط سال ۲۰۲۲ است، اما پیش‌بینی می‌شود رشد اختیاری در سال ۲۰۲۳ به میزان ۳٪ درصد باشد.
- * انتظار می‌رود کل حق بیمه ناخالص ۲۹ درصد در سال ۲۰۲۳ افزایش یابد و به ۵۰٪ میلیارد درهم برسد. حق بیمه‌های عمرسریعتر از حق بیمه‌های غیرعمر رشد خواهد کرد و به طور متوسط بین سال‌های ۲۰۲۳-۲۰۲۷ رشد ۴٪ درصدی خواهد داشت.
- * حق بیمه‌های غیرعمر به طور متوسط ۳٪ درصد در دوره ۲۰۲۳-۲۰۲۷ رشد خواهد کرد.
- * در شرایط نلاطف امارات برای تثبیت خود به عنوان مرکز منطقه شورای همکاری خلیج فارس برای مدیریت دارایی، انتظار افزایش قابل توجهی در سرمایه‌گذاری و عملکرد بهتر وجود دارد. (شکل ۱)
- امتیاز شاخص ریسک صنعت بانکداری در امارات برای فصل اول سال ۲۰۲۳ با امتیاز ۹۶.۲۷ (از مجموع ۱۰۰)، نشان می‌دهد که در این صنعت، با توجه به بینانهای قوی، سطوح ریسک نسبتاً پایینی وجود دارد. هر بازار را از میان ۱۱۲ بازار رتبه‌بندی می‌کنیم، که رتبه اول نمایانگر کمترین ریسک و رتبه ۱۱۲ نمایانگر بالاترین ریسک است. امارات در رتبه سوم قرار دارد.
- بررسی اجمالی BIRI: امتیاز ۹۶.۲۷ امارات نشان دهنده یک بخش بانکی نسبتاً قوی با سطوح محدود ریسک است. امتیاز کلی ۲

۸۶

رشد و ثبات اقتصادی امارات باعث جذب سرمایه‌گذاری خارجی در صندوق‌های امارات شده است. انتظار می‌رود که بخش مدیریت دارایی رونق بگیرد، زیرا محدودیت‌های

بالاترین امتیاز ثبت شده برای امارات است و به بهبود قابل توجهی از پایینترین سطح چهارم ۶۱.۲۰ در سه ماهه چهارم ۲۰۲۰ آشارة دارد. قیمت‌های بالاتر افزایش منجر به بهبود هردو بخش ارتباطات بین‌المللی و امور مالی دولتی این شاخص شده است، در حالی که یک پیش‌زمینه قوی اقتصاد کلان، مولفه مالی را افزایش داده است، یعنی رسک‌گمرک امارات اکنون در بین ۱۳۲ بازاری که تحت پوشش قرار داده شده، در رتبه سوم قرار دارد. (نمودار ۱)

نگاه اجمالی به صنعت پالکی امارات

پیش‌بینی می‌شود که رشد اعتبار در امارات در سال ۲۰۲۳ از ۳۷٪ درصد در سال گذشته در ۳۰٪ درصد کاهش پیدا کند، زیرا اکنون چشم‌انداز رشد این کشور نزولی تراست و کاهش شدیدتر تولید هیدرورکبرین تحت کاهش اویک پلاس، همراه با کاهش قیمت نفت از آنجه قبل‌آن‌نظار داشتیم ۸۰ دلار در هر بشکه در سال ۲۰۲۳ در مقابل ۹۰٪ دلار در هر بشکه در ماه مارس) اتفاق افتاد، لذا پیش‌بینی رشد برای امارات از ۴٪ درصد به ۱٪ درصد در سال ۲۰۲۳ کاهش پیداکرده است. این اعتقاد وجود دارد که تحولات نامطلوب در بازار نفت هم بر اقتصاد نفتی و مم بر اقتصاد غیرنفتی تاثیر خواهد گذاشت و منجر به کاهش تقاضا برای وام از هر دو پخش خواهد شد. به این ترتیب، این امر منجر به کاهش شدیدتر رشد اعتبار در سال ۲۰۲۳ نسبت به آنچه قبل‌آن پیش‌بینی شده بود، خواهد شد. رشد وام‌ها در سال ۲۰۲۲ به بالاترین میزان در شest سال گذشته یعنی ۷٪ درصد در سال گذشته رسیده است.

داده‌های اخیر بانک مرکزی امارات (CBUAE) حاکی از رشد سیاسی ضعیف‌تر و اقامه می‌شوند در سه ماهه اول ۲۰۲۳ در مقایسه با سه ماهه اول ۲۰۲۲ (۷٪ درصد به ۵٪ در مقابل ۳٪ درصد) است که دیدگاه نزولی ترا را تقویت می‌کند.

با این اوصاف، تصمیم بانک‌های امارات برای خودداری از افزایش نرخ‌های وام از مارس ۲۰۲۳ با وجود نرخ‌های سیاستی مشترک، از بازنگری نزولی تر رشد اعتباری در سال ۲۰۲۳ جلوگیری کرد. گزارش‌ها حاکی از آن است که بانک‌های داخلی مشتاق حفظ تقاضا برای وام‌ها، به ویژه از سوی مشاغل هستند. در واقع، CBUAE نرخ ریو را ۵۰۰ واحد پایه از مارس ۲۰۲۲ افزایش داده است، مطابق با چرخه انقباض پولی فدرال رزرو ایالت‌های متحده،

که منجر به افزایش قابل توجه هزینه‌های استقرارش شد و بر رشد وام‌های شخصی و شرکتی تأثیرگذاشت.

این انتظار وجود دارد که وام رهنی به پخش غیرهمقیم، در سال ۲۰۲۳ بیشتر باشد، با حمایت از تلاش‌ها برای افزایش جمعیت از طریق طرح‌های ویژای اقامت مرتبط با خرید یک واحد مسکونی در امارات. این امر تقاضا برای اعتبار، توسط افراد غیرمقم را قوی نگه می‌دارد. همزمان رشد بخش تجارت عمده و خرده‌فروشی نیز یکی از عوامل اصلی رشد اعتبار در سال ۲۰۲۳ خواهد بود.

رشد ضعیف اعتباری باعث کاهش رشد دارایی در بخش بانکداری امارات از ۱۰.۴ درصد در سال ۲۰۲۲ به ۵.۷ درصد در سال ۲۰۲۳ خواهد شد، زیرا اعتبار به مستریان تقریباً نیمی از کل دارایی‌ها را تشکیل می‌دهد. بنابراین، پیش‌بینی برای رشد

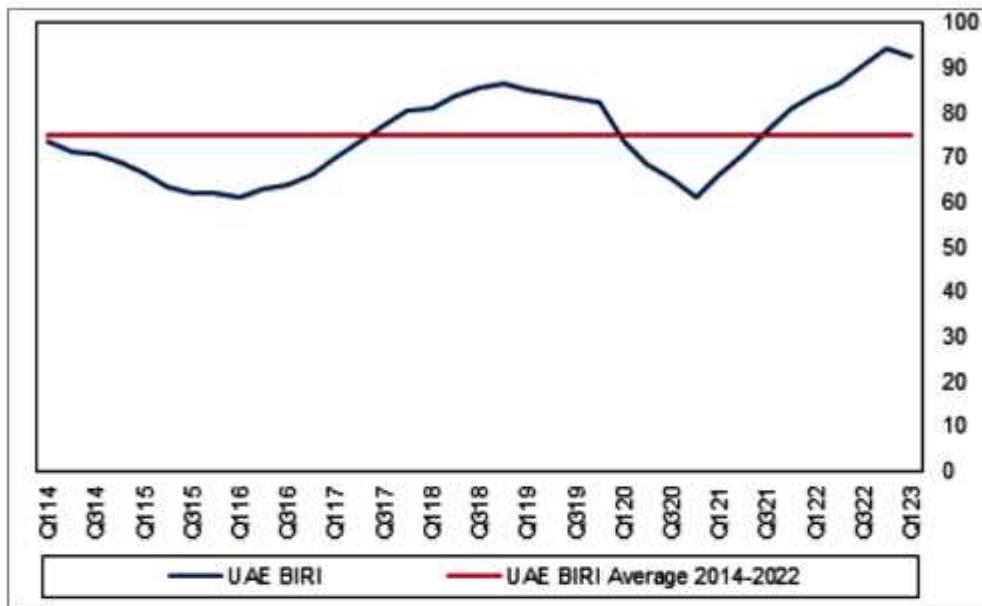
شکل ۱
شاخص رسک، صنعت
بانکداری

۸۷

تازه‌های
اقتصادی
امارات

* شماره ۲۶ - دی ۱۴۰۲

سپرده‌ها توسط دولت و نهادهای مرتبط با دولت می‌شود که بیش از ۲۵ درصد از کل سپرده‌ها را تشکیل می‌دهند. با این حال، نرخ بهره بالاتر، پس انداز را جذب می‌کند و رشد کل سپرده‌ها را بالاتر از میانگین ۱۵٪-۲۰٪ نگه می‌دارد.

سودآوری بانک‌های امارات در سه ماهه آینده تابت خواهد ماند. براساس آخرین داده‌های موجود، بازده دارایی‌های بانک‌ها (ROA) از ۱٪ درصد در سه ماهه اول ۲۰٪ به ۱٪ درصد در سه ماهه اول ۲۰٪ بیهود پافت و به سطح ثابت شده در سه ماهه چهارم ۲۰٪ پاگشته است. احتمالاً ROA در سه ماهه آینده در همین سطح باقی بماند، زیرا رشد اعتبار و نرخ بهره بالا همچنان منجر به افزایش درآمد خالص بانک‌ها می‌شود.

آخرین داده‌های بانک مرکزی امارات نشان دهنده کاهش سریع نسبت وام‌های غیرجاری (NPLs) از ۷٪ در سه ماهه اول ۲۰٪ به ۴٪ در سه ماهه اول ۲۰٪ است. با این حال، پیش‌بینی می‌شود که نسبت NPLs کمی افزایش یابد، عمدتاً به این دلیل که گندشدن رشد اقتصادی و نرخ‌های بهره بالاتر بر رشد کل وام‌ها تأثیر می‌گذارد. با این اوصاف، بانک‌های امارات همچنان به

دارایی‌های ۶۰٪ درصد در سال گذشته کاهش پافت و باعث می‌شود به زیر میانگین سال ۲۰٪ تا ۲۰٪ کاهش پیدا کند. با این حال، انتظار می‌رود که سبد اوراق قرضه، که حدود ۱۵٪ درصد از کل دارایی‌های بانک‌ها را تشکیل می‌دهد، از رشد دارایی‌ها در ماههای آینده حمایت کند، زیرا مقامات به انتشار اوراق قرضه برای توسعه بیشتر منحنی پازدهی درهم ادامه می‌دهند.

در سال ۲۰٪، پیش‌بینی می‌شود که بازیابی درآمدات نفتی باعث رشد اعتبار بیشتر شود. قیمت‌های بالاتر نفت و بهبود تدبیری تولید هیدروکربن اسارات را در سال ۲۰٪ پیش‌بینی شده است. بنابراین رشد اعتباری به ۳٪ درصد در سال ۲۰٪، سرعت بیشتری پیدا خواهد کرد.

همچنین در مورد رشد سپرده‌ها در سال ۲۰٪ نزول بیشتری انتظار می‌رود و پیش‌بینی شده از ۷٪ درصد در سال گذشته به ۶٪ درصد، به دلیل کاهش درآمدات نفتی، برسد. کاهش تولید هیدروکربن، کاهش قیمت نفت و عرضه سهام توسط شرکت‌های دولتی مانند شرکت ملی نفت ابوظبی در کنار هم باعث کاهش درآمدات نفتی می‌شود که منجر به رشد ضعیفتر

۱
سودآوری
استیاز ۲۰٪ میانگین
تاریخی ۱۵٪ امارات

۸۸

تازه‌ها
۱۹۰۲ - ۱۹۰۳

شانص	نسبت وام به سپرده	نسبت وام به دارایی	سبیت بینی نسبت های کلیدی نظام بانکی امارات (۲۰۱۳-۲۰۱۲)
۲۰۲۲	۲۰۲۱	۲۰۲۰	۲۰۲۹
۷۲۰۵	۶۹۰۲	۶۸۰۶	۶۹۰۵
۳۹۰۵	۴۰۰۷	۴۰۰۷	۴۰۰۸
۶۹۰۲	۶۹۰۲	۶۹۰۲	۶۹۰۲
۷۱۰۷	۷۱۰۷	۷۱۰۷	۷۱۰۷
۶۹۰۸	۶۹۰۸	۶۹۰۸	۶۹۰۸
۷۱۰۷	۷۱۰۷	۷۱۰۷	۷۱۰۷
۷۲۰۷	۷۲۰۷	۷۲۰۷	۷۲۰۷
۷۵۰۵	۷۵۰۵	۷۵۰۵	۷۵۰۵
۷۸۰۲	۷۸۰۲	۷۸۰۲	۷۸۰۲
۴۶۰۱	۴۶۰۱	۴۶۰۱	۴۶۰۱
۲۱۰۱	۲۱۰۱	۲۱۰۱	۲۱۰۱
۲۲۰۷	۲۲۰۷	۲۲۰۷	۲۲۰۷
۲۴۰۳	۲۴۰۳	۲۴۰۳	۲۴۰۳
۴۶۰۱	۴۶۰۱	۴۶۰۱	۴۶۰۱

چشم انداز روابط بخش بانکی امارات در منطقه

جدول ۱
پیش‌بینی نسبت های کلیدی نظام بانکی امارات

امارات که اکنون مرکز مالی پیش‌ورود خاورمیانه است، چهاردهه پیش، فاقد واحد پولی خاص خود بوده و از یک چارچوب نظامی مالی ابتدایی برخوردار بوده است. با این حال، پس از چهار برابر شدن قیمت در سال ۱۹۷۴، افزایش تعداد بانک های فعال اعم از داخلی و بین‌المللی، منجر به تأسیس بانک مرکزی امارات و همچنین استفاده از محصولات مالی پیچیده تر شد.

بخش بانکی در امارات از نظر حجم دارایی در منطقه شورایی همکاری خلیج فارس (GCC) بزرگترین است. تا پایان سال ۲۰۲۲، ارزش کل دارایی این صنعت از ۹۶۰ میلیارد دلار فراتر رفت که این رقم بالاتر از تزدیک‌ترین رقمی آن یعنی عربستان سعودی و قطر است.

همچنین سودآوری افزایش می‌یابد، زیرا بخش بانکی همچنان از نظر ارزش دارایی بالاتر از سایر هم‌تایان شورایی همکاری خلیج فارس است. در عین حال، چشم‌انداز ثابت باقی می‌ماند. با این حال، انتظار می‌رود که عملکرد و املاکها با افزایش وام‌های غیرجاري به دليل افزایش تردد های بهره براي مقابله با فشارهای تورمی، کاهش يابد.

پکي ديگر از مشکلاتي که امارات با آن مواجه است، پراکندگي بازار است. بخش بانکي امارات به طور گستره‌ای شلوغ در نظر گرفته می‌شود و بیش از ۵۰٪ بانک در این کشور (۳۳٪ بانک داخلی و ۲۸٪ بانک خارجي)، فعال هستند. با این حال، افزایش تجمعی بانک‌ها تنشی انتظار می‌رود.

محیط نظارت بانکی امارات

چارچوب نظارتی قوی اجرا شده توسط بانک مرکزی امارات تا حد زیادی مستول پیشرفت های اخیر بخش بانکی امارات است و اخیراً به محل اصلی شورای همکاری خلیج فارس برای خدمات بانکی تبدیل شده است. پس از بحران ۲۰۰۸، بانک مرکزی امارات تعدادی از روابط های نظارتی را برای مقابله با

سطح کافی از ذخایر، برای مقابله با هرگونه فشار برگزینیت دارایی خود ادامه می‌دهند.

شاخص های مالی بخش بانکی امارات

- **کیفیت دارایی:** نسبت وام‌های غیرجاري بخش بانکی امارات که بین سال‌های ۲۰۱۵ تا ۲۰۱۶ حدود ۴۰٪ تا ۴۷٪ درصد بود، براساس استانداردهای منطقه‌ای بالا بود. سپس از ۴۷٪ درصد در سه ماهه چهارم ۲۰۱۵ به ۷۲٪ درصد در سه ماهه چهارم ۲۰۲۱ به دلیل شوک همه‌گیری کرونا، افزایش بافت و پس از آن به ۶۴٪ درصد در سه ماهه اول ۲۰۲۲ کاهش یافت. با این وجود، این بخش از سطح ذخیره خوبی در برابر وام‌های بد برخوردار است. علاوه بر این، حمایت دولتی قوی این بخش، رسک ثبات بخش بانکی را کاهش می‌دهد.

- **ساختار تعیین مالی:** بانک‌های اماراتی برای تأمین مالی به سپرده‌های بخش خصوصی و دولت و نهادهای مرتبه با دولت متکی هستند. پایه سپرده بانک‌ها حتی در دوره‌هایی که قیمت‌های جهانی نفت یا بین ایام است، ثابت بوده است. سپرده‌های GRE در سال ۲۰۲۰ افزایش یافت تا به بانک کمک کند تا با شوک کووید-۱۹ مقابله کند و پایه سپرده را حفظ کند. این گمان وجود دارد که مقامات از طریق سپرده‌های دولت و GRE، با افزایش سپرده‌های خود در بانک‌های محلی اقدام خواهند کرد تا پایه سپرده‌های بانک‌ها را در برایر هرگونه شوک ناهملت پذیر نگه دارند.

- **کفایت سرمایه:** بیشتر بانک‌های اماراتی از سرمایه خوبی برخوردار هستند و نسبت کفایت سرمایه در سطح ۱ به ۱۶٪ درصد در سه ماهه اول ۲۰۲۳ رسیده است که تقریباً دو برابر الازمات قانونی ۸.۵٪ درصد است. علاوه بر این، در حالی که نسبت کفایت سرمایه این بخش از ۱۸٪ درصد در پایان سال ۲۰۲۰ به ۱۷٪ به ۲۰٪ درصد در سه ماهه اول ۲۰۲۱ و ۲۰٪ درصد در سه ماهه اول ۲۰۲۲ کاهش یافته است، به طور قابل توجهی بالاتر از حداقل نسبت نظارتی ۱۲٪ درصد است. (جدول ۱)

قانونی بود که به این موضوع پرداخت. از آن زمان، بانک مرکزی تعدادی اینکار عمل و مقررات را برای مقابله با این مشکل وضع کرده است. در سال ۲۰۰۹، دولت قانون اختصاصی ورشکستگی را در نظر گرفت. در شرایط کاهش قیمت نفت، فشار برای بهبود چارچوب قانونی افزایش یافته است. در حالی که بهبود هایی انجام شده است، هنوز فضای برای بهبود وجود دارد.

نظم کننده های صنعت با تکداری در امارات

بانک مرکزی امارات در سال ۱۹۸۰ تشکیل شد و جایگزین هیات ارزی قبلی شد که عمدها بر ذخیره ارز، طلا و ارز امارات متمرکز بود. تیار به یک نهاد نظارتی قوی تر منجر به تأسیس آن شد که دارای اختیارات بانک مرکزی بود. مستولیت اصلی آن تدوین و اجرای اعیانات بانکی، سیاست های پولی و تضمین رشد اقتصاد امارات است. یکی از نقش های آن تثبیت درهم امارات است، ارزی که بالآخر آمریکا پیوند خورد. است. بانک مرکزی همچنین بر فعالیت های مالی نظارت، انطباق مالی را اعمال و نرخ های مورد استفاده بانک های داخل امارات را تعیین می کند.

بانک مرکزی امارات توانته است از طریق محافظت اقتصاد در برابر تورم، اطمینان از عرضه مناسب پول برای گردش، محافظت از پول خود در برابر هرگونه نوسانات کوتاه مدت و جمع آوری سپرده ها از منابع مربوط، ثبات ایجاد کند. توجه به این نکته ضروری است که رئیس جمهور این کشور، شیخ خلیفه بن زاید آل نهیان، پسیاری از تصمیمات بانکی و سیاست های پولی را اتخاذ می کند. هنگامی که این روش نسبتاً غیرمعمول کثار گذاشته شود، بانک مرکزی امارات متحده برای تصمیم گیری بیشتر اختیار خواهد داشت.

موضوع رسک سیستمیک دنبال کرده است. این رویکرد، برای مثال، از طریق مقررات مربوط به کیفیت دارایی و همچنین سقف وام و محدودیت کارمزد در سال های ۲۰۱۰ و ۲۰۱۱ دیده می شود.

استرس می آزمون های اقتصاد کلان یکی از اصلی ترین حوزه هایی بود که بانک مرکزی روی آن تمرکز کرد. بانک مرکزی امارات، بانک های این کشور را مجبور به انجام این موارد کرد تا ببیند آیا بانک های توافق افت شدید شرایط اقتصاد کلان کشور را تحمل کنند یا خیر؟ آزمون های دورویکرد انجام شد. رویکرد پایین به بالا و ضعیت اقتصادی خاصی را در نظر گرفت و مشاهده کرد که چگونه این شوک بر پرتفوی بانک ها تاثیر می گذارد، در حالی که رویکرد از بالا به پایین یک آزمون یکسان بر اساس داده های بانک ها بود. دقیق بودن این آزمایش نشان می دهد که بانک مرکزی امارات تاچه حد برای اطمینان از اینکه بانک های خود در برابر شوک های خارجی و رسک سیستمی محافظت می شوند، بیش رفته است.

بانک مرکزی امارات همچنین برای اجرای چارچوب، بازار ۳۳ کار کرده است. کاهش اخیر قیمت نفت منجر به شکلات تقدیمی در این بخش شده است و یک چارچوب نظارتی برای رسیدگی به این موضوع، نگرانی بانک مرکزی بود. الزامات کفایت سرمایه از پیش نیاز باز [۱] (۱۲ درصد) به سطح بالاتر [۱۳] درصد افزایش خواهد یافت. علاوه بر این، حداقل نسبت های سرمایه سطح ۱ و سطح ۲ برای اطمینان از اینکه بانک ها دارای پایه سرمایه قوی هستند، معرفی شد.

قوانين کلیدی بانکی

یک قانون کلیدی در مورد بخش بانکداری امارات، چارچوب ورشکستگی است. قانون فدرال ۱۸ که در سال ۱۹۹۳ صادر شد، اولین

در شرایط تلاش امارات برای تثبیت خودبه عنوان مرکز منطقه شورای همکاری خلیج فارس برای مدیریت دارایی، انتظار افزایش قابل توجهی در سرمایه گذاری و عملکرد بهتر وجود دارد

بررسی

روشد اقتصادی امارات گندمی شود

روشد و ثبات اقتصادی امارات باعث جذب سرمایه گذاری خارجی در صندوق ها شده است. انتظار می رود که بخش مدیریت دارایی (ونق بکرید، زیرا محدودیت های سختگیرانه تر توسط مرکز نظارت بر اوراق بهادر و کالاهای امارات به این بخش کمک می کند تا رقابتی تر شود و به عنوان یک رقب م مشروع در منطقه شناخته شود. انتظار می روکد که در مقایسه با اقتصاد محلی و جهانی، رشد امارات در آینده نزدیک گندم شود.

اقتضای انتظارات تورمی

نتایج ملموس اجرای یکسال سیاست ثبیت اقتصادی

امیرحسین موسوی /
پژوهشگر اقتصادی

* شماره ۲۶ - دی ۱۴۰۰

- با اجرای سیاست‌های ثبیت اقتصادی نرخ رشد نقدینگی به کانال ۲۶ درصد افت کرد
- سیاست ثبیت اقتصادی با تاثیرگذاری بر بازار ارز، انتظارات تورمی رانیز کنترل کرد
- جدیت بانک مرکزی در اجرای سیاست‌های ثبیت اقتصادی بسیار بالاست و مسیر اصلاحی تدوین شده و بدون عقب‌نشینی در حال پیشروی است

بازارسازی
بانک مرکزی با
راه اندازی مرکز
مبالغه ارز، منجر
به تعیینی بازار
رسمی ارزش دو
ثبات بازار ارز را
محقق کرد

آستانه یکسالگی اجرای سیاست‌های تثبیت اقتصادی توسط بانک مرکزی، زمان مناسبی برای ارزیابی عملکرد اجرای این سیاست و اثرات آن بر متغیرهای بولی و میزان تحقق اهداف این سیاست است. به نظر می‌رسد با گذشت قریبی به یک سال از اجرای سیاست‌های تثبیت اقتصادی، می‌توان تحولاتی که اجرای این سیاست در پخش‌های مختلف اقتصاد رقم زد را بررسی کرد.

تجمیع ارز صادراتی، عرضه ارز تقویت شد و همزمان با خروج تقاضای ارز رسمی پخشی از واردکنندگان از بازار غیررسمی ارز، اضافه تقاضای موجود در بازار غیررسمی ارز از بین رفت. همین رویداد التهابات در بازار غیررسمی ارز را کاهش داد و منجر به فروکش کردن انتظارات تورمی موجود در این بازار شد.

پرخی اقدامات مکمل بانک مرکزی برای تعدیل انتظارات تورمی در بازار ارز مانند تامین ارز مورد نیاز واردات کالای اساسی در پسترسامانه نیما با تاریخ ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان، کاهش تعدد ترخ ارز از ۷ ترخ به ۳ ترخ در نظام ارزی کشور شامل ترخ حواله کالاهای اساسی، اسکناس ETS و حواله ETS، اصلاح دستورالعمل اجرایی فروش اسکناس ارز از طرق واریز به حساب ارزی بانکی، تخصیص ارز مسافرتی به مسافران بعد از گیت فروودگاه، کاهش مدت زمان بازگشت ارز صادراتی، همکاری و هماهنگی با وزارت‌خانه‌ها و سایر نهادها و مداخله حاشیه‌ای در بازار غیررسمی ارز و طلا از طریق قروش ارز به اشخاص، توانست انتظارات منفی بازار ارز را تعدیل کند.

کنترل رشد تقدینگی برای مهار تورم

ایفای نقش فعلی بانک مرکزی در بازار ارز برای تعمیق این بازار و کاهش توقعات ترخ ارز، یک بال سیاست‌های تثبیت اقتصادی بود. بال دیگر سیاست‌های تثبیت اقتصادی، کنترل رشد تقدینگی به منظور مهار تورم بود. در ادبیات اقتصادی این موضع امری تقریباً پذیرفته شده است که در روند بلند، ایجاد توان خروج کردن فراتر از تولید در اقتصاد، عامل اصلی تورم است. البته این گزاره معطوف به روند بلندمدت تورم است و در جهش‌های مقطعي تورمی، عوامل دیگری همچون جهش‌های ترخ ارز نقش قابل توجهی داشته‌اند. بنابراین برای درمان بینیادی تورم در کشور، باید رشد تقدینگی مهار شود.

بانک مرکزی نیز علاوه بر اجرای سیاست‌های ارزی برای جلوگیری از جهش‌های ارزی، کنترل رشد تقدینگی را به منظور مهار تورم در پیش گرفت.

در یکسالگی اجرای سیاست‌های تثبیت اقتصادی، اجرای سیاست کنترل مقداری رشد ترازنامه بانک‌ها و استفاده از ابزارهای

سیاست‌های تثبیت اقتصادی با هدف پیش‌بینی و پذیر کردن اقتصاد ایران پس از انتصاب محمد رضا فرزین به عنوان رئیس کل بانک مرکزی، از دی ماه سال گذشته اجرایی شد. نوسانات و جهش‌های شدید ترخ ارز از یک سو و رشد بالای تقدینگی از سوی دیگر، چشم‌انداز روشی را برای اقتصاد ایران ترسیم نمی‌کرد و فضای تعمیم‌گیری فعالان اقتصادی در طی سال‌های گذشته به واسطه این دو آسیب به شدت تار و مبهم شده بود. مجموعه بسته سیاست‌های تثبیت اقتصادی در دو محور اصلی تلاش کرد تلاضای اقتصاد ایران برای فعالان اقتصادی شفاف شود. با توجه به اینکه ترخ ارز نقلی نگر انتظارات تورمی را در اقتصاد ایران ایفا می‌کند، بانک مرکزی با اجرای این بسته سیاستی تلاش کرد تا نوسانات شدید ترخ ارز کنترل شود، رویداد نوین بانک مرکزی در اتخاذ سیاست ارزی که به معنای بازارسازی در بازار ارز بود و نه میخکوب کردن ترخ ارز، منجر به این شد که طی یک سال گذشته بازار ارز ثبات نسبی را تجربه کند.

در واقع بانک مرکزی با اتخاذ مجموعه سیاست‌های ارزی مختلف این امر را می‌سر کرد. نخستین عامل را می‌توان به راه اندازی مرکز مبالغه ارز و طلا توسط بانک مرکزی در اوخرسال گذشته مرتبط دانست.

به عبارت دیگر، مرکز مبالغه ارز به عنوان بازار تمثیل و کارا در مقابل بازار غیررسمی قرار گرفت و این مرکز در جهت پاسخ‌گوینی به تمام تیازهای ارزی کشور، یک بسترسی را فراهم کرد. این اقدام بانک مرکزی والزم تمام صادرکنندگان برای عرضه ارز خود در این بازار واردکنندگان برای تامین ارز خود در مرکز مبالغه، منجر به ساماندهی بازار ارز در دو سمت عرضه و تقاضا شد. در واقع با

بسته جامع
سیاست‌های
تبییت اقتصادی
توانست
همزمان منجر
به مهار رشد
نقدینگی و
کنترل نوسانات
نرخ ارز شود

مهار انتظارات تورمی
انتظارات تورمی به عنوان یکی از عوامل موثر بر شکل گیری تورم، نقش تعیین کننده‌ای در سیاست‌گذاری اقتصادی دارد و تصمیم‌گیری در ارتباط با موضوعاتی همچون مصرف، پس‌انداز، تولید، سرمایه‌گذاری، انتخاب سبد بهینه دارایی، دستمزدها، نرخ ارز و نرخ بهره همگی تحت تأثیر انتظارات تورمی شکل گیرند.

تشدید ناترازی‌ها در میان بخش‌های مختلف اقتصاد همچون نظام بودجه‌بریزی، نظام بانکی، صندوق‌های بازنیستگی و... بر شکل گیری انتظارات تورمی اثرگذار است و وجود تنش یا آرامش در فضای اقتصاد بین‌الملل یا اتسافر سیاسی کشور نیز بر تشدید پاکاهش سطح انتظارات تورمی نقش مهمی ایفا می‌کند. با اجرای سیاست‌های تبییت اقتصادی توسط بانک مرکزی، برای ایجاد ثبات در نرخ ارز به عنوان لنگر انتظارات تورمی و با توجه به روند پیوسته تغییرات کلان مانند تداوم رشد اقتصادی، کاهش نرخ رشد نقدینگی و کاهش ناترازی‌های بخش‌های مختلف اقتصاد منجر به افت شدید انتظارات تورمی در سطح جامعه شد.

به بیان دیگر، به دلیل لنگر قرار گرفتن نرخ ارز برای انتظارات تورمی جامعه، ثبات نرخ ارز در یکسال گذشته متوجه افت شدید سطح انتظارات تورمی شده است. در نهایت با بررسی ابعاد مختلف اجرای سیاست‌های تبییت اقتصادی توسط بانک مرکزی، می‌توان گفت با توجه به کاهش قابل ملاحظه نرخ رشد نقدینگی و ثبات نرخ ارز به عنوان نتایجی که بهوضوح می‌توان آنها را مشاهده کرد، این سیاست عملکرد موفقی را در طی یکسال اجرای خود به ثبت رسانده است.

احتیاطی همچون افزایش سپرده قانونی بانک‌های ناتراز، اتحال و پرخورد بانک‌های ناتراز و نظارت بر میزان مانده شهیلات بانک‌ها از جمله اقداماتی بوده که نقش قابل توجهی در همار نرخ رشد نقدینگی در این مدت داشته است.

براساس آخرین آمارهای ارائه شده از کل‌های پولی، نرخ رشد نقدینگی در آبان ماه سال جاری به ۲۶.۲ درصد رسیده است. استمرار گاهش نرخ رشد نقدینگی و تزدیگ شدن به آستانه حدف گذاری شده توسط بانک مرکزی نشان می‌دهد که جدیت این بانک در اجرای سیاست‌های تبییت اقتصادی بسیار بالاست و سبیر اصلاحی تدوین شده، بدون عقب‌نشینی در حال پیشروع است. همچنین نرخ رشد پایه پولی نیز به روند نزولی خود در طی یکسال گذشته ادامه داده و در آبان ماه به ۳۸.۵ درصد رسید. همچنین در شش ماهه ابتدایی امسال، رشد ۴.۵ درصدی تشکیل سرمایه ثابت ناخالص به ثبت رسید که نشان می‌دهد اجرای سیاست‌های تبییت، اثرات خود را در افزایش قدرت پیش‌بینی پذیری قعالان اقتصاد را گذشته و منجر به رشد تشکیل سرمایه شده است.

رشد محقق شده تشکیل سرمایه ثابت ناخالص در دوره ۶ ماهه نخست امسال عمده‌تاً متأثر از رشد تشکیل سرمایه ثابت ناخالص در دو زیربخش ماشین آلات و ساختمان به ترتیب معادل ۷.۶ و ۲.۷ درصد بوده است. لازم به ذکر است که رشد تشکیل سرمایه ثابت ناخالص (به قیمت‌های ثابت سال ۱۳۹۵) در بخش ماشین آلات در فصول اول و دوم سال جاری به ترتیب معادل ۲۰.۱ و ۱۱.۸ درصد نسبت به دوره مشابه سال قبل تحقق یافته است.

نتایج آشکار سیاست تبییت در یکسالگی

به دلیل لنگر قرار گرفتن نرخ ارز برای انتظارات تورمی جامعه، ثبات نرخ ارز در یکسال گذشته منجر به افت شدید سطح انتظارات تورمی شده است. با بررسی ابعاد مختلف اجرای سیاست‌های تبییت اقتصادی توسط بانک مرکزی، می‌توان گفت با توجه به کاهش قابل ملاحظه نرخ رشد نقدینگی و ثبات نرخ ارز به عنوان نتایجی که بهوضوح می‌توان آنها را مشاهده کرد، این سیاست عملکرد موفقی را طی یکسال اجرای خود به ثبت رسانده است.

محمد جواد محقق نیا، استاد اقتصاد دانشگاه علامه طباطبائی
در گفتگو با هفته‌نامه تازه‌های اقتصاد:

تب انتظارات تورمی خواهد

- در یک سال گذشته، بانک مرکزی موفق شده تا انتظارات تورمی را کنترل و نرخ دلار را قریباً مدیریت کند
- هیچ کجای دنیا، حتی آمریکا هم نرخ ارز را به بازار واگذار نمی‌کند

۹۴

اساساً بازار ارز
ایران رقابتی
نیست که ما
بخواهیم تعیین
نرخ ارز را به بازار
و اگذار کنیم

**روند اقتصاد کشورمان در یک
سال اخیر نشان از تیات نفس
و آرامش در بازارهای مختلف
مانند ارز دارد و دیگر خوبی
از جهش نرخ دلار نیست. نظر
ساده‌راین باره چیست؟**

در یک سال گذشته، بانک مرکزی موفق شده است تا انتظارات تورمی را کنترل و نرخ دلار را تقریباً مدیریت کند. به گونه‌ای که هم از سمت عرضه و هم از سمت تقاضای ارز، ورود یک تعادل را در بازار ارز ایجاد کرده است.

حال اینکه آیا در بلندمدت هم این روند می‌تواند تداوم داشته باشد یا خیر، یک بحث سیار مهمی است که بستگی به عواملی دارد که برخی از آنها در کنترل بانک مرکزی و برخی از عوامل هم خارج از اختیار و کنترل این بانک است. معتقدم بانک مرکزی باید بازار ارز را به روز و به لحظه رصد کند.

همچنین باید توجه داشت که همچنان سریز تصمیم اشتباہ حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی را در اقتصاد ایران داریم و در نتیجه این مسئله اجازه نداده تا با وجود کنترل تقدیمی، شاخص تورمی کاهش معناداری داشته باشد. نیاز است تا این قبیل جالش‌ها و مسائل توسط بانک مرکزی و شخص رئیس کل برای مردم و کارشناسان اقتصادی تبیین شود، تا انتظارات به خوبی کنترل شود.

**بانک مرکزی سیاست تثبیت
اقتصادی و ارزی را در دستور
کار قرار داده است. حال در
طرف مقابل، برخی به ضرورت
رهاسازی بازار تأکید دارند
در اینباره شما چه دیدگاهی
دارید؟**

به نظرم افرادی که چنین دیدگاهی مبنی بر رهاسازی بازار ارز دارند، متوجه نیستند و اساساً بازار ارز ایران بازار رقابتی نیست که ما بخواهیم تعیین نرخ ارز را به بازار و اگذار کنیم. بازار ارز ایران یک بازاری است که سهم بالایی از عرضه در آن بر عهده دولت است، بنابراین چنین بازاری با این ویژگی را نمی‌شود به سمت آزادسازی سوق داد. معتقدم افرادی که چنین باور و اعتقادی دارند، از بازار چیزی نمی‌دانند و یا حتی خانه هستند. باید تأکید داشت که از کدام بازار صحبت

بررسی وضعیت شاخص‌های اقتصادی در بخش‌های مختلف مانند نرخ ارز، رشد نقدینگی، روند کنترل تورم و، بیانگر نیود هیجان در بازارها و افت معنادار انتظارات تورمی است. این در شرایطی است که در سال‌های اخیر، تیات در بازاری مانند ارز به یک آرزوی دست‌نیافتنی برای فعالان اقتصادی و جامعه تبدیل شده بود، سیبریک در نهایت به افزایش انتظارات تورمی و کاهش قدرت خردمند منجر گشته. اسایار ویکرد جدید بانک مرکزی از زمستان سال گذشته، سیاست تثبیت اقتصادی به عنوان پستی مهم برای تحقق آرامش در بازارها و کنترل و مدیریت تورم، در دستور کار سیاست‌گذار ارزی و پولی کشور قرار گرفت.

رویکردی که اهداف کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت مهمن را مدنظر دارد و با گذشت سه فصل از سال، بخشی از اهداف مانند برقراری آرامش نسبی در بازارهایی همچون ارز، مسکن و خودرو و خروج هیجان از آن و از آسو نیز کاهش انتظارات تورمی در جامعه در سطح قابل قبولی محقق شده است.

در این باره، دکتر محمد جواد محقق‌نیا، استاد اقتصاد دانشگاه علامه طباطبائی، معتقد است: در یک سال گذشته، بانک مرکزی موفق شده است تا انتظارات تورمی را کنترل و نرخ دلار را تقریباً مدیریت کند. محقق‌نیا تأکید دارد شرایط بازار ارز و اقتصاد تحریم شده ایران به‌گوته‌ای نیست که تعیین نرخ ارز را به عرضه و تقاضا در بازار و اگذار کنیم و رهاسازی بازار ارز را در دستور کار قرار دهیم. این استاد اقتصاد معتقد است که بانک مرکزی در کنار سیاست‌های ارزی و مدیریت بازار ارز، باید کنترل ترازنامه بانک‌های اهواه باهدایت موثر نقدینگی به سمت تولید و رشد اقتصادی مورد توجه داشته باشد تا نتایج مطلوبی برای اقتصاد کشورمان حاصل شود.

در ادامه مسروچ گفتگوی هفته‌نامه تازه‌های اقتصاد با محمد جواد محقق نیا، استاد اقتصاد دانشگاه علامه طباطبائی رامی خوانید:

اقدام چه آتیاری به دنبال خواهد داشت؟

به نظرم حال که سرعت رشد نقدینگی کاهش یافته است، حتماً بانک مرکزی باید در خصوص اضافه برداشت بانک‌ها کار کند و باانک‌ها را به صورت پیشگیری و نه پس‌گیری کنترل کند.

یعنی تباید اینگونه باشد که بانک‌ها اضافه برداشت داشته باشند و بانک مرکزی اخطار و هشدار دهد. همچنین بانک مرکزی حتماً باید روی رقابت منفی حاکم بر بازار بین بانکی ورود و مدیریت کند. در حقیقت بانک‌های ایران اضافه برداشت نکند به سمتی رقابت منفی می‌روند و هر روز نیز تعقیب می‌شود. به نظرم بانک مرکزی تباید از این مستله غافل شود و گاراژ دستش خارج شود و باید به دنبال راه چاره بود.

همچنین باید پول و تسهیلات بانکی مدیریت شود تا به سمت تولید هدایت شود و دچار رکود نشود.

بانک مرکزی باید به این مستله توجه و بیهده داشته باشد. چراکه مانگران هستیم و قوتی که سیاست انتقامی در دستور کار قرار می‌گیرد، در پخش تولید دچار رکود شویم که این مستله خطرناکی است. زیرا رشد و اشتغال را یابین می‌آورد و در دوره بعد، چون تولید کم می‌شود، باعث واردات بیشتر و بند تقاضای ارز می‌شود، بنابراین معتقدم در این شرایط، بانک مرکزی باید بحث هدایت اعتبار را جدی پیگیرد و بانک‌ها را به سمتی پیگرد که با تولید مهریان برخورد کنند.

در خصوص کنترل ترازنامه بانک‌ها نیز اولاً به نظرم خیلی جدی برخورد نمی‌شود و دوماً این رویکرد لازم است، ولی کافی نیست. بانک مرکزی باید یک سلسله اقدامات در سیستم بانکی را در دستور کار قرار دهد، تا موقفيت حاصل شود.

می‌کنند؟ بازاری در ایران وجود ندارد و این بازار کاملاً اتحصار است. بازار ارز ایران یک بازار نرمال و طبیعی نیست، چرا که هر لحظه می‌تواند با یک خبری، انتظارات منفی شکل پیگرد و قضايی بازار را تغییر دهد. بنابراین شرایط طبیعی وقتی است که ۴۰۰ تا ۴۱۰ میلیارد دلار بتوانیم صادرات و واردات داشته باشیم و آن زمان می‌توانیم حرف از بازار ارز و نرخ بازار بزندیم.

ولی الان چنین خبری نیست و هیچ کجای دنیا حتی آمریکا هم نرخ ارز را به بازار واگذار نمی‌کند. بنابراین این دیدگاه بازار آزاد برای ایران جواب نمی‌دهد و از بانک مرکزی و ریس کل تقاضا و خواهش دارم که همین سیر و سیاست ارزی را ادامه دهد. الان سیاست ارزی ۲۸۵۰۰ تومانی برای کالاهای اساسی تباید تغییر و افزایش باید چراکه شک نکنید که یک تورم شدید خواهیم داشت. یعنی تباید نرخ ۲۸۵۰۰ تومانی واردات کالاهای اساسی افزایش باید.

به بیان دیگر، در جامعه‌ای که حدود ۳۰ میلیارد دلار ارز در خانه‌های مردم هست، بازار معنایی ندارد. در حقیقت شرایط اقتصاد ایران نرمال نیست و در صورتی که شرایط نرمال باشد، می‌گویند که تعیین نرخ را به بازار واگذار نکنید، که معتقدم همین موضوع هم در هیچ کجای دنیا اجرا نمی‌شود. به عنوان نمونه، آیا در ژاپن شرایط بازار برای نرخ ارز برقرار است؟ این در حالی است که دولت ژاپن، بدھکارتین دولت به بانک مرکزی خود است.

سیاست ارزی
۲۸۵۰۰ تومانی
برای کالاهای
اساسی نباید
تغییر و افزایش
باید

یکی از برتراندها و لوبت‌های بانک مرکزی در دوره جدید کنترل سرعت رشد نقدینگی و کاهش آن از بالای ۴۰ درصد به ۲۶ درصد بوده است. این

۹۶

بروش

مدیریت رقابت منفی بازار بین بانکی

در شرایط فعلی که سرعت رشد نقدینگی کاهش یافته است، حتماً بانک مرکزی باید در خصوص اضافه برداشت بانک‌ها کار کند و بانک‌ها را به صورت پیشگیری و نه پس‌گیری کنترل کند. یعنی تباید اینگونه باشد که بانک‌ها اضافه برداشت داشته باشند و بانک مرکزی اخطار و هشدار دهد. همچنین بانک مرکزی حتماً باید روی رقابت منفی حاکم بر بازار بین بانکی ورود و مدیریت کند.

محمد جلیلی، تحلیلگر مسائل اقتصادی در گفتگو با هفته‌نامه تازه‌های اقتصاد:

اعتماد جامعه به سیاست‌های بانک مرکزی افزایش یافت

- کنترل نقدینگی، مهار کسری بودجه دولت و پذیرش سطحی از تورم، می‌تواند زمینه موققیت سیاست تثبیت را فویت کند
- شرایط یکسال اخیر ایران باثبت بوده و یکی از عوامل بسیار تاثیرگذار بر آن هم نام‌گذاری سال بود
- نتیجه قطعی مهار تورم، ثبات اقتصادی نسبی است
- اقدامات بانک مرکزی، هیجانات بازارها را کنترل کرد و روند نرخ‌هادر بازار ارز پیش‌بینی پذیرش دارد

و مانع اتفاقات یک دفعه‌ای خواهد شد، به عبارتی نتیجه قطعی مهار تورم، ثبات اقتصادی نسبی است. مجموعه بازارها را که نگاه می‌کنیم، سیاست‌های دولت در حوزه‌های مختلف اجرایی شده است، ولی تمام اینها به یک دست فرمان و جهت‌گیری مشترکی نیاز داشت که این جهت‌گیری مشترک را فرمایش مقام معظم رهبری در نام‌گذاری سال مشخص کردند و دولت بر اساس آن مکلف شد، تمام برنامه‌های خود را بایک شاخص متوجه پیش ببرد و این کار تأثیرگذار بود.

تجربه نشان داده که در سال‌های اخیر و قبیل سال رایج‌ترین موضوع اقتصادی نام‌گذاری و سیاست کلان کشور را معین می‌کند، به یک دوره ختم نمی‌شود و تداوم پیدا می‌کند. بنابراین در صورتی که همین منطق را دولت پیش ببرد که استراتژی‌ها و سیاست‌ها نشان از چنین عزمی دارد، رشد تولید اتفاق خواهد افتاد و شاهد ثبات اقتصادی قابل دوامی می‌شویم.

سرعت رشد تقدینگی از بالای

در صد به ۲۶ درصد رسیده

و با لک مرکزی در آستانه تحقق

هدف گذاری خود است.

تحلیل شما از این اقدام پانک

مرکزی چست؟

تقدینگی یکی از عوامل اصلی موثر بر تورم است، ولی تمنی توان آن را به عنوان عامل کلیدی تلقی کرد. البته کاهش رشد تقدینگی تاثیرگذار بوده و با توجه به شرایط سال‌های اخیر وجود کسری بود جای که بخشی از آن به عملکرد دولت قبل ارتقا دارد و به این دولت ارت رسیده، واقعاً گار منحصر به فردی انجام شد و به معنای واقعی ویژه بود.

کنترل سرعت رشد تقدینگی در راستای همان سیاست کلان که در ابتدا اشاره شد، قابل مدیریت است. چنانچه سیاست کلی (مهار تورم و رشد تولید) در سریوجه برنامه دولت قرار نمی‌گرفت، در عمل کنترل تقدینگی هم به این شیوه و با این نسبتی که اشاره شد، شاید محقق نمی‌شد. کنترل رشد نقیدنگی ترتیج سیاستی است که ملاک عمل قرار گرفت و این موافقت اثرات بعدی به دنبال دارد.

برخی اعتقاد به رهاسازی

بازارها از جمله ارز دارند آنها

ثبات در رشد اقتصادی، افزایش بهره‌وری، کارآمدی نیروی انسانی و مهارت‌تورم، مهم‌ترین عوامل در پیوایی صنعت و رشد تولید در بخش‌های مختلف به حساب می‌آید. پانک مرکزی در یکسال گذشته با استفاده از پرخی سیاست‌های کلان پولی و ارزی، تلاش کرد تا زمینه برقراری آرامش در بازارها از جمله بازار ارز کشور را فراهم کرده و میزان پیش‌بینی پذیری و تمایل به انجام سرمایه‌گذاری را افزایش دهد. در عین حال، از طریق اعمال سیاست‌های کنترل ترازناسه پانک‌ها، موضوع مهار خلق پول با لک‌ها دنبال شد و پانک مرکزی یکی از برنامه‌های اصلی خود را نیز کنترل رشد تقدینگی قرار داد. از سویی، سیاست تثبیت اقتصادی پانک مرکزی باعث برقراری آرامش نسبی در بسیاری از بخش‌های شده و اقدامات پانک مرکزی در دوره اخیر مورد تایید بسیاری از اقتصاددانان و کارشناسان قرار گرفته است. در زمینه مجموعه اقدامات پانک مرکزی در یکسال گذشته با محمد جلیلی، تحلیلگر مسائل اقتصادی به گفتوگو پرداختیم که در ادامه می‌آید:

سیاست تثبیت اقتصادی، به

عنوان یکی از اقدامات اساسی

بانک مرکزی در یکسال اخیر که

چه ادرازه موفق می‌دانید؟

بر اساس تعاریف علمی، اقتصاد در شرایطی پایبات تلقی می‌شود که از ترخ رشد تقریباً ثابت، پایدار، متعادل و بالایی برخوردار باشد. لازمه چنین شرایطی هم کنترل تورم است، چنانچه در صدد باشیم ثبات اقتصادی را با این منطق تعریف کنیم، شرایط یکسال اخیر ایران پایبات یوده است و یکی از عوامل بسیار تاثیرگذار بر آن هم نام‌گذاری سال بود که مقام معظم رهبری فرمودند امسال تورم پاید مهار شود.

طبعتاً وقتی سیاست اقتصادی در سطح کلان کشور توسط مقام معظم رهبری تعریف می‌شود، دولت برنامه‌های خود را مبتنی بر همین سیاست کلان پیش می‌برد. نتایج آن را هم دیده‌ایم، از ابتدای سال بازار خودرو به یک ثبات نسبی خوبی دست پیدا کرد، بازار ارز هم به همین شکل پیش رفت و در حوزه مسکن نیز بحث تورم کنترل شد.

به طور کلی، زمانی که تورم ماهیت پایدا نکند، نوساناتش هم پیش‌بینی پذیرتر می‌شود

از ابتدای سال
بازار خودرو به
یک ثبات نسبی
خوبی دست
پیدا کرد، بازار
ارز هم به همین
شکل پیش
رفت و در حوزه
مسکن نیز بحث
تورم کنترل شد

آزادترین
کشورهای
مدعی دنیاهم
که ادعای آزادی
دارند و اقتصاد
خود را در دنیا
پیشروی می‌دانند
بازار را رها
نمی‌کنند

آن همان کنترل تقدیمی است که اشاره شد و در اینباره باید این نکته را مورد توجه قرار داد که تقدیمی‌گی عواملی دارد که باید به درستی مدیریت شود. بخش دیگر که بسیار اهمیت دارد، انصباط مالی در قسمت هزینه‌های بودجه کشاور است که به کسری بودجه منتهی می‌شود. دولت باید کنترل بیشتری بر نظام اداری و هزینه‌ای این قسمت داشته باشد. جنبه دیگرهم که شخصیّه‌ای آن معتقد هستم، پذیرش سطحی از تورم بوده که در تمام اقتصادهای دلیلا وجود دارد و گریزانیابی است، البته در یکسری کمتر و در دیگر اقتصادها مانند کشور ما بیشتر است. به طور کلی، در کنار تمام این موارد، دولت باید برای بخش‌هایی از جامعه که در شرایط تورمی بیشتر متضرر می‌شوند، سیاست‌های پوششی داشته باشد.

به این معنا در کنار اینکه همیشه باید برکنترل تورم تمرکز داشته باشیم، این فرض واقعیت را هم باید پذیرفت که سطحی از تورم گریزانیابی است و نمی‌توان همه چیزرا مغایف به بحث کاهش تورم کرد، زیرا میچگاه به صفر نخواهد رسید. کاهش تورم در کوتاه‌مدت کار بسیار سختی است و در عمل گرچه نمی‌توان آن را نشدنی دانست، اما واقعیت این است که برای کاری در بلندمدت نمی‌توان سرتوشت جامعه و اقشار ضعیف را به رفع آن در کوتاه‌مدت کره زد. باید در نظرداشت، نیاز است سیاست‌های حمایتی در کنار کنترل تقدیمی اضافه شود، تا بتوان یک طرح مدیریت تورم مناسب و جامع برای کشور اعمال کرد.

بازار ارز به عنوان یک محیط
برجایش و مستعد رفاقت‌های
هیجانی در یک سال اخیر به
صورت محسوسی کنترل شده

در شرایط جنگ اقتصادی فلی، تحریم‌ها و محدودیت منابع ارزی، چنین توصیه‌ای قابل قبول است؟

این توصیه تئوریک است و حتی آزادترین کشورهای مدعی دنیا هم که از جهت لیبرالیسم ادعای آزادی دارند و اقتصاد خود را در دنیا پیشرو می‌دانند، دست به چنین کاری نمی‌زنند. شاید بعضاً در ظاهر از آزاد گذاشتن فرایند قیمت‌گذاری صحبت می‌کنند، اما با نگاه عمیق و دقیق‌تر، به این نکته خواهیم رسید که مکانیزم‌های پشت پرده و دست‌های تامرش وجود دارد که این امور را به کنترل در می‌آورد.

در صورتی که رهاسازی انجام گردد و همه چیزی به بازار سپرده شود، بازار می‌تواند به هر دلیل نوسان ایجاد کند. این اظهار انتظار قطعاً غلط است. به صورت نسبی در جهانی می‌توان انتظار به خرج داد و در مقایسه با بازار و روندهای بازار این سیاست‌ها را داشت، ولی باید از گروهی که چنین مطالعی را بیان می‌کنند، درخواست کرد که در دنیا واقعی، نه تئوری و نه کتاب، یک نمونه مثال بزنند که همه چیز را به بازار سپرده باشند. حالا ما برای اقتصاد کشوری که تحت تاثیر تعلیم‌ها و شرایط خاصی قرار دارد، چگونه می‌توانیم چنین نسخه‌ای را پیچیم؟ قطعاً نگاه دقيقی نیست.

**هدف نهایی بانک مرکزی از
اجرای سیاست قیمت، کنترل
نرخ تورم است. این چالش مهم
چگونه باید در اقتصاد ایران حل
شود؟**

سه پیشنهاد یا توصیه برای کنترل نرخ تورم دارم که مبتنی بر مطالعات و نظریات اقتصادی و تجربیات دیگران هم است. یک بخش راچ

بررسی

طرح مدیریت جامع تورم

در کنار اینکه همیشه باید برکنترل تورم تمرکز داشته باشیم، این فرض واقعیت را هم باید پذیرفت که سطحی از تورم گریزانیابی است و نمی‌توان همه چیزرا مغایف به بحث کاهش تورم کرد، زیرا میچگاه به صفر نخواهد رسید. کاهش تورم در کوتاه‌مدت کار بسیار سختی است و در عمل گرچه نمی‌توان آن رفع آن در بلندمدت کرد، اما واقعیت این است که برای کاری در بلندمدت نمی‌توان سرنوشت جامعه و اقشار ضعیف را به رفع آن در کوتاه‌مدت گره زد. باید در نظرداشت، نیاز است سیاست‌های حمایتی در کنار کنترل تقدیمی اضافه شود، تا بتوان یک طرح مدیریت تورم مناسب و جامع برای کشور اعمال کرد.

در صورتی که
رهاسازی انجام
و همه چیز به
بازار سپرده
شود، بازار
می‌تواند به هر
دلیل توسان
ایجاد کند

سال ۹۸ است که رشد عجیب و غریبی پیدا کرد و یکی از آثار منفی آن هم خارج شدن جمعیت زیادی از گرونه و چرخه فرایندی صاحب خانگی است. در نتیجه روی دادن این اتفاق، فشار مضاعفی به مستاجرها آمد. در آن مقطع فروشنده‌گان ملک بس از طی دوره کوتاه‌توانایی خردمندانشند، زیرا یکاره قیمت ۵۰ درصد رشد کرد و دیگر با آن پول، امکان خرید ملک وجود نداشت. تمام این مسائل نتیجه تبعات منفی توسانات شدید در بازار است، توسانات شدید واقع‌آباد زندگی اقتصادی مردم لطمہ زیادی می‌زند که در صوت عدم کنترل، این فرایند مدام تکرار خواهد شد.

آیا بازارهای روند فرخ‌ها در بازار ارز، میزان پیش‌بینی‌پذیری و برآمدۀ ریزی برای تجار و بازرگان فراهم شده است؟

این سوال خود یک دستاورده بحساب می‌اید. روند نرخ‌ها در بازار ارز هم قابل پیش‌بینی و هم قابل اعتمادتر شده است. اما، آنچه در این خصوص پژوهیت شمرده می‌شود، تداوم پیش‌بینی‌ها است که ظاهر روند بازارها نشان‌دهنده روی دادن این اتفاق است. البته برای قضاوت در این رابطه بهتر است تأمکاری زمان پذیرد، ولی همین روند چندماهه سال جاری نشان می‌دهد که مدیریت بازار ارز و پیش‌بینی‌پذیری‌بودن آن شدنی است.

است، مجموعه اقدامات بانک مرکزی در کنترل نرخ ارز را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

اقدامات بانک مرکزی از دو طریق در کنترل بازارها و جلوگیری از هیجانات و توسانات غیرطبیعی موثر واقع شده است. نخستین حرکت سیاست کنترل نرخ ارز است که در نتیجه آن از ایجاد توسانات هیجانی جلوگیری به عمل آمده است. اطمینان یا اعتماد جامعه هم به سیاست‌های اعلامی بانک مرکزی بسیار مهم به حساب می‌اید، به این شکل که سیاست یک طرف، اعتماد جامعه به آن سیاست هم در طرف دیگر قرار دارد که الحمدله اتفاقات خوبی در حال روی دادن است. البته امسال مردم، جامعه و بازار نشان دادند که میزان اعتماد و تعییث‌شان از سیاست بانک مرکزی افزایش یافته است. مسئله دیگر این است که در کنار اعمال سیاست‌ها، روابط عمومی قوی باید حضور داشته باشد تا به سیاست تبلیغی مناسب و اعتمادساز دست بزند، که بسیار در این ماجرا تأثیرگذار خواهد بود.

اگر کنترل‌های بانک مرکزی در بازارها انجام نمی‌شوند، چه شرایطی به وجود می‌آید؟

تحلیل این شرایط خیلی پیچیده نیست. مواردی از قبیل وجود داشت که می‌توان مورد توجه قرار داد. در سال‌های اخیر بخش‌هایی که کنترل نشد، تغییر ناگهانی را در آن بازارها مشاهده کردیم. تمونه‌اش بازار مسکن در

امین شاکری، رئیس مجمع عالی کارآفرینان کشور
در گفتگو با هفته نامه تازه‌های اقتصاد:

بانک مرکزی کنترل کامل بازار ارز را در اختیار دارد

- یقیناً فعالان بخش خصوصی با ثبات در فضای اقتصادی کشور به خصوص در نرخ ارز موافقند
- یکی از اقدامات موثر و مثبت بانک مرکزی، تقویت بازار رسمی ارز به منظور کنترل تقاضا و جلوگیری از فعالیت‌های سوداگرانه در بازار آزاد و مهارتمند است
- با اجرای سیاست تثبیت، نرخ ارز برای یک بازه مشخص پیش‌بینی پذیرش

۱۰۱

شماره ۲۷ - دی ۱۴۰۰

بانک مرکزی معتقد است که از

طريق سیاست تثبیت اقتصادی،
بازار ارز را نیز ثابت خواهد
کرد و از آن‌سو نیز با رکولاتوری
بازارهای می‌توانند نرخ تورم را نیز
کنترل کنند. پیش‌بینی شما از
روزهای نرخ تورم در ماه‌های پیش
روجست؟

اگر بانک مرکزی بتواند این روند را مستمر کند،
قطعاً قادر به کنترل انتظارات تورمی خواهد بود
و شاهد افزایش میزان سرمایه‌گذاری و تقویت
قدرت معیشتی مردم خواهیم بود.
عوامل موثر در نرخ تورم فقط به عامل ارز محدود
نمی‌شود و نرخ ارز تنها یکی از متغیرهای کلان
اقتصادی است که سیاست پولی می‌تواند برآن
تأثیر بگذارد، فشار تاخا مانند افزایش پایه پولی
کشور و سیاست‌های اتبساط مالی به ویژه کسری
بودجه دولت و فشار هزینه، مانند شوک‌های
طرف عرضه، افزایش دستمزد و سایر تهاده‌های
تولیدی به ویژه حاملهای انرژی، کاهش
ازیش پول و نیز کاهش بهره‌وری و در نهایت
مسئله تحریم و کاهش میزان سرمایه‌گذاری و
همچنین محدودیت‌های موجود مانند نیروی
کار ماهر، مواد اولیه، حمل و نقل و ناترازی انرژی
و محدودیت‌های موجود در تجارت خارجی
که منجر به عدم حکمرانی مطلوب در نظام
اقتصادی کشور شده، همگی در افزایش نرخ تورم
تأثیر مستقیم دارند.

برای پیش‌بینی نرخ تورم باید همه این متغیرهای
در نظرداشت، با توجه به روند فعلی اقتصاد کشور
در صورت عدم بروز شوک هیجانی یا ناگهانی به
اقتصاد کشور، نرخ تورم در همین محدوده فعلی
خواهد بود. دولت هم‌زمان بازگشتن عرضه
کننده و متقاضی ارزشناخته شده و براسامن آمار
رسمی گمرکات و سازمان توسعه تجارت، حجم
عمده کالاهای وارداتی کشور متعلق به کالاهای
اساسی و مواد اولیه، تجهیزات و ماشین‌آلات
تولیدی است.

سیاست تثبیت نرخ ارزی‌بایی بازار

**کالاهای اساسی، جه‌آگری را به
خراء داشته است؟**

هر نوع افزایش قیمت ارز در تامین کالاهای
اساسی به سرعت به مصرف‌کننده‌هایی منتقل
می‌شود و لذا همواره سه ماه بعد از یک شوک
ارزی، باشوه تورمی مواجه خواهیم شد. واقعیتی
که در صورت بی تدبیری، هم معیشت مردم را
با سختی و هم بخش واقعی اقتصاد و تولید را با

بدون شک یکی از مهم‌ترین وظایف بانک

مرکزی در وضعیت فعلی، کاهش نرخ تورم
و جلوگیری از افت ارزش ریال است. به
همین منظور، بانک مرکزی تلاش کرده تا
با پکارگیری سیاست‌ها و ایزراهای مختلف
پولی و همچنین سیاست‌گذاری کلان، از
بروز آشفتگی در بازارها جلوگیری کند.

محمد رهمنا فرزین، رئیس کل بانک مرکزی
برای پیشبرد این امور، سیاست تثبیت نرخ
ارز را در دستور کار قرار داده که نتیجه این
سیاست به پایان پیشیدن به نوسانات
مختلف در بازارها منجر شده است. هم
اکنون نوسانات نرخ ارز به عنوان عامل
اصلی بین تابعی اقتصادی به حداقل رسیده
و شاهد آن هستیم که میزان تقاضی‌کار
آن به عنوان عامل تشدید تورم در جامه‌یاد
می‌شود، به طرز قابل توجهی روند کاهشی
داشته است.

هفته‌نامه‌تازه‌های اقتصاد در این خصوص با
امین‌شاکری، رئیس مجمع عالی کارآفرینان
کشور و عضو اتاق بازرگانی ایران، گفتگویی را
اجتماد داده است که شرح آن از نظر می‌گذرد:

سیاست تثبیت اقتصادی بانک مرکزی به دلکشالگی خود نمی‌باشد می‌شود تحلیل شما از اجرای این سیاست جست؟

پیامدهای افزایش نرخ ارز در یک دهه اخیر،
افزایش نرخ تورم، کاهش قدرت خرید به ویژه
در بخش مسکن و خودرو، کاهش تقاضای کل،
کاهش انگیزه فعالیت در بخش‌های تولیدی
و مولد، افزایش انگیزه فعالیت در بخش
واسطه‌گری، افزایش میل به مهاجرت در بین
قرص تحصیل کرده و نخبه جوان کشور بوده و به
همین دلیل تثبیت اقتصادی از اهمیت بالایی
برخوردار است.

بانک مرکزی به متوجه مقابله با روند
لجام‌گسیخته نرخ ارز که بخش عمده آن تاثی
از جنگ ارزوی و تحریم بوده، سیاستی جدید
برای ثبات بخشی به اقتصاد و پیش‌بینی پذیر
کردن اقتصاد اتخاذ کرد. یکی از اقدامات موثر
و مثبت بانک مرکزی به عنوان سیاست‌گذار
پولی کشور در دوره مدیریتی فعلی، تقویت و
کسترش بازار رسمی ارز به منظور کنترل تقاضا
و جلوگیری از فعالیت‌های سوداگرانه در بازار
آزاد و مهار تورم است که با اجرای سیاست
جدید تثبیت، نرخ ارز برای یک بازه مشخص
پیش‌بینی پذیرشده.

تداوم

سیاست‌های
تثبیت‌سبب
می‌شود تا سطح
رفاه عمومی و
معیشت خانوار
بهبود و عملکرد
بنگاه‌های
تولیدی و
صنعتی کشور و
میزان بهره‌وری
افزایش باید

هر نوع افزایش
قیمت ارز در
تامین کالاهای
اساسی به
سرعت به
صرف کننده
نهایی منتقل
می شود ولذا
همواره سه ماه
بعد از یک شوک
ارزی با شوک
تومی مواجه
خواهیم شد

در خواست را داشته باشد که علاوه بر تدوین
ترازنامه ریالی با تعیین پک سال پایه، ترازنامه ارزی
خود را نیز تهیه و برایه آن مورد حسابرسی ارزی
قرار گیرند. اصلاح سیاست های خرید و فروش
ارز، توسعه مرکز مبادله ارز و طلای ایران، ارتقای
ناظارت عملیاتی بر فعالیت تراستی ها و مدیریت
فعال بانک مرکزی در این زمینه، تقویت و توسعه
معاملات و مذاکره با کشورهای همسایه و شرکای
تجاری برای استفاده از ظرفیت آنها در تسهیل
تامین مالی و تشکیل شورای مشورتی با فعالان
اقتصادی بخش خصوصی از جمله اقدامات
راهبردی است که بانک مرکزی باید نسبت به آن
اقدام کند.

آها فعالان اقتصادی با سیاست تثبیت فخر ارز موافقند؟

نرخ ارز مهم ترین مولفه در مبادلات تجاری و
اقتصادی بین المللی است، اجرای سیاست
تثبیت نرخ ارز با هدف توسعه تجارت در کشور باید
همراه با سیاست های نظارتی و تغییر رویکرد به
منظور حفظ رقابت پذیری کالاهای توان صادرات
و واردات، کنترل نرخ بیکاری، تخصیص بهینه
منابع و همچنین نظارت بر توازن در خصوص
سرمایه کذاری باشد. در شرایطی که ثباتی اقتصاد
کلان، رسک و ناظمینانی فعالیت های
اقتصادی افزایش و این امریه صورت یک جریه
معیوب موجب تضعیف سمت عرضه اقتصاد و
تشدیدی ثباتی می شود. ایجاد محیطی بانبات
و پیش بینی پذیر یکی از مهم ترین محورهای
تقویت سمت عرضه اقتصاد کشور در شرایط
کنونی محسوب می شود، به جرات می توان ادعا
کرد که یکی از اصلی ترین چالش های بخش
تولیدی و صنعتی کشور در سال های اخیر، روش نیویون مسیر آینده نرخ ارز و ریسک هایی است که
در راجه با عدم امکان سرمایه گذاری جدید و
برنامه ریزی برای فعالیت های اقتصادی و توسعه
کسب و کارهای شناسان، وجود داشت.

پیش اشاره فعالان بخش خصوصی با ثبات در فضای
اقتصادی کشور، به خصوص در نرخ ارز موافقند،
با توجه به تدبیر اقتصادی دولت، بانک مرکزی
و همچنین موقفيت های اخیر دولت در حوزه
دپلماسی اقتصادی، امکان توسعه کمی و کیفی
بنگاه های اقتصادی و اجرای پروژه های زیربنایی
در کشور مهیا خواهد بود. تداوم سیاست های
تثبیت سبب می شود تا سطح رفاه عمومی و
معیشت خانوار بهمود و عملکرد بنگاه های
تولیدی و صنعتی کشور و میزان بهره وری نیز
افزایش یابد.

چالش های جدی به خصوص در زنجیره تامین
مواجه می کند. تثبیت نرخ ارز باعث می شود که
بازار کالاهای اساسی شاهد افزایش هیجانی و
کاذب قیمتی از محل تغییر قیمت ارز نباشد.

یک دستاورده قابل توجه بانک مرکزی در آزمش بازار ارز و تخلیه هیجانات قیمتی است این دستاورده را چگونه ارزیابی می کنید؟

تلash سیاست گذار طی دهه های گذشته
همواره در راستای تثبیت نرخ ارز در اقتصاد
ایران برای بازگرداندن ثبات به اقتصاد بوده
است، عامل اصلی تورم در دهه ۹۰-۹۱ از ناشی
از شوک ارزی بوده که این شوک موج ایجاد
نگرانی در بازارها و شکل گیری انتظارات تزویی
و در نهایت متوجه خروج سرمایه از کشور شد.
در شرایط فعلی اقتصاد ایران که فعالیت های
غیر مولد سوداگرانه بر فعالیت های مولد غلبه
دارد، سیاست گذار ارزی باید با مداخله قبال، به
محدود کردن نوسانات و مدیریت عرضه و تقاضا
در یک گرد دور ترخی مشخص که البته به نرخ
تعادلی تغییر نماید، بپردازد و فعالیت های
سوداگری ایجاد و سفتة بازی در بازار ارز و بروز فساد
اقتصادی جلوگیری کند.

بانک مرکزی ایران به عنوان یک نهاد
سیاست گذار و ناظر در اقتصاد کشور، وظایف
متعددی را بر عهده دارد، تنظیم گری در بازارهای
مالی (بولی ارزی و اعتباری)، نظارت و کنترل
متغیرهای اقتصادی نظیر تورم و حفظ ارزش
پول (داخلی و خارجی) و تنظیم مقررات مرتبط
با این حوزه تغییر تسهیل تجارت اعم از داخلی یا
خارجی از طریق شبکه بانکی از مهم ترین وظایف
بانک مرکزی محسوب می شود. اعمال هر نوع
سیاست بولی و ارزی از طرف بانک مرکزی، ابتدا
مستلزم رفع ناتوانی های مالی دولت، بانک ها و
صندوقهای بازنشستگی است.

بانک مرکزی باید با حفظ استقلال خود و فعال
کردن ساز و کارهای موثر نظارتی، راه را برای
هرگونه فعالیت سوداگری ایانه و غیر مولد در
اقتصاد کشور ستدود کند. همچنین با کنترل
مقداری ترازنامه های بانکی و اضافه برداشت
بانک ها از منابع بانک مرکزی و همچنین مقابله
با بنگاه داری بانک ها منابع تقدینگی کشور را
به سمت تولید و فعالیت های مولد اقتصادی و
تامین مالی پروژه ها و طرح های بزرگ زیربنایی
کشور هدایت کند.

بانک مرکزی از شبکه بانکی نیز باید این

سیدکمال سیدعلی، معاون اسپیک ارزی بانک مرکزی
در گفتگو با تازه‌های اقتصاد:

نتیجه اقدامات بانک مرکزی ثبات در بازار ارز است

- راهکار رهاسازی و آزادسازی نرخ ارز اصلاح‌شدنی نیست
- بازار ارز کنترل نمی‌شد، تورم به بالای ۵۰٪ درصد می‌رسید
- پیش‌بینی‌های دلار ۷۰ هزار تومانی و ۱۰۰ هزار تومانی هرگز محقق نشد

شرایط اقتصادی کشورمان در یک سال اخیر، روند تقریباً پاتنای را طی کرده است. به گونه‌ای که با وجود فشارهای تحریمی و اقتصادی غرب علیه نظام پانکی و اقتصادی کشورمان، شاخصهای اقتصادی نظری خارج و تورم، مسیر مدیریت شده و به دور از هیجان راتجریه کرده است.

به بیان دیگر، با برنامه‌ریزی و نگاه کارشناسی و فنی پانک مرکزی به بازار ارز و اجرای سیاست تثبیت اقتصادی ارزی، نه تنها پیش‌بینی‌های جهش ارزی محقق نشده، بلکه بازار غیررسمی ارز روزبه روز محدودتر و کم اثرت‌هده است و سهم بالایی از نیازهای ارزی مردم و قطاع اقتصادی در مرکز مبادله ارز و طلای ایران تأمین و پاسخ داده می‌شود و خبری از تقاضای هیجانی و کاذب در بازار ارز نیست.

در این باره سید‌کمال سیدعلی، معاون اسبق پانک مرکزی در گفتگو با هفته‌نامه تاره‌های اقتصاد، می‌گوید: بروجی‌ها پیش‌بینی دلار ۷۰ تا ۱۰۰ هزار تومانی در سال جاری را داشتند، اما به دلیل مدیریت و برنامه‌ریزی پانک مرکزی، این پیش‌بینی‌ها هرگز محقق نشد. همچنین باید در نظر داشت پانک مرکزی در این باره سید‌کمال سیدعلی، معاون اسبق ارزی پانک مرکزی و دولت، یک سری از منابع ارزی پلوکه شده کشورمان در برخی کشورها آزاد شد و در دسترس پانک مرکزی قرار گرفت. در ادامه مشروح گفتگو با سید‌کمال سیدعلی، معاون اسبق ارزی پانک مرکزی رامی خوانید:

با وجود تداوم تحریمه‌های اقتصاد ایران شرایط آرامتری را نسبت به سال‌های قبل پشت سر گذاشته است و طبق پیش‌بینی‌ها این روند ادامه خواهد داشت. تحلیل شما از دلایل این آرash و ثبات تنبیه چیست؟

به نظر از ابتدای سال به دلیل اقدامات پانک مرکزی در زمینه مدیریت بازار ارز، خبری از صفو خرید ارز در مقابل

به دلیل اقدامات پانک مرکزی در زمینه مدیریت بازار ارز، خبری از صفو خرید ارز در مقابل صرافی‌ها نبوده و نیست. از سوی دیگر با

مکانیزم و سیاست‌های جدید پانک مرکزی در جهت کنترل نقدینگی، شاهد آرماش در بازار ارز هستیم. به گونه‌ای که ترخ ارز از یک ثبات تسبی خوبی برخوردار شده است. این در شرایطی است که برخی‌ها پیش‌بینی‌هایی داشتند که ترخ دلار در سال جاری ۷۰ یا ۱۰۰ هزار تومان می‌شود، اما به دلیل مدیریت و برنامه‌ریزی پانک مرکزی، این پیش‌بینی‌ها هرگز محقق نشد. مسلماً ثبات نسبی ترخ دلار چند دلیل دارد و با سیاست‌های اثربار ارزی و پولی پانک مرکزی و افزایش صادرات و فروش نفت خام با قیمت‌های بالادر سال جاری، ثبات و کنترل ترخ ارز محقق شده است.

همچنین باید در نظر داشت با دیلماسی پانک مرکزی و دولت، یک سری از منابع ارزی پلوکه شده کشورمان در برخی کشورها آزاد شد و در دسترس پانک مرکزی قرار گرفت. قرار گرفته است.

نکته مهمی که به نظرم باید مورد توجه قرار بگیرد این است که در ماه‌های اخیر، نوسانات ارزی به تورم بالای ۴۰ درصدی که در کشورمان وجود دارد، دامن نزدی است. به بیان دیگر، بازار ارز توسط پانک مرکزی در مسیر پایانی مدیریت شده است. بنابراین تورم موجود به دلایل دیگر و سایر سیاست‌های دولت، همچون کسری بودجه برمی‌گردد.

این در شرایطی است که پانک مرکزی همیشه تحت این فشار بوده که تورم مبتتنی بر افزایش ترخ ارز است. اما در مدت اخیر، این رابطه وجود نداشته و پانک مرکزی باید توجه داشته باشد که تمام مشکلات تورمی به این پانک سرآری نشود، بنابراین با توجه به این موارد، معتقدم دولت و سjmouه نظام باید به عملکرد پانک مرکزی تگاه مثبت‌تری داشته باشد، چرا که بین از ۹ ماه است که ترخ ارز از ثبات خوبی برخوردار شده و این دستاورد، یک امتیاز برای عملکرد پانک مرکزی است. اما باید در نظر داشت که تداوم کنترل ترخ ارز با وجود تورم بالای ۴۰ درصدی در ماه‌های آینده، ماموریت خیلی سختی است که پانک مرکزی با سیاست‌های ارزی و مدیریت بازار ارز، عهده‌دار آن شده است.

پادیبلمامسی
بانک مرکزی
دولت، یک
سری از منابع
ارزی بلوکه شده
کشورمان در
برخی کشورها
آزاد شد و در
دسترس بانک
مرکزی قرار
گرفته است.

**ارز دارند. آیا در شرایط جنگ
اقتصادی چنین توصیه‌ای را
قابل قبول می‌دانید؟**

معتمدم با توجه به اینکه بانک مرکزی
توانسته است پس از مدت‌هاییک‌ثباتی رادر
بازار ارز ایجاد کند، باید فاصله نزخ نیمایی
و کالاهای اساسی را با بازار ارز فزدیک کند.
دلیلش هم این است که مادامی که رانت
فاصله نزخ ارز با بازار آزاد را داشته باشیم،
اجناس به نزخ آزاد فروخته می‌شود،
البته این روندی است که از اول انقلاب
وجود داشته است. اما اینکه بخواهیم نزخ
ارز را رها کنیم با توجه به اینکه در بحث
درآمدات ارزی محدودیت داریم و جالش
قراچاق کلا به داخل کشور و خروج سرمایه
از کشور رانیز داریم، این راهکار رهاسازی و
آزادسازی نزخ ارز اصلشدنی نیست و فعلاً
در محدودیت ارزی هستیم.

**اگر کنترل بازار ارز در
دستور کار بانک مرکزی قرار
نمی‌گرفت، امروز چه شرایطی
ممکن بود داشته باشیم؟**

ابتدا باید توجه داشت که بانک مرکزی در
کنار مدیریت بازار ارز، وظایف دیگری نیزی به
عنوان نمونه کنترل ناترازی بانک‌ها و نظارت
بر اضافه بودادشت بانک‌ها و کنترل نقدینگی
دارد. اما در پاسخ به این سوال معتمدم، اگر
بازار ارز کنترل نمی‌شد، امروز تورم با افزایش
مواجه شده بود و به بیش از ۵ درصد
می‌رسید. یعنی آثار افزایش نزخ ارز در تورم
را شاهد بودیم. بنابراین یک موقیتی بانک
مرکزی این بوده که حداقل تمام مشکلات
تورمی را به نزخ ارز ارجاع ندهند.

**برخی اعتقدند به رهاسازی
اقتصاد و بازارها از جمله بازار**

۱۶

بررسی

تورم ماههای اخیر ناشی از توسانات ارزی نبود

در ماههای اخیر، نوسانات ارزی به تورم بالای ۴۰ درصدی که در کشورمان وجود دارد،
دامن نزده است، به بیان دیگر بازار ارز توسط بانک مرکزی در مسیر باثباتی مدیریت
شده و تورم موجود به دلایل دیگر و سایر سیاست‌های دولت، همچون کسری بودجه
برومی گردد.

به بهانه انتشار گزارش ۶ ماهه رشد اقتصادی

شاخص‌های اقتصادی پس از ثبیت کدام طرف ایستادند؟

- شاخص رشد تشکیل سرمایه در تیمه نخست امسال نسبت به سال گذشته رشد بیشتری داشته است
- گزارش بانک مرکزی نشان می‌دهد تا بستان امسال پنجمین فصل متوالی رشد مثبت تشکیل سرمایه بود

رشد ۶ ماهه ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ (درصد)

۴,۷

۳

۱۴۰۱

۱۴۰۲

سال گذشته خود مبتنی بر اثر مثبت سیاست ثباتیت بر رشد اقتصادی را بآوری کردند. با این حال اما، مخالفان تثبیت که از اثر کویدی این سیاست بر اقتصاد کشور گفته بودند، نسبت به آمارهای اعلام شده سکوت کرده و اکتشنی نشان ندادند.

نرخ رشد تشکیل سرمایه افزایش پافت

دومین محور مورد منازعه موافقان و مخالفان سیاست تثبیت، اثر آن بر تشکیل سرمایه بود. موافقان سیاست تثبیت با محیوبت بانک مرکزی از اثر مثبت این سیاست بر رشد و رونق اقتصاد به دلیل حاکم شدن ثبات اقتصادی و پیش بینی پذیرشدن شاخص هامی گفتند. مخالفان اما این سیاست را نوعی سرکوب تولید و صادرات خواهانه و ازیزی می‌بینی فعالان اقتصادی برای سرمایه گذاری می گفتند. نرخ رشد تشکیل سرمایه بس از کاهش حدود ۴۰ درصدی در دهه ۹۰، به کانون توجهات کارشناسان و مستغلان تبدیل شد. نرخ رشد سالانه تشکیل سرمایه در دهه ۹۰ زیر صفر بود. در ادبیات مرسوم اقتصاد، این وضعیت بدان معناست که زیرساخت های تولید و اقتصاد اعلم از ماشین لات و ساختمان مستهلك شده و ارزش سرمایه گذاری جدید انجام شده حتی به میزانی تبیوه که استهلاک این سرمایه هارا جبران کند. باتداوم نرخ منفی تشکیل سرمایه، ارزش کل سرمایه موجود اقتصاد کشور در بیان دهه ۹۰ به حدود نصف رقم ابتدای آن دهه کاهش یافته. طبق ادبیات رایج اقتصاد، کاهش ارزش سرمایه گذاری در اقتصاد و مستهلك شدن تدریجی زیرساخت های تولید، منجر به ناتوان شدن کشور از رشد تولید و در نتیجه کاهش نرخ رشد اقتصادی می شود. طبق گزارش بانک مرکزی، نرخ رشد تشکیل

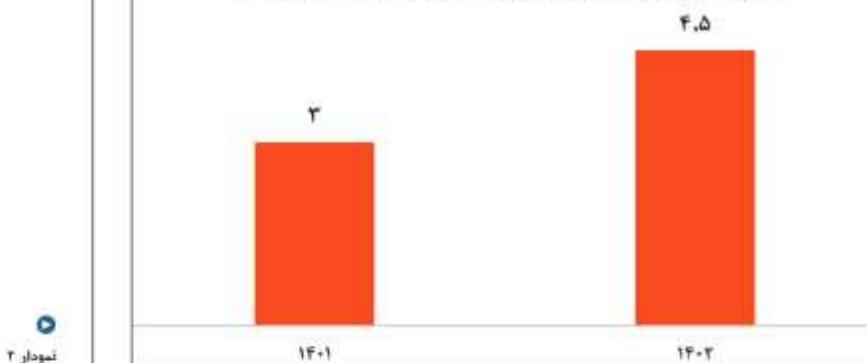
انتشار گزارش بانک مرکزی از رشد اقتصادی تابستان ۱۴۰۲ تقریبا همزممان شد با یک سالگی اجرای سیاست تثبیت. همان سیاستی که محمد رضا فرزین در تختین روزهای راستیش بر بانک مرکزی، آن را نوهداروی اقتصاد متلاطم کشور خواهde بود. این اظهارات امایا و اکتشن منفی برخی از گارشنسان مواجه شد.

یکی از بحث هایی که میان موافقان و مخالفان سیاست تثبیت از همان ابتدا شکل گرفت، تاثیر این سیاست بر رشد اقتصادی کشور بود. مخالفان با تشبیه آن به سیاست ارز ۴۰۰ تومانی، نکست آن در کنترل تورم را قطعی خواهند داشت از اثر کویدی آن بر اقتصاد کشور گفتند. در مقابل امایا بانک مرکزی و موافقان این سیاست، با پادآوری اثمر خوبی شباتی بازارها بر سرمایه گذاری و فعالیت های مختلف اقتصادی، برقرار کردن ثبات را اولویت کنونی اقتصاد کشور خواهاند و بر لزوم اجرای این سیاست تأکید کرددند. رشد اقتصادی و تشکیل سرمایه، نقطه کانونی مجادله موافقان و مخالفان تثبیت بود و اکنون جزئیات رشد ۶ ماهه اقتصاد کشور، آینده ای که عوردمانازعه طرقین بوده را مشخص کرده است.

افزایش نرخ رشد اقتصادی ۶ ماهه نسبت به سال گذشته

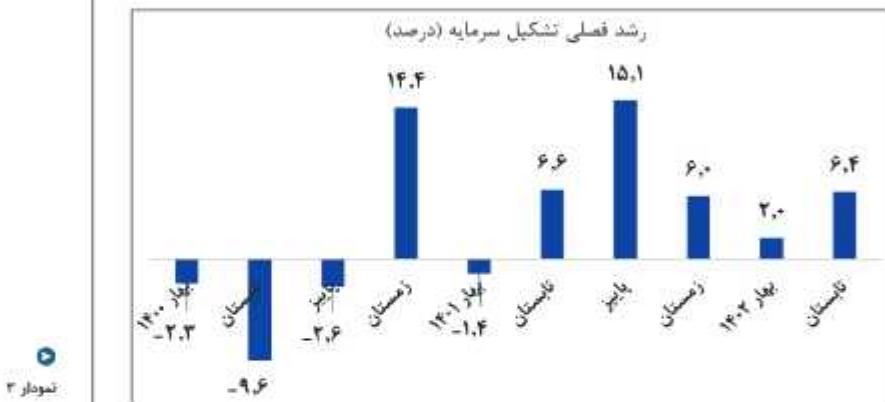
گزارش بانک مرکزی نشان می دهد رشد اقتصادی کشور که در نیمه نخست سال گذشته رشد ۳ درصدی را تجربه کرده بود، در نیمه نخست امسال رشد ۴,۷ درصدی را ثبت کرده است. (نمودار ۱) پس از انتشار گزارش رشد اقتصادی تابستان، موافقان بالشاره به ارقام رشد محقق شده، تحلیل

نرخ رشد تشکیل سرمایه در نیمه نخست ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ (درصد)

نمودار ۲

رشد قصیٰ تشکیل سرمایه (درصد)

نمودار ۳

دریک دهه گذشته و متاثر از تحريم‌های ظالمانه، تشکیل سرمایه و تولید ناخالص داخلی کشور با رشد های پایین و بعض امنقی روبرو بوده است.

ناظمین انتها رخ داده متاثر از فضای بی ثبات اقتصاد کشور، نقش مهمی در گاهش سرمایه‌گذاری، تولید و همچنین ترغیب قعالان اقتصادی به فعالیت‌های سفت‌به‌ازی داشته است.

متوسط نرخ رشد سالانه تشکیل سرمایه نسبت ناخالص کل، مابین آلات و ساختمان طی دوره ۱۳۹۱ تا ۱۴۰۰ به ترتیب معادل ۶.۹ و -۵.۲ درصد بوده است. محمدرضا افرازیان با شاهراه به اثابی ثباتی در اقتصاد، گفت: در شرایط بی ثباتی اقتصاد کلان، ریسک و ناظمین ای اقتصادی اقتصادی افزایش می‌یابد که این امر به صورت یک چرخه مغایوب موجب تضعیف سمت عرضه اقتصاد و تشدید بی ثباتی می‌شود و از این رو ایجاد

محیطی باثبات و پیش‌بینی پذیریکی از مهم‌ترین محورهای تقویت سمعت عرضه اقتصاد کشور در شرایط کوتني محسوب می‌شود.

سرمایه در نیمه نخست سال جاری ۴.۵ درصد بوده است. این شاخص در مدت مشابه سال قبل رشد ۳ درصدی را تجربه کرده بود. این ارقام نشان می‌دهد شاخص رشد تشکیل سرمایه در نیمه نخست امسال نسبت به سال گذشته رشد بیشتری داشته است. (نمودار ۲)

گزارش بانک مرکزی همچنین نشان می‌دهد که نرخ رشد تشکیل سرمایه در تابستان امسال نسبت به بهار، افزایش یافته و از ۴.۵ درصد در سه ماهه نخست امسال به ۶.۴ درصد در تابستان رسید که در مجموع رشد ۴.۵ درصدی در ۶ ماه را نشان می‌دهد. گزارش بانک مرکزی نشان می‌دهد تابستان امسال، پنجمین فصل متوالی رشد مثبت تشکیل سرمایه بود. (نمودار ۳)

با خوانی نظرات مجری تدبیر درباره اثواب سیاست بر رشد و سرمایه‌گذاری

خرداد امسال و درسی امین‌همایش سیاست‌های پولی و ارزی بود که رئیس کل بانک مرکزی گفت:

فصل جدید روابط ایران و اوراسیا

توسعه روابط ایران و روسیه از شاهراه بانک ملی ایران

مدیران بانکی
از بربانک
روسیه و بانک
ملی ایران نیز
گشایش خط
اعتباری ۶،۵
میلیارد روبلی
میان ایران و
روسیه را مورد
تاكید قرار دادند

فصل جدید همکاری‌های بانکی ایران و اوراسیا کفت: با توجه به ظرفیت‌های بالی اقتصاد کشور و ظرفیت شرکت‌های زیرمجموعه بانک ملی ایران در حوزه‌های دارویی، غذایی و پتروشیمی و همچنین با وجود تجارت ۲۰۰ میلیارد دلاری ایران، گسترش روابط بانکی بین المللی در جهت توسعه این پخش اقدام بسیار مهمی پذیرش مازمی رود.

براین اساس می‌توان گفت خط اعتباری ۶،۵ میلیارد روبلی به عنوان شروع عملیات بانکی قلمدادی شود که جهت تأمین مالی واردات کالاهای اساسی و مورد نیاز کشور از روسیه انجام شده است.

از آنجاکه توسعه روابط پولی و بانکی بین ایران و روسیه پا تاکید روسیه‌ای جمهور دو کشور صورت گرفته، رئیس جمهور روسیه تبریک به سران کشورهای عضو اتحادیه اوراسیا بابت امضای موافقنامه تجارت آزاد در آستانه دهیمن سال شکل گیری اتحادیه اقتصادی اوراسیا، ایران را یکی از اقتصادهای بزرگ منطقه و کشوری توسعه بافته از نظر فناوری و حلقه کلیدی در سیستم تجاري جهانی بین بازارهای اوراسیا و کشورهای خاورمیانه و جنوب‌آسیا علامت گرد.

عملیاتی شدن بسترهاي پولی و بانکی میان ایران و روسیه، بهره‌برداری از ظرفیت‌های برقیکس و نهادسازی‌های پولی و بانکی جدید در این حوزه، قصل جدیدی از روابط بانکی دو کشور را رقم می‌زند و اهمیت این اتفاق مهم از آن جهت است که زیرساخت‌های بسیاری همچون اتصال سامانه‌های پیام‌رسان غیرسویژتی و برقراری روابط دولتی کارگزاری با پولهای ملی میان بانک‌های ازبیک و ملی ایران، امروزه می‌تواند مورد استفاده بانک‌ها و قعالان اقتصادی قرار گیرد. با توجه به اینکه مذاکرات طرفین گویای علاقه‌مندی تهران و پایتخت‌های اوراسیائی به همکاری بلندمدت و پایدار است، چندین ترتیب کارگزاری بانک ملی ایران راه را برای تحقق این هدف هموار کرده و گام کلیدی دیگری در راستای توسعه مبادلات تجاري ایران با سایر کشورها در سال ۱۴۰۲ برداشته شده است. در اینان، علاوه بر کاهش هزینه صادرات کالاهای ایرانی به بازار ۱۸۳ میلیون نفری اوراسیا و افزایش سرمایه‌گذاری‌ها توکلیات مشترک، زیرساخت‌های مناسب تجارت فی مابین فراهم می‌شود که به این ترتیب تحقق این مهم با وجود روابط بانکی قوی و پایدار امکان‌پذیر خواهد بود.

با امضای موافقنامه تجارت آزاد میان جمهوری اسلامی ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیا و همچنین گشایش خط اعتباری مشترک میان لبر بانک روسیه و بانک ملی ایران، این بانک نقش مهم و کلیدی در فصل جدید روابط میان دو کشور و توسعه مبادلات تجاري ایران خواهد داشت.

کشورهای بلاروس، قرقیستان، روسیه و ارمنستان موسوم به اتحادیه اقتصادی اوراسیا، چهارم دی ماه موافقنامه تجارت آزاد با ایران را که حاصل بیش از دو سال مذاکره و کارکوشانی بود، در آینده در پنجه زورگاه مضاکعه کرد. برای این آن تعریف‌های ۸۷ درصد از اقلام کالایی مبادلات تجاري طرفین به صورت کامل حذف خواهد شد.

با امضای این موافقنامه، مدیرعامل بانک ملی ایران به همراه رئیس کل بانک مرکزی در صدر هیاتی فنی به منظور افزایش همکاری‌های پولی و بانکی باروسیه و همچنین تقویت مناسبات در چارچوب این توافقنامه به مسکو سفر کردند.

در این سفر، دکتر محمد رضا فرزین بن پرسماجیه گذاری مشترک در پژوهه‌های ایران و روسیه تاکید کرد و خواستار گسترش ظرفیت‌های اقتصادی طرفین شد. فرزین در دیدار و مذاکرات با "الویرانیولینا"، رئیس کل بانک مرکزی روسیه، علاوه بر نهادی سازی توافق به کارگیری پولهای ملی در مبادلات تجاري دو کشور به جای دلار، پیشنهادهای در زمینه بهره‌برداری از ظرفیت‌های گروه برقیکس و نهادسازی‌های پولی و بانکی در این حوزه طی دوره ریاست روسیه براین گروه در سال آتی میلادی مطرح کرد که موردن توجه رئیس کل بانک مرکزی روسیه قرار گرفت. از طرفی، مدیران بانک از بربانک روسیه و بانک ملی ایران نیز گشایش خط اعتباری ۶،۵ میلیارد روبلی میان ایران و روسیه را مورد تاکید قرار دادند و چندین ترتیب با گشایش این خط اعتباری میان کارگزاری دو بانک، اولین گام مهم در راستای توسعه همکاری ایران و روسیه بعد از امضای توافقنامه تجارت آزاد اوراسیا پذیرش شد.

ایوان‌الغفل تجارت‌زاده، مدیر عامل بانک ملی ایران با تاکید بر آمادگی بانک ملی ایران برای توسعه همکاری‌ها و سرمایه‌گذاری مشترک باروسیه، درباره

ردپای سیاست تثبیت در افزایش امنیت سرمایه‌گذاری

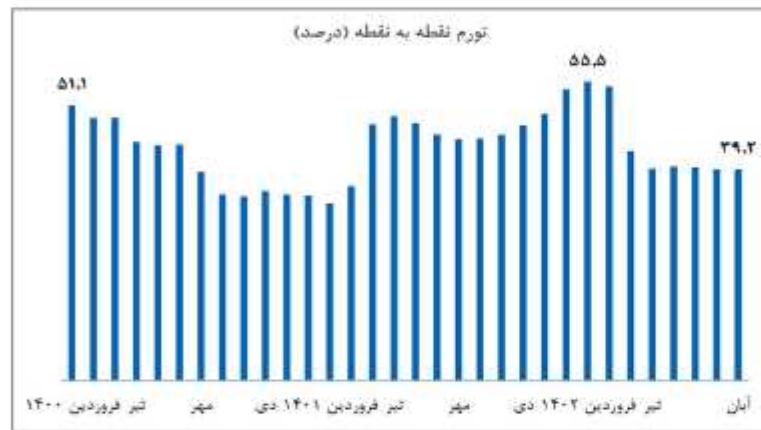
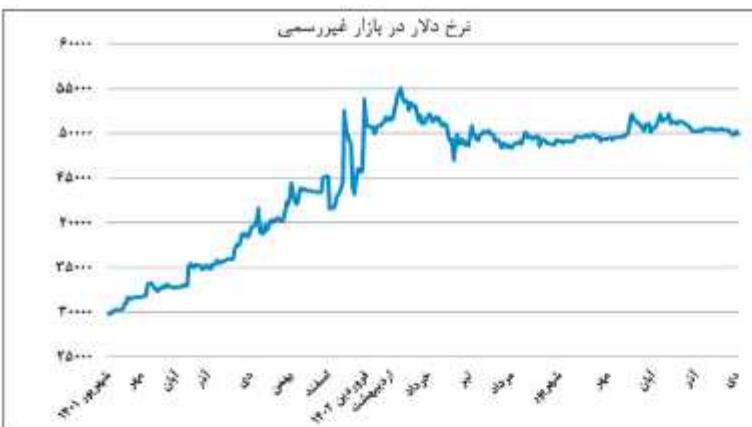
- کاهش نوسان ترخ ارز، به عنوان نقطه کانونی سیاست تثبیت اقتصادی بانک مرکزی اعلام شد
- توزم ماهانه و نقطه به نقطه در سال جاری با اجرای سیاست تثبیت، روند نزولی به خود گرفته است
- آمارها ردپای سیاست تثبیت اقتصادی بانک مرکزی در بهبود امنیت سرمایه‌گذاری را نشان می‌دهد

بانک مرکزی
جمهوری اسلامی ایران

* شماره ۲۷ - دی ۱۴۰۰ *

حمد کمار /
پژوهشگر اقتصادی

اوایله داد. مقایسه اهداف اعلام شده پیش از اجرای این سیاست با شاخص‌های فعلی، میزان موفقیت این سیاست در تحقق اهداف اعلامی بانک مرکزی را مشخص می‌کند.

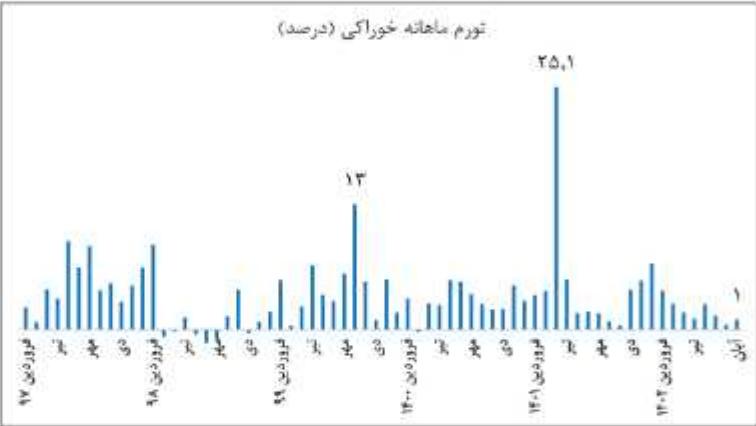
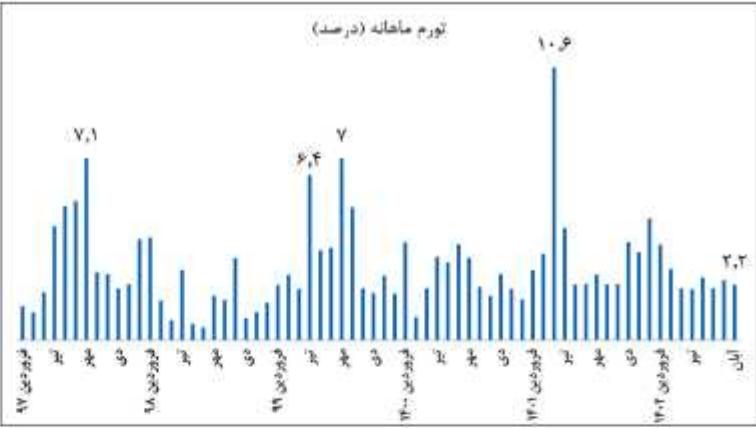
پایان جولان نرخ ارز در بازار غیررسمی
کاهش نوسان نرخ ارز، به عنوان نقطه کاتوفی سیاست تثبیت اقتصادی بانک مرکزی اعلام شد. بررسی نرخ ارز در بازار غیررسمی نشان می‌دهد از زمان اجرای سیاست تثبیت، نوسان نرخ ارز کاهش یافته است.
(نمودار ۱)

بررسی روند بازار غیررسمی ارز نشان می‌دهد، نرخ دلار پس از اجرای سیاست تثبیت، در حوالی ۵ هزار تومان در نوسان بوده است. آفقی شدن شیب نمودار قیمت ارز پس از اجرای سیاست تثبیت و مقایسه آن با شیب سعودی نرخ پیش از اجرای آن، حاکی از موفقیت بانک مرکزی در کنترل نرخ ارز با اجرای سیاست مذکور است.

سیاست تثبیت اقتصادی به یکسالگی خود رسید. دی ماه سال گذشته، چند روز پس از آغاز به کار محمد رضا افزین به عنوان رئیس کل بانک مرکزی و در اوج التهابات ارزی بود که وی از اجرای سیاست تثبیت اقتصادی خبر داد. محور اصلی این سیاست، برقراری ثبات در اقتصاد از مسیر گاهش نوسانات نرخ ارز اعلام شد. تخصیص لرز ۲۸۵۰ تومانی به کالاهای اساسی و راهاندازی مرکز مبادله، دو اقدام اساسی بانک مرکزی در این سیاست بود. علاوه بر این اقدامات، پیگیری دیپلماسی اقتصادی، تنظیم‌گری بازار ارز از طریق مقابله با سقوطی بازی و جلوگیری از ایجاد تعاصه‌های کاذب، بخش دیگری از برنامه بانک مرکزی برای مدیریت بازار ارز و برقاری آزمش در این بازار بود.

اکنون در نخستین سالگرد اجرای این سیاست، می‌توان قضاوت روشن‌تری از کارنامه این سیاست

گزارش‌های مرکز آمار نشان می‌دهد تغییر ماهانه قیمت خوارجی‌ها پس از اجرای سیاست تثبیت کاهش داشته است. (نمودار ۲)

کاهش انتظارات تورم و پیش‌بینی پذیرش‌داد

طبق آخرین آمار اعلامی بانک مرکزی، سرعت رشد جمجم پول در بیان مهرماه ۱۴۰۲ نسبت به بیان مهرماه سال گذشته به ۳۹٪ درصد کاهش یافته است. سرعت رشد پول معیاری برای سنجش وضعیت انتظارات تورمی است. بدین طوری که افرادی که نشان دهنده نگرانی جامعه از رشد قیمت‌ها و تلاش برای تبدیل پول به دارایی‌های امن و مصون از تورم است.

در مقابل اما کاهش سرعت رشد پول، نشان دهنده فروکش کردن انتظارات تورمی و بازگشت اعتماد آرامش به جامعه نسبت به ثبات قیمت هاست. (نمودار ۵)

سقوط سرعت رشد یوں به کانال، آ درصدی در حالی

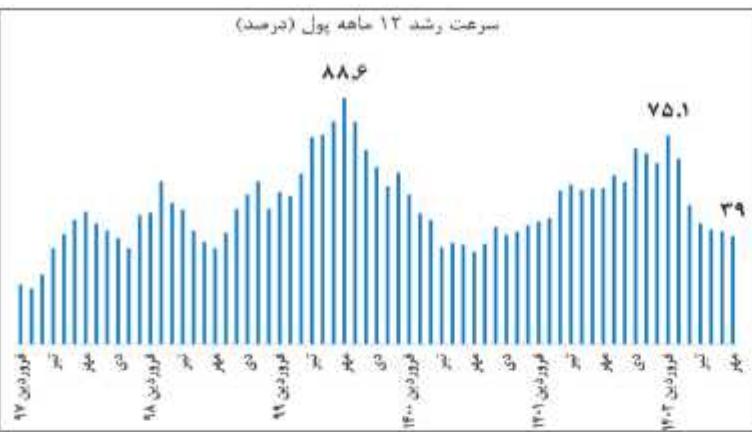
کاهش تورم ماهانه و قطعه به قطعه

کژارش‌های مرکز آمار نشان می‌دهد تورم ماهانه و تقطیعه نسبت به در سال چاری روند نزولی به خود گرفته است. طبق اعلام مرکز آمار، تخریج تورم نسبت به نسبت از ۵۵-۵۵ درصد در فروردین امسال به ۳۹-۲ درصد در آبان ماه کاهش یافته که کاهش ۱۶-۳ واحد درصدی را

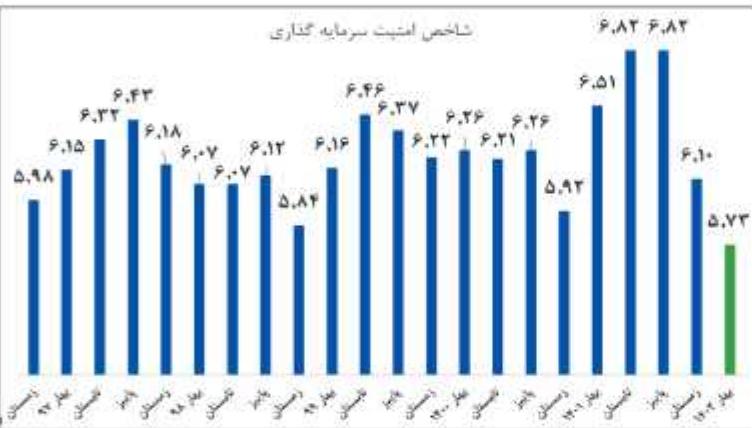
همچنین توزم ماهه از پایان سال گذشته تا کنون، روندی نزولی داشته بطوری که میانگین توزم ماهه اند که در ماههای پایانی سال گذشته و ماههای آغازین سال جاری حدود ۴ درصد بود، به حدود دو درصد کاهش افتاده و در نهایت در آیینه ماه به ۰.۲ درصد رسیده است. (نمودار ۲ و ۳)

یکی از مهم‌ترین اجزای تورم، تورم پخته خوارکی است. با توجه به سهم بالای خوارکی در سبد مصرفی دهکده‌های پایین، تورم این بخش باعث فشار زیاد به انتشار کم درآمدی شود. از همین رو این بخش از تورم، اهمیت بسیاری برای سیاست‌گذاران دارد.

8. gluged

۶۰

واماری تهيه مي شود در بهار ۱۴۲ کميت ۷۳٪ از ۵۸٪
 (ايدتون-حالت) مستجد شده است. مقدار عددی
 اين خاص در مطالعه فصل قيل (مساند، ۱۴۶، ۱۲) عبوده كهشان
 و در هر دو فصل قيل (پايزد، ۱۷)، عبوده كهشان
 مي دهد كميت عددی امنيت سرمایه گذاري در بهار
 ۱۴۲ نسبت به فصل قيل از آن، با توجه به ازنيابي
 فعالان اقتصادي مشارکت كننده در فصل بهار به
 مقدار قابل توجهی مناسبتر ازنيابي شده است.
 (نوسدار، ۲)

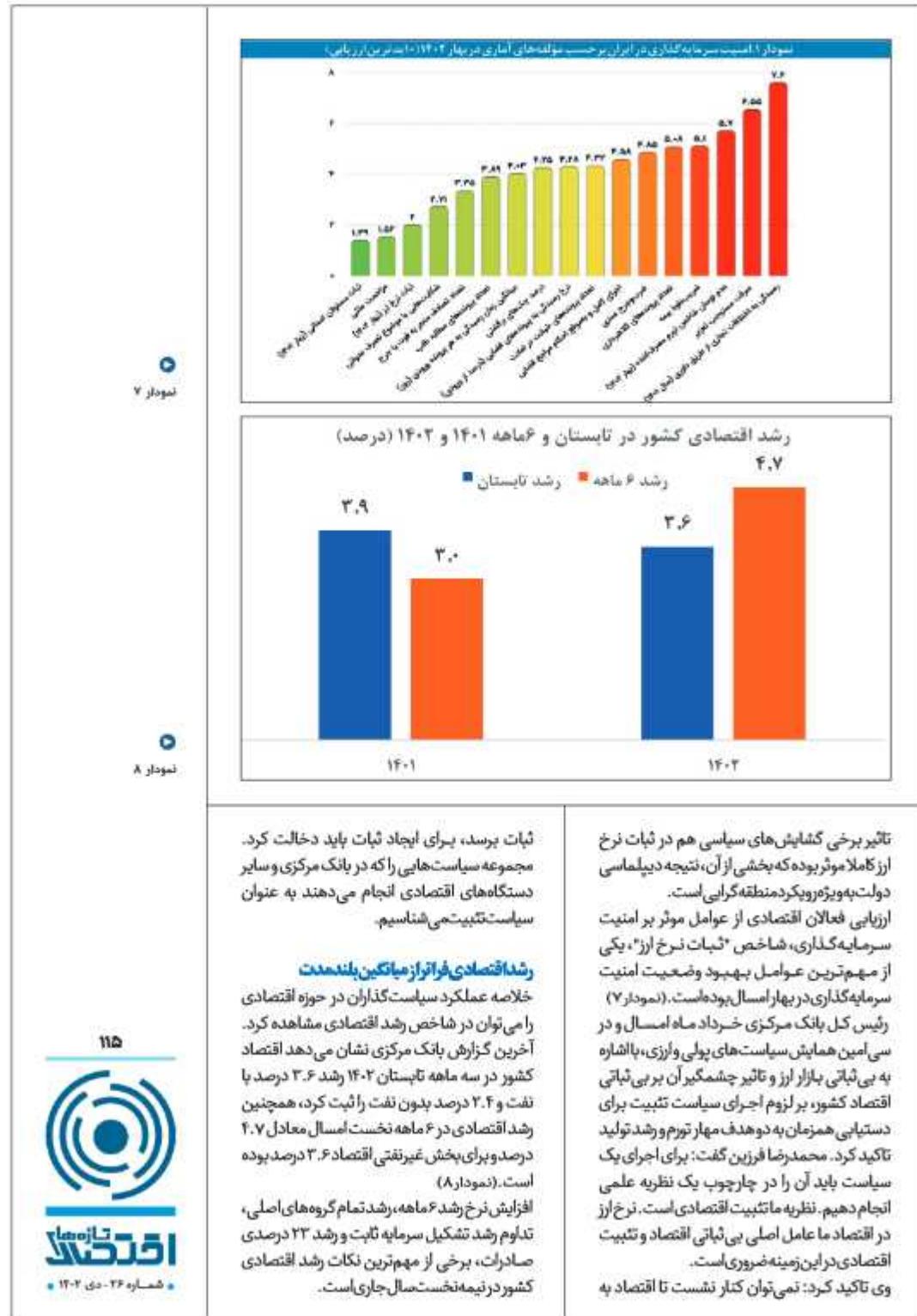
نگاهی به جزئیات اعوام موثر بر امنیت سرمایه‌گذاری در گزارش مرکزی پژوهش هایده وضوح زیبای سیاست تثبیت اقتصادی بانک مرکزی در بهبود امنیت سرمایه‌گذاری را شناس می‌دهد. در گزارش مرکز پژوهش‌ها، «تات نرخ ارز» که در زستان^۱ نمره ۶۰۲ رسیار ضعیف^۲ را کسب کرده بود، در بهار^۳ نمره بسیار خوب دوازده دست آورده است. گاهش واحدی شاخص «تات نرخ ارز» به وضوح نتیجه بخش پودن سیاست تثبیت را نشان می‌دهد. البته

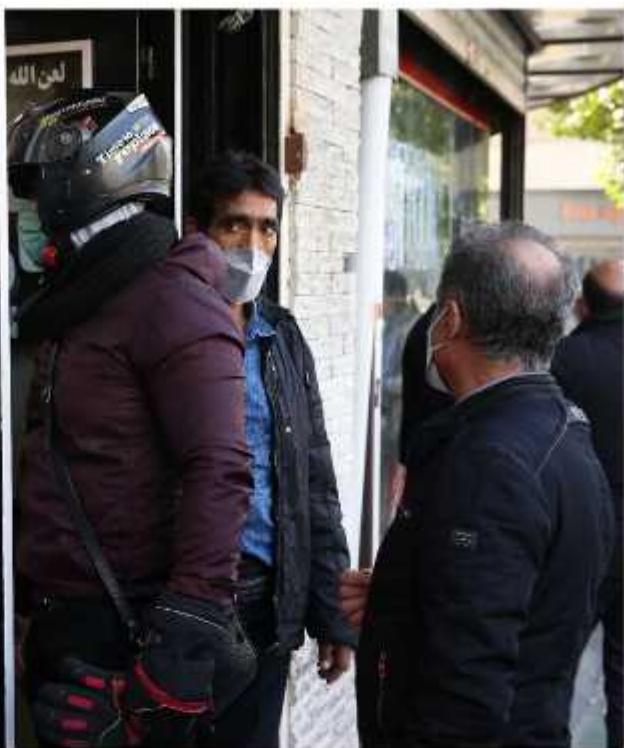
نحوه در مهرماه سال ۹۹ بود.

منیت سروایه کذاری در سایه پیش‌بینی پذیری
قتضاء

یکی از دستاوردهای پیش بینی پذیر شدن اقتصاد من شدن فضای اقتصاد کشور برای سرمایه‌گذاری و گسترش فعالیت‌های اقتصادی مولد است. مرکز ریوچش های مجلس این اسلام، کراپش و وضعیت امنیت سرمایه‌گذاری در کشور طی فصل بهار ۱۴۰۲ را منتشر کرد. طبق این کراپش، وضعیت امنیت سرمایه‌گذاری در بهار ۱۴۰۲ به بهترین و وضعیت خود زمان اندازه‌گیری شاخص امنیت سرمایه‌گذاری رومانستان (۶۴) تاکنون رسیده است. در این کراپش ممده است که شاخص کل امنیت سرمایه‌گذاری در ایران که با استفاده از داده‌جمع‌گاههای پیامایشی

جهش قیمت‌ها با اجرای سیاست ثبیت متوقف شد

- سفته بازان در بازارهای دلار، سکه و خودرو نتوانستند عایدی کسب کنند
- راه اندازی مرکز مبادله ارز و نهادسازی بانک مرکزی در راستای ایجاد یک بازار کارا و رسمی ارز، التهاب بازار غیررسمی را کاهش داد
- سیاست ثبیت اقتصادی، ترمیم جهش‌های قیمتی در بازارهای غیرمولد، همچون سکه و خودرو را کشید

۱۱۶

نمودار
شاخص کل بورس

نمودار
روند قیمت دلار در بازار
غیررسمی

التهاب بازار غیررسمی را کاهش داده است و تاریخی هایی که از محل بازار غیررسمی در سیاست های ارزی و تجارت کشور وارد می شد از بین رفته است. همچنین با توجه به اینکه بخش قابل توجهی از بازار های مالی و دارایی همیستگی بالایی با نرخ دلار دارد، ثبات نرخ ارز منجر به آرامش در این بازارها شده و بازار های همچون سکه و خودرو در ۹ ماهه ابتدایی امسال کاهش قابل توجهی را تجربه کرده اند.

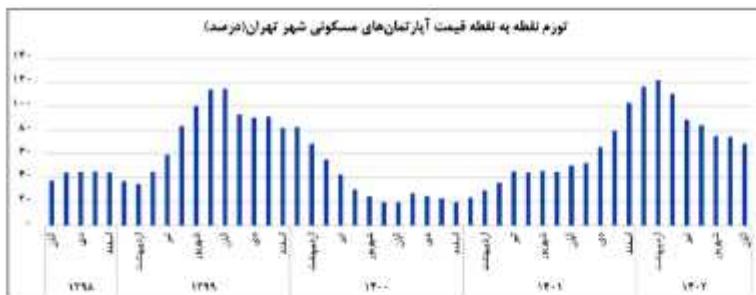
با توجه به اینکه در آستانه یک سالگی اجرای سیاست های تثبیت اقتصادی قرار داریم در این گزارش عملکرد بازار های اصلی مقصد سرمایه گذاران را مورد ارزیابی قرار می دهیم تا بنوی از زایده دید دیگری، اجرای سیاست های تثبیت اقتصادی را مورد ارزیابی قرار داد.

بررسی بازدهی بازاره انشان می دهد سیاست تثبیت اقتصادی، ترمز جهش های قیمتی در بازار های غیررسمی همچون سکه و خودرو را کشیده است، سرمایه گذاران در دلار

از اوخر سال گذشته بانک مرکزی به منظور مهار تورم، پسته سیاست های تثبیت را تدوین و اجرایی کرد. یکی از محورهای اصلی این پسته سیاست، کنترل نوسانات نرخ ارز به منظور افزایش قدرت پیش بینی پذیری و کاهش سطح انتظارات تورمی فعالان اقتصادی و عموم جامعه بود. به بیان دیگر، با توجه به اینکه ترخ ارز به عنوان لنگر انتظارات تورمی در جامعه نقش ایفا می کند، بانک مرکزی با هدف گذاری در تحقق بازار ارز، بازارسازی و ارائه ابزارهای نوین در این بازار، تلاش کرد تا نوسانات نرخ ارز کاهش یابد. بررسی روند ترخ ارز در بازار غیررسمی در ۹ ماهه ابتدایی امسال نیز نشان از توفق سیاست گذار در تحقق این هدف داشته است.

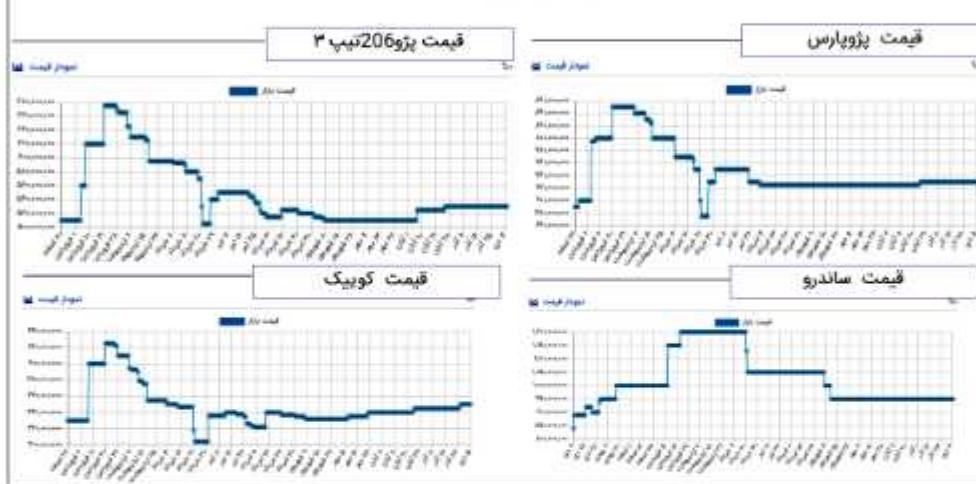
به نظر می رسد اقداماتی همچون راه اندازی مرکز مبالغه ارز و نهادسازی بانک مرکزی در راستای ایجاد یک بازار کارا و رسمی ارز،

نمودار
نورم نقطه به نقطه قیمت
آپارتمان‌های مسکونی
شهر تهران

روند قیمتی برخی خودروهای بازار در یکماں اخیر

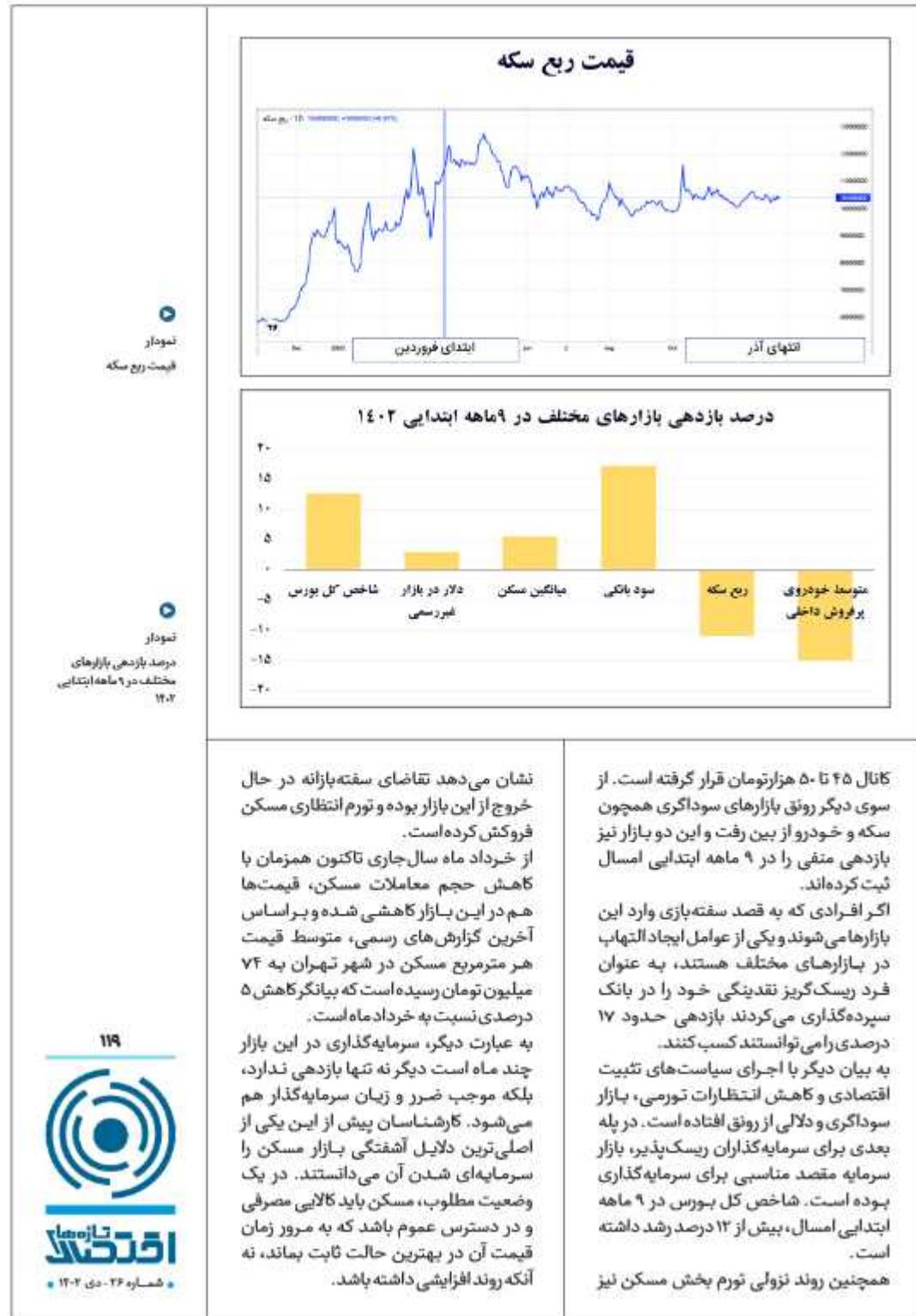
۹۰-۹۵ دهه که منجر به تداوم تورم‌های بالا شد از یک سو و عدم مدیریت صحیح بازار ارز در سال‌های گذشته از سوی دیگر، این دیدگاه را تقویت کرد و بازار ارز را به عنوان یکی از مقاصد تلاشی سفته بازانه تبدیل کرد. از سوی دیگر بازارهای همسو با دلار همچون سکه یا خودرو نیز به عنوان بازارهای مکمل تلاشی سفته بازانه در ذهن عموم جامعه تعریف شد.

اما در سال جاری با اجرای سیاست‌های ثابتی اقتصادی به منظور کاهش نوسانات نرخ ارز، این دیدگاه غلط سرمایه‌گذاران منجر به منحصر شدن افرادی شد که به نسبت سفت‌بازی و سوداگری وارد بازارهای همچون ارز، سکه و خودرو شده بودند. بروزی بازدهی این بازارها از ابتدای فروردین تا پایان آذرماه نشان می‌دهد که بازار ارز از ثبات نسبی برخوردار بوده و قیمت دلار در محدوده

نتوانستد بازدهی کسب کند و بازار سرمایه پیشتر بازدهی در میان سایر بازارهای است. به عبارت دیگر می‌توان این کزاره را مطرح کرد که سیاست‌های ثابتی اقتصادی منجر به خروج تقاضای سفت‌بازانه از بازارهای مالی و دارایی شده است و آرامش نسبی را در این بازارها حاکم کرده است.

سرمایه‌گذاری در خرید دلار یکی از رایج‌ترین دیدگاه‌های اشتباہی است که در سال‌های گذشته میان برخی تعالان اقتصادی و عموم مردم شکل گرفت. به علت تورم‌های بالا در دهه ۹۰ و چشم‌های مقطعي و شدید نرخ ارز طی این دهه، این دیدگاه بین برخی سرمایه‌گذاران رایج شد که برای مصون ماندن از تورم‌های دورقمی و مستمر، باید روی دلار سرمایه‌گذاری کرد و همزمان با جهش‌های مقطعي ارز کسب سود کرد. خلق فزاینده نقدینگی در سال‌های انتهائی

نمودار
روند قیمتی برخی
خودروهای بازار در یک
سال اخیر

زان مقاضیان سفته بازی در بازار خودرو و سکه

بازار طلا و سکه تیز از ثبات نزدیکی تاثیر نبوده است. قیمت‌ها در بازار طلا و سکه در حالی مدتی است که کاهشی شده که خریداران برای افت بیشتر قیمت‌هادست نگه داشته‌اند و فقط افرادی که مقاضی واقعی هستند اقدام به خرید این کالاها می‌کنند. ربع سکه حدود ۱۲ میلیون تومانی ابتدای امسال به کانال ۱۰ میلیون تومانی در آذربایجان سقوط کرده است.

از سویی، بازار خودرو در ایران همواره یکی از بازارهای پرفراز و نشیب بوده که متاثر از وقایع اقتصادی و حتی سیاسی دچار نوسان قیمت و رکود یا تورم می‌شود. در پایان سال ۱۴۰۱ کارشناسان معتقد بودند با برنامه وزارت صنعت برای افزایش تولید خودرو و همچنین واردات خودرو، عرضه و تقاضا در بازار خودروی ایران به سمت تعادل می‌رود، اما تاکید کارشناسان بر این بود که آنچه بیشترین تاثیر را بر قیمت خودرو (در بازار) خواهد داشت، انتظارات تورمی و همچنین قیمت ارز است.

بنابراین پیش‌بینی شد اگر قرار بر رشد انتظارات تورمی و افزایش قیمت ارز در سال ۱۴۰۲ باشد، مختنی قیمت و بازار خودرو تیز روندی صعودی به خود خواهد گرفت، اما اگر انتظارات تورمی فروکش کرده و قیمت ارز تیز نزولی شود، یا حداقل شرایطی تسبیتاً پایدار را تجربه کند، می‌توان روزهای آرامی را برای بازار خودرو پیش‌بینی کرد.

مروری بر عملکرد بازارهای مختلف در طی ۹ ماهه ابتدایی امسال برقراری آرامش نسبی و بازگشت ثبات نسبی به اقتصاد کشور را نشان می‌دهد که عامل اصلی کشور را تنشی می‌توان اجرای سیاست‌های این ثبات را می‌توان اجرای سیاست‌های تثبیت اقتصادی دانست.

بر اساس گزارش اخیر بانک مرکزی و بنا بر "آمار واحدهای مسکونی معامله شده در سامانه ثبت معاملات املاک و مستغلات کشور"، متوسط قیمت یک متر مربع بنای واحد مسکونی معامله شده در شهر تهران در آذر ۱۴۰۲ به ۷۶ میلیون تومان رسید که نشان از کاهش ۲٪ درصدی نسبت به آبان دارد. این رشد منفی در آذرماه در تداوم روند نزولی این مولفه از تبرمه سال جاری بوده است که این امر حاکی از برقراری آرامش نسبی در بازار معاملات مسکن شهر تهران به واسطه برآمدهای در دست انجام دولت درباره ساخت و عرضه مسکن در سطح کشور است. لازم به توضیح است در ماه مورد گزارش حجم معاملات مسکن در شهر تهران نسبت به ماه قبل معادل ۱۲ درصد کاهش نشان می‌دهد و از مجموع ۲۲ منطقه شهر تهران، ۱۴ منطقه رشد قیمت ماهانه منفی را تجربه کرده‌اند. این وضعیت می‌تواند نشانگر بروز افت‌های شدیدتر قیمت مسکن در ماه‌های آتی باشد.

بانک مرکزی فرصت آریتاژ قیمتی در بازار ارز را از بین برد

نگاهی به صرافی‌های سطح شهرنشان می‌دهد، دیگر در بازار ارز خبری از صفاتی طوبی خرد نیست و صرافی‌ها خلوت شده‌اند. در گذشته، افزایش زیادی سعی می‌کردند از راه ارز مورد نیاز خود را با در در سرکم تهیه کنند اما در شرایط کنونی، با اصلاح مستور العمل‌های تخصیص اسکناس و راه‌اندازی مرکز مبالغه ارز توسط بانک مرکزی، تهیه ارز سهمیه‌ای برای افرادی که تقاضای سفته بازانه دارند، سخت شده است. سیاست بانک مرکزی درباره خرید ارز سهمیه‌ای از طریق بازگشایی حساب ارزی و فروکش کردن خرید ارز با کد ملی، یکی از اقدامات تحولی در بازار ارز بود که فرصت استفاده از آریتاژ قیمتی در بازار ارز را از بین برد.

اجرای
سیاست‌های
ثبتیت اقتصادی
موجب خروج
تقاضای
سفته بازانه از
بازارهای مالی و
دارایی شد

۱۲۵

بررسی بازگشت ثبات به اقتصاد کشور

مروری بر عملکرد بازارهای مختلف در طی ۹ ماهه ابتدایی امسال برقراری آرامش نسبی و بازگشت ثبات نسبی به اقتصاد کشور را نشان می‌دهد که عامل اصلی این ثبات را می‌توان اجرای سیاست‌های تثبیت اقتصادی دانست.

وحید شفاقی شهری، عضو هیات علمی دانشگاه خوارزمی
در گفتگو با نازههای اقتصاد:

بانک مرکزی عوامل بی ثباتی اقتصاد را غیرفعال کرد

- در یک سال اخیر، شاهد ثبات نسبی در بازار ارز هستیم
- همراهی سیاست تثبیت بادیپلماسی اقتصادی، انتظارات تورمی را مهار کرد
- سیاست تثبیت امسال موفق عمل کرده، اما در ادامه بخش واقعی اقتصاد و تولید هم باید به کمک این سیاست بیاید

۱۳۱

به افزایش و در مقاطع مختلف، اعداد بالاتری را نسبت گرد. در ادامه به تدریج با تشدید تحریم‌ها و کاهش صادرات نفت در پی سیاست تحریمی که تراپت تحت عنوان فشار بزرگ بر کشور اعمال گرده بود، قیمت دلار روند افزایشی را طی کرد، ولی دولت هم ۲۵ قلم کالا را با ارز ۴ هزار و ۲۰۰ تومانی تامین کرد.

اتفاقات عجیبی هم آن زمان رخ داد. یک روز از خیابان جمهوری عبور می‌گردم و مشاهده کردم مردم ساعت‌های ابتدایی صحیح در پاسار علاءالدین صفت کشیده‌اند. متوجه شدم با ارز ۴ هزار و ۲۰۰ تومانی آیفون وارد آن را حکتکار گردد. بودند و به قیمت آزاد به فروش می‌رسانند. سازمان تعزیرات این اینبار را کشف و آنها را ملزم کرده بود که باید آیفون را به نرخ دلار ۴ هزار و ۲۰۰ تومانی عرضه کنند. آنها هم راهکارشان را در این دیده بودند که اعلام کنند که به عنوان مثال اگر کسی روز شنبه بباید، آیفون‌ها را به قیمت دلار ۴ هزار و ۲۰۰ تومان خریداری کند. مردم نیز از شب آنچه با کارت ملی صفت کشیده بودند که آیفون‌ها را خریداری کنند. آنها آیفون را با نرخ ارز ۴ هزار و ۲۰۰ تومان خریداری می‌کردند، همان زمان با دلار ۷ هزار تومان (چون در بازار آزاد یا بازار غیررسمی دلار ۷ هزار، تومان بود) می‌فروختند و در این مابه المقاومن، یک مبلغی نصب خریدار آیفون می‌شد.

دولت به این نتیجه رسید که باید محدوده این اقلام را کمتر کند و بسیاری از این اقلامی که ارز یارانه‌ای یا ارز ترجیحی دریافت می‌کنند اصلاً ضرورت ندارد، یا جزو کالاهای لوکس است و پا ضرورت اکون اقتصاد نیست. به تدریج از آن ۲۵ قلم کالا کم شد تا رسیدند به یک تعداد محدودی اقلام ضروری که باید دولت تلاش کنند این اقلام ضروری به نحوی در سفره زندگی مردم با قیمت‌های متعادلی وارد شود. ولی در مجموع، مسیر دلار یک روند افزایشی را طی کرد، باز هر بانک مرکزی تلاش کرد که با مداخله بتواند جلوی افزایش را بگیرد و درین دوره زمانی محدودی این اتفاق افتاد، ولی باز توانستیم جلوی افزایش قیمت‌ها را بگیریم تا رسیدیم به دولت سیزدهم. از دوره آقای صالح آبدی هم عبور می‌کنم و می‌رسیم به دوره‌ای که می‌خواهیم درباره آن صحبت کنیم، یعنی زمان فعالیت آقای فرزین در بانک مرکزی، وقتی آقای فرزین به عنوان رئیس کل بانک مرکزی منصوب شد، بحث وی این بود که ما یک بازار مبادله ارزی را همان‌دازی خواهیم کرد و نیازهای مردم و یاتاقاضاهای واقعی مردم را به

در اقتصاد ایران نرخ ارز، نقش لذکر انتظارات تورمی را ایضاً می‌کند. عدم بازارسازی و ایجاد تهددهای رسمی به منظور هشك‌گیری یک سازوکار رسمی عرضه و تقدیم ارز به عنوان یک بازار کاره منجر به شکل‌گذشته شد که آسیب‌های فراوانی را برپیکر که اقتصاد ایران وارد کرد. با توجه به لزوم کنترل انتظارات تورمی از یکسو و ساماندهی بازار ارز از سوی دیگر، بانک مرکزی در دوره جدید، از او اخراج سال گذشته با اجرای «سیاست‌های تثبیت اقتصادی و راه‌اندازی مرکز مبادله، تحولی رادر حوزه سیاست‌های ارزی رقم زد. ترتیج اجرای این سیاست در آستانه پیکسلگی خود، به طور قابل ملاحظه‌ای در ثبات بازار ارز طی این مدت کاملاً تماشیان است. به همین بهانه با وحید شفاقی شهری، عضو هیأت علمی دانشکده اقتصاد دانشگاه خوارزمی، درباره آثار سیاست‌های تثبیت اقتصادی به گفتگو پرداختیم. وی در این گفتگوروانی از جهش‌های نرخ ارز در طی سال‌های گذشته ارائه و تغییر رول مسیر سیاست‌گذاری ارزی در دوره جدید که با راه‌اندازی مرکز مبادله ارز و طلامحقق شد را ترسیم می‌کند.

یک سال است که شاهد اجرای سیاست تثبیت توسط بانک مرکزی هستیم، این سیاست چه نتایج و اثراتی داشته و آنرا داده بیندازند، چه دستاوردهایی خواهد داشت؟

از سال ۹۷ که دور دوم تحریم‌ها شروع شد، یک بی‌ثباتی در بازار ارز کشور رخ داد. دولت وقت در اردیبهشت ۹۷ موضوع معروف ارز ۴ هزار و ۲۰۰ تومانی را مطرح کرد و حرف دولت وقت این بود که عمل مام می‌توانیم ارز را در ۴ هزار و ۲۰۰ تومان نگه داریم و بحث‌هاین هم این بود که به هرمیزانی افراد متقاضی هستند، ما می‌توانیم با نرخ ۴ هزار و ۲۰۰ تومان ارز در اختیارشان قرار بدهیم، ولی اتفاقاتی پشت سر هم رخ داد که این عدد حفظ نشد.

پس از مدتی، ارز ۴ هزار و ۲۰۰ تومانی را برای ۲۵ قلم کالا تعیین کردند، ولی وضعیت اقتصاد به نحوی بود که به دلیل آن ناظمینانی‌ها، بی‌ثباتی‌ها و حتی ضعف‌هایی که در سیاست‌گذاری‌های اقتصادی بود، دلار شروع

باش واقعی
اقتصاد یعنی
تولید اگردر
سال آینده فعال
شود، می‌تواند
به تداوم
سیاست تثبیت
اقتصادی کمک
کند

هدف بانک
مرکزی برای
رشد تقدیرنگی
امسال ۲۵
درصد است که
طبق آخرین آمار
بیش از ۱۰ واحد
درصد کاهش
پیدا کرده و از
درصد ۳۷ درصد به
۲۶.۲ درصد
رسیده است

این موارد در رویکرد سیاست تثبیت اقتصادی که رئیس کل مطرح کرد دنبال شد. در این یک سال اخیر ما شاهد یک ثبات نسبی در بازار ارز هستیم، در مرکز مبالغه مدت‌ها است که دلار در حدود ۴۰ تا ۴۱ هزار تومان در نوسان است.

یعنی تقریباً یک نوسان اندکی دارد. در سیاست تثبیت اقتصادی هم بحث نرخ ارز ثابت مطرح نبود، یعنی قرار بود مرکز مبالغه به عنوان یک بازاری باشد که مقاضی در خواست خود را برایه نیاز اعلام کند و محدودیتی هم برای مقاضی نداشته باشد.

عرضه کننده هم بر پایه الزامی که هست، منابع ارزی خود را در این بازار عرضه کند تا آن کشف قیمت صورت بگیرد. الان این کشف قیمت در حدود ۴۰ هزار تومان نوسان اندکی دارد، البته موارد دیگری هم به کمک بانک مرکزی و سیاست تثبیت اقتصادی آمد. اتفاقاً در جلسات اقتصاددانان هم که بحث شد که سیاست تثبیت اقتصادی، یک پسته سیاستی است و فقط بانک مرکزی را شامل نمی‌شود. بحث سیاست خارجی، منطقه‌ای، کنترل قاچاق و همراهی سیاست‌های تجاری و دیگر مباحث اقتصادی را با سیاست ارزی و پولی بانک مرکزی می‌طلبند.

به عبارتی یک پسته سیاستی بود که امسال اتفاقاً پشت سر هم رخ داد که همه اینها هم توانست آن انتظارات تورمی را کنترل کند. در پشت فعال شدن سیاست‌های دیپلماسی اقتصادی، اکثر از ابتدای سال ردیابی کنید، ما بحث تعامل یا تنشی‌زدایی را با عربستان داشتیم، سپس بحث پیمان شانگهایی، عضویت ایران در بروکس، تلاش برای افزایش منابع ارزی بلوکه شده ما در گره جنوبی، آزادسازی آزادسازی منابع مسدودشده در عراق و تلاش برای افزایش صادرات نفتی از تابع دیپلماسی بود که تلاش می‌کرد تا حدودی بتواند از هدت تحريم‌هادر اقتصاد ایران پکاهد.

این بازار مبالغه ارزی هدایت می‌کنیم. کشف قیمت هم بدون دخالت دولت و بانک مرکزی در آن مرکز مبالغه اتفاق خواهد افتاد. آن مرکز مبالغه محل عرضه و تقاضای واقعی ارز در اقتصاد کشور می‌شود. بحث قاچاق، اقتصاد غیررسمی و یا نیازهای غیرواقعی ربطی به آن مرکز مبالغه نخواهد داشت و اگر می‌خواهیم آن را کنترل کنیم یک سیاست دیگری را می‌طلبیم، ولی اقتصاد ایران یک تقاضای واقعی برای ارز دارد و این تقاضای واقعی را می‌توانیم در مرکز مبالغه ارزی پوشش دهیم.

دخالت هم از سوی بانک مرکزی در مرکز مبالغه صورت تخواهد گرفت. دلیل آن هم واضح بود. یعنی استدلال آنکه فریبن این بود که چون بازار آزاد مشمول قاچاق، اقتصاد غیررسمی یا تقاضاهای غیرواقعی و تقاضاهای دستگاری شده در اقتصاد است، لذا فعلآ نمی‌توانیم آن بازار را به عنوان بازار واقعی اقتصاد ایران در نظر بگیریم.

اگر هر کسی یک تقاضایی دارد، چه واردکننده و چه فردی که برای مسافرت یا سایر نیازهای خود نیاز به منابع ارزی دارد، می‌تواند به این مرکز مبالغه مراجعه کند، تقاضای خود را راهه دهد و صادرکنندگان غیرنفعی هم مثل پتروشیمی‌ها می‌توانند در همان بازار ارز خود را عرضه کنند و می‌توانی بر عرضه و تقاضای واقعی در اقتصاد کلان، این کشف قیمت روزانه موروث می‌گیرد. البته بحث این بود که برخی از نیازهای ضروری مردم مثل همان سیاستی که در گذشته هم بوده، باید تابع حمایت‌های دولت باشد، لذا قرار بر این شد که صادرات نفتی پوشش دهنده نیازهای ضروری مردم باشد، ولی مابقی نیازها در مرکز مبالغه پاسخ داده شود. در ضمن اختیاراتی از سران سه قوه برای مداخله در بازار افزایش شد که جلوی تقاضاهای غیرواقعی آزاد گرفته شود و عملاً آن بازار آزاد راهبر ارز در اقتصاد ایران نیاشد.

بررسی

نقش دیپلماسی اقتصادی در تحقق سیاست تثبیت

تعامل با تنشی‌زدایی با عربستان، پیمان شانگهایی، عضویت ایران در بروکس، آزادسازی منابع ارزی بلوکه شده ما در گره جنوبی، آزادسازی منابع مسدودشده در عراق و افزایش صادرات نفتی از تابع دیپلماسی بود که تلاش می‌کرد تا حدودی بتواند از هدت تحريم‌هادر اقتصاد ایران پکاهد.

کند، لذا باید بخش واقعی اقتصاد هم به کمک بانک مرکزی بباشد.

لذا پیشنهادم به بانک مرکزی این است که صرفاً با انتکا به بخش پولی و سیاست تثبیت در حوزه ارزی شاید نتوانیم این مسئله را ادامه دهیم و حتمنا باید با بخش واقعی هم تعامل کنیم. یعنی از این به بعد وزارت‌خانه‌های مانند صمت و کشاورزی و نهادهای تولیدی ما بسیار مهم هستند. دلیل آن هم این است که هر تحریرکی در بخش واقعی اقتصاد می‌تواند به سیاست‌های ارزی بانک مرکزی کمک کند.

اگر سیاست‌های تولیدی ما خوب کار کند، هم می‌تواند این تقدیم‌گی را درون اقتصاد کلان هضم کند، هم بانک مرکزی می‌تواند در آینده راحت‌تر سیاست‌های پولی خود را اعمال کند، همچنین وقتی بخش واقعی اقتصاد خوب کار می‌کند، می‌توانیم بخشی از نیازهای کشور را در داخل تامین کنیم و کمتر شاهد اتفاق منابع ارزی باشیم. حتی در حوزه خودرو هم اگر بخش واقعی اقتصاد کار کند، می‌توانیم بخشی از نیازها را در داخل پوشش دهیم، در غیر اینصورت برای واردات باید به منابع ارزی متولی شویم که همه اینها در این شرایطی که منابع ارزی برای ما بسیار حیاتی است، می‌توانند برای بانک مرکزی در دسرا برجسته کنند.

عموماً در تعطیلات ۵۰ و ماههای آخر سال و هر چه به تعطیلات نوروز نزدیکتر می‌شویم، سفرهای خارجی مردم افزایش می‌پاید و تقاضا برای ارز بیشتر می‌شود؛ ولی دیدیم که عملان هم توانست خیلی تکانه‌ای را در این شرایط ایجاد کند.

تقریباً الان شرایط اقتصاد ما اینگونه است که کالاهای اساسی با ارز ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی تامین می‌شود. در بازار آزاد هم چون سیاست خارجی و کاهش انتظارات تورمی کمک کرد، شاهد تکانه‌های سنگین نبودیم و تقریباً اکنون نرخ دلار در بازار آزاد در قیمت ۵۰ هزار تومان نوسان اندکی دارد. کشف قیمت مرکز مبادله ارزی تیز ۴۱ هزار تومان است که یک تفاوت حدود ۹ هزار تومانی را بین این دو شاهد هستیم.

رونده تورم نقطه به نقطه هم گاهنده است، یعنی ابتدای سال با عددی حدود ۵۰ درصد به بالا تورم نقطه به نقطه شروع شد و احتمالاً تا پایان امسال، تورم نقطه به نقطه اسند ۳۵ درصد خواهد بود. این آمار نشان می‌دهد که به تدریج شاهد کاهش تورم نقطه به نقطه در اقتصاد ایران هستیم.

بانک مرکزی تلاش کرد که بتواند روابط بانکی و ارزی خود را با کشورهای همسایه از جمله امارات، قطر، عمان و عراق سامان دهد و برخی از آن موافع و مشکلاتی که در تعاملات ارزی و پولی بین ایران با شرکای منطقه‌ای وجود داشت، کاهش باید. دیپلماسی اقتصادی و سیاست خارجی هم به کمک بانک مرکزی آمد و آن انتظارات تورمی کنترل شد و حتی دیدیم در جنگ غزه با زیرزم افغانستان که آمریقا در سیاست تنش آفرین در خاورمیانه یا در منطقه بود، با اینکه دلار در آن هفته‌های اول در مرکز مبادله تا ۴۲ هزار تومان و شاید بیشتر هم افزایش پیدا کرد، ولی به سرعت دوباره به همان محدوده‌ای که در این ۶ ماه گذشته بود برگشت. بازار آزاد هم شاهد نوسانات نیشانی نبود، چون مهار انتظارات تورمی به کمک این سیاست مداخله و همچنین سیاست مرکز مبادله ارزی طراحی شده توسط بانک مرکزی آمد.

این مسیری است که در سیاست تثبیت اقتصادی دنبال شد و البته در کنار آن، تلاش شد که در حوزه سیاست‌های بانکی و پولی هم این مسئله بتواند ادامه باید، به عبارتی در این بسته سیاستی تلاش شد مهار تورم هم اتفاق بیافتد، چون یکی از ریشه‌های نوسانات ارزی را باید در حوزه تورم جست و جو کرد.

بانک مرکزی هم در آن پسته، سیاست‌های تثبیت بخش پولی بانکی را آغاز کرد، هم ساماندهی، هم سخت‌گیری، هم اتفاقیابشی و هم کنترل رشد تقدیم‌گی و دیدیم که در حوزه کنترل ترازنامه‌ها و کنترل رشد تقدیم‌گی و رشد ترازنامه‌های بانک‌های پریوسک سخت‌گیری اعمال شد. هدف بانک مرکزی برای رشد تقدیم‌گی امسال ۲۵ درصد است که تاکنون رشد تقدیم‌گی طبق آخرين آمار بیش از ۱۰ واحد درصد کاهش پیدا کرده و از ۳۷ درصد به ۲۶.۲ درصد رسیده است.

اینها مجموع سیاست‌هایی بود که بانک مرکزی با همراهی سیاست خارجی کشور در پیش گرفت و امسال پیش رفت. البته معنتدم باید در آینده بخش واقعی اقتصاد به کمک بانک مرکزی باید و آن بخش واقعی بسیار مهم است، چون صرفاً با انتکا به بخش پولی و مهار انتظارات تورمی، نمی‌توانیم سیاست تثبیت را ادامه دهیم، چون ممکن است برای سال‌های بعد تحريم‌ها تشدید شود و انتخابات آمریکا را نیز در پیش داریم که ممکن است آبستن حوادث دیگری شود و ناظمینانی ها را تشید

صرف آبانکا
به پخش
پولی و مهار
انتظارات توری
نمی‌توانیم
سیاست تثبیت
رادادمه دهیم

از نظر شما در این یک سال
گذشته، بانک مرکزی به لحاظ
مدیونیت صارف چگونه عمل
کرده است؟

بحث مدیریت منابع ارزی برای حوزه مصرف یا مصرف بهینه منابع ارزی کشور بسیار مهم است، زیرا در مجموع باید اول بیدیریم که کشور در شرایط تحریم است. البته به دلایل متعدد، چه دلایل داخلی و چه بیرونی، از شدت تحریم‌ها تا حدودی کاسته شده است. یک پخش آن، تلاش‌های داخلی بوده، یک پخش هم نتاقاتی است که در بیرون از کشور ما در جریان است و مجموعاً دست به دست هم داده‌اند که تا حدودی از شدت تحریم‌ها کاسته شود، ولی مستله این است که ما باید برای منابع ارزی کشور یک الگوی مصرف بهینه تعریف کنیم و اولویت بندی داشته باشیم.

این لزوماً هم مختص شرایط تحریم نیست، بلکه در شرایط غیرتحریم هم باید به همین شکل عمل کرد. یعنی هر کشوری و هر انسان و هر خانواده‌ای هم برای تندگی خود یک اولویت بندی می‌کند، به عبارتی برای نیازهای خود اهم و اخص می‌کند و یک انسان عاقل یا یک خانواده هم بر اساس منابع در اختیار خود قرار از اینکه منابع محدود باشد یا منابع زیادی در اختیار داشته باشد، اولویت دارد.

لذا کشور هم باید برای منابع ارزی خود در حوزه مصرف، یک الگوی بهینه مصرف داشته باشد. به نظر من بانک مرکزی باید برای این مستله در کشور و در درون دولت پتواند یک مفاهeme و اجماع ایجاد کند. سیاری از کالاهای واقع نیاز است، ولی در بین نیازهای هم یک اولویت وجود دارد. از نظر مردم شاید واردات داروهای ضروری بسیار مهم‌تر از واردات پرخی دیگر از کالاهای باشد. یا نیازهای بخش تولیدی کشور باید مشخص شود، مثلاً کدام نیازهای مواد اولیه و واسطه‌ای را لازم است تأمین کنیم؛ برای اینکه پخش واقعی اقتصاد ما پتواند با رونق

همچنین امسال شاهد بی ثباتی خاصی در بازار ارز نخواهیم بود که بخشی از این موقوفیت به خاطر سیاست تثبیت اقتصادی از سوی بانک مرکزی و بخشی مدیون سیاست‌های فعالانه خارجی در حوزه ارتباطات با کشورهای منطقه و سیاست‌های تنش‌زدایی و پیمان‌های بین‌المللی و تلاش برای صادرات غیرنفتی است. ولی سال آینده ممکن است شرایط متفاوت شود که اگر لازم شد در مورد ستاره‌های سال آینده هم می‌توانیم صحبت کنیم.

در مجموع باید گفت که سیاست تثبیت بانک مرکزی یک بسته سیاستی است که چند مولفه اثرگذار دارد. مداخله در بازار، راه‌اندازی مرکز مبالغه ارزی برای پوشش نیازهای واقعی ارز در اقتصاد ایران، فعال شدن دیبلomasی اقتصادی کشور، سیاست‌های تنش‌زدایی، فعال‌سازی روابط منطقه‌ای و پیمان‌های بین‌المللی، سیاست‌های پولی اقتصاد ایران در بحث ساماندهی نظام بانکی و کنترل و مهار بانک‌های پریوسک و بد در کنار بحث اضطراب‌بخشی به نظام بانکی در جهت کنترل رشد تقدیم‌گی، مجموعه سیاست‌های بانک مرکزی با هدف تثبیت اقتصاد برای سال ۱۴۰۲ است.

به نظر من مجموعه این بسته سیاستی برای امسال موقوفه بوده است؛ ولی برای سال بعد باید بخش‌های دیگر این بسته را هم در نظر بگیریم تا بتواند به سیاست تثبیت کمک کند. مهم‌ترین بخش از دید من، فعال شدن پخش واقعی اقتصاد است. یعنی باید بخش واقعی اقتصاد هم به کمک پخش پولی، ارزی و دیبلomasی اقتصادی کشور بپاید؛ لذا پیشنهاد من به بانک مرکزی این است که در ادامه سیاست تثبیت اقتصادی، حتماً باید با بخش‌های تولیدی کشور به یک برنامه مشخص برسند، چون بخش واقعی اقتصاد (تولید) اگر فعال شود، می‌تواند به تداوم سیاست تثبیت اقتصادی کمک کند.

بررسی

مرکز راهبری اقتصاد کشور بانک مرکزی است

مرکز راهبری اقتصاد، بانک مرکزی است. هرچقدر اقتدار بانک مرکزی بیشتر شود و تعامل آن با بخش‌های مختلف اقتصادی بپیشتر باشد، می‌تواند به سیاست تثبیت اقتصاد در مهار تورم و مدیریت ارزی کشور کمک کند.

بولی را چقدر در موقتبت

ثبت موثر می‌دانید؟

مرکز راهبری اقتصاد، به نحوی بانک مرکزی است. هر چقدر اقتدار بانک مرکزی بیشتر شود و تعامل آن با بخش‌های مختلف اقتصادی بیشتر باشد، می‌تواند به سیاست تثبیت اقتصاد در مهار تورم و مدیریت ارزی کشور کمک کند.

لذا اینجا است که برای اینکه بتوانیم کشور را در این شرایط تحریمی اداره کنیم، یک بانک مرکزی مقتدر لازم داریم. اتفاقاً این طرح بانک مرکزی هم که اخیراً مراحل نهایی آن طی شد و قانون و ابلاغ هم شد، خود در بحث گزیر یعنی ساماندهی شبکه بانکی، تقویت استقلال و اقتدار بانک مرکزی خیلی خوب بود. آفای فریزن هم در میانه راه به این طرح بانک مرکزی پیشنهاداتی داد، پیگیری‌هایی کرد که این طرح بخته‌ترشود و به بانک مرکزی در مدیریت ارزی و هم بانکی و بولی کمک کند. به نظر من تاکنون این شفاقت و اقتدار خوب بوده است. از این به بعد باید تعامل با پخش واقعی اقتصاد بیشتر صورت بگیرد.

فکر کنم در اوایل کار، بیشترین زمان بانک مرکزی حصرف نظام بانکی و ساماندهی نهادهایی برای مدیریت ارزی شد. ولی پخش واقعی از دید من همچنان مهم است. کار بسیار سختی هم است، چون آنچا است که دیگر روابط بین بخشی مطرح می‌شود، اینجا باید با وزیر صمت، وزیر جهاد کشاورزی و دیگر وزرای اقتصادی دولت برای مصرف بهینه منابع ارزی را بینی شود. بنابراین هماهنگی سیاست‌های پولی، ارزی با سیاست‌های تجاری و اقتصادی بسیار مهم است. ما همیشه گستاخ بین پخش پولی و پخش واقعی اقتصاد را داشتیم که بانک مرکزی باید به سمت حل این مستله بپرورد. یعنی این گستاخی که همیشه بین پخش پولی و پخش واقعی اقتصاد در کشور بوده که موجب اختلاف منابع پولی و ارزی کشور هم شده، باید حل شود. این نیاز به ارتباط پخش پولی و سیاست‌گذاران پخش واقعی اقتصاد دارد. لذا عمدۀ توصیه من هم ممین است، یعنی برای اینکه این مسیر را دنبال کنیم، باید از حالا برای پخش واقعی اقتصاد و برای هدف مصرف بهینه منابع ارزی کشور، بر تواند داشته باشیم.

خود، به کمک پخش پولی و ارزی کشور بباید.

این موضوع یک برنامه روشی می‌خواهد و اتفاقاً این برنامه در ادامه تثبیت اقتصادی بسیار مهم خواهد بود. هم مصرف بهینه منابع ارزی و هم ارتباط این منابع ارزی با پخش واقعی اقتصاد، دارای اهمیت است. به نظر من مصرف ارزی را باید دو بخش کرد، یکی تیازهای مردم است، مثل دارو که بسیار مهم است و یا برای برخی از اقلام ضروری مردم که در سفره‌هایشان اترکنار است. یک پخش هم پخش واقعی اقتصاد است. یعنی باید آفای فریزن و قیم‌شان با وزارت‌خانه‌های تولیدی کشور به یک ارتباط دوطرفه یا متنقابل متعهدانه برسند. یعنی فرض کنید بگویند مثلاً آقای وزیر صمت اولویت نیازهای ارزی تان را با دو شرط مشخص کنید، اولاً کدام نیازهای شما ضرورت و اولویت بیشتری دارد و ثانیاً آیا می‌تواند به تثبیت اقتصاد کلان کمک کند؟ یعنی ما بتوانیم بانکا به واردات مواد اولیه و واسطه‌ای برای پخش واقعی اقتصاد، جلوی واردات بیش از اندازه کالاهای نهایی را بگیریم. این یک برنامه مشترک بین پخش ارزی، پولی با پخش واقعی را می‌طلبید تا به یک هدف برسیم، آن هدف هم طراحی الگوی بهینه مصارف ارزی در کشور است.

در مجموع ما یکسری سیاست‌روشن و شفاف برای مصرف منابع ارزی کشور نیاز داریم، نیاز ارزی کشور برای اقلام مختلف مشخص است و اینکه چه مقدار آن در داخل تولیدی شود و چه میزان باید واردات داشته باشیم.

بانک مرکزی باید این را سریع‌تر و با شفافیت بیشتر دنبال کند، سامانه‌ای را تشکیل دهد، اقلام مورد نیاز کشور مشخص باشد، مثلاً حی گوییم در چای، برنج و هر کالائی، سال بعد چقدر تولید داخلی ما است؟ نیاز مصرفی کشور چقدر است؟ یک برآورد دقیق باید صورت بگیرد. آمارهای سال‌های گذشته را هم داریم. مابه‌الفاوت اینها از تولید داخلی تا مصرف داخلی، واردات می‌شود. یک اولویت بندی باید صورت بگیرد و این مستله پوشش داده شود. هر چقدر این سامانه شفاف‌تر باشد، می‌تواند به اعتماد عمومی و شفافسازی اذهان عمومی هم کمک کند.

حفظ اقتدار بانک مرکزی

و همچنین همراهی سایر
بخش‌ها از جمله سیاست‌های
مالی و تجارتی با سیاست‌های

امسال شاهد
بی‌ثباتی خاصی

در بازار ارز
نخواهیم بود

که بخشی از
این موقتبت به

خطارسیاست

ثبت اقتصادی
از سوی بانک

مرکزی و
بخشی مدیون

سیاست‌های
فعالانه خارجی

است

اثرات سیاست
تبیت بر بازارها
غیرقابل کتمان
است و از این
طریق، حرکت
نرخ تورم را گند
کرده است

مخالفان تثبیت چه کسانی هستند؟

سیدحسین معروف /

عضو اتاق بازرگانی ایران

پیش‌بینی پذیری را افزایش می‌دهد. البته سیاست تثبیت می‌تواند مخالفان زیادی داشته باشد. عمدۀ مخالفت‌های آن می‌تواند از جانب ذی‌نفعان باشد و یک بخشی از آن نیز توسط متخصصان است.

اثرات سیاست تثبیت بر بازارها غیر قابل کتمان است و از این طریق، حرکت نرخ تورم را گند کرده است. البته در کنار پیگیری تثبیت، انصباط مالی نیز مطرح است. مهم‌ترین کاری که بانک مرکزی مستقل باید انجام دهد، این است که از خلق پول بانک‌ها جلوگیری کند. اگر این اقدام را هم بتواند در کنار سیاست تثبیت انجام دهد، قول می‌دهم تورم تک رخصی خواهد شد. مهم‌ترین اتفاقی که در ۱۵ سال اخیر در ایران به جهت تورم‌زایی اتفاق افتاده، بی‌انضباطی دولت‌ها است. دولت‌ها و مجالس قانون‌گذاری اصلاح‌مکنیتی به انصباط مالی ندارند و کاری می‌کنند که نهاد پولی و مالی مجبور شود خلق پول کند. یک نتیجه سیاست تثبیت، مهار تورم است و یک پایه بسیار مهم دیگر آن نیز برقواری انصباط مالی است. این اهداف باید هم‌زمان با هم دنبال شود. چشم‌انداز عملیاتی که بانک مرکزی در زمینه کنترل، رصد و یا پیش‌مقررات مالی و پولی دارد، را خوب می‌بینم.

سفرها و رایزنی‌های ریس کل بانک مرکزی با سایر کشورها اثرات خوبی داشته است. آن چیزی که ما شنیدیم این بوده که ورودی ارز به کشور روند خوبی داشته که البته در کنار آن باید مصارف را نیز مدیریت کنیم.

تأثیر نوسانات نرخ ارز بر بازار و زندگی مردم روشن است و این تنشی‌هایی که افزایش نرخ ارز بر قیمت‌ها و سطح عمومی نرخ‌ها وارد کرده، غیر قابل انکار است. بالاخره اقتصادی که بخش مهمی از آن واردات محور است و بر پایه مبادلات ارزی چرخش دارد، وقتی نوسانات شدید باشد، پیش‌بینی پذیری بازار از دست می‌رود و از آسنونی بعد از مدتی، این افزایش در قیمت کالاهای تولید داخل و وارداتی، اثر خود را خواهد داشت. درباره سیاست تثبیت، باید گفت که این سیاستی است که در تمام دنیا مشقول است. فدرال رزرو دو هدف بزرگ را برای خود در نظر گرفت که یکی از آنها هار تورم است. یعنی آنها یک شاخصی را تعریف کرده‌اند که تورم نباید بیشتر از دو درصد شود و اگر این اتفاق افتاد، باید تمام تلاش را کرد که متوافق شود. یک هدف دیگر هم افزایش سطح اشتغال است. البته درباره تحقق هدف کنترل تورم بیشتر از بحث اشتغال، اهتمام دارند.

سیاست تثبیت اقتصادی، سیاست خوبی است اما باید متغیرهای موثر بر افزایش نرخ ارز را هم بشناسیم و کنترل کنیم. پس دو نکته درباره تثبیت اقتصادی بسیار مهم است. ما ابتدا باید متغیرهای موثر بر افزایش نرخ ارز را بشناسیم و دوم اینکه به ذخیره‌مان نیز توجه کنیم. تثبیت فی نفسه مهم است و در کنترل سطح عمومی قیمت‌های در کشور مانع نیز دارد. تثبیت همچنین

سپر خدرویسک شبکه بانکی تقویت می شود

کفایت سرمایه بانک ها زیر ذره بین بانک مرکزی

- مهم ترین علت ناتوانی بانک ها در افزایش سرمایه، سودده نبودن آنها است
- نسبت کفایت سرمایه از نسبت سرمایه پایه بانک به کل دارایی های موزون شده، بر حساب ریسک محاسبه می شود

۱۲۸

بانک مرکزی
• همراه ۴۰ - دی ۱۴۰۲

حفظ و
نگهداری
سرمایه‌کافی
و مناسب
با مخاطرات
موجود، یکی
از عوامل
جلب اعتماد
عمومی به بانک
و به خصوص
سیستم بانکی
است

کفایت سرمایه؛ سیر مقابله با بحران بانکی
سرمایه‌یکی از ارکان بسیار مهم در پیشوانه مالی بانک‌ها به شمار می‌رود. سرمایه این اجرازه را به بانک‌ها می‌دهد که در مواجهه با مشکلات اقتصادی، از توانایی لازم برای باز پرداخت بدهی‌ها و تعهدات خود برخوردار باشند. در واقع اهمیت این شاخص به اندازه‌ای است که سرمایه مناسب و کافی، یکی از شرایط لازم برای حفظ سلامت نظام بانکی به حساب می‌آید. بنابراین هر بانک یا موسسه اعتباری باید همواره نسبت مناسبی را میان سرمایه و ریسک موجود در دارایی‌ها برای تضمین ثبات و پایداری فعالیت‌های خود برقرار کند. کارکرد اصلی که برای این نسبت مطرح شده شامل حمایت از بانک در برابر زیان‌های غیرمنتظره و همچنین حمایت از سپرده‌گذاران و اعتباردهندگان است. به این معنی که حفظ و نگهداری سرمایه کافی و مناسب با مخاطرات موجود، یکی از عوامل جلب اعتماد عمومی به بانک و به خصوص سیستم بانکی است.

ساختمان سرمایه از موضوعات بسیار مهم در عرصه بانکداری است و ارتباط ساختار سرمایه، بانک‌ها با ریسک اعتباری و هزینه‌های سرمایه، باعث بروز تغییلات منظمه‌ای در نظام بانکی برای کاهش نسبت سرمایه برای کسب سود بیشتر و افزایش سرمایه برای مقابله با مطالبات تکون شده است. براین اساس، برای اطمینان از سلامت نظام پولی و مالی در سطوح داخلی و بین‌المللی، یک سری قوانین و مقررات توسط نهادهای داخلی و بین‌المللی وضع و اجرا شده است. از سوی دیگر، در سطح بین‌المللی نیز ساختار سرمایه به شدت تحت تنظیم و نظارت قرار گرفته است.

امروزه برای ارزیابی عملکرد بانک‌ها و موسسات اعتباری، شاخص‌های مختلفی ارائه شده که در بین آنها نسبت کفایت سرمایه اهمیت خاصی دارد. نسبت کفایت سرمایه برای اولین بار در سال ۱۹۸۸ توسط کمیته مقررات بانکداری و نظارت بر عملکرد بانکی که در بانک تسویه بین‌المللی (واقع در شهریار، موقیع فعالیت می‌کند) معرفی شد. براساس تعریف ارائه شده، نسبت کفایت سرمایه از نسبت سرمایه پایه بانک به کل دارایی‌های موزون شده، بر حسب ریسک محاسبه می‌شود.

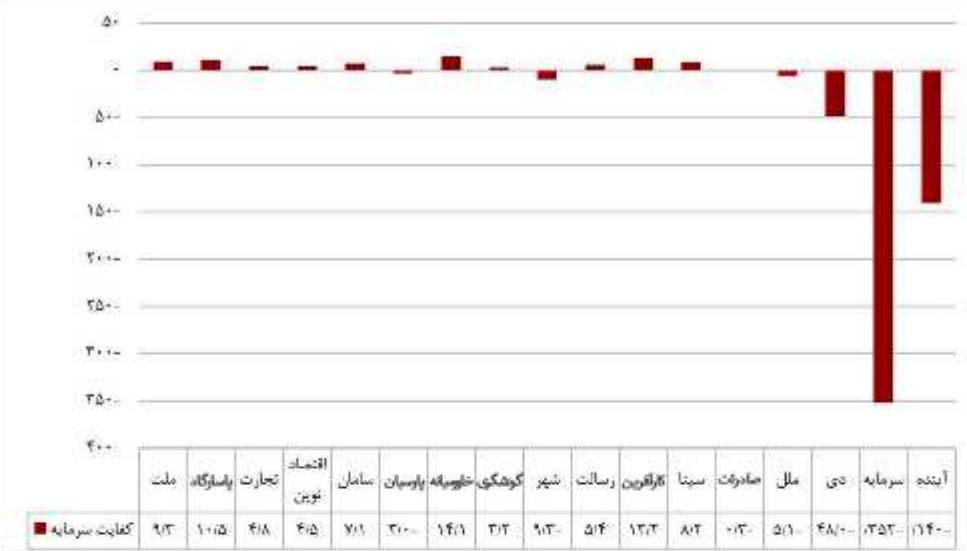
نسبت کفایت سرمایه در بال ۱ و ۲ حداقل به میزان ۸ درصد در نظر گرفته شده است. در بال ۱ فقط ریسک اعتباری و در بال ۲ علاوه بر ریسک اعتباری، ریسک بازاری نیز لحاظ شده است.

افزایش کفایت سرمایه بانک‌ها، موضوعی بود که رئیس کل بانک مرکزی در همایش اخیر اقتصاد ایران بران تأکید کرد. محمد رضا قریین پس از تشریح برنامه بانک مرکزی برای بانک‌ها و موسسات ناترماز، گفت: پاییست افزایش سرمایه در بانک‌ها رخ دهد. در قانون برنامه، موضوع اول افزایش سرمایه است. الان ۲۱ همت برای اینکه بانک‌ها به کفایت سرمایه ۸ درصد پرستند، کمیود سرمایه داریم و در مجموع (بانک‌های خصوصی و دولتی) ۵۷ همت کمیود سرمایه در بانک‌های داریم تا به کفایت سرمایه ۸ درصدی برسند.

این اظهارات نشان می‌دهد بانک مرکزی در آدامه اصلاحات در نظام پولی، تقویت شاخص‌های ثبات در نظام بانکی را هدف گرفته تا این از حل و فصل بانک‌های ناترماز، سایر اعضا نظام بانکی دچار مشکلات مشابه نشوند.

نمودار- کفایت سرمایه پایان اسفند سال ۱۴۰۱ (درصد)

و موسسات مالی اسلامی در دهدۀ ۹۷ و ۹۸ میلادی در کشورهای اسلامی، استفاده از رویکردهای موجود در بیانیه بازار موردن توجه پیشتری از سوی مجتمع موسسات مالی اسلامی قرار گرفت. هیات خدمات مالی اسلامی که در توابیر ۲۰۰۲ تأسیس شده است اقدام به انتشار استانداردهای کفایت سرمایه بانک‌های اسلامی در سال ۹۵ براساس استانداردهای بال ۲ کرد. همچنین در سال ۹۶ نیز اقدام به ایجاد تغیراتی در مقررات و استانداردهای انتشار یافته در زمینه کفایت سرمایه برای بانک‌های اسلامی با توجه به رهنماودهای ارائه شده در بیانیه بال ۳ کردند.

نکاه به وضعیت کفایت سرمایه در ایران
براساس استانداردهای IFRS (استانداردهای کزاره‌گری مالی بین‌المللی) که صحت اطلاعات ارائه شده توسط بانک‌ها در صورت‌های مالی را تایید می‌کند، ایران در سال ۹۷ جزو ۲۳ کشوری بوده که این استانداردها را رعایت نمی‌کند. رعایت نشدن استانداردهای بانکی در ایران باعث شده تا نسبت کفایت سرمایه در بانک‌های کشور به ویژه در دهه ۹۰ به وضعیت تام‌ساعدی برسد. در گزارشی که اخیراً مرکز پژوهش‌های مجلس منتشر کرد، وضعیت کفایت سرمایه در بانک‌های کشور به شرح زیر گزارش شد.

همچنین در بال آنیز بعداز جرایح مالی سال‌های ۹۷ و ۹۸ میلادی، به منظور حفاظت بیشتر از بانک‌ها و همچنین حمایت از سپرده‌گذاران، حداقل نسبت کفایت سرمایه را با تعیین ۲.۵ درصد سطح سرمایه حفاظتی که به سرمایه درجه یک اضافه می‌شود، به ۱۰.۵ درصد افزایش داده شد. علاوه بر این ۳ درصد نیز به عنوان نسبت بدھی برای جلوگیری از مشکلات به وجود آمده مربوط به وزن دھی ریسک دارایی‌ها نیز در نظر گرفته شد که نسبت کفایت سرمایه را تا سطح ۵.۵ درصد افزایش داد.

نسبت کفایت سرمایه یک مفهوم نسبی به نظر می‌رسد، چراکه میزان و مناسب بودن آن به عوامل متعددی از جمله اندازه بانک، بازده دارایی‌ها، حقوق مالکان سهام، اهرم مالی، سهم سپرده‌های بانکی، ریسک اعتباری و نقیدنگی بانک‌ها بستگی دارد. بر این اساس، بزرگ‌ترین نسبت سرمایه به دارایی موزون شده به ضرب ریسک به معنی پوشش بالاتر دارایی‌های بانک توسط سرمایه است و به عبارت دیگر کفایت بالای سرمایه در مقابل زیان‌های احتمالی است که مانع از ورشکستگی بانک‌هایی شود.

با توسعه موسسات مالی و بانکداری اسلامی به دنبال تأسیس اولین بانک اسلامی در کشور مصر در سال ۱۹۶۳ و به تدریج گسترش بانک‌ها

نمودار
کفایت سرمایه پایان اسفند
سال ۱۴۰۱

۱۳۵

ایران
بانک مرکزی
• شماره ۲۲ - دی ۱۴۰۱ •

برای اطمینان
از سلامت نظام
پولی و مالی در
سطح داخلی و
بین المللی
یک سری
قواین و
مقررات توسط
نهادهای
داخلی و
بین المللی
وضع و اجرایش
است

افزایش سرمایه، سودده نبودن آنها است. پخش
قابل توجهی از افزایش سرمایه از محل سود بانک
تامین می شود و در نتیجه بانک هایی که زیان ده
باشند، نمی توانند دست به افزایش سرمایه بزنند
و عملکرد قابل قبولی در ارتباط با تسبیت کفایت
سرمایه نخواهد داشت.

طبق آمار اعلام شده توسط مسئولان بانک مرکزی
در خردادماه سال گذشته، کل مطالبات غیرجاری
شبکه بانکی، ۲۷۰ هزار میلیارد تومان، معادل ۳.۵
درصد کل دارایی های نظام بانکی است. همچنین
نظام بانکی کشور تا پایان سال ۱۴۰۰، بیش از ۲۰.
هزار میلیارد تومان زیان ثبت کرده است. این
مسائل باعث شده موضوع افزایش سرمایه بانک ها
و بهبود شاخص کفایت سرمایه در نظام بانکی،
جزء اولویت های اساسی سیاست گذار پولی در
برنامه اصلاح نظام بانکی قرار گیرد.

از دلایل موقوفیت بانک های دیگر کشورها در حفظ
نسبت کفایت سرمایه در مقایسه با ایران در این استاندارde،
اقدام به افزایش سرمایه یا آورده تقدی و مدیریت
پاپاک کردن ترازنامه از دارایی های مسموم است.
یکی دیگر از این عوامل، گاهش نرخ سود سپرده ها
است که به صورت غیر مستقیم بر این نسبت اثر
می گذارد.

در ترازنامه بانکی کشور، دو منبع برای تقدیه
دارایی ها وجود دارد که شامل حقوق صاحبان
سهام و سپرده های مردم است. بانک ها این
سپرده ها را در قالب قرض الحسن و سرمایه گذاری
از مردم دریافت می کنند. بانک هر چقدر بتواند
از ازان تراز مردم قرض بگیرد، قادر به فروش
تسهیلات خود به شکل ازان تری است. در نتیجه
هر چه نرخ سود سپرده ها کاهش پایاب دارایی های
بانک و ضعیت متعادل تری به خود می گیرد.

ارقام نمودار صفحه قبل نشان می دهد از میان
تمام بانک ها، ۵ بانک نسبت کفایت سرمایه بالای
۸ درصد (طبق توصیه بال) و تنها یک بانک،
نسبت کفایت سرمایه بالای ۱۳.۵ درصد (متاسب
با استاندارد بال) را دارد. این لرقم به وضوح
و ضعیت نامناسب بانک های کشور در شاخص
کفایت سرمایه را نشان می دهد. حساسیت
بانک مرکزی به این مستله و تأکید صریح رئیس
کل بانک مرکزی به لزوم افزایش شاخص کفایت
سرمایه بانک ها، نشان دهنده آگاهی سیاست گذار
پولی از اهمیت و البته و ضعیت نامناسب شبکه
بانکی کشور است. بدینهی است بانک مرکزی به
نتهایی نخواهد توانست این مستله را برطرف کند
و همراهی مجموعه دولت و البته مجلس، شرط
موقیت بانک مرکزی در این مسیر است.

روشهای پایین بودن کفایت سرمایه بانکها

در ایران

دلایل مختلفی در ایران وجود دارد که نرخ کفایت
سرمایه در آن در مقایسه با سایر کشورها پایین تر
است. پایین بودن سرمایه پایه، کاهش سود،
افزایش زیان انتباخته و حجم بالای دارایی های با
ضریب رسک بالا در ترازنامه بانک ها، از عوامل ترین
عوامل پایین بودن کفایت سرمایه در بانک های
کشور است.

افزایش سرمایه بانک ها یکی از عوامل مهم در
حفظ نسبت کفایت سرمایه است. اگر سرمایه
بانک ها متناسب با دارایی هایشان افزایش نیابد،
این نسبت کاهش می یابد. پخش عده دارایی
بانک ها را تسهیلات بانکی تشکیل می دهد که اگر
افزایش حجم تسهیلات اعطایی بیش از سرمایه
آنها باشد، نسبت کفایت سرمایه کاهش می یابد
و بانک در معرض ورشکستگی قرار می گیرد،
چرا که توانایی این قایعه تهدیدات خود را ندارد و
سپرده گذاران در معرض رسک قرار می گیرند
و قدرت تسهیلات دهی بانک نیز به مرور کاهش
خواهد بافت. مهم ترین علت ناتوانی بانک ها در

وضعیت کفایت سرمایه بانک های ایران در دهه ۹۰

براساس استانداردهای IFRS ۱۶ که صحت اطلاعات ارائه شده توسط بانک ها در صورت های
مالی را تایید می کند، ایران در سال ۹۷ ۲۳ کشوری بوده که این استانداردها را رعایت
نمی کند. رعایت نشدن استانداردهای بانکی در ایران باعث شده تا نسبت کفایت سرمایه
در بانک های کشور به ویژه در دهه ۹۰ به وضعيت نامساعدی برسد.

بانک مرکزی
توانست در
راستای شعار
سال در کنترل
انتظارات تورمی
موفق عمل کند

دلارهای خانگی وارد بازار شد

- انتظارات تورمی کاهش یافته و این موضوع در جامعه واژسوی فعالان اقتصادی قابل لمس است
- بانک مرکزی در دوره اخیر به خوبی توانسته امور ارزی را مدیریت کند

سعید اشتیاقی /

عضو اتاق بازرگانی ایران

بیشتر، حواله‌ها را انجام می‌دادند، اما در حال حاضر بازرسی‌های بانک مرکزی اینگونه انتقالات را کنترل می‌کند و در ماه‌های گذشته که انتقال ارز داشتیم، این روند متوقف شد و ما توانستیم ارز را با نرخ‌های بهتری دریافت کنیم. لینکه ما توانستیم در ماه‌های اخیر، حواله‌های ارزی را با نرخ‌های مناسب انجام دهیم، جزو عملکردی‌های خوب بانک مرکزی است.

در حال حاضر، انتظارات تورمی کاهش یافته و این موضوع در جامعه واژسوی فعالان اقتصادی قابل لمس است. به نظری رسید بانک مرکزی پاید سیاست جدیدی را در پیش‌بگیرد که اجرای سیاست تثبیت ادامه پاید. بانک مرکزی توانست در راستای شعار سال در کنترل انتظارات تورمی موفق عمل کند.

راه‌اندازی بزرگ مبالغه هم که به تازگی انجام شده، انفاق خوبی است. بیشنهاد کنم صفت کالاها بین مانند دارو و اقلام غذایی که باید به آنها حتماً ارز تخصیص داده شود، از بقیه جدا شود. لینکه در مرکز مبالغه بتوان از ابزارهای مالی ساند سلف استفاده کرد که پرداخت فعالان اقتصادی با مدت انجام شود، مورد استقبال قرار می‌گیرد. به صورت کلی، به عنوان یک فعال اقتصادی و کسی که در گیر سامانه جامع تجارت هستم، دغدغه‌ام این است که نرخ ارز ثبات داشته باشد. بانک مرکزی در دوره اخیر به خوبی توانسته است تا امور را مدیریت کند.

۱- دی ماه سال گذشته سیاست تثبیت آغاز شد و یک سال از آن زمان گذشته است. اگر بخواهیم برایندی از یک سال گذشته اجمال دهیم و ببینیم آیا این سیاست ارزی موقع بوده است؟ جواب مثبت است. به عنوان یک فعال اقتصادی و کسی که در گیر سامانه توسعه تجارت هستیم، می‌توانم بگویم که تا حد بسیار خوبی انتظارات تورمی را کاهش داده است.

در گذشته روند روزدار ارز جدید برای سرمایه‌گذاری به بازار متوقف شده بود که با شرایط جدید و در یکسال گذشته برخی برای سرمایه‌گذاری اعلام آمادگی کردند. اینها ارزهای خانگی بود که حبس شده بود در حال ورود به بازار است که البته اتفاق خوب و قابل لمسی است.

همواره این موضوع مطرح می‌شد که نرخ ارز در یک نرخی باید تثبیت شود و این اتفاق در یک سال گذشته افتاده و توانستیم آن را لمس کنیم. امروز یک کالایی را با نرخ نیمایی ۳۷ هزار تومانی خرید می‌کنیم و با همین نرخ نیز می‌فروشیم و دوباره ثبت سفارش انجام می‌دهیم. خواسته فعالان اقتصادی غیر از این نیست.

در حال حاضر، وقتی تقاضا در سامانه جامع تجارت می‌رود و تخصیص ارز به ما تعلق می‌گیرد، صرافی‌ها با ما تماش می‌گیرند. اوایل سال اینطور بود که با نرخ ۷ الی ۱۰ درصد

۱۳۳

بنگاه

* شماره ۲۶ - دی ۱۴۰۲ *

مهدی منصوری بیدکانی، اقتصاددان در گفتگو با تازه‌های اقتصاد:

روند ثبات بازار ارز تا پایان سال آینده ادامه خواهد داشت

- مجلس با وجود اینکه اثرات نرخ ارز تثبیت شده و بازگشت تدریجی اعتماد به مردم رامی بیند، اما هنوز کوتاه نیامده است
- احیای اعتماد، رشد سرمایه‌گذاری و کنترل تورم از نتایج تداوم سیاست تثبیت است

۱۳۳

تازه‌گلا
* شماره ۲۷ - دی ۱۴۰۰

نیز می‌توانند برنامه‌ریزی کنند و انتقال سود حاصل از سرمایه‌گذاری شان گرفتار نمی‌شود. در ضمن سیاست‌های کلان قابل تصویب و اجرا می‌شود. آن زمان گفتیم سبدی از کالاهای اساسی با استفاده از کارت موشمند توزیع شود تا حداقلی از مصرف تضمین شود، اما متناسفانه هیچ کدام انجام نشد.

کمیسیون اقتصادی مجلس باید به یک تفکر جدید برگردد و نگاهش را نسبت به مسائل ارزی بازبینی کند. درست کردن در اقتصاد دشوارتر از خراب کردن است. یک صحبت و اظهارنظر ناجا یا یک کلمه عاری از عقلانیت اقتصادی می‌تواند اقتصاد یک کشور را برای ماه‌ها دچار تنش و تنشی کند که بعضاً در آناتومی اقتصادی می‌گوییم این بخش از اقتصاد تکروز شده است.

نکروز را در اصطلاح پژوهشکی می‌گوییم؛ مثلاً اگر انگشت نکروز شود باید قطع شود چرا که جریان خون در آن رفت و آمد ندارد. اگر در آناتومی اقتصاد به عقلانیت ارزی و تثبیت ترخ ارز نرسیدیم و مجلس ورود جدی به حوزه ارزی نکند و طرفداری عاقله‌انه از تثبیت ترخ ارز نداشته باشد، آنچه را شاهد خواهیم بود نکروز شدن بخش‌هایی از اقتصاد است که نمی‌توانیم تاده‌های آن را جبران کنیم.

آخر تثبیت ادایه پیدا کند، چه

اتفاقی من افتاد!

لولين توجه آن احیای اعتماد است. در اقتصاد کلان رومر بحثی به نام اصل لکه‌های خورشیدی داریم که در آن گفته می‌شود حتی اگر شاخص‌های اقتصادی همه خوب و مطلوب باشد، اما مردم اعتمادشان را به سیستم از دست داده باشند، این اقتصاد خواهد یافیشید. با استمرار تثبیت ترخ ارز در کام اول، اعتماد را احیا می‌کنیم و نتیجه اعتماد، بهبود شاخص‌های سرمایه‌گذاری اعم از سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی می‌شود. انتقال مطلوب دیگر این است که با استمرار آن، مهم‌ترین وعده دولت که کنترل تورم بود را عملیاتی می‌کنیم. کسانی که مخالف تثبیت ترخ ارز استندن، می‌خواهند به هر قیمتی شده فضای راه سمعتی ببرند که دولت در دستیابی به کنترل تورم ناموفق جلوه کند. اما با اهتمامی که امروز در سیاست‌های بانک مرکزی می‌بینم امید داریم در سال آتی کنترل تورم مطلوبی را شاهد باشیم و ترخ ارز نوسان چشمگیری نداشته باشد.

با اجرای سیاست‌های تثبیت اقتصادی، ترخ ارز در طی یک سال گذشته در گردید و در مشخص ثبات نسی را تجربه کرده و همین امر سطح انتظارات تورمی جامعه و فعالان اقتصادی را به شدت گاهش داده است.

با توجه به اینکه ترخ ارز، نقش کلیدی در انتظارات تورمی مردم اینها می‌کند، جریاناتی که قصد تهییج انتظارات تورمی را دارند با موج سازی روی جهش قیمت نرخ ارز سعی دارند تا مانع افت بیش از بیش انتظارات تورمی در جامعه شوند. یعنی از عوامل ایجاد ثبات در بازار ارز در کنار عرضه ارز، مدیریت سمت تقاضای ارز است. تهییج انتظارات تورمی منجر به بروز اضطراب تقاضاها در بازار غیررسمی ارزی شود و بانک مرکزی با راهنمایی مرکز مبالغه ارز از یک سو عرضه و تقاضای رسمی ارز را در این بازار تجمعی کرد و از سوی دیگر با اقتدار در اجرای سیاست‌های ارزی تعیین شده، اجرازه دخالت و سنتگ اندیازی در اجرای سیاست‌های تثبیت اقتصادی به عنوان محور اصلی پیش‌بینی پذیر کردن اقتصاد ایران را به افرادی که ذی تفعی جهش نرخ ارز بودند، تداد. پرهیمن اساس، در این گفتگو با مهدی منصوری بیدگانی، اقتصاددان و تحلیلکر مسائل اقتصادی به ابعاد اجرای سیاست‌های تثبیت اقتصادی پرداخته شد و عملکرد بانک مرکزی در اجرای این سیاست‌ها مورد ارزیابی قرار گرفت.

انتخاب سیاست تثبیت ارزی و

اقتصادی از سوی بانک مرکزی

را جگوه ارزیابی می‌کنید؟

از سال ۹۷ قریب‌زدیم که برای دوتاسه سال نظام ترخ ثابت به جای نظام ترخ شناور مدیریت شده اعمال شود. این تصمیم برای ثبات بخشی به کل اقتصاد ضروری و احیای تدریجی اعتماد، یکی از نتایج آن است. پیشنهاد کردم به دولت اجازه تعیین ترخ ثابت را بدهند، یا مجلس به صورت سه فوریتی این اجازه را تصویب کند. دولت نیز با توجه به جمیع جوانب از جمله پایین آوردن رکورد، ترخ واحدی را برای ارز اعلام کند. این ترخ باید در حدی باشد که محرك تولید شود. این کار مشکل سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی را حل می‌کند. داخلی‌ها قادر تخمین سود و زیان هر کار تجاري را پیدا می‌کنند و تحرک در تولید و سرمایه‌گذاری ایجاد می‌شود و خارجی‌ها

با اهتمامی که امروز در سیاست‌های بانک مرکزی می‌بینند، امید داریم در سال آتی کنترل تورم مطلوبی را شاهد باشیم

کسانی که
مخالف تثبیت
نرخ ارز هستند
با خاچن به
ملت هستندیا
می خواهند به
هر قیمتی شده
فشار اراده سمتی
ببرند که دولت
در دستیاری
به کنترل نورم
ناموفق جلوه
کند

و باز هم تأکید می کنم هرگونه هشیطنت و تحلیل غلط در خصوص سیاست نرخ ارز ثابت، می تواند اقتصاد کشور را به دوران عدم ثبات بازگرداند.

**مرکز مبادله با این اینده ایجاد
شد که بانک مرکزی به عنوان
حکومت ارزی، بازار جدیدی
را ایجاد کند. فعالیت این
مرکز به افریز در آینده اقتصاد
خواهد داشت!**

همیشه خلاقیت‌های عاقلانه و دارای پشتونه فکری علمی هستند که می‌توانند بحران‌ها را به فرض‌های‌اتباعی کنند. به نظر من مرکز مبادله ارز و طلا پاک اینده عاقلانه قائم بر عقلانیت اقتصادی بود که بازار از دلیل خارج شده را به مسیر خود برگرداند و اقتصاد را زیک بحران نجات داد.

زمانی که نتایج این تصمیم را تکاه می‌کنیم، اینکه صفاتی عرضه و خریدهای با کارت ملی و سفته‌بازی‌هایی که در شان مردم مانیبد جمع شدند، شنان دهنه این است که مسیر درست طی شد و سیاست‌های ارزی، مرکز مبادله، تلاش برای ثبات بخشی به اقتصاد، یک بسته عاقلانه سیاست‌ورزی بود که به اقتصاد ارام منتهی شد و مردم مادر سال ۱۴۰۲ دغدغه ارز و توسان قیمت‌های را نداند و شناختند و من فکرمی کنم در سال آینده نیز همین روند ادامه داشته باشد.

چند ماه قبل شاهد بودیم که
بانک مرکزی با اقتدار مقابل
تخلات بیخی صرافان و
عدم شفافیت آنها ایستاد و
کانون صرافان را منحل کرد
ان اقدام را چطور ارزیابی
می‌کنید؟

انحلال کانون صرافان یکی از کارهای بسیار مطلوبی بود که به جامعه اقتصادی اثبات کرد حرف آخر را در سیاست‌های ارزی و پولی، بانک مرکزی می‌زند و صحیح ترین حرف هم این است و قانون هم گفته است متولی سیاست‌های پولی و ارزی بانک مرکزی است. اگر این مسیر با همین دست فرمان ادامه پیدا کند و اقتدار بانک مرکزی افزایش یابد، شاهد اتفاقات مطلوب در حوزه ارزی خواهیم بود.

**از ریاضی شما از عملکرد یک سال
گذشته بانک مرکزی چیست؟**

از اسفند ۱۴۰۱ که آقای فرزین در بانک مرکزی حضور پیدا کرد، به مصدق واقعی، عامل نجات بازار ارز بود. به این سبب که اقتصاد ایران در شرایط شکننده‌ای قرار گرفته بود که اگر سیاست‌های تثبیت اجرانی شد، احتمال به هم ریختگی وجود داشت. سیاست‌های نرخ ارز ثابت، سیاست‌های گیریز از اقتصاد با نرخ شناور، باعث شد اقتصاد ایران به ثبات بازگردد.

کاهش تورم در ماه های آینده ادامه دار خواهد بود

- کنترل انتظارات تورمی را به عنوان یکی از نتایج اجرای سیاست ثباتی در اقتصاد باید بشمرد
- سال آینده تورم می تواند به کمتر از ۳٪ درصد تقلیل پیدا کند

محمدحسن آصفی /

عضو کمیسیون شوراهای مجلس

زمینه افزایش قیمت‌ها و مشکلات مربوط به آن را مهیا ساخت.

دولت سیزدهم تلاش کرد، اشتباہات گذشته را جبران کند، برهمین اساس ابتدا برای چاپ اسکناس بدون پشتونه مانع به وجود آورد، سطح روابط با کشورهای خارجی را گسترش و توسعه داد و حل تمام مشکلات را به برجام متکی نکرد. این کارها از جمله مواردی به حساب می‌آید که به ایجاد بیانات اقتصادی در کشور یاری رساند.

بانک مرکزی به درستی به این درک رسید که باید بازار ارز را مدیریت و کنترل کند. متناسفانه

همان طور که توضیح داده شد، افزایش قیمت ارز و مسائلی مانند آن به دلیل چاپ اسکناس بدون پشتونه و بسته‌بودن مسیرهای روابط اقتصادی با دیگر کشورها، از مهم‌ترین مسائلی بود که شرایط کشور را خلاف مصالح ملی پیش برد. دولت جدید برای رفع این مشکلات، قدم‌های محکمی برداشت و اگر بنای حرکت

متناسفانه درگذشته تمام مسائل کشور به توجه مذاکرات هسته‌ای گره خورده بود و در دولت بازدهم و دوازدهم موضوعات اقتصادی، سیاست خارجی، داخلی و... را به برجام متصل کرده بودند که نتیجه آن هم در تهابیت مشخص شد. اما در دولت جدید برنامه‌ریزی فقط به این حوزه‌هایی نشد و توسعه سیاست خارجی با کشورهای همسایه، خصوصیت ایران در شانگهای و مجموعه‌های مختلف اقتصادی و رایزنی‌های دیپلماسی در دستور کار قرار گرفت.

امیدهای واهی به برجام خصوصاً در اوخر دولت قبل سبب شد، مبالغ زیادی پول بدون پشتونه توسط بانک مرکزی چاپ شود، همچنین اوراق بسیاری بدون پشتونه به بازار سوازی‌شد، تهابه این دلیل که حوزه اقتصادی مقداری به آراشش دست پیدا، ولی هزینه انجام این کار بالا بود و

۱۳۶

اقتصاد

* شماره ۲۲ - دی ۱۴۰۲

کنترل رشد
تقدینگی از
بالای ۴۰ درصد
به ۲۶ درصد را
باید به قال نیک
گرفت و به آینده
اقتصادی کشور
امیدواری بود

عنوان کلام مبادله شود، «مطمئناً رشد تورم و گرانی کالاهای دیگر را در جامعه سبب خواهد شد. مصرف ارز باید جهت مصارف اصلی معیشتی و اساسی اولویت‌بندی پیدا کند، سپس به حوزه‌های دیگر برود.

بانک مرکزی در راستای اجرای سیاست تثبیت و کنترل نرخ تورم باید از چاپ بول بدون پشتونه جدا ابرهیزد و تا حد امکان اوراق فروشی نکند. اینکه در صدد برآییم دولت را به طور مدام پدھکار کنیم و این بدھی‌ها این باشته شود، به مصلحت مردم و کشور نیست. مدیریت منظم و علمی برای حوزه منابع ارزی کشور نیاز است، مبادلات اقتصادی ایران را باید به غیر ارز دلار، با ارزهای دیگر کشورها که مورد قبول ما و کشور عامل باشد، گره زد. در صورت محقق شدن این امر، می‌توان با ارزهای جدید سرمایه‌گذاری‌های کلان انجام داد و هم‌تراز آن اینکه تحریم شامل حال این ارزهای خواهد شد.

الزامات انجام این کار م توقفات اقتصادی با کشورهای دیگر است. مبادلات اقتصادی کشور ما برفرض با چین نباید صرفاً محدود به دلار باشد، بلکه می‌تواند با بولهای رایج بین دو کشور به سر اجام برسد یا این امکان وجود دارد که با کشورهای دیگر، مبادلات اقتصادی در حوزه کالا را در مقابل طلاق انجام دهیم. مجموعه چنین کارهایی معنایی جزء مدیریت بازار ندارد.

در تهای مجموع اقدامات بانک مرکزی در رابطه با مدیریت نرخ ارز را موفقیت‌آمیز می‌بینم. آقای فریزین در مدتی که ریاست بانک مرکزی را بر عهده گرفته، حداقل قیمت ارز را تا حدودی ثابت نگه داشته و جلوی افزایش آن را گرفته است.

این دولت هم مانند گذشته بود و تثبیت اقتصادی انجام نمی‌شد، قطعاً با شرایط بسیار تاسقه‌بازی روبرو می‌شدیم. بازارهای جهانی در جامعه شکل می‌گرفت و قیمت ارز و طلا افزایش پیدامی کرد و کنترل آن هم به سادگی میسر نبود. البته بعضی از مشکلات به بازارهای بین‌المللی ارتباط دارد، اما همین که نقدینگی در بازار کنترل شود و برای سرمایه‌گذاری به کار برود، دیگر خرد ارز و طلا جهت حفظ ارزش دارایی مورد استفاده قرار نخواهد گرفت و به جای تشکیل حباب‌های گوتانگون، به رشد اقتصادی منجر می‌شود. بر همین اساس، کنترل رشد نقدینگی از بالای ۴۰ درصد به ۲۶ درصد را باید به قال نیک گرفت و به آینده اقتصادی کشور امیدوار بود.

کنترل انتظارات تورمی را نیز به عنوان یکی از نتایج اجرای سیاست تثبیت در اقتصاد باید برشمرد. طی یک سال گذشته، حداقل با گاهش دستکم ۷ درصدی در بخش تورم روبرو بوده‌ایم که در صورت ادامه کنترل بازار، قطعاً نتایج بهتری به دست خواهد آمد و سال آینده تورم می‌تواند به کمتر از ۳۰ درصد تقلیل پیدا کند.

این نکته را هم باید در نظر داشت که در شرایط جنگ اقتصادی فعلی، رهاسازی اقتصاد محدودیت‌های متابع ارزی، رهاسازی اقتصاد و بازارها از جمله بازار ارز ممکن نیست. اعتقاد دارم بازار ارز باید مدیریت و کنترل شود و اینکه ما در صدد برآییم ارز را در بازاری رویه توزیع کنیم، اشتباه است. باید این نکته را در نظر بگیریم که لازم است تا ارز به کالاهای اساسی تخصیص یابد تا معيشت مردم تأمین شود، چنانچه ارز به

مسعود توکلی، معاون سابق مرکز مبادله ایران در گفتگو با تازه های اقتصاد:

پیش بینی پذیری اقتصاد برای تجار افزایش یافت

- یکی از رویکردهای اساسی که در مرکز مبادله دنبال شد، تامین نیاز واقعی حوزه ارز بود
- اقدامات مرکز مبادله، جلوی سفته بازی و سوء استفاده های دلالی را گرفت
- مهم ترین مسئله در حوزه اقتصاد که همیشه مورد تأکید رئیس کل نیز بوده پیش بینی پذیری اقتصاد است

بانک مرکزی
توانست در
سیاست کلان
خود که تبیت
اقتصادی است
موفق باشد که
این موضوع
برای فعال
اقتصادی ایجاد
اعتماد و انگیزه
کند

میادله که در لحظه اول شکل گرفت، بعد از گذشت تقریباً یک سال، به هدف خود رسیده است. کسی که به دنبال واردات کالا از خارج کشور است و می خواهد مواد اولیه وارد کند، امروز با خیال راحت تری خرید می کند، همچنین نگرانی متقاضی ارز وارد بازار غیررسمی نمی شود. اقدامات مرکز میادله، واقعاً جلوی سقته بازی و سوءاستفاده های دلالی را گرفت که بعض مشکلاتی را نیز برای مردم به دلیل اعلام نرخ های کاذب، ایجاد می کرد. این مسیری بود که در مرکز میادله طی شد و البته کار فراوانی نیز در پیش است.

ما هنوز بحث تامین نیازهای پوشش ریسک و ابزارهای قابل ملاحظه را در مرکز میادله تعریف نکرده ایم و من فکر می کنم یک مسیر پسیار مهمی است که در آینده پاید به سمت آن برویم و البته مرکز میادله در این مسیر حرکت می کند.

انحلال کانون صرافان و ایجاد جامعه صرافان تحت نظر نظارت بانک مرکزی، چگونه می تواند به مدیریت مؤثر ارزی منجر شود؟

بانکها و صرافی ها نقش کارگزاران را در بازار ارز به عهده دارند. بخش ارزی بانک ها به نوعی، کارگزاران بازار هستند. رویکردی که از گذشته در بازار مشکل دنبال می کردیم و در ابتدای فعالیت مرکز میادله هم واقعاً بر آن پافشاری شد، این بود که صراف باید نقش کارگزار را داشته باشد. نقش کارگزار یعنی چه؟ یعنی تسهیل گری برای انجام معامله بین دو طرف. یک نفر متقاضی حقیقی یا حقوقی داریم، یک طرف هم بانک مرکزی به عنوان تامین کننده باید قرار بگیرد که ارز را به دست مشتری برساند. اما ورود کارگزار به حوزه کسب و کار، یعنی خرید از بانک مرکزی و درگیری معامله شدن و کسب سود از فواید ارز که این موضوع فساد ایجاد می کند. لذا برای صرافان باید مانند اتفاقی که در بورس می افتد، نقش کارگزاری را دنبال کنیم. ما در بورس ها کارگزاران خیلی زیادی را داریم، ولی کارگزار درگیر معامله نمی شود که این موضوع شفاقت ایجاد می کند. اگر قرار بود کارگزار خود درگیر معامله شود، باعث می شد تا با

بانک مرکزی در دوره یکساله اخیر توانست گام های مؤثری را در مدیریت بازار ارز و برقراری ثبات و آرامش در فضای کلی اقتصاد ایران برداد. امروز دیگر خبری از افزایش های یکباره نرخ ارز نیست، تجار و فعالان اقتصادی امکان بهتری برای برنامه ریزی و پیش بینی آینده دارند و بانک مرکزی با ایجاد مرکز میادله ارز و طلا ایران، به دنبال ایجاد مرکزیت تعیین قیمت بازار ارز کشور است.

در مدت اخیر که فعالیت مرکز میادله آغاز شده است، ظرفیت مناسبی برای کم اثر شدن نقش بازارهای غیررسمی ارز ایجاد شده تا جایی که قدرت تحریب بازار و ایجاد هیجانات کاذب از طریق نرخ گذاری ها در کاتال های تلکرامی، به حداقل ممکن رسیده است و میزان اعتماد جامعه و بخش تجاري کشور به اقدامات و سیاست های بانک مرکزی افزایش یافته است. در زمینه اقدامات یکسال اخیر بانک مرکزی با مسعود توکلی، محاون سابق مرکز میادله ارز و طلا ایران گفتگویی انجام شده که در زیرمی آید:

برای اینکه سیاست گذار بنواید به خوبی سیاست تبیت را اجرا و عرضه و تفاهم مدبوبیت شود، مرکز میادله راه اندازی شد. هدف از ایجاد این مرکز چیست؟

یکی از اساسی ترین عوامل تاثیرگذار بر نرخ ارز و قیمت هر کالایی، تقاضا است. مدیریت تقاضا به مدیریت قیمت کمک می کند، یعنی تامین نیاز باعث ایجاد تباش در قیمت می شود و هر چه تقاضا افزایش و میزان کالاهاش پیدا کند یا تابت باشد، قاعده تراشید قیمت را به دنبال داریم.

یکی از رویکردهای اساسی که در مرکز میادله دنبال شد، تامین نیاز واقعی حوزه ارز بود. اولین هدف سیاست گذار بازار ارز این بود که مرکزی را راه اندازی و قیازهای واقعی ارزی آنچا پاسخ داده می شود. در بازار مشکل این فرآیند از سال ها قبل آغاز شده بود، اما با قوت و جدیتی که در دوره جدید فعالیت مرکز میادله دنبال شد، نیو. از طرف دیگر، عمدۀ اهداف مرکز

آن سمت حرکت کرده و به هدف تهابی که وجود دارد، برسد.

عملکرد پکال اخیر بانک

مرکزی در دوره آقای فرزین

و اچکونه ارزیابی می کنند؟

سیاست تثبیت که اعلام شد، فارغ از اینکه بخواهیم به این بپردازیم که آیا این سیاست واقعاً الزام امروز اقتصاد کشور بود و یا نبود، تحقق برخی نیازها مانند پیش‌بینی پذیر کردن اقتصاد دنیا شد. در ماههای گذشته دیدیم که واقعاً این هدف حاصل شد و ما تواستیم به یک ثباتی در اقتصاد برسیم به نحوی که امور برای فعل اقتصادی می‌تواند قابل پیش‌بینی باشد. ریاست آقای فرزین در بانک مرکزی، در پکال اخیر نمره خوبی می‌گیرد. ثبات‌هایی که در بازار ارز اتفاق افتاد، بعد از فرآیندها و کارهای بانک مرکزی در اصلاح ساختارهای بانکی شروع شد. همانطور که گفتم مهم‌ترین مستله در حوزه اقتصاد که همینشه مورد تایید رئیس کل نیز بوده، پیش‌بینی پذیری اقتصاد است. به صورت کلی، سیاست تثبیت در برخی بانک‌های مرکزی دنیا انجام می‌شود که می‌تواند اقتصاد را پیش‌بینی پذیر کند، همچنین برای تولید کننده ایجاد انگیزه کرده و قدرت برنامه‌ریزی می‌دهد. از آن طرف، باعث می‌شود که فعلان اقتصادی بتواند یک برنامه‌ریزی دقیقی را در حوزه ارز و فعالیت خود داشته باشند. در هر حال، بانک مرکزی توانت در سیاست کلان خود که تثبیت اقتصادی است، موفق باشد. این موضوع برای فعل اقتصادی ایجاد اعتماد و انگیزه می‌کند تا بتواند فعالیت خود را در حوزه تولید، گسترش و توسعه بدد.

فعالیت‌های مختلف ایجاد توسان اتفاق بیافتد. بنابراین در بازار سرمایه، به منظور

ایجاد شفافیت به سمت کارگزار محورشدن امور رفتیم. در ساختار جدیدی که برای صرافی‌ها داریم، باید روی این نقش کارگزاری پافشاری و بتوانیم آن را پیاده‌سازی کنیم که این یک استاندارد و اصل است که باید دنیا شود. در توسانات مختلف ترخ ارز بعض‌آمی دیدیم که یک صراف به جای آن یک درصد، چندین درصد سود می‌کرد و پایین‌بند به ترخ اعلامی بانک مرکزی هم نبود. ترخ ارز که افزایش پیدا می‌کرد، قیمت را بالاتر می‌برد و این خود ایجاد آشفتگی می‌کرد، در صورتی که با نرخی به مراتب پایین‌تر از بانک مرکزی خرید کرده بود. کانون صرافان باید بخش نظارتی، رسیدگی به تخلفات و حوزه انتظاماتی ایجاد می‌کرد که بعض‌آ در برخی موارد کوتاهی‌های اتفاق افتاد.

موضوع دوم این بود که بعض‌آ صرافی مستولیت اجتماعی خود در حوزه اقتصاد را فراموش می‌کرد و به واسطه ساختاری که در آن فضای ایجاد شده بود، خود درگیر معامله می‌شد و تخلفاتی اتفاق می‌افتاد. در حوزه حواله این مستله به مراتب سنگین‌تر بود. بعض‌آ پکسری اتفاق‌هایی توسط عده محدودی تحت عنوان پشت خطی‌هارخ می‌داد که باعث ایجاد نوسانات خیلی شدید و ایجاد نگرانی در سمت تقاضا می‌شد. از این طریق، القا می‌کردند که ارز وجود ندارد و همین مستله افزایش قیمت ایجاد می‌کرد، لذا در کام اول این ساختار باید بتوانیم در مسیر درست به سمت آینده حرکت کنیم. در حال حاضر، اتفاقی که افتاده این است که اساسنامه کانون تغییر کرد و مجموعه دیگری تشکیل شد که امیدوارم بتوانند به

سیاست تثبیت

در برخی

بانک‌های

مرکزی‌دنیا

انجام می‌شود

که می‌تواند

اقتصادرا

پیش‌بینی پذیر

کند

برش

فعالیت مرکز مبادله، از سوءاستفاده‌های دلالی جلوگیری کرد

اقدامات مرکز مبادله، واقعاً جلوی سفته بازی و سوءاستفاده‌های دلالی را گرفت که بعض‌آ مشکلاتی را نیز برای مردم به دلیل اعلام ترخ‌های کاذب، ایجاد می‌کرد. این مسیری بود که در مرکز مبادله طی شد و الیته کار فراوانی نیز در پیش است.

پاداش نیت خیرخواهانه شما
به ۳ تمریز رسید

تسهیلات قرض الحسن
۳ میلیارد ریالی بانک مسکن

بانک مسکن

www.bank-maskan.ir

طرح مائدہ

نرخ کارمزد تاسقف **%۴**

پرداخت وام قرض الحسن **۳۰۰** میلیون تومان

برای رفع نیازهای ضروری افراد حقیقی و طرح های اشتغال زایی

و شرکت های حقوقی تاسقف **۷۵۰** میلیون تومان

برای کسب اطلاعات بیشتر به شعب بانک توسعه تعاون مراجعه نمایید.

www.ttbank.ir

مرکز تماس مشتریان: ۰۷۱-۶۴۳۸۰۰۰۰

بانک توسعه تعاون

TOSE'E TA'AVON BANK

بادی نت همیشه
نفر اول هستید!

بانک دی
DAY BANK

بانک دی، بانک ارزش آفرین

پرداخت وام قرض الحسنة

۳ میلیارد ریالی

با کارمزد
۰.۲٪

با افتتاح حساب غیرحضوری در
امیدبانک سپه

www.omidbank.ir

